

Clēomāchūs, Κλειόμαχος, Magnēsius pugil, qui in cinēdi cuiusdam & ancillæ amorem incidens, quæ à cinēdo alebatur, cinēdorum & orationem & mores est imitatus. Nam cinēdicæ orationis primus inventor fuit Sorades, postea Alexander Ætolus, sed in soluta oratione, Lyfīs etiam adhibito cantu. Author Lacedæmoniorum dux, qui timens ne videretur cum Epaminonda hoste sentite, temerè cum eo pugnavit, sēque & patriam prœcipue dedit; nam & ipse vulnēratus occubuit, & exercitus deletus est. ¶ Fuit & alter hujus nominis, Academicæ scētæ philosophus, qui quum libros Platonis, quibus ille animæ immortalitatem astruit, relegisset, seipsum ex sublimi saxo præcipitavit, ut citius ad beatorum cœtum perveniret. Cic. in Tusce.

Clēomēdēs, Κλειομένης, Astypalænsis pugil fuit, incredibili corporis robore, qui quum Epidaurum quendam pugilem interfecisset, victoriæ præmiis fraudatus, doloris impatientia insanus factus est: Astypalæamque reversus, se in puerorum ludum recepit, apprehensamque manu columnam, cui tectum innitebatur, mediam confrēgit, plurimosque pueros ruina tecti oppressit. Quamobrem quoad supplicium peteretur, se in sepulchrum quoddam conjecit, adductumque operculum intus tanta vi retinuit, ut ne à multis quidem similibus admittentibus potuerit revelli. Conciso deinde ferramentis sepulchro, Cleomedes neque vivus inventus est, neque mortuus. Consulto itaque oraculo Apollinis quid de illo actum esset, responsum est:

Ultimus Heronum Cleomedes Astypalaus.

Clēomēnēs, Κλειομένης, Lacedæmoniorum dux fuit, qui ab Antigono victus ad Ptolemæum regem confugit, à quo primum magno in honore habitus, mox calumnia cuiusdam Nicagoræ regi suspectus redditus, in carcerem plenum captivorum conjectus est, qui omnes instinctu Cleomenis mutuis concurrentes vulneribus spontanea morte se tyranni crudelitate perierunt. Cujus vulneris quum Cleomenem atheniense fruisse Ptolemæus comperisset, mortuum excoctari iussit, & cruci affigi. Plura de hoc Plutarch. in vita eius.

Clēōn, Κλειών, Cleæneti filius, dux Atheniensium, in reipublicæ administratione adversari solitus Nicæ Nicerati filio, qui missus in Thraciam cum exercitu, multas urbes cepit. Eum insectatur Aristophanes in Comœdia, quæ inscribitur in πείσι, id est, Equites. ¶ Fuit & Cleon poëta, qui Argonautica scripsit: à quo argumentum Apollonius Rhodius mutuatus est, ut ejus enarrator scribit. ¶ Fuit item Cleon Halicarnassensis orator, qui Lyfandro Lacedæmonio orationem composuit. Author Suidas.

Clēōnē, Κλειωνή, & Cleonæ, arum, mediocri oppidum, distans ab Argis stadiis centum viginti, à Corinthio nominata, non procul à Nemæa sylvæ. Ovid. 6. Metam. ————— humilēsq; Cleonæ, Et Nelea Pylos.

Clēōnæus, α, υ, π, Κλειωνεύς, ut Leo Cleonæus, qui & Nemæus. Lucanus, Ille Cleonai projecit terga leonis.

Cleonicion, Κλειονίκιον, herba eadem cum clinopodio, teste Plin. lib. 24. cap. 15.

Clēōnymūs, Κλειώνυμος, Atheniensium dux fuit timidissimus, qui in prælio abjecto clypeo suos deseruit: unde & ψευδαιστὴς dictus est. Hunc insectatur Aristophanes in Nubibus.

Cleopatra, Κλειοπάτρα, Egypti regina, Auletæ filia, soror & uxor Ptolemæi ultimi, mulier impudicissima, à Cæsare primùm adamata, cui filium Cæsariionem peperit: deinde ab Antonio justæ uxoris loco habita fuit, relicta Octavia Augusti sorore. Postea victo apud Actium prælio navali Antonio, admittit corpore aspersionem, quæ ex Cosmetici citatur à Galen. in lib. 1. de comp. phar. cap. 1. mulier medicinx peritissima, quam & Paulus Ægineta lib. 3. cap. 2. & Aëtius tetrabili 2. Serm. cap. 6. memorat. Nonnulli tamen hunc virum fuisse arbitrantur. ¶ Ab eo fit Cleopatricus, a, um, ut Cleopatricæ dapes, apud Sidonium.

Cleopatrus, præfecti nomen apud Corinthios, cujus Plutarchus in Arato mentionem facit.

Cleophantus, Medicus cujus meminit Plin. lib. 24. cap. 16. ¶ Fuit & Cleophantus, pictor Corinthius, ut scribit idem Plin. lib. 35. cap. 3.

Clēophōn, Κλειοφών, Poëta tragicus Atheniensis, cujus nonnullæ fabulæ commemorantur à Suida.

Cleostratus, Κλειοστράτης, Antiquissimus Philosophus, qui primus in Zodiaco signa Arietis, & Sagittarii deprehendit: Author Plin. lib. 2. cap. 8.

Cleoxenus, & Democlitus, Κλειόξενος, & Δημοκλείτης, historiam de rebus Persicis scribere aggressi, quam ab illis inchoatam fatetur se absolvisse Polybius Megalopolitanus. Author Suidas.

Clēpo, is, psi, ptum: Furor, furtivitas. { γρηγορήσθαι. GALL. Dérober, oster & détourner secrettement & en cachette. ITAL. Rubare, furtare. GERM. Stählen / rauben. HISP. Hurtar. ANGL. To steal or tak away secretly. } à verbo Græco κλέπτω. Unde Cleptum, furto subtrahitum. ¶ Prud. Quod rapere & clepere est, avidè que abscondere parta. ¶ Liv. Si quis clepsit, ne populo scelus esto, néve cui cleptum erit. Plaut. sc. 2. a. 1. Rape, clepe, tene, harpaga. Cic. de Rep. apud Non. in Clepere. Neper verba ut spatia rapere, ubi & pueri clepere dicunt. ¶ Clepere non modo àlicujus, aut sermone, observare est, & aucupari. Pacuv. Sermonem hic nostum ex occulto clepit, quantum intelligo. Accius Epigram. Eaque hoc causâ, ne quis nostra auri-bus verba cleperet. Ex Nonio.

¶ Clepsammidium, κλεψαμμίδιον, horologium, quo metimur horas per effluxum arenæ. κλεπτήριον est furari, αὐτὸν ἀρένα.

Clepsēre, clepere, clam rapere. Lucr. ¶ Clepsydra, Vas è quo aqua paulatim effluens horas distinguebat: horologium. { κλεψιδρα. GALL. Un vaisseau auquel petit à petit jette l'eau par le bas, duquel on se sert pour horloge. ITAL. Horologio di acqua. GERM. Ein wasserstund / wie bey uns gemeinlich die sand vren. HISP. El reloj de agua que fue antiguamente. ANGL. A dial mea-

asuring houres by running of water. } Dicta est autem Clepsydra ab aquæ futo, quod aquam aut celet, aut furetur. Cic. 3. de Orat. At hunc non declamator aliquis ad clepsydram latrare docuerat. Mart. lib. 6.

Septem clepsydras magna tibi voce potenti Arbitrator invitus, Caciliane, dedit.

¶ Consimilis sunt hoc tempore clepsydri vascula illa apud nos usitatissima, quæ in medio instar duorum turbinum constantur: ex quibus pulvisculus per foramen minutum sensim delabitur ex parte superiore in inferiorem, atque ita legitimum tempus horæ metimur. Apud veteres, oratoribus acturis causas forentes præscribatur tempus dicendi datis clepsydri, quibus exhaustis, amplius dicere vetabantur. Plinius in Epist. Dixeram horis penè quinque: nam tribus clepsydri, quas spatiosissimè acceperam, sunt additæ quatuor. ¶ Est item Clepsydra astronomicum organum, sydera dimetiens. Martianus, Clepsydri lunæ magnitudo cognoscitur. ¶ Est item Clepsydra nomen fontis, in arce Messeniore, in Arfinoen alterum fontem influens. ¶ Fuit & Athenis in arce ejusdem nominis, ita dictus, quod flare incipientibus Etesis abundet, iisdem desinentibus exareat. Vide Cæli Rhodig. lib. 18. cap. 39.

Clēōmantia, α, κλειομαντία. Divinationis genus, quod fit per sortea. ¶ Clerumena, sortientes. Turn. ¶ Clērūs, i, κλήρ. Vermiculus est, teste Aristotele, in alveorum pavimenti nascens, quo excrecente, velut aranea obducitur alyeus & favi carie pereunt, ipsis scilicet unâ cum fœtu putrefactis: quod vitii genus Clerum quoque eruditiores appellant, hoc est, favi, fœtūque putrefactionem. Plin. lib. 1. cap. 16. clerum interpretatur apum abortum, & quandam amaræ ceræ duritiem, quum inde fœtum apes non eduxerint, morbo impeditæ, aut ignavia, aut fœcunditate naturali. ¶ Græcis item κλήρ sortem significat, vel hæreditatem: unde Cleronomus, κληρονομία hæres, & Cleronomia, κληρονομία hæreditas.

¶ Clericus, qui censetur in clero: cui opponitur laicus. Clericæ literæ, quæ à Clero scribi solent Sede vacante. D. Cypr. Scriban. ¶ Clethus, κλήθ, uxorem habuit Pallēnem Sithonis filiam, quæ Thraciæ urbi nomen dedit. Steph.

Clibānus, κλιβάνος, mons est in extremis Italiæ finibus, non procul à Lacinio promontorio, cujus meminit Plin. lib. 3. cap. 10. ¶ Est item Clibanus oppidum Isauricæ, quæ est Asiæ regio, inter Ciliciam & Pamphiliam sita: de quo idem Plin. lib. 5. cap. 27.

Clibānus, i. { κληβανός. GALL. Un four. ITAL. Thoggia, testo. GERM. Ein ofen. HISP. Horno. ANGL. An oven, a fournaise. } Instrumentum placentis potius, & id genus cibis, quàm pani coquendo dicatum, quod antiquitus ex testa, seu opere figulino fieri solebat, postea etiam ex ferro, vel ære. ¶ Anon. Clibanus undantes jactabat in athera flammis. ¶ Columell. lib. 3. Scrobem clibano similem esse debere, ut imus, quàm summus, patentior sit, ut latius radices agantur. Plin. lib. 19. Cortices quoque clibanis & furnis præbent usum. Differt autem Clibanus à furno, quod hic major sit, & immobilis: Clibanus autem minor, ut quocunque visum fuerit, possit transferri. ¶ Hinc κλιβανός κλιβανίτη, à Græcis appellatur panis, qui non in furno, sed in clibano coctus est, quem Varro lib. 4. de ling. lat. Testuaceum appellat, quod scilicet in calido testo (sic enim clibanum testuaceum appellat) coqueretur.

¶ Clibanum, alia vox, quæ & apud Græcos legitur κλιβανός, & κλιβανίον, id est, thorax, lorica ferrea, nempe more Persico undequaque corpore munitus. ¶ Clibānarius, qui bene ferro & armis munitus certamen init, κληβανάρης. Nazarius in Panegyrico ad Constant. Operimento ferri equi, atque homines obsepti: clibanarius in exercitu nomen est. Dicti Clibanarii, quoniam more testudinis arcuatis armis (quæ clibani forma est) utebantur. Amianus Marcellinus Clibanarios eosdem esse tradit cum iis, qui Græco nomine appellantur Cataphracti.

Clidio, masculus. Isid. Gloss. ¶ Clidēmus, κλειδήμος. Scriptor antiquissimus fuit, cujus opus de plantis sæpe citatur à Theophrasto. Scripsit & Protogoniam, quæ citatur ab Athenæo.

Clidion, κλειδίον. Thinni jugulus est, qui præcipue in recenti hoc pisce commendatur. Plin. lib. 9. cap. 15. Thynni membratim cæsi, certive, & abdomine commendantur, atque clidio recenti dumtaxat, & tum quoque gravi tactu: cætera parte plenis pulpamentis sale asservantur. Alias tamen pro Clidio, legitur edulio.

Clidūchus, κλειδύχος. Græcis clavigerum significat, λέπιδος κλειδός, hoc est, à clave. Plin. lib. 34. cap. 8. Fecit & quadrigas, bigasque & cliduchon eximia forma.

Clīēns, qui in fiducia & tutela alicujus est, & patronum habet. { γρηγορήσθαι, γρηγορήσθαι, τὸν κλησίδιον. κλησίδιος, προσκομιστής. GALL. Vassal de quelque seigneur, celui qui s'est mis en la protection d'un autre. ITAL. Cliente. GERM. Der vnder ein. m vogt ist / vnder eines andern schirm / ein vogtskind. HISP. Encomendado à al un abogador. ANGL. A retener to some noble or gentle man. } Clientium turba referta vestibula. Senec. 10. de consol. ad Marc. De clientibus vide Halicarnass. lib. 2. Qui dicantur, & jura inter eos. Plut. in Rom. Et de his quoque vide plura apud Plaut. Men. sc. 2. a. 4. & Capt. sc. 2. a. 2. Cui servitutem servit? pol quidem hic hujus est cliens. Idem Asin. sc. 2. a. 5. Senatui dare operam, aut clientibus; nam Patronus defensor causæ est dictus, quasi pater: Cliens defensione indigens, id est, litigator, qui patronum colit & sequitur, ut ab eo defendatur. Sed ut rectius vim vocabuli intelligas, scito, quemadmodum Budæus in Pand. scribit, moris fuisse apud antiquos, ut provinciales & socii populi Romani in clientelam sese darent proceribus Romanis, quos patroni sibi adoptabant, non modò publicè, sed etiam privatim: itaque ut clientes eorum dicerentur, inter se verò hospites. Ferebat autem id hujusmodi necessitudo, ut clientes perpetuo patronorum suorum patrocinio caput ac fortuna suas tuerentur: vicissimque ipsi patronos suos omni observantia

atque obsequio colerent, & venerentur. Cic. *ut. i. in Verr. ad fin.* Clarissimi viri nostrae civitatis, temporibus optimis hoc sibi amplissimum pulcherrimumque ducebant, ab hospitibus, clientibusve suis, ab exteris nationibus, quae in amicitia populi Romani, ditioneque essent, injurias propulsare, eorumque fortunas defendere. Quin etiam (ut idem scribit) quos *vasallos* vocare solent, Clientes appellare possumus: & Clientelam, observantiam ipsam: & obsequium, quod *Homagium* dicunt, Clientelaris officii sponsonem, agnitionemque. Clientes ut coluerint, Gell. *lib. 20. cap. 1.* Erant post pupillos proximo gradu, deinde hospites, mox cognati. Idem *cap. 13. lib. 5.* Item, Nemo adversus clientem testimonium dicit. *Ibid.* Clientes esse non desinit honores adeptus, nisi Curules sint. Et adversus Clientem patronus cogi non potest dicere testimonium. Plutarch. *in Mario.*

Clientra, a, foeminiuum, quo usus est Plaut. *in Milit.* Habeo eccliam clientam meam, meretricem adolescentulam. Idem *in Rud.* Jam clientas reperi. Afranius similiter in *Pompa*, Interim tua clienta. Et Horatius. *Carm. lib. 2. Od. 18.*

*Nec Laconicus mihi
Trahunt honesta purpuras
Clienta.*

Sosipater *lib. 1.* In quo tamen Horatii loco nostra exemplaria Clientes habent, non Clienta.

Clientela: Clientum multitudo, qui potentem aliquem civem, principemve favore prosequuntur, & cujus dignitatem factionemque tutantur, ducti aliqua mercede, vel beneficio. *ἡ δὲ μαγνὴν, ἡ δὲ κτήσθη.* GALL. *Le domaine, la protection & sauvegarde des Seigneurs envers leurs vasseaux & sujets.* ITAL. *Sicurtà, clientela.* GERM. *Vilse dit vogelinder / das ist deren die schirmoedgt haben.* HISP. *Aquella encomendacion, y seguridad.* ANGL. *The protection and defence of lordes towards thair subiectes.* Cic. *ad Attic. lib. 14.* Scis quam diligam Siculos, & quam illam clientelam honestam judicem. Item Clientela dicitur fides, tutela: unde committere, vel conferre se in clientelam alicujus, est sese alterius clientem profiteri, & ejus patrocinio, sive (ut Gallorum vulgus loquitur) *Salvegardia* se committere. Terent. *in Eunuch.* Thais patri se commendavit in clientelam & fidem. In clientela Antoniorum erat. Suet. *in August. cap. 16.*

Clima, tis. *ἡ δὲ περὶ κλίμα.* GALL. *Climat, region, contrée.* ITAL. & HISP. *Clima.* GERM. *Ein climat / ein aufgezeychener theil des himels oder erdbodens.* ANGL. *A climat the trait and draught of a contrée.* Graeca dictio, quae spatium significat duobus respondens parallelis, quo diei longitudo ad dimidiatam horam variatur. Tertull.

Quaeque colunt medii de vexo in climate mundi.

Vitruv. *lib. 1. cap. 1.* Disciplinam vero medicinae novisse oportet propter inclinationes caeli, quae Graeci *κλίμα* dicunt.

Climax, mons est Straboni *lib. 14.* Est etiam (inquit) mons nomine Climax, Pamphilio pelago adiacens: is transitum arctum in littore relinquit, qui mari tranquillo nudatur adeo, ut iter facientibus pervius sit, pelago autem affluente undis contegitur. Transitus per montem tum etiam arduus est, tum prolixus, quapropter in tranquillitatibus littore utuntur.

Climax, *ἡ δὲ κλίμα, ἡ δὲ κλίμα.* GALL. *Eschelle, degré.* ITAL. *Scala.* GERM. *Stägen / leyteren.* HISP. *Escalera.* ANGL. *A ladder or the steppes of a ladder, or stare.* Latine scala, vel potius scalae: est figura, quae dicitur Gradatio, qua paulatim veluti per scalas ascendimus: ut apud Ovidium,

Viderat hanc, visamque cupit, positurque cupita.

|| Climatera, vestis arbustiva. L. gr. b. ||

Climacteres, qui dicuntur à Chaldaeis, vide Gell. *cap. 10. lib. 3.*

Climactericus, a, um, *κλιμακτηρικος.* Latine dici potest Scalaris, *ἡ δὲ κλιμακτηρικὸν,* quo nomine Graeci scalarum gradus significant. Unde numerus climactericus dicitur, ad quem per gradus, & veluti scalas quasdam paulatim ascendimus: qualis est numerus, qui ex novem novenariis resultat. Nam unitas ter sumpta conficit ternarium. Ternarius in se ductus, novenarium. Novenarius autem novies sumptus conficit unum & octoginta, qui est numerus Climactericus. Hunc autem numerum in humanae vitae annis maxime formidabilem esse, à veteribus proditum est; quippe qui raro sine vita, aut fortunatum periculo soleat transmitti. Hoc enim anno aetatis Plato Philosophus, Diogenes Cynicus, Dionysius Heraclaeotes, Eratosthenes geometra diem suum obierunt. Alii annum aetatis sexagesimum tertium in primis periculosum judicant, qui constat ex septies tribus ter multiplicatis, quem etiam Climactera vocabant. Unde Augustus Caesarem nepotem natalem diem suum celebrare jubet, quod annum illum omnibus senibus periculosissimum evaserat. Fuerunt etiam qui annum undequingagesimum maxime formidarent: partim quod sit numerus quadratus, quem potentissimum credit antiquitas; partim etiam quod ex septenario septies multiplicato resultet, cui inter omnes numeros veteres plurimum detulerunt: adeo ut per omnem vitam septimum quemque annum periculosum & crissimum esse voluerint; sed eum praecipue qui per ternas hebdomadas ascenderet, qualis est annus primus & vigesimus; qui ex tribus septenariis constat: item quadragesimus secundus, & sexagesimus tertius, & omnium maximus octogesima quartus. || Climacterica, climacteres, pericula vitae fortunatumque hominum. Tertul. || Climactericum tempus, pro arduo, difficili, contrario: auctore Plin. *epist. 44.* Habes climactericum tempus, sed evades.

|| Climactiria, naturae rei incerta perflugia, vel auxilia. Turn. ||

Climacula tela. Gell. *cap. 25. lib. 10.*

|| Clinamen, inclinatio. Clinare, declinare. Lucr. ||

Clingo, veteres pro Cingo usurparunt: à Graeco *κλίω.* Festus.

|| Clingit, eludit. Isid. Gl. ||

Clinias, *κλεινίας,* Musicus, & Philosophus sectae Pythagoricae, qui si quando ad iram provocaretur, sumpta statim cithara, motus animi leniebat: haud aliter quam Achilles, qui quum iratus stabat ad litus, animi sui dolorem citharae cantu leniebat. Auctor *Aelianus de varia historia.*

Clinice, es, *κλινική.* Medicina, quae victu & pharmacis corporibus medetur. Dividitur enim Clinice in duas partes, in Diateticen, quae victu medetur: & Pharmaceuticen, quae medicamentis curat. Plin. *lib. 29. cap. 1.* Is quum fuisset mos, liberatos morbis scribere in templo ejus Dei, qui auxiliator fuisset, ut postea similitudo proficeret, exscriptisse ea traditur: atque (ut Varro apud nos credit) jam templo cremato instituisse medicinam hanc, quae Clinice vocatur.

Clinicus, *ἡ δὲ κλινικός.* ANGL. *Bedred, one so sicke that he cannot rise.* Medicus qui diata curat, aut medicamentis: dicitur à lectis agrotantium, quos frequentare solet, quasi Lecticularius. Martialis *lib. 1. epigr. 87.*

*Chirurgus fuerat, nunc est vespillo Diaulus,
Coepit quo poterat Clinicus esse modo.*

Sore filia clinici, id est, medici. Dicuntur & Clinici, qui ita morbo affecti sunt, ut surgere lecto non possint, nullaque amplius de eorum salute spes sit. Plin. *lib. 25. cap. 5.* Medetur etiam morbis comitialibus, ut diximus, vertigini, melancholicis. Et paulo post, stomachicis, spasticis, clinicis, &c.

|| Clinicus, a, um, quasi *κλινός,* lecto, affixus, qui praeter morbo lecto surgere non potest. ||

Clinos, as: Inclino. *ἡ δὲ κλίω, κλίω.* GALL. *Incliner.* ITAL. *Inclinare.* GERM. *Neigen / Diegen.* HISP. *Inclinar à abaxar.* ANGL. *To bowe,* & Graecum est, & licet non sit in usu, ejus tamen composita usurpantur, quae sunt, Acclino, Declino, Inclino, & Reclino: de quibus suis locis.

Clinamen, inis, neut. gen. Inclinatio. *ἡ δὲ κλίω, κλίω.* GALL. *Détournement, & inclination à costé.* ITAL. *Inclinatione.* GERM. *Neigung.* HISP. *Inclinacion.* ANGL. *Bowing or turning to a syde.* Lucetius *lib. 1. de inclinatione elementorum & primorum corporum,*

— sed ne res ipsa necessum

Intestinum habeat cunctis in rebus agendis,

Et devicta quasi cogatur ferre, patique:

Id facit exiguum clinamen principiorum,

Nec regione loci certa, nec tempore certo.

Clinē, *ἡ δὲ κλίω.* ANGL. *A bed to rest on.* Latine Lectus, lectica mensa, *ἡ δὲ κλίω,* torus discubitorius, qui sex capiebat. Martial.

Et testudineum mensus quater hexaclinon.

Clinēdion, *κλινίδιον,* lectulus.

|| Clingere, cingere, à Graeco *κλείω* dici manifestum est.

Clingit, eludit: forte Cludit.

Clinodium. In Latinis scriptoribus ceterioris aevi aliquando *clinodia,* aut *elenodia* reperies pro cimeliis. Vox est Germanica *Reinoth,* partum necessaria. ||

Clinopale, es, *κλινοπάλη,* palaestra lecti dicitur: *κλίω,* Graece lectus: *πάλη,* palaestra, sive lucta. Suet. *in Dom.* Assiduitate concubitus velut exercitationis genus clinopalem vocabat. Sic Virg. nocturna bella vocat colluctationes venereas: & ab Apuleio militia amatorica dicitur. Clinopale, immodica fruitio & venerearum rerum usus, apud Paulum *lib. 1. cap. 17.*

Clinopodion, *κλινοπόδιον.* Herba est serpillo similis, surculosa, palmae altitudine: nascitur in petrosis, orbiculato florum ambitu, speciem lecti pedum praebens: unde & nomen accepit. Hae Plin. *lib. 24. cap. 15.* Putatur esse eadem, quam officinae *Pulegium montanum* appellant.

Clio, *κλείω,* una Musarum ex novem, apud Hesiodum in Theog. *ἡ δὲ κλείω,* id est, à gloria, quod poetis gloria ex carmine nascatur.

|| Clipeocentum, est insigne scuti, in clipei centro.

Clipeus, vide Clypeus.

Clipopoda, lecti pedes. Turn. ||

Clisthenes, *κλεισθένης,* Primus ostracismi auctor apud Athenienses, primusque eo genere exilii multatus. Vide Caesum *lib. 2. cap. 44.*

¶ Clisthenen video, *κλεισθένης ὄρω:* Suidas refert, & ait convenire in eos, qui laevi derasaque sunt cute. Nam is mos Clistheni, barba derasa semper esse, quo juvenis etiamdum videretur. Effertur & ad hunc modum, *κλεισθένης ἀροστίζετο,* Clisthene intemperantior. De cinædo & deliciis effeminato.

Clistarchus, *κλειταρχος.* Historicus fuit, & Alexandri Magni perpetuus in omnibus expeditionibus comes: cujus etiam res gestas descripsit, sed ea vanitate, ut fidem Historici non mereatur. Auctor Quintil.

CLITELLÆ, arum, dicuntur quibus sarcinae colligatae mulis, & id genus veterinis portantur, qui vulgò *Basti* vocantur. *ἡ δὲ κλίω, κλίω.* GALL. *Le bast qu'on met sur un mulet, asne, on autre beste pour porter saix.* ITAL. *Basti.* GERM. *Saumsattel / sind darauff die maulthier schwäre last tragen.* HISP. *Las albardas à ensalmas.* ANGL. *Lode saddles.* Horat. *in Satyr.*

Hinc muli Capua clitellas tempore ponunt.

Clitellis apportatae columnae. Quintil. Cic. *ad Attic. lib. 5.* Clitellae bovi sunt impositae, hoc est, homini inepto, & nequaquam idoneo delegata est provincia: vide Erasmi Adagia. ¶ Hoc etiam nomine significatur locus Romae, teste Festo, propter similitudinem clitellarum, & in via Flaminia loca quaedam deveza subinde, & acclivia. ¶ Item quoddam tormenti genus, teste eodem.

Clitellarius, qui clitellis utitur. *ἡ δὲ κλίω, κλίω.* GALL. *Qui porte saix dessus son dos avec un bast.* ITAL. *Che porta la basta.* GERM. *Der mit einem solchen sattel schwäre burden tregt.* HISP. *Cofa de albarda.* ANGL. *That beareth anything on his back in a lode saddle.* Unde clitellarii muli dicuntur, qui neque ephippiati sunt, neque desultorii, nec bigas, aut quadrigas, aut currus ducunt, sed clitellati ferunt onera. Plaut. *in Most.* Muliones mulos clitellarios habent, ego habeo homines clitellarios: Magni sunt oneris, quicquid imponas vehunt. Colum. *lib. 2. cap. 22.* Mulus clitellarius.

Cliternia, Pompon. *lib. 2.* Italiae oppidum est, in tractu Apuliae, ad Garganum montem. Vulgò *Celano.* Ptolemæo Cliternum.

Clitomachus, *κλειτόμαχος,* Philosophus Carthaginiensis, Athenas venit annos natus quadraginta, audivitque Carneadem, cujus & successor fuit, tres sectas sectatus: Academicorum, Peripateticorum, & Stoicorum. Supra quadraginta volumina conscripsit, de quo Cicer. *lib. 1. Tusce.* mentionem facit. ¶ Clitomachus alter, Athleta, &

Pantratiastes nobilis fuit, qui pudicitiae tantae fuisse dicitur, ut canes si forte coeuntes vidisset, statim vultum averteret: in convivio si quis sermo lascivus incideret, statim surgens abiret. *Aelianus de varia historia.*

Clitor, is, κλιτωρ, oppidum mediterraneum Arcadiae, à quo picinus fons Clitorius appellatur, ei qui gustaverit, vini fastidium inducens. Meminit hujus oppidi Ptolemaeus lib. 3. cap. 16.

Clitumnus, agri Falisci fluvius est, cujus aqua potata candidos faciunt boves. *Author Plin. lib. 2. cap. 103. Virg. 2. Aeneid.*

Hanc albi Clitumne greges, & maxima taurus
Victima.

Silius,

Et lavat ingentem profundens flumine sacro
Clitumnus taurum.

Nemus flumenque Clitumne. *Sueton. in Calig. cap. 43.*

Clitus, κλιτος, Mantii fuit filius, qui ab Aurora raptus, nunquam post apparuit. Fuit praeterea Clitus inter praecipuos Alexandri Macedonis familiares, eisdemque charissimus, tum quod filius esset nutriticis ipsius, tum quod ab illo in dubio vitae discrimine fuisset servatus. Hunc tamen in convivio quodam liberius in Persicos mores investit, rex jam temulentus spiculo trajecit. Cujus facti, ut post triduum cibo abstinuerit, decreveritque omnino inedia sibi necem consciscere, amicumque optime de se meritum ad inferos persequi. Tandem aegre admissa amicorum consolatione, qui Clitum jure occisum asserabant, sumptuosissimo eum funere sepelivit. Historiam hanc vide latius apud *Attianum, Qu. Curtium, & Plutarchum in vita Alexandri.*

Clivulus, a, um, adjectivum. Difficilis, arduus. { κλιωλος κλιωλος. ANGL. *Vne asie to go up.* } ut, Clivia auspicia, κλιωλος αυση κλιωλος αυση, quae aliquid (inquit Festus) fieri prohibebant: nam & omnia difficilia & ardua nominabantur Clivia: unde & Clivi.

Clivior, nobilior. *Isid. Gloss.*

Cliviana, avis, in auguriis dicebatur, quae alio nomine vocabatur Prohibitoria & Clamatoria: à clivis auspiciis dicta, quae teste Festo, dicebantur adversaria, quibusque aliquid fieri prohibebatur. Hanc autem suo seculo fuisse incognitam, author est *Plin. lib. 8. c. 15.*

Clivus, i: & Clivum, i: Collis, locus arduus. { κλιωλος κλιωλος. GALL. *Vne petite montagne qui n'a pas grand' pente, desceinte d'une montagne.* ITAL. *Scesa da una montagna all' ingiu, pendente, collina.* GERM. *Ein hübel/ein ort das sein langsam hals decht oder stösig ist.* HISP. *La cuesta arriba, & la cuesta abaxa.* ANGL. *The pitch of an hill, the bending downe of a thing.* } *Virg. 9. Aeneid.*

— qua se subducere colles
Incipiunt, mollique jugum demittere clivo.

Ovid. 4. Fast.

— Clivus

Arduus in valles.

Cato apud Nonium, Loca ardua & cliva depressa.

Clivus Capitolinus. *Cicer. ad Attic. lib. 2.* Quem ego in clivo Capitolino te signifero à principe collocaram. Hujus composita possunt esse tam secundae quam tertiae declinationis: ut, Acclivus, a, um, & Acclivis, & hoc acclive. Declivus & Declivis: Proclivus, & Proclivis, quae habent penultimam productam. Dicitur clivus à *clino*, pro *inclino*. Vide *Vallam lib. 4. cap. 43.*

Clivulus, i, diminutivum à Clivus. { κλιωλος. GALL. *Vne petite colline, une montagnette, un petit tertre.* ITAL. *Picciol collina.* GERM. *Ein teinlin oder hübelin.* HISP. *Pequeña cuesta.* ANGL. *A little pitche of an hill.* } *Colum. lib. 6. cap. 36.* Duos parietes adverso clivulo inaedificatos habet.

Clivosus, a, um, adject. Clivis abundans. { κλιωλος. GALL. *Qui a plusieurs montagnettes, inegal, ayant plusieurs pentes & descentes.* ITAL. *Pendente smonta.* GERM. *Das vil hübel oder rein hatt.* HISP. *Cosa llena de cuevas.* ANGL. *That hath mani listle mountaines and pitches.* } ut, Clivosus locus. *Columell. de arboribus cap. 4.* Curandum autem est, ut locis aridis & clivosis altius vites deponantur, quam si humidis & planis. *Virg. 2. Georg.*

Nam juvena quidem clivosi glareae ruris
Vix humiles apibus castas, rorémque ministrat.

Ovid. 3. Fastor.

Sextus ubi è terra clivosum scandet Olympum
Phœbus.

Cloaca, Loca cava, sive ea publica sint, sive privata, quod sordes confluant, { κλοακω. ANGL. *Un esgout, par où s'en vont les immondices de quelquelieu.* ITAL. *Cloace, chioche.* GERM. *Ein dolen/etn ort dar ein sich aller vnstahit versamlet.* HISP. *El albanar à do acuden las privadas.* ANGL. *A chanell, a sinke.* } Unde Arcem facere ex cloaca dicit *Cic. in Orat. pro Plancio*, pro eo quod Arcem, rem humilem & nullius ferè momenti supra modum extollere. Fistulae quoque, fossae & viae illae subterraneae parietibus in modum aquaeductus munitae, per quas pluviae extra urbem vel in fluvium dilabentes, urbis sordes secum rapiunt, Cloacae dicuntur, κλοακω, quod urbem immunditatis purgent. Dicta est autem Cloaca (ut putatur) à colluendo, quasi colluaca. Festus à cloacando, hoc est, inquinando derivat: quum tamen potius contrà, Cloacare verbum à Cloaca deductum videatur. *Cic. pro Cecin.* Qui de fossis, de cloacis, minimis aquarum, itinerumque controversiis intercidit. *Plaut. verò in Cureul.* Stomachum immundae verulae & alvum, Cloacam nominavit. Age, inquit, effunde hoc citò in barathrum, propterè prole cloacam.

Cloacilla, diminutivum. *Lampitid. in Heliogab.* Additaeque injuria cadaveri est, ut id in cloaculam milites mitterent.

Cloacale, flumen. *Cato dixit, pro cloacarum omnium colluvie. Fest.*

Cloacare, inquinare: unde Cloacae dictae. *Festus.* { κλοακω. GALL. *Souiller.* ITAL. *Imbrattare, macchiare.* GERM. *Bea sudlen/verunreinigen.* HISP. *Enfuziar & manzillar.* ANGL. *To defile, so mok foul.* }

Cloacarius, adjectivum, ut cloacarium vectigal. *Ulpian. D. lib. 30. tit. 1. l. 39.* Haeres cogitur legati praedii solvere vectigal praeteritum, ut tributum, vel solarium, vel cloacarium, vel pro aqua for-

ma. Sic Cloacarium, pecunia est purgandis cloacis attributa. *Ulpianus in l. 27. ff. de usufruct.* Si quid cloacarii nomine debeatur, vel si quid ob formam aquaeductus. Ex *Hotom.*

Clocca, campana est, Bonifacio. || GERM. *Glocke.* GALL. *Cloche.* ANGL. *Clocke.* ITAL. *Campana.* ||

Cloes, pluvia, vel navigium. *Isid. Gloss.* Amicus noster legit *Floëis.* ||

Clodia, Romana (à qua Cicero praedium emere volebat: copiosa & locuples familia fuit, de qua sic *Cic. ad Attic. lib. 13.* Sed quando, inquit, Clodia Romae futura es, & quanti rem altimas, ego profus expecto: non quin illud malim, sed & magna res est, & difficile certamen cum Cupido, cum locuplete, cum haerede.

Clodii forum, Italiae oppidum in octava regione, ut scribit *Plin. lib. 3. cap. 11.*

Clodiorum familiam, à Clodio Aeneae socio dictam putavit *Festus.* Verius tamen est, Clodios (qui & Claudii dicuntur) à Sabinis ortum traxisse, nominisque originem cepisse ab Appio illo Claudio, qui primus ex ea familia cum quinque clientum millibus se Romam contulit.

Clodius, praenomine Publius, adolescens fuit nobilis ex antiquissima Cludiorum familia, sed civis factiosus, & notissimae libidinis: ut qui tres sorores per incestum polluerit, & in sacris bonae Deae muliebri veste deprehensus sit. Hic gravissimas cum Ciceroe inimicitias exercuit: cui, ut majus negotium facessere posset, Tribunatum plebis petiit: quem quum per leges obtinere non posset, quod Patricius esset, cuidam ex plebe se adoptandum dedit: atque ita tribunatum nactus, non quievit, donec Ciceroem per vim civitate expelleret: verum quum & Pompeio molestus esse coepisset, & optimum quemque inceseret, placuit Senatui Ciceroem ab exilio revocari: qui in urbem reversus, Milonis auxilio inimici impetum compescuit, à quo etiam Clodius ipse in via Appia fuit interfectus. De hoc sic scribit *Cicer. ad Attic. lib. 1.* Credo (inquit) te audisse, quum apud Caesarem pro populo fieret, venisse eò muliebri vestitu virum, idque sacrificium quum virgines instaurassent, mentionem à Qu. Cornificio in Senatu factam (is fuit princeps, ne tu forte aliquem nostrum putes) postea rem ex sc. ad virgines atque Pontifices relatum, idque ab iis nefas esse decretum: deinde ex sc. Consules rogationem promulgasse: uxori Caesarem nuntium remisisse. In hac causa P. Clodii ductus, operam dat, ut ea rogatio quam ipse fert ex sc. & de religione, anti-quetur. Haec tamen Cic. Fuit & Clodius Pulcher, orator Romae inter patronos, simul cum Ciceroe in causa Scauti. *Padianus.* Clodii cujusdam meminit *Plutarch. in Numa*, qui temporum argumentum scripsit. Sextus Clodius rhetor Siculus, Latinae, Graecaeque eloquentiae professor, male oculos, familiaris, ac praceptor M. Antonii triumviri, cujus meminit Cicero in *Philip. & Tranquillus.* Clodius Quirinalis Arelatensis rhetor, Romae docuit circa Neronis tempora, teste *Eusebio.* Clodius Albinus, dux Galliarum exercitus, post mortem Pertinacis principis ab exercitu Imperator salutatus, & à Severo juxta Lugdunum acie superatus. *Author Herodianus.*

Clodia, Nobilis virgo Romana fuit, quae cum aliis nonnullis virginibus Porcenae Hetruscorum regi obses data, deceptis custodibus una cum reliquis virginibus incolumis ad suos per Tyberim transavit. Quamobrem Romani novam in femina virtutem novo honoris genere ornandam rati, statuum ei equestrem in summa sacra via posuerunt. *Author Liv. 1. ab Urb. Vide Plut. in Public.* Hujus meminit *Valer. lib. 3. cap. de fortitudine.* *Virg. quoque circa finem libri octavi,*

Et fluvium vinclis innaret Clodia ruptis.

Juvenalis Satyr. 8. ad fin.

Quod miraretur cum Coclite Mutius, & qua
Imperii fines Tiberinum virgo natavit.

Clodius, κλοιδω, unus è quinque ducibus Baeototum, qui cum quinquaginta navibus ad Troiam navigarunt, ut scribit *Homerus lib. Iliad. 2.*

Cloppus, vel clappus (κλοπης, pro claudibus,) appellatur claudus: nisi quis forte per contractionem ex Graeco deduci malit, quasi κλοπης τις κλοπης. *Glossa, cloppus, κλοπης.*

Clostum, idem quod claustrum. { κλοστου. } *Cato de re rust. cap. 13.* Trullas ligneas duas, claves cum clostis.

Clostrata, quae unica constant fore: Bifora, duabus: Valuata, pluribus. *Vitr. Casaub.*

Clota, Ptolemaeo, Aestuarium maris in Britannia insula, exiguo terrae spatio à Bodotria altero aestuario diremptum. *Corn. Tacit. in vita Agricola,* Glotani vocat.

Clotio, κλωθω, una Parcatum, quae humanae vitae stamina dispensant, Graece κλωθω, Circumvolvo, neco, destruo. De his nonnihil Orpheus in hymnis, pluraque tradit in magica sua, sed involuta & obscura. *Hesiodas autem in Theog.* Themidos filias facit, & Jovis Cloto, Lachesis, & Atropion, & *Θνητῶν ἀνθρώπων ἕξαι ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν τε.*

Cluacina, Venus *Plinio*, quae aliis dicta videtur, quasi colluacina. Cloacis praerat, & eam in cloaca repertam consecravit *Tatius.*

Clubon, sigillum. *Gloss. g. b.* ||

Clucidatus, antiqui dixerunt pro dulci & jucundo, κλοιδωτος κλοιδωτος. { κλοιδωτος κλοιδωτος. ANGL. *Sweete.* } *Festus. Varro lib. 6. de ling. Latin.* citans antiquum poetam in Agidone: Clucidatus, suavis est, tamen à magistris accepimus mansuetum. Ita enim doctissime legit *Scaliger*, quum antea Caudatus legeretur, vel Saudatus.

Cluden, baculus incurvus, histrionum manibus gestatus. Lipf.
Clūdo, is, idē quod claudio: quo verbo veteres utebantur. ἰνδὸ φαγῆν.
κλῆα. GALL. *Clorre, enclorre, environner, entourer.* ITAL. *Cludere,*
ferrare. GERM. *Beschließen.* HISP. *Cerrar.* ANGL. *To shut in, to in-*
close. Cic. 2. *de nat. Deor.* Ipsum autem mare sic terram appetens
littoribus cludit. Martial. *lib. 11.*

Sed mors vocis iter properavit cludere blandē.

In veteribus quoque nasmismatibus legimus, Janum clusit, Clu-
simus & clausimus. Senec. Clusum pectus vitiiis. Idem *cap. 16. de*
consol. ad Helv. Cludendi sententias ratio. Quintil. Cludere ten-
sum. Item, Cludi, Cludere neutraliter bis.

Clusus, a, um, Particip. Circundatus. Valer. Flac. *lib. 1. Argon.*

— Cleonao jam tempora clusus hiatu

Alcides,

id est, habens tempora circumdata pelle hiantis leonis Cleonai.
Clusilis, & hoc clusile, quod facile clauditur. Plin. *lib. 39. cap. 37.*
Inest iis esca, clusiles mordacisque conchæ, ceu mitulos vi-
demus.

Cludus, pro Claudus. Vide *Claudus.*

Clūentiūs, ex municipio Latino, accusatus à matre Saffia, quod Op-
pianicum vitricum interfecisset, defensio fuit à Cicerone, cujus
adhuc extat longè optima Oratio pro Cluentio.

Clūēo, es, ere, clueor, cluor. Perhibeor, putor, nominor. ἰνδὸ φαγῆν.
κλῆα. GALL. *Estre réputé, avoir le bruit.* ITAL. *Essere stimato, nomi-*
nato. GERM. *Senent oder geächt werden.* HISP. *Ser estimado y nom-*
brado. ANGL. *To be in reputatione, o have a renouome.* Non. c. 2.
n. 147. Plautus in *Trin.* Ita sis, ut nomen cluet. Idem in *Epid. sc. 2.*
a. 2. Senati qui columen cluent, id est, habentur, & reputantur
columen Senatus. Idem in *Pæn.* Ut volupe est homini mea soror,
si quod agit, cluet victoria, id est, victoriæ tribuatur. ¶ Dicimus
etiam Cluo, is, per tertiam inflexionem, quod sepe pro splendēo ac-
cipitur. Facinora quæ clarè post, & diu cluant. Plaut. *Pseud. sc. 1.*
a. 2. Stratoticus homo. Ibid. *sc. 1. a. 4.* Dum meus vir victor belli
cluat. Idem *Amphitr.* Res quaritur, non clientium fides, cujus-
modi cluat. Idem *Men. sc. 2. a. 4.* Prudentius, Qui patria virtute
cluis. Cicer. *de clar. orat.* Tum duo Capiones multum cluentes
consilio, & lingua, plus autoritate tamen & gratia sublevabant.
¶ Interdum etiam pro pugnare. Plin. *lib. 15. cap. 29.* Depositis armis
in eo loco, qui nunc signa Veneris Cluacinae habet. Cluere enim an-
tiqui pugnare dicebant. Unde Clupeus, sive Clypeus, à Cluendo
Grammatici deducunt.

Cluis, h. e. clarus. Quo modo cluio, pro clarior, in Isidori glossis,
vulgò corruptum est: & pracluem Martianus Capella dixit. C.
Barthius.

Clumæ, sunt folliculi hordei. Festus, ἰνδὸ φαγῆν, ἄρορα.

Clunaculum, Culter sanguinarius: quod ad clunes dependeat, vel
quia clunes hostiarum dividat. Author Festus. Sic etiam legendum
apud Gell. pro Climaculis.

Clūnis, is, sæpius in plurali clunes, clunium. Nates sive natium tu-
mor: tam masculini, quam femini generis ἰνδὸ φαγῆν, πωγῆν.
GALL. *La fesse.* ITAL. *Natiche.* GERM. *Der arsbach.* HISP. *Las*
nalgas. ANGL. *The hippe or buttocke.* ¶ Juvencialis *sat. 5.*

— tremulo descendunt clune puella.

Plaut. Quasi lupus ab armis valeo, clunes infractos gero.
Horat.

Quod pulchra clunes, breve quod caput, ardua cervix.

Hinc Simias, Clunas appellatas volunt, quod clunes tritas gerant.
Clūnicūlus, diminutivum, τὸ πωγῆν. Gellius, *lib. 15. cap. 8.* Phavori-
no antiquo oratore Romano, cæteratum avium atque altitium, nisi
tantum apponatur, ut à cluniculis inferiore parte saturi fiant, con-
vivium putabant inopia sordere.

Cluna, oppidum est Hispaniæ in extremis Celtiberorum finibus. Un-
de unus ex Hispaniæ citerioris conventibus Cluniensis dictus est:
vulgò *Ciudad real.* Sunt enim septem (inquit Plin. *lib. 3.*) Cartha-
ginienfis, Tarraconensis, Cæsaraugustanus, Cluniensis, Asturum,
Lucensis, Braccarum.

¶ Cluo, is, defendo, resplendo. Cath. Item pugno. Turn. ¶ vide
Clueo.

Clupēā, quæ & Clypea dicitur, vulgò *Quipia*, civitas Africae pro-
priè dictæ, in promontorio Mercurii sita, dicta à clypei figura, un-
de & Aspis dicitur, teste Solino, quod etiam annotavit Hermolaus
in Plinium, & Vadianus in Melam. Silius *lib. 3.*

In clypei speciem curvatis turribus Aspis.

Lucanus *lib. 4.*

Et clupeam tenuit stationis littora nota.

Ptolemæus verò duas urbes propinquas collocat in Hermæo pro-
montorio, quarum unam Clypeam, alteram Aspidem appellat. Cæ-
sar 2. *de bell. civ.* Is locus abest à clupeis. ¶ Clupea etiam exiguus
pisciculus est apud Plin. *lib. 6. cap. 15.* qui venam quandam in fau-
cibus Thygni erodens, ipsum exanimat.

Clusaris angulus, Clusare latus, apud rei agrimensoriæ scriptores: &
Cludere verbum iis proprium.

Clusini, novi & veteres populi Hetruriæ. Plin. *lib. 3. cap. 5.*

Clūsīnūs, dictus est Janus, quod pace templi ejus portæ clauderentur.
Virg. 1. *Æneid.*

Claudentur belli porta, furor impius intus

Sava sedens super arma, & centum vincit abenis.

Clūsīnum far, adorei, sive farris genus est candidius: ita dictam à
Clusio Hetruriæ urbe. Col. *lib. 2. cap. 6.* Adorei autem vidimus in
usu, plerunque genera quatuor. Far, quod appellatur Clusinum,
candoris nitidi. Far, quod vocatur Vermiculum, rutilum, atque
alterum candidum: sed utrumque majoris ponderis, quam Clusi-
num. Semestre, quod dicitur *Alicastrum.* ¶ Clusinum pecus, pro
callida & urbana meretrice posuit Plaut. *Trucul.* Tu verò, clu-
sinum pecus, advenisti huc nos tentatum cum exornatis of-
sibus.

Clusiolum, oppidum Umbriæ quod ipetuit: cujus meminit Plin. *lib. 3.*
cap. 24.

Clusios, Galli nominant dæmones quosdam, quos nonnulli existimant
spiritus esse elemento aëreo compositos.

Clusium oppidum est Tusciæ mediterraneum, ubi Porfenna Hetrusco-
rum rex sepultus creditur. Plin. *lib. 35. cap. 13.* Vulgò *Chiusi.*

¶ Clusor, qui gemmas auro concludit. Gloss. A. L. ¶

Clusura, vide supra in *Claudo.*

Clutum, κλυτῆ, gloriosum. Fest. Inde *Inclutus*, sive *Inclutus.*

Clymēnē, κλυμένη, Oceani, & Tethyos filia, Japeti uxor, teste Hesiodo
in *Theogonia*: de qua Virg. *lib. 4. Georg.*

Inter quas Clymene curam narrabat inanem.

¶ Fuit & altera Clymene mater Phaëtonis, ut scribit Ovid. *lib. 1.*
Metam. quæ quum forma valeret, Soli placuit, qui concubitu
ejus potitus, ex ea Phaëthontem, & sorores genuit. Ovid. *lib. 1.*
Metam.

Et tulit ad Clymenem Epaphi convitia matrem.

¶ Inde Clymenis, idos, patronymicum, & Clymeneius, a, um: ut,
Clymeneia proles, id est, Phaëron. ¶ Tertia fuit ministra He-
lenæ decoris oculis prædita, ut est apud Homerum *lib. 3. Iliad.*
Hujus meminit & Ovidius in *Epistola Helenes apud Paridem,*
Cætera per socias Clymenen, Ætrámque loquemur,
Qua mihi sunt comites, consiliúmque dua.

Clymenos, sive Clymenon, κλυμένη. Herba est fabæ caulem fe-
rens, quadratum, folia plantaginis, folliculis supra caulem in se
inflexis, ut in polyporum cirrhis. Ita dicta à Clymeno rege, teste
Plin. *lib. 5. cap. 7.* Vulgus hodie partim *Cypriam*, partim *Saponalem*
appellat.

Clypei, ubi imagines proponunt. Trebellius Pollio in vita Claudij, sic
ait: *illi clypeus aureus, vel ut Grammatici loquuntur, clypeum*
aureum, senatus totius iudicio in Romana curia collocatum
est, ut etiam nunc videtur, expressa thorace vultus ejus, ut
etiam nunc videtur: id est, quemadmodum etiam nunc vi-
detur.

Clypēūs, & Clypeum, sive Clupeus, y, in u, conversa. ἰνδὸ φαγῆν,
ἀρωῆν. GALL. *Bouclier, targe, rondelle.* ITAL. *Scudo.* GERM. *Ein*
schilt den man im Krieg zun schirm braucht. HISP. *Escudo, broquel, o*
paves. ANGL. *A shield, targe, or buckler.* ¶ Scutum majus, & tan-
tūm peditum, sicuti Scutum equitum, Servio auctore *lib. 6.* Cly-
peis ante Romani usi sunt: deinde postquam stipendiarij facti sunt,
scuta pro clypeis fecere. Dicti Clypei, ἰνδὸ φαγῆν, κλυπέων, quod celent
totum corpus: vel à clepote, quod est furari ab ictibus. Plin. *lib.*
35. cap. 3. ἰνδὸ φαγῆν, γλύφει, hoc est, sculpendo, cæliandóque dedu-
xit: ut dicatur clypeus, quasi γλύφει, id est, sculptus, g, in c,
mutata: Scutis, inquit, qualibus pugnatum est apud Troiam,
continebantur imagines. Unde & nomen habuerunt clypeorum,
non ut perveisa Grammaticorum subtilitas voluit, à cluendo (id
est, splendendo.) Quò tamen respicere videri potest Plaut. *Men.*
sc. 1. a. 1. Ut splendor meo sit clypeo clarior, quàm Solis radii.
Ovid. 13. *Metam.*

— cum socia clypeum pro classe tenebas.

Et ibidem sapius Plaut. *Curc. sc. 4. a. 4.* Ita machæra & clypeus
juvent. ¶ Clypeum quoque (ut Festus scribit) antiqui ob rotundi-
tatem etiam corium bovis appellaverunt, in quo scædus Gabiozum
cum Romanis fuerat descriptum. ¶ Clypeus, vel clypeum, imagi-
nem quoque significavit, ut veteres Grammatici voluerunt: for-
tassis inde quod clypei imaginibus pingi & ornari solebant. Vide
Sospitrum *lib. 1. sua Gram.*

Clypēō, as, are: Clypeo munire est. Pacuvius in *Harmonia*: Cur-
rum liquit: clamyde contorta astu clypeat brachium. Nonius citat
ex Pacuvio, & Varrone *lib. 4. de ling. Lat.*

Clypēātūs, Clypeo munitus. ἰνδὸ φαγῆν, κλυπέων, ἀσπίδων, ἀσπίδων.
GALL. *Garny de bouclier.* ITAL. *Armato di brociere.*
GERM. *Der mit einem schilt bewart ist/ ein schiltman.* HISP. *Escuda-*
do, armado de escudo. ANGL. *That is armed with a buckler or*
shield. ¶ Plaut. in *Curc.* Clypeatus elephantum ubi machæra dili-
git. Sic apud Virg. 7. *Æneid.* Clypeata agmina:

Insequitur nimbus peditum, clypeataque totis

Agmina densantur campis.

Clypeata imago Qu. Ciceronis. Macro.

¶ Clypeocentrum, clypeus centris, & aculeis confixus. Pancirol. ¶
Clymūs. ἰνδὸ φαγῆν, κλυμύς. Latine purgatio, sive lorio dicitur,
Unde Cataclismus, de quo supra.

Clytāmnestrā, κλυταμένησα. Nomen proprium uxoris Agamemnonis,
quæ ob amorem Ægypti adulteri virum occidit. Unde etiam ab
Oreste filio in patris ultionem fuit occisa: de qua Euripid. in *Ore-*
ste, & Homerus in *Odyssa.*

Clystēr, is, κλυστερ, quod & Clysterium, κλυστήριον dicitur, ἰνδὸ φαγῆν, κλυζεν,
quod est ablucere: nam clystere alvum ægrotantium lavare, seu
purgare solemus. ¶ GALL. *Clystere, lavement.* ITAL. *Clistero, ser-*
vitiale. GERM. *Ein clister.* HISP. *Crystel, ayuda.* ANGL. *A cle-*
ester. ¶ Plin. Cucurbita infusa clysteribus, intestinorum om-
nium vitiiis medetur. Macer tamen hujus nominis penultimam
corripit.

Appositis digitis aut intus clystere fufis:

quem ea in re non imitabimur. ¶ Accipitur item Clyster pro ipso
instrumento, quod ad proluenda ventris recrementa sedi inferitur.
Ulp. *item si obstetrix, D. ad leg. Aquil.* Si quis per vim, vel per sua-
sum alicubi medicamentum infundit, vel ore, vel clystere, &c.
Clysteris etiam usus est ad iniicienda medicamenta in matricem,
& dicitur κλυστήριον; & in aurem, vocaturque ἀσπίδων, i. cly-
ster auricularius, sive (ut apud Celsum scribitur) oricularius. Eo
etiam in fistulis vulneribusque utuntur chirurgi: Cels. *lib. 5. cap.*
de fistulis. Rursus *lib. 6. cap. 27.* Idem humor rosa mixtus in ipsum
vulnus auriculario clystere agendus est.

Clytia, vel Clytie, es, κλυτία, una fuit ex Oceani nymphis aliquandiu
ab Apolline adamata, donec illa Apollinis cum Leucothoë con-
cubitu Orichamo patris ejus indicavit. Quare iratus Apollo, Cly-
tien gravissimo odio persecutus est. Illa verò amoris impatentia
cibo & potu abstinens, manè Orientem, & vesperi Occidentem
spectat

ſpectat Apollinem : & quacunq; ille iter faciebat , Clytie oculis ſequebatur. Unde tandem fame & dolore conſumpta , mutata eſt in heliotropium. Fabulam hanc refert Ovid. lib. 4. Metam.

Clytius , κλυτιος , filius Laomedontis , & frater Priami , ut refert Hom. lib. 20. Iliad. ¶ Eſt & Clytius , adoleſcentis nomen apud Virgil. lib. 10. Aeneid. quem Cydon quidam in deliciis habuit.

C N

Cnaſon , ætus qua mulieres ſcalpunt caput. Feſtus.

Cnecion , κνίκιον. Quibuſdam herba eſt , quam notioribus nominibus Sampſuchum , & Amaraçum vocamus : quanquam non deſunt , qui hanc nomenclaturam adulterinam exiſtiment , & inter eas numerandam , quas inter Dioſcoridis notha rejiciunt doctiores.

Cnemides , κνήμεϊς , Oppidum Locrorum , ad ſinum Oponcium , ſecundum Daphnunte , è regione Cænei Eubææ promontorii : à quo Locrorum quidam Epicnemidii cognominati ſunt. Vide Strab. lib. 9. & Pomp. lib. 2. Plinio Cnemis dicitur ſingulari numero , lib. 4. cap. 7.

Cnecōrōn , κνίκορον. Frutex eſt coronarius , cujus duo ſunt genera , nigrum & candidum : utrumque germinat poſt æquinoctium autumnale , diūque floret. Hyginus Caſiam interpretatur. Vide Plin. lib. 21. cap. 9. Dioſcorides item thymelæam herbam Cneorum , & Cneſtum appellat.

Cnepholum , tenebriçolum , à κνίφας. Feſt.

Cnæus , κνίος per c , ſcribitur , ſed profertur per g. Prænomen fuit Romanis peculiare , à κνω (ut volunt) tractum , quod eo prænomine præcipuè nominarentur qui nævum aliquem naſcentes attuliſſent. Feſtus à Græco κνίος dicitur.

Cnicus , vel Cnecus , κνίκος Dioſcoridi , nonnullis κνίκος. Herba eſt oblonga habens folia incifuris diviſa , aſpera , & aculeata : ex cujus ramulis divulſis ſanguineus effluit liquor. Ruell. Cattamum ſativum vocat. ¶ Officinis crocus horteniſis.

¶ Cnidii moduli , verſiculi amatorii. Cerda ¶

Cnidōs , κνίδος , vulgò Cabo erio. Eſt urbs in extremo cornu peninſulæ Cariæ adhaerentis , in qua Venus colebatur : unde Cnidia dicta eſt : Poſſe etiam ſcribi Gnidos , per g. ¶ Eſt & herbae nomen , de qua Plin. lib. 21. cap. 16. Unde Cnidium oleum , quod fit è grano cniديو : de quo Plin. lib. 23. cap. 4.

¶ Cnimi , tibia. Lex. gr. b.

Cnios , torſiones indecentes. Gloſſ. Iſid. ¶

Cnipōlōgus , κνιπολόγος Ariſt. hiſt. 9. cap. 3. dicta quod κνίπας , id eſt , Coſſos venetur. Gazæ Culcilega. Avicula eſt acharylis magnitudine , coloris cinerei , ac diſtincti maculis.

Cniſa , κνιſαία. Navale Megarorum juxta Peloponneſum. Steph.

¶ Cnodalum , κνωδάλον , betitia. Volunt proprie eſſe marinam , quaſi κνωδάλον , quod fit ex κνίος , & ἄλας mare. Sed latè uſurpatur de terreſtribus , etiam infectis.

Cnodax. Vitruv. κνωδάξ , centrum , axis , gnomon. ¶

Cnopōpōlis , κνωποπόλις , Ionia civitas , quæ alio nomine Erythra dicitur. Steph.

C O

Cōa veſtis , ſive ſubſtantivè Coa , in prurali numero , ſubtiliſſimum erat veſtis genus ex bombyce , adeo tenue , ut corpus pelluceret. βουβύκιον ἱμάσιον. ¶ ANGL. A thinne kind of cloth of ſilk. ¶ Dictum à Co inſula , vulgò Lango , in qua & bombycem naſci ſolere , ſicut in Cea inſula , author eſt Plin. lib. 11. cap. 23. Ovid. de arte amandi ,

Sive eris in Tyriis , Tyrios laudabis amictus , Sive eris in Cois , Coa decere puta.

Fuerunt qui etiam Cois in nominativo dici putarent pro hac veſte , decepti auctoritate Horatii in Satyr.

Alter a nil obſtat , Cois tibi penè videre eſt , Ut nudam.

Qui profectò error nimium eſt puerilis , quum Cois ibi non nominativus ſit , ſed ablativus. Eadem & Cea veſtes dicuntur , à Cea inſula , in qua Pamphila Latoï filia prima rationem invenit bombycum telas retorquendi , eaſque ruriſum texendi : ut teſtatur Plin. lib. 11. cap. 22.

Cōaccedo , as. accedo. ¶ σωμπίτημι , συμπαρομίζομαι. GALL. Approcher avec les autres , eſtre mis avec. ITAL. Accoſtarsi inſieme. GERM. Sampt andern herzu kommen. HISP. Allegarſe , à acercarſe juntamente. ANGL. To come to with others. ¶ Plaut. Curc. ſc. 3. a. 2. Quia de illo emi virginem triginta minis , veſtem , aurum , & pro his decem coaccedunt minæ.

Cōacervo , as : Cumulo , congreco , addo , cogo. ¶ קסן אסף , קרן חרמ , קרן אסף , קרן אסף. GALL. Entaſſer enſemble , amonceler monceau ſur monceau , accumuler. ITAL. Accreſcere , congregare , amaffare , raunare. GERM. Zusammen häuſſen. HISP. Amontonar à ayuntar. ANGL. To gather in heapes together. ¶ Liv. 5. ab urbe. Armorumque cumulos , ut mos illis eſt , coacervare. Cæſ. 2. bell. Gal. His dejectis & coacervatis cadaveribus , Cic. 2. pro leg. Agrar. Antè pecuniæ coguntur , & coacervantur quàm gleba una agratur.

Cōacervatio , nis : Coactio , cumulatio. ¶ קסן אסף , קרן חרמ , קרן אסף , קרן אסף. GALL. Entaſſement , & amoncellement de quelque choſe. ITAL. Accumulatione , ammaſſamento. GERM. Zusammen häuſſen ſung. HISP. Amontonamiento. ANGL. Heaping together. ¶ Cic. in Part. Atque hæ quidem utrique maximè in peroratione faciendæ : alteri frequentatione argumentorum & coacervatione univerſa : alteri ſi planè cauſam redarguendo explicariſ.

Cōacēſco , ex Con & acēſco , ſed n , abjicitur : ſignificat ſimul vel totum acidum fio. ¶ קסן אסף , קרן חרמ , קרן אסף , קרן אסף. GALL. S'enaignir , devenir aigre. ITAL. Divenir aceto. GERM. Samy herb oder ſaur werden. HISP. Azedarſe. ANGL. To waxe ſover taſted. ¶ Cic. in Cat. Ut enim non omne vinum , ſic non omnis ætas vetuſtate coacēſcit. Cæſ. lib. 1. cap. 2. ſecunda menſa bono ſtomacho nihil coacet , ſed in imbecilli coacēſcit.

Cōaciliā , involucra dicuntur veſtibus involvendis , circumferendis-

que idonea. Ulp. l. argumento , de auro & arg. leg. Ariſto etiam coactilia veſti cedere ait , & tegumenta ſubſelliorum huic legato cedent. Bayſius coactilia eas veſtes interpretatur , quæ ex lanceis & villis coactis fiunt , quas vulgò Feſtroſa appellamus. Lanæ , inquit Plinius , & per ſe coactæ veſtem faciunt ,

¶ Coactiliaria , taberna in qua coactilia fabricantur. L. I.

Coactiliarius , qui coactilia facit. Ign. ¶

Cōacto , Coactura , Coactor , Coacturus : vide Cogo.

Coacum , emplaſtrum nigrum : quanquam legendum ſuſpicatur Cæſariſ Choacon , aut Chiacum , ut apud Georg. Val. de cura oculi Niſi Coacon , quod inter Hippocratis opera liber habetur , qui inſcribitur de Coacis prænotionibus. Inde nomen deductum videri poſſeſt. Cæſ. lib. 4. cap. 29.

Cōaddo , ſimul addo. ¶ קסן אסף , קרן חרמ , קרן אסף , קרן אסף. GALL. Adjuſter avec , mettre enſemble. ITAL. Aggiungere inſieme. GERM. Mit ein ander herzu thun. HISP. Ayuntar en uno. ANGL. To put or joine together. ¶ Cato cap. 40. Sumito tibi ſurculum durum , præcuto , ſalicem Græcam diſcindito , argillam , vel cretam coaddito ,

¶ Coadjutores , officiales laici , indocti. Item auxilium ferentes in bello. Cerda. ¶

Cōādūno , in unum cogo. ¶ קסן אסף , קרן חרמ , קרן אסף , קרן אסף. GALL. Aſſembler , mettre enſemble , faire tenir l'un à l'autre. ITAL. Addunare. GERM. Vereinigen / zuſammen ſügen. HISP. Ayuntar diverſas coſas en uno. ANGL. To gather together in one. ¶ Plin. de Viris illuſtribus , Ipius coadunatis paſtoribus , civitatem condiderunt. Braſhium ſtatua coadunare , Julianus in l. tigni appellatione , §. idem eſt , ff. ad exhib.

Cōadifico , ſimul ædifico , ædificiis frequento. ¶ קסן אסף , קרן חרמ , קרן אסף , קרן אסף. GALL. Edifier enſemble , adjuſter baſtiment près l'un de l'autre. ITAL. Fare inſieme piu edifici. GERM. Eng bauen / oder in ein ander bauen. HISP. Edificar juntamente. ANGL. To build together or nigh other buildings. ¶ ut Coadificatus locus , ¶ Valtus. Cic. in Part. Culti , an inculti : celebres , an deſerti : coadificati , an valt.

Cōæquo , as , are : Aequo. ¶ קסן אסף , קרן חרמ , קרן אסף , קרן אסף. GALL. Eſgaler. ITAL. Vgualare. GERM. Vergleichen / gleich machen. HISP. Ygualar una coſa con otra. ANGL. To mak one cing equall with an other. ¶ Saluſt. Sed quoniam coæquare gratiam omnium difficile eſt. Col. lib. 2. cap. 18. Glebas ſarculis reſolvemus & inducta crate coæquabimus , grumofque diſſipabimus reſolvemus.

Cōæqualis , e , Aequalis , ſimilis , par. ¶ קסן אסף , קרן חרמ , קרן אסף , קרן אסף. GALL. Egal , pareil. ITAL. Vgualare. GERM. Gleich. HISP. Ygual. ANGL. Equall alit. ¶ Col. lib. 8. cap. 14. Atque ubi ſe paulum conſumavit , in gregem coæqualium compellitur.

Cōæquus , a , um. Aequus. ¶ קסן אסף , קרן חרמ , קרן אסף , קרן אסף. ANGL. Equall. ¶ Plin. lib. 6. c. 29. Mirumque dicta ex innumeris populis pars coæqua in commerciis , aut latrociniiſ degit. Quo tamen loco in caſtigatoriſ exemplariſ , Equa legitur , non Coæqua.

Cōætateſ , qui eadem ætate vixerunt. ¶ קסן אסף , קרן חרמ , קרן אסף , קרן אסף. GALL. D'un meſme aage. ITAL. D'una medeſima età. GERM. Die eines alters ſind / oder zu einer zeit geläbt haben. HISP. Coſa de una meſma edad y tiempo. ANGL. Of ane age , of the ſame tyme. ¶ Portius Latro in decl. in Catil. Marco ſiquidem Catoni , aut Scipioni coætaneo ſuo. Vide ſupra in diſtione Aequalis.

Cōævus , ejuſdem ævi , eadem ætate præditus. ¶ קסן אסף , קרן חרמ , קרן אסף , קרן אסף. GALL. D'un meſme aage. ITAL. D'una iſteſſa età. GERM. Eines / oder gleiches alters. HISP. Coſa de una meſma edad. ANGL. Of the ſame age. ¶ Cic. in Vatini. Hunc tu morem ignorabas ? nunquam epulum videraſt nunquam puer , aut adoleſcens inter coævus fueras ?

Cōæſtimare , σωμίζω. Cæſus D. lib. 47. tit. 2. l. 67. Partii aetione hoc quoque coæſtimabitur.

Cōagitatio , nis. Agitatio. ¶ קסן אסף , קרן חרמ , קרן אסף , קרן אסף. GALL. Emotion & demenement de l'un avec l'autre. ITAL. Smovimento. GERM. Bewegung. HISP. Obr a de acollar à aguijar. ANGL. Moving or ſtirring together. ¶ Cic. 2. de nat. deor. Anima primùm caleſcit ab ipſo ſpiritu : deinde coagitatione pulmonum. Ita quidem legit Budæuſ ſed quædam exemplaria legunt contagione.

Cōagmēnto , as. Conjungo , compono , conſtruo , ſtringo. ¶ קסן אסף , קרן חרמ , קרן אסף , קרן אסף. GALL. Aſſembler & joindre l'un avec l'autre , coter enſemble. ITAL. Congiungere. GERM. Zusammen ſügen / an ein ander ſetzen. HISP. Trabax uno con otro. ANGL. To joine or glue together. ¶ Cic. de ſeneçt. Vivendi finis eſt optimus , quam integra mente , certis que ſenſibus opus ipſa ſuum eadem quæ coagmēntavit , natura diſſolvit. Coagmēntandis verbis intabereſcere. Quintil. ¶ Et tranſlatè apud eundem de Orat. Verba enim verbis quaſi coagmēntare negligat , id eſt , ne nimium diligens ſit in verbis conjungendis. Plin. Paſſivum protulit : Mox pluribus coagmēntatur nucleis , & his ſeparatim veſtitis.

Cōagmēnta. Conjunctiones arctæ , & compages , à cogendo ; id eſt , ſtringendo. ¶ קסן אסף , קרן חרמ , קרן אסף , קרן אסף. GALL. Aſſembler , aſſemblées. ITAL. Congiuntioni. GERM. Eng zusammen ſüngen etlicher dingen. HISP. Aquellos trabaxones. ANGL. Any ſtreight conjoyning of thiges together. ¶ Plaut. Viden' coagmēnta in foribus ? Litteræ ſingulæ ſine coagmēntis ſyllabarum. Gell. cap. 9. lib. 17.

Cōagmēntatio : Compoſitio , conſtructio. ¶ קסן אסף , קרן חרמ , קרן אסף , קרן אסף. GALL. Aſſemblement , Aſſemblage , union. ITAL. Vnione , aſſembramento. GERM. Zusammen ſügun. HISP. Engudamiento , trabaxon. ANGL. Cluing or joyning together. ¶ Cic. 1. de nat. deor. Quæ eſt enim coagmēntatio non diſſolubilis.

Cōagulo , as : Cogo , conſtringo. ¶ קסן אסף , קרן חרמ , קרן אסף , קרן אסף. GALL. Faire prendre le lait avec preſure , unir , eſpaiffir. ITAL. Far attaccare & appigliare inſieme. GERM. Zusammen ſtringen / dict machen. HISP. Cuajar con cuajo. ANGL. To crude and growe together. ¶ Gell. Semen in utero mulieris primis ſeptem diebus conglobatur , coagulatur ,

coagulatur, fitque ad capiendum figuram idoneum. Plin. lib. 12. cap. 25. Summa probatio est ut lac coagulet.

Coagulatio, verbale. Coactio, copulatio. { קוּפּוּלָהּ kippuon. קוּפּוּלָהּ, קוּפּוּלָהּ. GALL. Prins & conjunction, congelation, espessissement. ITAL. Presa, congiunzione. GERM. Zusammenwallung. HISP. Aquella obra de cuajar, convenajo, cuajamiento. ANGL. Gioving, hick, cruding. } Plin. lib. 18. cap. 10. Nam id quoque venenum est in prima lactis coagulatione.

Coagulium, a cogendo, id est, densando, sive stringendo, dicitur illud quo ad densandum lac utimur. { קוּפּוּלָהּ kippuon. קוּפּוּלָהּ. GALL. Presure. ITAL. Caligario, coagolo, conaglio. GERM. Dic rennen/gerren/gerren / suppe. HISP. El cuajo. ANGL. Cheese lope, cheese courde. } Tibul.

Et miscere novo docuisse coagula lacte.

Ovid. 13. Metam.

Lac mihi semper adest niveum: pars inde bibenda
Servatur, partem liquefacta coagula durant.

Coagulum de re concreta, & quæ congelavit. Gell. cap. 8. lib. 17. ¶ Per metaphoram, quicquid connectit ac conjungit, Coagulum dicitur. Idem lib. 12. cap. 1. Vinculum illud coagulum animi atque amoris. ¶ Coagulum translata de semine atque conceptu, { κωκυλλος κώκυλλος. Idem lib. 3. cap. 16. Conceptum in utero coagulum conformatur. ¶ Coagulum amicitiae, fidem dixit Publius Mimus.

Coaleo, Cohareo, concreresco. { קוּפּוּלָהּ ghadhál. קוּפּוּלָהּ, קוּפּוּלָהּ. GALL. Se joindre & accoupler avec quelque chose, se nourrir & croistre avec. ITAL. Crescere, aumentare insieme. GERM. Zusammen wachsen. HISP. Crecer una cosa con otra. ANGL. To growe together. } Gell. lib. 15. cap. 1. Cujus in corpore cujusque ex sanguine concretus homo & coalitus sit. Tacit. Vetustate imperii coalita audacia.

Coalesco, is, coalui: Concreresco, idem quod Coaleo. { קוּפּוּלָהּ ghadhál. קוּפּוּלָהּ, קוּפּוּלָהּ. ANGL. To growe together. } Col. de arbor. Sic interposito triennio coalescet ficus olivæ. Liv. lib. 1. Vocata ad consilium multitudinis quæ coalescere in populi unius corpus, nulla re, præterquam legibus, potuit, jura dedit. Salust. Hi postquam convenerunt in una moenia, dispari genere, dissimili lingua, alii alio more viventes, incredibile memoratu est, quam facile coaluerint. ¶ Eius simplex protulit Varro lib. 1. de re rust. Quemadmodum quicquam feri, aut alescere, aut meti possit. Coalescere oleum, i. Congelascere. Gell. cap. 8. lib. 17. Coalescere (de palma.) Suet. in August. cap. 91.

Coalluere, est per alluvionem aliquid augere. Pomp. de acq. rer. dom. l. ergo 30. §. 2. Paulatim aliquid coalluendo locum eminentem supra alveum fecit, & cum alluendo auxit.

Coamicus, i. { קוּפּוּלָהּ. GALL. Amis ensemble, qui s'entr'aiment. ITAL. Amico dell' amico. GERM. Ein mitfreund. HISP. Amigos juntamente con otros. ANGL. Freindes together. } Cic. de amic. ex comædia quadam antiqua: Hodie me ante omnes coamicos stultos senes versatis atque luseris lautissime. Alij melius legunt Comicos.

Coangusto, as: Coarcto, contraho. { קוּפּוּלָהּ hêsar. קוּפּוּלָהּ. GALL. Estrécir, restreindre & faire plus estroit. ITAL. Stringere. GERM. Zusammen zwingen oder tringen. HISP. Juntamente y con otros estrechar. ANGL. To mak narrow or streict. } Cic. 3. de Leg. Atque hæc lex dilatata in ordinem cunctum, coangustari etiam potest.

Coangustor, aris, pass. קוּפּוּלָהּ. Gell. lib. 7. cap. 27. Quò facilius claudatur, vel certè coangustetur.

Coarctare: Constipare, coangustare. { קוּפּוּלָהּ dachak. קוּפּוּלָהּ, קוּפּוּלָהּ. GALL. Estrécir, enfermer, presser ensemble. ITAL. Stringere, comprimere. GERM. Zusammen tringen/ein zwingen. HISP. Juntamente estrechar, ensangostar. ANGL. To presse together and mak streict. } Cic. 1. de Orat. Sed tu hoc nobis da Scævola, & perfice ut Crassus hæc quæ coarctavit & angustè referit, in oratione tua dilatet nobis, atque explicet.

—Noxque caret iter,

Ovid. 5. Fast.

Coarctatus, Particip. passivum. Cic. ad Attic. lib. 7. Cn. noster quid consilii ceperit, capiæve nescio: adhuc in oppidis coarctatus.

Coarctatio: Constipatio, coagmentatio, compressio. { קוּפּוּלָהּ metsár. קוּפּוּלָהּ. GALL. Estrécissement, enserrement. ITAL. Strinimento. GERM. Ein zwingung/zusammen tringung. HISP. Estrechamiento, angostadura. ANGL. Straining, pressing together. } Dicitio frequens apud Physicos. Liv. 7. bell. Pun. Coarctatio plurimum in angusto tendentium facilius futura erat.

¶ Coarctatio, concameratio. Gloss. Ifid. ¶

Coarguo, is. Reprehendo, redarguo, judico. { קוּפּוּלָהּ hochiah. קוּפּוּלָהּ. GALL. Reprendre, convaincre. ITAL. Riprendere, manifestare. GERM. Straffen / schelten. HISP. Redarguir, descubrir lo secreto. ANGL. To reprove and convide. } Cic. de Invent. Aut aliis quoque constitutionibus factum coarguetur. Liv. 2. ab Urbe. Sed eam occasionem ut litteræ legatis darentur, quæ deprehensæ rem coarguere possent, expectabat. Plin. lib. 11. cap. 19. Quam probabilem alias sententiam rerum eventus coarguit.

Coasperor, aris, atus sum. { קוּפּוּלָהּ. GALL. Mespriser avec les autres. ITAL. Sprezar con altri. GERM. Sampt andern verachten. HISP. Menospreciar con los otros. ANGL. To sett light by with others. } Tacit. lib. 17. Laudata osim & militari fama celebrata severitas ejus angebat coaspernantes veterem disciplinam.

Coasso, as, quod & Coaxo dicitur, pro contabulo. { קוּפּוּלָהּ. GALL. Asssembler des ais, entabler. ITAL. Intavolare, tavolare. GERM. Zusammen tafelen/bretter zusammen sügen. HISP. Entablar con tablas. ANGL. To planke or floore with bordes. } Unde Coaxatio, { קוּפּוּלָהּ, קוּפּוּלָהּ. contabulatio ab axibus, quanvis revera asseres tabulæ non sint, teste Vitruvio, sed crassior & angusta in modum parvæ trabis materia, ab assidendo parietibus atque tignis appellati, ut inquit Festus. Plin. lib. 36. cap. 15. Necessarium binas per diversum

coffationes subterni. ¶ Est Coaxare proprium vocis ranarum, { קוּפּוּלָהּ. ANGL. To crokea frogge. } Author carminis de Philomela.

Garrula limosis rana coaxat aquis.

Suet. in Aug. cap. 94.

Coastra, sive potius Choastra, Indiæ populi sunt, apud quos arbores in tantam altitudinem excrescunt, ut ne sagittis quidem queant adæquari. Author Plin. lib. 7. cap. 2. Lucan. lib. 1.

Ethera tangentes sylvam liquere Choastra.

¶ Coauctio, amplificatio. Turn. ¶

Coaxo, Coaxatio: vide Coasso.

Cobio, piscis quidam ex genere chromborum. Plin. lib. 32. cap. 8. Chromborum genera Cyprinus, Chalcis, Cobio.

Cobion, septima tithymali species est apud Plin. lib. 26. cap. 8. quæ dicitur, { קוּפּוּלָהּ, hoc est, arborecens Dioscoridi cognominatur.

Coboris, insula est in sinu Arabico, apud Plin. lib. 6. cap. 28.

Cobrys, { קוּפּוּלָהּ, urbs Thraciæ, à qua fit gentile Cobrytes, { קוּפּוּלָהּ, Stephan.

Cocalus, { קוּפּוּלָהּ, Sicilia rex, ad quem Dædalus ex Creta aufugit, quem illuc usque persecutus est Dinos Cretensium rex: sed à Cocali filiabus (ut Aristoteles refert) interfectus est.

Cocanicus, Siciliae lacus, ex quo salem Cocanicum nominamus. Author Plin. lib. 31. cap. 7.

Coccum, i. vel Coccus. { קוּפּוּלָהּ schani. קוּפּוּלָהּ. GALL. La graine de quoy on fait l'escarlatte. ITAL. Grana, cocco. GERM. Ein tõrmlin darauf man den scharlachtfarbt. HISP. La grana para teñir. ANGL. Grane to die woth. } Est granum ex arbuscula ilici simili, vel ex rubenti gramine nascens: vulgò Granum dicitur, quod ad purpuram tingendam adhibetur. Plin. lib. 21. cap. 8. Luxuria vestibus quoque provocavit eos flores, qui colore commendantur. Hos animadverto tres esse principales: unum in cocco, qui in rosis micat: gratius nihil traditur aspectu: & in purpuras Tyrias, dibaphasque, ac Laconicas. ¶ Coccum à Dioscoride, { קוּפּוּלָהּ, dicitur, hoc est, granum tinctorium. Frutex est fullonius, cui adhærent grana, quibus fit color lanarum præcipuus, cujus copia summa in ea parte Hispaniæ, quæ Tudertiana appellatur, ut est author Strab. lib. 10. Aridenti cocco radiare, Splendida veste indutum esse. Silius lib. 5.

At contra ardenti radiabat Scipio cocco.

¶ Quint. in purpura repit, & jam coccum purpura coccòque. Sueton. in Neron. cap. 30

Cocceus, sive Coccineus, a, um, quod cocci, hoc est, grani tinctorij colorem habet. { קוּפּוּלָהּ. GALL. D'escarlatte. ITAL. Di grano granatino. GERM. Das die rot scharlachs farb hat. HISP. Cosa de grana. ANGL. Of scarlet of the colour of scarlet. } ut, Coccini acini, apud Plin. & Coccea indumenta, apud Lampridium.

Coccinum, substantivum: Vestis coccinea. { קוּפּוּלָהּ. ANGL. Scarlet in graine. } Mart.

Coccina famosa donus adianthina mæcha.

Idem,

Si fuerit savus coccina quid facient?

Coccinatus, dicitur qui coccineis vestibus est indutus. { קוּפּוּלָהּ. GALL. Vestu d'escarlatte. ITAL. Vestito con habito di scarlato. GERM. Mit scharlach bekleidet. HISP. Cosa vestida de grana. ANGL. Cladde in scarlett. } Mart. lib. 5.

Clamat coccinatus Enclides.

Coccinus, a, um, quod cocco tinctum est, sive quod cocci colorem refert. { קוּפּוּלָהּ. GALL. D'escarlatte. ITAL. Di grano granatino, di scarlato. GERM. Das ein weders austrecht scharlachbehen gefärbt ist/oder in glaych sicht. HISP. De grana. ANGL. Of scarlett. } Hic color exuberantiam quandam ac splendorem ruboris ostendit, qui & Spadicæ & Phœniceæ & Roseæ vocatur. ¶ Coccina vestis, cocco infecta.

Coccinus, a, um, aliud adjectivum, { קוּפּוּלָהּ, ut Coccinei acini. Plin. lib. 21. cap. 31. Quos invitat hederae florum similitudo in duobus ejus generibus: quorum alterum, cujus acini coccini, granosi folliculi, halicacabum vocant. Coccineum autem colorem non eundem esse cum purpureo, ostendit Ulpian. l. si cui lana 70. §. 13. D. de leg. 3. Purpuræ autem appellatione omnis generis purpuram contineri puto: sed coccum non continebitur: buccinum, fucinum & ianthinum continebitur.

¶ Coccodaphnon, bacca lauri. Lex. gr. b. ¶

Coccyx, ygis, { קוּפּוּלָהּ. GALL. Vn oiseau appelé coeu ou coucu. ITAL. Cucco. GERM. Ein guckgauh. HISP. Cudillo. ANGL. A conkou. } Avis ex genere accipitrum, quanvis aduncis unguibus careat, verno tempore procedens, & sub canicula exortum sese occultans: Latini cuculum appellant. Ova parit singula in alienis nidis, & maxime palumbium: cujus rei causa putatur, quod sciat se reliquis avibus esse invisam. Vide Plin. lib. 10. cap. 9. ¶ Hinc { קוּפּוּלָהּ, Græci dicunt pro eo quod est coccygis more eandem semper ingerere cantilenam, quam & { קוּפּוּלָהּ appellant. ¶ Astutior coccyge, { קוּפּוּלָהּ, dicebatur qui astu sibi consulere. ¶ Est & Coccyx piscis cujusdam nomen apud Græcos, quem Latinorum nonnulli Cuculum vertunt.

Cocetum, edulij quoddam genus ex melle & papavere confectum, sic dictum, quod ad ignem coquatur. ¶ Fest. Item gravissimus halitus & odor. Tettull. ¶

Cochlæa, dicuntur lapides ex flumine rotundi ad cochlearum similitudinem. Festus. Vide in sequenti dictione.

Cochlæa, { קוּפּוּלָהּ schablâl. קוּפּוּלָהּ, { קוּפּוּלָהּ. GALL. Vn limasson avec coquille, ou coquille de limasson, escargot. ITAL. Lumaca, bumbo. GERM. Ein schneck oder schneckenhütle. HISP. Caracol. ANGL. A snaille or shellfish. } Ex genere est limacum, & propriè is, qui testam habet. Nam limax, quamvis aliquando generis nomen sit, propriè tamen de iis dicitur, qui testa carent. Cochlæa autem nomen iis proprium est, quæ domicilium suum circumferunt (sive ex terrestres sint, sive aquatiles) bina prætendentes cornua, quibus iter explorant, quod oculis sint destitutæ. Plaut. in Pamp. Viciisti

Vicisti cochleam tarditudine. Idem *Capt. sc. 1. a. 1.* Quasi eum caletur cochleæ in occulto latent. *Plin. lib. 18. cap. 17.* Limaces nascuntur in vicia, & aliquando è terra cochleæ minutæ erodentes eam. ¶ Cochleæ vita, *κοχλίας βίη*. De iis qui parvè parvòque vivunt, aut contracti negotiis, lucèque forensi semoti. *Plutarch.* ¶ Cochleæ etiam in torculari vocatur ligneum exsectam, strias habens paulatim ascendentes, quod dum vertitur, atollit trabem præli, aut demittit. Galli sua lingua *Visam, viz de pressoir,* vocant. ¶ Est præterea Cochleæ haultorium organum, quod vulgò *Pompam* vocant: cujus machinæ conficiendæ rationem *Vitruv. lib. 10. cap. 11.* describit, sic inquit: Est autem cochleæ ratio, quæ magnam vim haurit aquæ, sed non altè tollit, quàm rota. ¶ Cochleæ etiam est genus ostij, *Varr. de re rust.* Ostium habere humile & angustum, & potissimum ejus generis, quod Cochleam appellant, ut solet esse in cavea, in qua tauri pugnare solent. ¶ Cochleæ etiam lapides sunt ex flumine rotundi ad cochlearum similitudinem, quæ & Cochlacæ. { *κοχλίας* *lul. κοχλίας, ή κοχλίας* dicuntur. } ¶ Similiter Cochleæ, sive Cochlis, idis, turris dicitur, sive scalæ rotundæ, ad cochlearum similitudinem, quibus in editiorem partem ædium per circuitum conscendimus: quemadmodum & torcularia instar cochlearum facta, Cochleæ nominantur. Hujus diminutivum est Cochlearia. Coclea, sine h, in *libris Varronis de re rustica.*

Cochlearium, ii, mensura minima rerum liquidarum, quæ duodecies sumpta explet cyathum. *Cynathus* enim continet mystra duo. Mystri tertia pars est cyame, quæ capit duo cochlearia. *Plin. lib. 21. cap. 27.* Adria tusa hydropicis datur in aqua, cochlearii mensura. ¶ Est & Cochlearium, cochlearum vivarium, in quo cochleæ propagationis ergò asservantur. *Varr. 3. de re rust. cap. 14.* Nam & idoneus sub dio sumendus locus cochleariis, quem circum totum aqua claudas, ne quas ibi posueris ad partum, non liberos earum, sed ipsas quaras.

Cochlearæ, & per apocopen Cochlear, instrumentum quo cochleæ, & alia hujusmodi vescendo sumuntur. { *καπη. διδριξ.* *GALL. Cuchiar ou cuilliere. ITAL. Cocchiato. GERM. Eßffel. HISP. Cuchara. ANGL. A sponne, a ludle. } Martial. in distichis, Epigr. 121. lib. 14.*

Sum cochleis habilis, sed nec minus utilis ovis:
Numquid seis potius cur cochleare vocer?

¶ Cochleare crescit, *διδριξ αυξή.* *Chryssippus* apud *Zenodotum* & *Aristophanis* interpretem ait, hanc paræmiam dici solere in pusillos homunciones per ironiam: nam cochleare & pusillum est, & contortum.

Cochlidium, quod & Cochleam & Cochlidem vocamus. { *κοχλίας* *lul. κοχλίας*. *GALL. Une viz à monter, ou Escallier. ITAL. Scala à modo di lumaca. GERM. Ein schneckenstiegen. HISP. El caracol para subir al altura. ANGL. Round leaders or an stare to go up to high house, a trappe, or turne pyke. } Scalæ rotundæ, per quas in turrim, vel in editiorem ædificii partem conscendimus. *Strab. lib. ult.* Hæc est etiam altitudo quædam manufacta, turbineæ, petrosæ ripæ per similes, in quam per cochlidium ascenditur.*

¶ Cochlis, *κοχλίας*, scala quæ in gyrum ascenditur.

Cochlistro, prægustator, coquina. *Gloss. Isid.*

Cochlites, gemmæ sunt, quæ in Arabia ingentibus glebis nascuntur, & septem diebus cum melle coquantur, donec terrenum vitiosumque pulverem amittant. Vide *Plin. lib. 37. cap. 12.*

Cocio, *μετάβολος*, arulator. *Gel. lib. 7. cap. 16.* ex *Laberio.* Vide *Arilator.*

Cocles, nomen Horatii cujusdam Romani, qui *Porcenæ* regi (ut docet *Livius lib. 2. decad. 1.*) per sublicium pontem transire conanti, solus hostium impetum sustinuit, donec à tergo pons à sociis frangeretur; quo fracto, se cum armis præcipitavit in *Tyberim.* Et licet læsus in coxa fuerit, *Tyberim* tamen tranando ad suos pervenit. Unde est illud ab eo dictum, quum ei in comitiis coxæ vitium objiceretur, per singulos gradus addimoneor triumphi mei. Vide *Plut. in Publ.* & unde ita dictus. *Gel. cap. 5. lib. 4.* Horatii *Coclitis* statua de cælo tacta. Hujus meminit *Valer. lib. 3. cap. 2.* *Virg.* quoque *Æneid. 8.*

Illum indignanti similem, similemque minanti
Aspiceres, pontem auderet quod vellere Cocles.

Coclitæ, *Luscos* dixerunt antiqui, hoc est, qui unum tantum haberent oculum, quasi *Oclites.* { *κοκλίτης* *GALL. Borgnes, qui ne voyent que d'un œil. ITAL. Loschi, ch' hanno un occhio solo. GERM. Ein Augig. HISP. Menguados de un ojo, tuertos. ANGL. Half blind, that hath onlie one eye. } Nam & *Cyclopas* *Coclitæ* legimus, unum oculum in fronte habentes. *Plaut. in Curc. sc. 1. a. 3.* Unocule salve. Ex *Coclitum* profapia te esse arbitror; nam hi sunt monoculi. Alij hoc de *Arimaspis* intelligunt, ut & illud *Ennii* apud *Varron.* *Decem coclitæ*, quos montibus *scimus* *Ripheis* colere.*

Cocolobis, *Hispans* uva genus est, quam *Dyrrhachini* *Basilicam* vocant. Ejus duo sunt genera, quæ vide apud *Plinium lib. 14. cap. 2.*

Coclias, dictæ sunt Alpes à *Coclio* rege Gallorum domitore, qui in amicitiam *Octavii* receptus est. *Alciatus in lib. 15.* *Corn. Taciti* varia genera *Alpium* attingens, in hunc modum ait: *Coclias* autem existimaverim, quæ à *Segusio* oppido per *Centronas* itur: tamen recentiores, ut *Paulus Diaconus* & *Georgius Merula* *Coclias* esse existiment, in quibus *Bobium* urbs est: quod antiquis authoribus non est probabile. Sed & *Coclias* appellatas, quandoque etiam *Julias*, non falsò fortasse aliqui tradunt, quod in cas per *Tricalpinos* eatur.

¶ *Cocliatoria*, vasa coquinaria. *Gloss. Paul.*

Cocillilis, *Cocillis*, *Cocivus*, *Cocivus*, *Cocliatorius*, *Cocus*: vide *Coquo.*

Cocillum, vas æneum coclionibus aptum: vel *Cocula*, *x. in fragment.* *Varron.* *Cocula* quæ coquebat panem sub cinere, vel in forno. *Non. cap. 12. in fornum.* { *κοκίλιον* *Plaut. Æneis* coculis excocta est mihi omnis materia. ¶ Alii *Cocula* accipiunt pro lignis

minutis, quibus facillè decoquantur opsonia. *Author Festus.*

¶ *Cocus*, à *coquo*, pro *coquus*: id vide.

Cocynellum, malum, seu promum. *L. I.*

Cocynthum, *κοκύνθη*. *Italiae* promontorium, quod *Meridianam* plagam ipectans, *Ionium*, & *Siculum* mare discriminat. *Polyb. lib. 2. & Plin. lib. 3. cap. 10.*

Cocytia, *κοκύνθη*, sacra erant, quæ fiebant in honorem *Proserpinæ*, quam *Pluto* rapuit: à *Cocytio* inferorum fluvio nominata. *Author Porphyrus* in illud *Horatii in Epod. Od. 17.*

Inultus ut tu riseris Cocytia.

Cocytus, *κοκύνθη*, Latine dicitur *luctus*: quo nomine dicitur est *Inferorum* fluvius à *Styge* profuens: *κόκυνθη* enim, gemere ac lamentari significat. { *GERM. Der jametbach in der hell. ANGL. Muornin. } Virg. 6. Æneid.*

Cocytis stagna atra vides, Stygiámque paludem.
Claud. lib. 1. de rapt. Proserp.

—presso lachrymarum fonte resedit
Cocytus, tacitisque seheronobmutuit undis.

Codam, veteres dicebant, quam caudam dicimus. *Varro.* Sed ut canis sine coda. *Nonius.*

Codanus, sinus maris est ante *Albium* fluvium, totius *Germaniæ* maximus. In quo sita est *Scandinavia* incompetæ magnitudinis insula. *Plin. lib. 4. cap. 13.*

Codanonia, *Pomponio* insula est una ex *Hemodibus*, earum quæ in *Codano* sinu sunt, longè maxima, fortasse eadem cum illa quam *Plin.* *Scandinaviam* vocat. { *GERM. Nortwegen. }*

Codeta, *author Festo*, dicta sunt ab antiquis loca trans *Tyberim*, quod in iis virgulta nascuntur equinis caudis similia.

CODEX, qui & *Caudex*: *Truncus* vel *stipes* arboris, cui cortex detrahitur. { *κοκύνθη* *GALL. Le tronc d'un arbre. ITAL. Tronco. GERM. Der stamm an einem baum. HISP. El tronco del arbol. ANGL. The bodie or of stumpe of a tree. } Col. lib. 4. cap. 8. Nec tam celeriter radice inveterato jam codice enascuntur. ¶ *Codex* robustus, pro supplicii genere, apud *Plaut. in Pænulo*, Ego jam detrudam ad molas, inde porro ad puteum, atque robustum codicem. Locus dicitur *Festo Pompeio*, quod deiciebantur malefactores. ¶ *Codex* etiam dicitur liber. { *ANGL. A booke. } Cic. in Verrin.* Itaque *L. Piso* multos codices implevit earum rerum, in quibus ira intercessit, quod iste aliter atque ut dixerat, decrevisset. *Codices* & *tabellæ*. Idem *Quintil.* ¶ *Codex* item dicitur *tabulæ* accepti & expensi, in quas transferuntur omnia, quæ in adversariis ad tempus scriberentur. *Cic. pro Roscio*, Non habere se hoc nomen in *Codice* accepti & expensi relatum confitebatur, sed in adversariis patere contendit. *Litura* codicis, idem *s. Verrina.* Legere codicem: idem *in Vatin.* Referte in codicem, idem *pro Sylla.* Scribere codicem: idem *pro Roscio Com.* ¶ Præterea *Jurisconsulti* tres exhibent *codices*, *Gregorianum*, *Hermogenianum*, & *Theodosianum*, constitutionibus *Imperatoris* refertos, ex quibus prodiit *Justinianus* à *Triboniano* aliisque viris doctis compositus, qui per excellentiam *CODEX* vocatur: quo etiam hodie, cæteris abrogatis, in foro & *Academiis* utimur. *Gothofred. Ad primam ejusdem Codicis præfationem.**

Codicillus, { *ANGL. A little booke. } diminutivum à *Codex*, dum pro libro ponitur. Parvus codex, *βιβλίον.**

Codicillus, diminutivum à diminutivo *Codiculus.* { *κοκύνθη* *meghillah. γερμανιστι.* *GALL. Livret, memoires, brevet, lettres, Codicilo. ITAL. Codicillo. GERM. Briefbüchle. HISP. El codicillo del testamento. ANGL. A little bock, letters. } Codicilli, *tabellæ* cæcæ erant, in quibus aliquid stylo breviter, aut festinanter scribebatur, quibus commodissime utebantur veteres, cum neque esset opus atramento & calamo, ut in charta. *P. Manutius.* *Codicillis* præterea extra ordinem designare. Sunt autem *codicilli* *Literæ*, sive *epistolæ.* *Cic. ad Quint. fratrem lib. 2.* *Epistolam* hanc convitio efflagitent *codicilli* tui. Idem *Leptalib. 6.* Simul ut accipi à *Seleuco* tuo litteras, statim quæsiivi è *Balbo* per *codicillos*, quid esset in lege. Sumuntur etiam *pro diplomatis* *Balbo* per *codicillos*, ut *Plut. cap. 55. & in l. administrantes, D. de excusat. tutor.* *Gallie* & *Anglicæ, lettres patentes.* ¶ *Codicilli* item apud *Jureconsultos* accipiuntur pro *scriptura*, qua testator cum omni solemnitate voluntatem suam testatus est, de eo quod post mortem suam fieri vult.*

Codicillaris, e, *adjectivum.* { *ο δότι τ' εδωκεν αμφοτέρω.* *ANGL. Belonging to letters patentes, } ut potestas *codicillaris.* *Lampridius* est potestas conficiendi *codicillos*, quæ beneficio principis & diplomate regio obtinetur, vel qua mandatur munus publicum, *J. judices, C. de dignit. lib. 12.**

Codicium, *codex*, *codiculus.* *Interpres hist. Apollinii Tyrii.*

Codicæria naves, etiam naves graviores & firmiores, è *codicibus*, hoc est, *crassioribus truncis* confectæ. *Varro.* Antiqui plures *tabulas* conjunctas, *Codices* dicebant: à quo naves *codicærias* in *Tyberi* appellamus. *Salustius.* Et quanquam ad id naves *codicæria* occultæ per hyemem fabricatæ aderant.

Codiaminon, *Pin. lib. 21. cap. 13.* herba est bis quotannis florens, Vere & Autumno, æstares atque hyemes fugiens. *Ruellius* bulbi genus esse existimat, cujus flos *Codion* appellatur. Vide ipsum *lib. 2. cap. 100.*

Codion, flos est bulbi initio veris, atque iterum sub æstatis exitum erumpens, frigus simul & æstum fugiens. *Ruell. lib. 2. cap. 100.*

Codonophori, *καδωνοφόροι*, interpretantur *Tintinnabula* gestantes, quos *Antambulones* atratos, & *Ferales* præcones Latine appellare possumus. Sunt autem *funerum* indictores, & qui *funebres pompas* cum *tintinnabulis* crepitantibus antecedunt. *Budæus.*

Codrüs, *κοδρυσ*, nomen proprium regis *Atheniensis*, qui pro patriæ salute certissimè se morti objectavit. *Responsum* enim acceperat, *Peloponnesenses* ita demùm se superaturos, si hostium regem non occidissent. *Fefellit* ergo eos habitu pauperis, còsque in suam necem per jurgia provocando, à nullo cognitus, fecit fidem oraculo: unde *Virgil. 5. Ecl.*

—si quos aut *Phyllidis* ignes,

Aut Alconis habes laudes, aut turgia Codri.

Hujus tanta fuit nobilitas, ut locum fecerit proverbiali hyperbolæ. Nam quum nobilitatem cujuspiam volebant extollere, cum Codro nobiliorem esse dicebant. Generosior Codro, ὁ γένειος κώδρου: aut, Antiquior Codro, παλαιότερος κώδρου. Per ironiam etiam dici poterit in istos qui majorum fumosis imaginibus & natalium antiquitate gloriantur. Hinc Codridæ dicti sunt Codri posterii.

Cæle, ἡλίη, Atticæ regiuncula est, Miltiadæ & Thucydidis sepulchris nobilitata: cujus meminit Marcellinus in vita Thucydidis.

|| Cælebs, quod cælo dignam vitam agat. Fest. Tu vide Calebs. ||

Cælesyriâ, sive Syria Cæle. καλιουσία, ea Syriæ pars est, teste Strabone lib. 16. quæ ultra Seleucidem in Ægyptum & Arabiam recedit, proprièque ea quæ Libano & Antilibano includitur. Ita dicta à civitate, quam Græci καλιόπηα nominant. Pomponius Mela lib. 1. Syria latè litora tenet, terrâsque etiam latius introitus, aliis, aliisque nuncupata nominibus: nam & Cæle dicitur, & Mesopotamia, & Damascene, & Adiabene, & Babylonia, & Judæ, & Sophene.

Cæliacus morbus, καλιακή νόσος, qui inferius stomachi orificium sive ostiolum infestat, quod à Græcis dicitur πλωρῆς. Hunc morbum Celsus lib. 4. cap. 12. describit his verbis: In ipsius verò ventriculi porta consistit is qui & longus esse consuevit, καλιακήσ à Græcis nominatur. Sub hoc venter indurefcit, dolorque ejus est. Alvus nihil reddit, ac ne spiritum quidem transmittit: extremæ partes frigeſcunt, difficulter spiritus redditur. Qui hoc morbo laborant, etiam Cæliaci, καλιακῆσ appellatur. Idem lib. 23. cap. 1. Decoctum eorum veteres dysentericos & cæliacos juvat: id est, medicinæ contra hunc morbum. Varro lib. 3. cap. 16. de apibus. Quin ex floribus nucis Græcæ & cornu cæliacas fieri, atque urina pota refici. Plin. lib. 20. cap. 18. Ego tamen damnaverim collyriis addi: multoque magis, quas vocant lexyretas, quasque perpeticas & cæliacas. Cælius mons. Suet. Tib. cap. 48.

Cælicolæ, de Judæis, ita dictis, quod peculiariter astra colerent. Sed norati sunt hoc nomine omnes Christiani, edicto Imp. Honorii, qui à religione transfugæ in Judaismum deficerent. Vide l. 12. Cod. de Jud. & Cælicol. & ibi Goth. in notis.

Cælos, καλιος. Thraciæ portus est, ubi Lacedæmonii ab Atheniensibus navali prælio superati sunt. Mela lib. 2. Est & portus Cælos Atheniensibus & Lacedæmoniis navali acie decernentibus, Laconicæ classis signatus excidio. Quæ Pomponii verba nonnulli referunt ad prælium illud navale, quod Lacedæmonios vicerunt Athenienses, Thraſylo, & Thraſybulo ducibus. Alii ad Alcibiadem referre malunt, quem Lacedæmonios juxta Thraciæ Cherronesum navali prælio superasse, authores sunt Plutarchus & Justinus.

Cælostomia, καλιοςτομία, vitium pronuntiationis, quum vox ex recessu oris velut è cavo quodam auditur.

Cælum, i: vide Cælum.

Cæma, Ptolemæo est Gedrosiæ urbs, hodie Cambaia, sive Gambaia, regni caput.

Cæmētērium, בית הקבורה beth hakkeburâh. καμητήριον, à καμῶν, sopio. GALL. Cimetiere. ITAL. Cimiterio. GERM. Ein Rirchhoff/ ein gottsacker/in welchem der abgestorbenen leyb schlaffen. HISP. Cementerio de muertos. ANGL. A churche yarde. Idem est quod dormitorium. Unde locum sepulturæ destinatum vocant Cæmētērium, quia ibi mortui dormire dicuntur, quasi mortuorum dormitorium. A quibusdam dicitur Sepulchretum.

Coëmo, is: Emo, coëmptionem facio. ἄνῆμοσ. GALL. Acheter ensemble. ITAL. Comprare. GERM. Zusammen kaufen. HISP. Comprar junto. ANGL. To be together. Terent. Coëmisſe hinc quæ illuc veheres multa. Cic. 5. Verr. Deinde sibi frumentum coëmisſe.

Coëmptio, κοῦμισις, verbale quo Jureconsulti ferè utuntur pro imaginario venditionis genere, quo uxor veniebat in jus mancipiumque mariti. Cic. 2. de Orat. Nam neque illud est mirandum, qui quibus verbis coëmptio fiat, nesciat: mulieris quæ coëmptionem fecerit, causam possit defendere.

Coëmptionalis, ut coëmptionalis fenex, mancipium vile, quod emptori cum pretiosa merce auctarii loco sæpe dabatur.

Coëna, cœnæ, apud antiquos dicebatur (authore Festo) quod nunc est prandium: Vesperna autem dicebatur, quam nunc cœnam dicimus: à κοῖνῆσ, quod est communis, quia multi in commune cœnare consueverunt. ἡ κοῖνη ἀρουρή habereb. δειπνον. GALL. Vn souper. ITAL. Cena. GERM. Ein abendmal/oder nachtmal. HISP. La cena. ANGL. The supper. Plin. in epist. Apponitur cœna non minus nitida, quam frugi, in argento puro & antiquo. Cic. 5. Tusc. Ubi quum tyrannus cœnavisset Dionysius, negavit se jure illo nigro, quod cœnæ caput erat, delectatum. Quæ sit cœna recta, vide in dictione Recta. Prohibere ne ad cœnam promittat. Plaut. Men. sc. 2. a. 5. Abi & cœnam coque. Idem Pseud. sc. 2. a. 3. Corruptur jam cœna. Ibid. Cereales cœnas dat. Idem Men. sc. 1. a. 1. Tu hodie cœnam des sororiam, hic cras nuptialem. Idem Curc. sc. 2. a. 5. Cœna apposita est. Ego cœnavi simul. Idem Amph. Noctem hujus & cœnam ut dares. Idem Asin. sc. 4. a. 3. Non licet manere, cœna coquitur. Ibid. sc. 2. a. 5. Faciam ut in puteo cœnam coquant. Idem Aul. sc. 4. a. 2. Hoc est quod ille it ad cœnam quotidie (i. cœnat foris.) Idem Asin. sc. 2. a. 5. Cœna secretior. Suet. in Tib. cap. 48. Cœna autem an à coëundo unâ. Terent. Coimus in Piræum ut de symbolis essemus. Cœna Cynica, i. misera, & vilis, & sordida, qualis fuit Cynicorum, teste Luciano. Petronius Arbitet,

Ipsi qui Cynica traducunt tempora cœna.

Deorum cœnæ, pro dulcibus & gratis dicuntur, quod illi ambrosia victitare crediti sint. Horat. 2. Serm. satyr. 6. Pontificum cœnæ, sumptuosæ dicuntur & opiparæ. Horat. 1. Carm. Ode 14. Ante cœna vocabatur cœnæ prima pars, ejusque primus missus, & gustus, & velut prima mensa. Macrobius. Ex indice Metelli Pontificis cœna hæc fuit: Ante cœnam echinos, ostreas crudas quantum vellet. Mox sequitur, In cœna sumina, sinciput, aprugnum, patinam

pisicium. Cœna terrestris, vide Terrestris. Cœna funeris, vide Flamma. A cœna fit domicenium, de quo in dictione Domus. Cœna Dialis, id est, lautior, opima, adjicialis, quales Pontificum Cœnæ apud Horatium. Opponitur frugali & sine arte mensæ. Senec. epist. 124. Hæc qualiscumque Cœna Diali jucundior erit. Cœnæ fundus & fundamentum. Gell. lib. 17. cap. 8. Ejus Cœnæ fundus & fundamentum omne erat in olla una lentis Ægyptiæ. Cœnæ pro loco in quo cœnatur. Plin. lib. 12. cap. 1. Aliud exemplum Caii principis in Veliterno rure mirati tuius tabulata, laxisque ramorum trabibus scamna patula, & in ea epulanti, quum ipse pars esset umbrae quindecim convivarum ac ministerii capace triclinio, quam cœnam appellavit ille nidum.

Cœnula, diminutivum. δειπνιδιον. GALL. Petit souper. ITAL. Cena picciola. GERM. Ein klein nachtmal. HISP. Cena pequeña. ANGL. A little supper. Cic. 5. Tusc. Quid vos hesternæ, inquit, cœnula non intellexistis me pecunia non egere? Mart. lib. 10.

— Vna ponetur cœnula mensa.

Cœno, as, avi, & cœnatus sum: Cœnam sumo. δειπνω. GALL. Souper. ITAL. Cenare. GERM. Zu nacht essen. HISP. Cenar. ANGL. To suppe, to be at supper. Plaut. in Most. Hic apud nos hodie cœnes. Eum in odorem cœnat Jupiter quotidie. Idem Pseud. sc. 1. a. 3. Apud me cœnabis hodie, fiunt nuptiæ. Idem Curc. sc. 3. a. 5. Quod imus ad prandium? ubi cœnamus? Idem Capt. sc. 1. a. 3. Valuistine? & heri cœnavistine? Idem Curc. sc. 1. a. 1. Superi incœnati sint, cœnati inferi. Idem Aul. sc. 4. a. 2. Postquam cœnati atque appoti. Idem Curc. sc. 3. a. 2. Cœnare adulteria. Suet. Aug. cap. 70. Cœnare in jmo lecto, ibidem cap. 67. Cic. ad Qu. frat. Eo die cœnavi apud Crassipedem. Idem 5. Tusc. Socratem ferunt, quum usque ad vesperum contentius ambularet, quæsitumque esset ex eo, quare id faceret, respondisse, se quod melius cœnaret, opsonare ambulando famem. Cœnare me doce: δειπνῶν μὲν διδασκῶν. Proverbiali figura dictum ab Aristophane in Ranis. Tempestiviter usurpabitur siquando docere, prætere, aut etiam refellere conatur aliquem imperitus negotii de quo disceptatur.

Cœnatus, qui cœnavit. δειπνησῶσ. GALL. Qui a soupe. ITAL. Che a cenato. GERM. Der zunacht geessen hat. HISP. El que a cenado. ANGL. That hath supped. Ut Pransus, Porus, Lorus, qui prandit, potavit, lavit. Cic. pro Dejot. Quid igitur causæ excogitari potest, cur te lautum voluerit, cœnatum noluerit occidere?

Cœnatum est. Liv. 2. ab Urb. Nam quum pridie, quam Legati ad Tarquinius proficiscerentur, & cœnatum fortè apud Vitellios esset, &c.

Cœnaturio: Cupio, vel appeto cœnare. δειπνησιω. GALL. Avoir faim de souper, desirer le souper. ITAL. desirare di cenare. GERM. Begird haben zu dem nachtesen. HISP. Haver gana de cenar. ANGL. To desire, to suppe. Quam significationem habent ferè in vivo desinentia: ut, Mulier parturit, id est, nititur ut pariat. Martial. In omnibus Vacerra quod conclavibus consumit horas, & tota die sedet, cœnaturit, non cacaturit: id est, laborat ut cœnet.

Cœnito, frequentativum, frequenter cœno. ποῖά κ' ἄσχετὰ δειπνῶ δειπνῶ, δειπνοποιοῦμαι. GALL. Souper ou manger souvent. HISP. Cenar d comer muchas vezes. ANGL. To suppe often. Cic. lib. 9. epist. Itaque non desino apud istos, qui nunc dominantur, cœnitate. Idem Treb. Ego si foris cœnitate, Cn. Octavio familiari tuo non defuissem.

Cœnaculum, à cœnando nomen assumptum. Locus ad cœnandum idoneus. ἡ κτῆνυ βάλ' ἄβ. δειπνωθῆσων, ἡσπερ, ἡσάσων, σπουσια. GALL. Le lieu où l'on soupe, chambre haute où l'on mange. ITAL. Luogo da cenar, cenacolo. GERM. Ein ort in welchem man zu nacht isset. HISP. La sala para cenar. ANGL. A place to suppin, a parler. Varr. Sicut Penarium, ubi penus: ubi cubabant, Cubiculum: ita ubi cœnabant, Cœnaculum. Sed postquam in superiori parte cœnitate cœperunt, superior domus universa Cœnaculum dicta est, ad quod scalis sive cochleis ascenditur, ut scribit Festus.

|| Inde Ennius:

— cœnacula maxima cæli. ||

Hæc autem incolebant tenuiores, & inquilini, & Juv. Sat. 10. docuit,

— Lateranorum obsidet ades

Tota cohors, rarus venit in cœnaculum miles.

id est, ad inquilinos & pauperes, qui in conducto habitant. Cic. de lege Agr. Romam in montibus positam, & cœnaculis sublatam atque suspensam, &c. In superiore cæli qui habito cœnaculo. Plaut. Amph. Cum cœnaculum ejus perplueret. Quint. Ex cœnaculis amicorum spectabat ludos. Suet. in Aug. cap. 44. Solet tamen Cœnatio, & Cœnaculum, & Dieta accipi pro loco in quo æstate cœnatur. Cœnaculum, superiora. Donatus Adelpis actu 3. scena 3. Veteres ganeum meretricum tabernam dixerunt, δῶν τις γὰρ, ἡσ' ἡσ' ἡσ' ἡσ', quod ipsa sit in terra, non ut cœnacula superioris.

Cœnatio, locus ad cœnandum aptus, qui in imo domus, & hortis potentiorum erat. δειπνωθῆσων. GALL. Le lieu où l'on soupe. ITAL. Luogo da cenare. GERM. Ein ort vnden im haufi in welchem man zu nacht isset. HISP. La sala baxa para cenar. ANGL. A place for supping. Unde Juvenal.

— Et argentem rapiat cœnatio solem.

Suetonius Neron. Præcipua cœnationum rotunda, quæ perpetuò diebus ac noctibus vice mundi circumageretur. Cœnationum fastigia. Senec. cap. 9. de cons. ad Helv. Cœnationum ornamenta, sunt libri quibusdam. Idem cap. 9. de Tranquil.

Cœnatiuncula, diminutivum. τὸ μικρὸν δειπνωθῆσων. Plin. in Epist. Fons oritur in monte, per saxa decurrit, excipitur cœnatiuncula manu facta: ibi paulum retentus in lacum decidit.

Cœnacularius, qui cœnaculum conducit, vel qui cœnaculariam exercet, l. 11. de pign. act.

Cœnacularia, æ, quæstus qui fit ex cœnaculorum ablocatione, ἡ γεννησικὴ δὲσ τ' σπουσιασων. Unde cœnaculariam facere, sive exercere dicebantur, qui domos totas conductas per singula cœnacula inquilinis locabant, ut inde quæstum facerent, pluri in summam locando,

σπουσιασων

ἠσπασίαν ἐν τῷ μισθῷ. Ulp. l. si verò, §. sed & si quis, ff. de his qui deiecerunt vel effuderunt. Si quis cœnaculariam exercens, modicum hospitium sibi retinuerit, residuum locaverit pluribus, omnes tenebuntur, &c. ¶ Sic cœnacularius homo, ὁ ἐν τῷ μισθῷ εἰκᾶν, qui cœnaculum conduxit. Idem l. solutum, §. planè, ff. de pignor. act. Videtur autem tacite, & cum domino adium hoc convenisse, ut non pactio cœnacularii proficiat domino, sed sua propria. ¶ Cœnacularius in antiquo Lexico, *σαβμῆχ*.

Cœnaticus, a, um, quod ad cœnam pertinet, *ἑσπαστικός*. GALL. *Chose appartenante au souper.* ITAL. *Ciò che appartien à cena.* GERM. *Das zu dem Nachtmal oder abendmal gehört.* HISP. *Cosa de cena ò para cenar.* ANGL. *Belonging to the supper.* } ut, Apparatus cœnaticus, Sermo cœnaticus. Varr. *Cœna cœnatica*, id est, spes cœnandi. Plaut. *Capt. se. 1. a. 3.* Nunc ibo ad portum hinc: est illic mihi una spes cœnatica.

Cœniperā, Qui ambit alienas cœnas, & parasiti sæpe personam induit. *ἑσπαστολόγος*. ANGL. *Vvich waiteth an others supper.* }

Cœnatorius, a, um, quod ad usum cœnæ pertinet. *ἑσπαστικός*. ANGL. *Belonging to the supper.* }

Cœnatoriā, orum, plurali numero, pro veste cœnatoria, cum qua discumbere in conviviis solebant, quæ & alio nomine Triclina-
iis toga dicebatur, τὸ δριαννὸν ἱνδύμα. Martial. *lib. 10. Epigr. 83.*
Pugnorum reus, ebriæque noctis,
Cœnatoria mittat advocato.

Vide eundem Epigr. 135. lib. 14.
Cœniscia, quæ pertinent ad esum, utique ad cœnam, *ἑσπασία*.

Cœnobium. *ἑσπασίον*. GALL. *Monastere, lieu où on vit en commun.* ITAL. *Convento de frati, dove si vive à commune.* GERM. *Ein gemein leben/als in etnem Kloster da man gemeinschaft des lebens mit ein ander hatt.* HISP. *El monasterio.* ANGL. *An abby a monasterie.* } Locus ubi communis vita ducitur, *ἑσπασίον* enim communis, *βίος* vita. Quid sit cœnobium, docet Gell. *cap. 8. lib. 1.* ¶ Hinc Cœnobitæ, qui in commune vivunt.

Cœnobitum Ptolemæo, urbs esse creditur Germaniæ, quæ vulgò *Soubenbourg* vocatur.

¶ **Cœnonicus**, quod psallebat chorus post communionem, sublato sacro pane. Lex. gr. b. ¶

COENUM, Lutum. *ἑσπασίον*. GALL. *Bourbier, fange, boüe.* ITAL. *Fango.* GERM. *Nath/dreçt.* HISP. *El cieno, el lodo.* ANGL. *Clay, dirt, myre.* } Plin. *lib. 14. cap. 12.* Ad hæc pertinent peregrinæ exercitationes, & volutatio in cœno. Pulchrum ornatum turpes mores pejus cœno collinunt. Plaut. *Most. se. 3. a. 1.* Cicer. *4. Tusc.* Sicise dicere omnes stultos insanire, ut malè olere omne cœnum, ¶ Per metaphoram ponitur pro abjecto & nullius dignitatis homine. Livius *lib. 10. ab urb.* Cœnum plebeium. Cicer. *pro Sestio*, Habeo quem opponam labi illi atque cœno. ¶ Cœno puram aquam turbans nunquam invenies potum, *βοεβόρον ὕδωρ ἀκαταπόνητον, ἀποδ' ἀγῆτης ποτός.* Dicitur solitum, ubi quis ea quæ sunt per se pulcherrima contaminat, admittis iis quæ sunt turpissima. Cœnum, convitia. Plaut. *Pseud. se. 3. a. 1.*

Cœnosus, a, um: Plenus cœno, Cœno abundans, *ἑσπαστικός*. GALL. *Bourbeux, fangeux, boüeux.* ITAL. *Pieno de loto, fangoso, sporco.* GERM. *Nathchtig/Dreçhtchtig.* HISP. *Pleno di cieno.* ANGL. *Full of clay, dirtie.* } Colum. *lib. 7. cap. 10.* Nec ulla magis gaudet, quàm rivis atque cœnoso lacu volutari.

COËO, is, ivi, itum, ex Con, & eo: sed n, abjicitur, ¶ in communem locum eo. ¶ Convenio, conjungor, congregor, coitionem facio, in eo, congregior. } *בבא, ידע jahdab, יתחבב hitchabbér, יגש schaghál, שכב schacháb.* *συνωμι, συνήμι, συνύπτω, συνίσταμι.* GALL. *Convenir, s'assembler, aller ensemble.* ITAL. *Congiungere, essere insieme.* GERM. *Zusammen gehn/verein kommen.* HISP. *Ayuntarse.* ANGL. *To convene assemble, and go together.* } Terent. *in Eunuch.* Heri aliquot adolescentuli coimus in Piræo. Priusquam coimus, ubi lectus stratus. Plaut. *Most. se. 4. a. 1.* Ut primum coit catrix. Idem *Amphit.*

¶ *ἑσπασίον* qua coiere duas,
Ovid. *Eleg. 1. lib. 2. Trist.*
Nève retrahendo nondum coeuntia rumpe
vulnera.

Idem *Eleg. 4. lib. 4. Trist.* Coire, concretescere, congelascere. Gell. *cap. 8. lib. 17. Vug. lib. 11.*

¶ *coeant in fœdera dextra*
Quà datur.

Lactantius de ira, Denique si atomorum & coitio & conglobatio efficerent omnia. ¶ Cicero cum accusativo usus est, pro inire, 2. *Philipp.* Utinam Cn. Pompei cum C. Cæsare societatem aut nunquam coisses, aut nunquam diremisses: *ἑσπασίον ἑσπασίον τινί.* Gellius protulit passivum, Coibatut societatis inseparabilis. Nam propriè Coiri societas dicitur. Sic ab Ulpiano Societas coita, pro contracta & collecta accipitur. Lactant. *lib. 3.* Quid ego de Cynicis loquar, quibus in proptulo coire cum conjugibus mos fuit. ¶ Terent. *in Phorm.* Vide quid agas: prima coitio est acerrima. Si eam sustinueris, post illam jam, ut lubet, ludas licet. Ubi una translatio à prælio: nam & Congredi milites, & Coire dicuntur. ¶ Coire in alienâ litem, qui alicui calumniosè litem struunt, ut quod ex condemnatio. Item redactum fuerit, inter eos communicetur. Plin. *Epist. lib. 5.* Quæstus est, venire ad vocationes, venire præ varicationes, in lites coiri. Ex Hotomanno. ¶ ¶ Conire, pro coire, simul ire, & consilium accipere, apud Pap. ¶

COËNS, coeuntis, Participium: ut, Ripæ vadi coeuntis, id est, vadium angustum. Sil. *lib. 1.*

Tæque vadi dubium coeuntibus Aufide ripis.
Senec. *Troad.*
Repetensque ditem mersus ingentem specum
Coeunte terra junxit:

id est, hiatum conjungente se terra clausit.
COËTUS, pro concubitu. *ἑσπασίον*. GALL. *Assemblée, amas.* ITAL. *Assebramento, unione.* GERM. *Beschlaffung eines*

weibs. HISP. *Ayuntamiento, conjuncion.* ANGL. *Going together, going the act of generation.* } Gell. *lib. 9. cap. 7.* Hippocrates autem divina vir scientia de coitu venereo ita existimabat, partem esse quandam morbi terentimi, quem nostri comitalem dixere. Coitus humoris, Celsus *lib. 5. cap. 18.* Potest verò ea compositio etiam ad parotidas, phymata, strumam, omnemque coitum humoris emolliendum. Coitus Lunæ, pro eclipsi, quando scilicet Soli opponitur. Plin. *lib. 2. cap. 13.*

COËBILIS, adverb. Aptiore coherentia. Apuleius in *Apologia*: Præsertim cum ordinatiis, & coibiliis eadem Græcè & Latinè adnatar conscribere.

COËTIO, Conspiratio, congregatio ob malam rem facta. *קשר* *lécher, óbrazis.* } Cic. *pro Planc.* Dubitabis an coitio facta sit. Per coitiones nobilium injuria fiebat. Liv. *lib. 3. ab Urb.*

COËTIO, pro coitu, *συνουσία*. Macrobius. *Saturn. lib. 17. cap. 16.* Omni enim genere animantium, quæ ex coitione nascuntur, invenies omnium aliquorum esse principium instar elementi.

COËPI, verbum defectivum, à Cœpio, pro incipio, quod apud antiquos in usu erat. *קחיל* *hoil, קחיל* *hechél.* *ἑσπασίον, ἑσπασίον, ἑσπασίον, ἑσπασίον.* GALL. *Commencer.* ITAL. *Cominciare.* GERM. *Anfahen/anhoben.* HISP. *Començar.* ANGL. *To beginne.* } Cato, Cœpi jam seditiosa verba loqui. Nunc tantum præterito ejus, tam pro suo tempore, quam pro præfenti utimur, cum suis derivatis. Cœperam, Cœpissim, Cœpero, Cœpisse, Cœptum ite. Facinus audax incipit, qui cœpit pauper cum divite negotium. Plaut. *Aul. se. 4. a. 3.* Cœpta appellari canis. Idem *Men. se. 1. a. 3.* Terent. *in Adelph.* Prius olfecissem quam ille quicquam cœperit. Sal. *in Catil.* Sed ea potestate cœpere se quisque magis extollere. Virg. *3. Georg.*

Sin in processu caput crudescere morbus.

¶ Cœptus sum, pro cœpi. Cic. *de clar. Orat.* Hortensius igitur quum admodum adolescens orsus esset in foro dicere, celeritè ad majores causas adhiberi cœptus est. Idem *ibidem*: Qua in urbe primum se orator extulit, primumque etiam monumentis & literis oratio est cœpta mandari. Cœpturi bellum, inchoaturi. Liv. *lib. 2. d. 5.*

Cœpio, Plaut. *Men. se. 5. a. 5.* Neque ego insanio, neque pugnas, neque lites cœpio.

Cœptum, i: Institutum, propositum. *קחיל* *tehilláh.* *ἑσπασίον, ἑσπασίον, ἑσπασίον, ἑσπασίον.* GALL. *Commencement, entreprise.* ITAL. *Cominciamento, impresa.* GERM. *Ein anhab/ansfang.* HISP. *Comienço.* ANGL. *interprise beginning.* } Ovid. *Metam.*

— *DI cœptis (nam vos mutastis & illas)*
Aspirate meis.

Cœptus, us. Idem. *קחיל* *tehilláh.* *ἑσπασίον.* } Gell. *lib. 2. cap. ult.* Nos verò ut cœptus noster est.

Cœpto, as, are. Incipio. *קחיל* *hoil, קחיל* *hechél.* *ἑσπασίον, ἑσπασίον, ἑσπασίον, ἑσπασίον.* GALL. *Commencer.* ITAL. *Cominciare.* GERM. *Anfahen/anhoben.* HISP. *Començar.* ANGL. *To interprise.* } Plaut. *in Merc.* Cur istuc cœptas consilium? Terent. *in Eun.* Quid cœptas Thraso?

COËPULONUS, coëpulo. Plaut. *Persa.* Compransor, Compotat.

COËQUITO, as, are, *συνωμι*. GALL. *Chevaucher ensemble.* ITAL. *Cavale ar insieme, à paro.* GERM. *Mitreyten.* HISP. *Cavalgar juntamente.* ANGL. *To ridde together.* } Liv. *in lib. bell. Maced.* Coëquitaverant autem sex millia equitum.

COËTANUS, *ἑσπασίον*, Naufragus à delphino servatus. Vide historiam apud Plut. *lib. 5. circa finem libelli.* Utrum terrostria, aut aquatilia plus sapiant.

COËRCËO, es, ex Con, & Arceo, sed n, abjicitur, & a, in e, mutatur. Restringo, contineo, refræno, inhibeo. *קצר* *basár, כדח* *chasám, כבב* *manáb, יצר* *basár, קצר* *basár, קצר* *basár.* GALL. *Restraindre, reprimer.* ITAL. *Restringere, constringere.* GERM. *Einem hinderthalten/wehren.* HISP. *Restreñir, refrenar.* ANGL. *To restrain, to hold in, to briale.* } Cic. *in Lal.* Quem serpentem multiplici lapsu, & erantico ferro amputans, coërcet ars agricolarum. Lactantius *lib. 3.* Illud satis est ad coërcendum furiosi hominis errorum.

Invida me spatia natura coërcuit arcto
(ingenii.) Ovid. *Eleg. 1. lib. 2. Trist.* Multa ex juvenili abundantia coërcuit Cicero. Quint.

Tum neque se pavidi possunt delphines in auras
Tollere, conantes dura coërcet hyems.

Ovid. *Eleg. 10. lib. 3. Trist.* ¶ Ponitur etiam pro circumdare, sive simul stringere. Idem *lib. 1. Metam.*
Virtus coërcet positos sive capillos.
Lucan. *lib. 4.*

— *campusque coërcet.*

Cingarapax, hoc est, cingit, aut circumdat. ¶ Item pro compellere, Author *lib. 3. ad Herennium.* Prudentiæ partibus utemur in dicendo, si commoda cum incommotis conferemus, quum alterum vitare coërcemur. ¶ Alij ita significationem hujus verbi distinguunt, ut aliquando vim in se contineat, atque castigationem; aut certè reprehensionem, atque animadversionem, & pro repellere, sive puniri ponatur: aliquando simpliciter sine vi, pro Continere, complecti, comprehendere: propriè tamen de iis; quæ aut disfluunt, aut præter modum erumpunt. Coërcitus miles. Liv. *lib. 6. d. 4.* } GALL. *Con-*

COËRCËTIO, verbale à Coërcio, Cohibitio, Castigatio. *קצר* *basár, קצר* *basár, קצר* *basár, קצר* *basár.* GALL. *Resserrement, empeschement, chastisement, restrainte.* ITAL. *Castigo.* GERM. *Hinderthaltung/straff.* HISP. *Refrenamiento ò repression.* ANGL. *Restreining, holding in, bridling.* } Liv. *lib. 4. ab Urb.* Pronuntia veruntque ex collegii sententia, C. Valerio cos. se damnum, aliâque coërcitionem, adversus intercessionem Collegæ delectus causa detrectantibus militiam inhibenti auxilio futuros. Coërcitio popinarum. Suet. *in Claud.*

August. *cap. 38.* Fit autem hoc verbale regularitè à supino Coërcitum. ¶ unde etiam participium Coërcitus. Ovid. *in Epist. Heroid.*

Clausula domo teneor, gravibusque coërcita vinculis.

¶ Legitur & verbale Coërtio, & fortasse sæpius quàm Coërcitio: quod dici potest aut per syncopen factum esse à verbali Coërcitio, abjctâ

abjecta media syllaba : aut (quod verisimilius videtur) ab antiquo verbo Arcio , quod etiam apud Festum legitur , quod ratione analogiæ facere debet supinum Artum ; sicut Farcio , fartum ; & Sarcio , sartum . Coërtio in histriones . Suet. *in cap. 45* . Legitur ibidem *coracio* . ¶ Inde Compositum Coërtio , mutatione primæ vocalis in secundam , sicut à Farcio , Refercio ; & supinum Coërtum , sicut à Refercio , Refertum . Itaque invenimus regulare verbale Coërtio : quanquam Arcio , & Coërtio nunc non sunt in usu . Poterimus itaque utrovis modo scribere , Coërtio , sive Coërtio .

Coerulus : vide *Cerulus* .

Coërro , as , are , est unà cum aliis oberrare . { ANGL. *To wander with others* . { Paul. *l. 3. §. 3. D. de off. præf. vigil.* Sciendum est , inquit , præfectum vigilum per totam noctem vigilare debere , & coërrare calceatum cum hamis , & dolabris . Ex Lexico Hotomanni .

Coësse , simul esse . Blesens .

Cœtus , cum cœ , diphthongo , conventus , congregatio , à coëundo , id est conveniendo . { קהלה *kedhab* , קהלה *cheber* . *ovvota* , *ovvota* . GALL. *Assemblée de gens* , *amas* . ITAL. *Convento* , *congregatione* . GERM. *Ein versammlung* / *ein menge volcks* . HISP. *Compañia* , *convento* . ANGL. *A companie* , *multitude or congregation of people* . } Cic. *de senect.*

O præclarum diem , quum ad illud divinum animorum concilium cœtūque proficiscar , quumque ex hac turba & colluvie exceedam . Idem *2. de finib.* Quid enim necesse est tanquam meretricem in matronarum cœtum , sic voluptatem in virtutum concilium adducere ? Cœtu extraneorum prohibuit filias . Suet. *in August. cap. 64* .

Cœtus stellarum , i. coitus , Gel. *lib. 1. cap. 14* . Saepè ibidem conventus & concursiones . Plaut. *Amphit.* Eos auspicio meo atque ductu primò cœtu vicimus (i. congressu , conflictu .) Sen. *lib. 3. decl.* Cœtum esse ait nomen magnæ multitudinis coëuntis ex censu quodam .

¶ Primo cœtu condemnare , i. prima actione , sive ampliacione , primo iudicium conventu & confessu . Cornificius *in Rhetor.* Hic vos veriti estis , si primo cœtu condemnassetis , ne crudeles existimarem . Cœtam Lucretius vocat connexionem & copulam membrorum cum humoribus , & spiritibus , omnibusque ex quibus humanum corpus compactum & constitutum est , ut *lib. 2. circa fin.*

*Cedit item retrò , de terra quod fuit ante ,
In terras : & quod missum est ex aetheris oris ,
Id rursum cœli vellatum in templa receptant :
Nec sic interimit mors res , ut materiai
Corpora conficiat , sed cœtum dissipat ollis .*

Cœus , αἴθρῃ Heliado , per cœ , diphth. Fuit terræ filius , frater Japeti & Typhæi , quos omnes uno partu à Tellure quinta luna genitos esse fabulatur Virg. *lib. 1. Georg.*

*Cœnumque Iapetūque creat , sævumque Typhæa ,
Et conjuratos calum rescindere fratres .*

Coëxercitatus . { οὐκ ἐξοικνωσθῆναι . ANGL. *Exercised or wonted with others* . } Quint. *lib. 1. cap. 17* . Attem constare ex præceptionibus consentientibus & coëxercitatis ad finem utilem vitæ .

Cogamus , flavius est Mæoniæ ad radicem Tmolii montis , de quo Plin. *lib. 5. cap. 29* .

Coggygia , arbor est adrachnæ non absumilis , fructum lanugine , quam Pappum vocant , emittens : quod nulli alii arbor. evenit . Vide Plin. *lib. 13. cap. 22* .

Cogito , as frequentativum à Cogo , propterea quod mens plura in unum cogit , unde quæ sibi videntur optima , vel utilissima , eligere possit : Meditor , contemplet , mente complector , mente agito . { חשבון *chasehab* , חשבון *haghâb* . *λογίζω* . GALL. *Penser* , *considérer* . ITAL. *Pensare* . GERM. *Sedanken* / *betrachten* . HISP. *Pensar* . ANGL. *To think* , *to muse* , *to cast in mynde* . Nam & Cogo & Cogito sic se habent ut Ago & Agito , Facio & Factio . Verumtamen sic modò animus hoc verbum sibi vendicavit , ut non quod alibi , sed quod in animo colligitur , cogitari propriè jam dicatur . Hoc unum facito cogites . Plaut. *Mos. sc. 3. a. 1* . Ita dormitet , ut servum se esse cogitet . Idem *Aul. sc. 1. a. 4* . Hic me exollare quasi murænam cogitat (i. parat .) Hoc unum frater cogitato , me tibi proximum esse . Idem *Aul. sc. 3. a. 1* . Magis cogito læviter blanditène alloquar . Idem *Pseud. sc. 2. a. 5* . ¶ Cogitare , pro optare videtur potuisse Cæsar . 3. *bell. civ.* Cogitare itaque est sensus interiores ad originem suam revocare , sive mentem agitare , & veluti in mora esse consilij explicandi . Cic. *lib. 5. Tusc.* Vivere docto viro est cogitare . Idem *lib. 2. de Leg.* Nam illo loco libentissimè soleo uti , sive quid ipse mecum cogito , sive aut scribo , aut lego . Cogitare de aliquo , cum in memoria habere . Terent. *in Eunuch.* Me expectes , de me cogites . Cogito in Tusculanum , hoc est quod barbari dicunt , Existimo & delibero ire . Cic. *ad Att. lib. 2* . Ludi Antii futuri sunt à 4. Kal. ad Prid. Non. Mai. eos Tullia spectare vult : inde cogito in Tusculanum . A Cogito fiunt composita , Excogito , quod propriè est perfectè cogito , *ἐκφραζω* , *ἐκφραζω* , licet pro Invenio sumatur : quod idcirco fit , quod quum quis perfectè cogitat , aliquid ex eo quod cogitat , elicit & invenit . Cic. *1. Tusc. quest.* Quid illa vis , quæ tandem est quæ investigat occulta , quæ inventio atque excogitatio dicitur . Præcogito , prius cogito , & cogitando prævidéo , *προβλέπω* . Quint. *lib. 12* . Licet tamen præcogitare plura , & animum ad causas non componere . Recogito , iterum atque iterum cogito .

Cogitatio , quæ est velut Coagitatio , id est , longa consilij explicandi agitatio , mentis agitatio , animi motus , commentatio . { מחשבה *machaschabâh* . *λογισμός* , *λογισμός* . GALL. *Pensément* , *pensée* . ITAL. *Pensiero* , *pensamento* . GERM. *Sedanken* / *betrachtung* . HISP. *Pensamiento* . ANGL. *Thinking* , *musing* . Plin. *lib. 11. cap. 37* . Sic magna cogitatio obæcat . Cic. *ad Attic.* Meas cogitationes omnes explicavi tibi superioribus literis .

Cogitatio , Cogitate & Cogitatum Festo , adverbia pro Consulto , data opera . { *ἐπινοία* . GALL. *Deliberément* , *de propos délibéré* , *après y avoir pensé* . ITAL. *Pensatamente* . GERM. *Zuß betrachtung* / *betrachtung* . HISP. *Adrede y asabiendas* . ANGL. *Advisedly* , *after avisement was taken* . } Cic. *pro Archia* , Quæ verò accuratè cogita-

tæque scripsisset , ea sic videri probari , ut ad veterum scriptorum laudem perveniret . Idem *1. Offic.* Sed in omni justitia permultum interest , utrum perturbatione aliqua animi , quæ plerunque brevis est , & ad tempus : an consulto , & cogitato fiat injuria .

Cogitabilis , e , { חשבון *necheschâb* . *νοητός* . GALL. *Qu'on peut penser* . ITAL. *Cosa degna di pensare* . GERM. *Betrachtlich* . HISP. *Cosa digna de pensar* . ANGL. *Which one thinketh upon* . } Senec. *Epist. 59* . Cogitabile est quod est generale .

¶ Cogitatorium , receptaculum cogitationum . Tertull. ¶

Cogitatum , i , substantivum . { חשבון *necheschâb* . *λογισμός* , *λογισμός* . GALL. *Une chose que nous pensons* . ITAL. *Cosa de pensata* . GERM. *Betrachtung* / *ein betracht ding* . HISP. *Cosa de pensada* . ANGL. *A thing mused on* . } Cic. *1. de lege Agr.* Utrum cogitata sapientum , an optata furiosorum videntur .

Cognati , sanguine conjuncti , qui cognatione tenentur , dicti quasi unà communitève nati , vel ab eodem orti progenitore . { אחים *achim* , *מודהבים* *modhabim* . *συσσῶς* . GALL. *Prochains & alliez* , *parens* . ITAL. *Parenti* . GERM. *Verwandte* / *nach geste vndie* . HISP. *Los parientes* . ANGL. *Kinsmen by blood or birth* . } Plaut. *in Pæn.* Vos nec estis filia ambæ , & hic cognatus vester hujusce fratris filius . Cic. *pro editu* , Pompeij nulli cognati & affines deprecari sunt . Senec. *cap. 11. de cons.* Diis cognatus est animus . Cognati autem quo gradu sint officij . Gell. *cap. 13. lib. 5* . Cognatam concordiam . Plaut. *Amph* ¶ Plin. per translationem posuit pro simili , & ejusdem generis . Eadem (inquit) causa est ut pleraque alitum oculos hominum potissimum appetant , quod effigiem suam in iis cernentes , velut ad cognita sua desideria tendant , id est , sibi proxima & suæ naturæ quodammodo similia . ¶ Cognatorum autem significatio latius extenditur , quàm Agnatorum . In cognatis enim agnati continentur ; non autem contra , cognati in agnatis . ¶ Confobrini cognati quidem dicuntur , quum agnati tamen non sint . Illi enim soli qui paterna linea nobis junguntur , Agnati vocantur : Cognati etiam qui materno genere nobis sunt conjuncti .

Cognatio , nis : Agnatio , sanguinis conjunctio . { מודהבים *modhabath* . *συσσῶς* . GALL. *Parenté* , *alliance* . ITAL. *Parentela* . GERM. *Verwandschaft* . HISP. *Parentesco* . ANGL. *Kinred by blood* . } Cic. *7. Verr.* Nulla tibi Quinte cum illo cognatio est . Idem *4. Verr.* Ut quisque te maxime cognatione , affinitate , necessitudine aliqua attingebat , ita maxime manus tua putabatur . ¶ Transfertur etiam ad res inanimatas . Cic. *pro Archia* , Etenim omnes artes , quæ ad humanitatem pertinent , habent quoddam commune vinculum , & cognatione quadam inter se continentur .

Cognatorum , vide *Cognosco* .

Cognōmen , cognomentum , quod vel à corporis quodam vitio , vel ab alio quodam eventu solebat imponi . { חינוי *chinui* . GALL. *Surnom* , *soubriquet* . ITAL. *Cognome* . GERM. *Ein zunam* / *nachnam* . HISP. *El sobrenombre* . ANGL. *A surname* . } Cic. *1. de finib.* Neque cum torquatum , qui hoc primus cognomen invenit , aut torquem illum hosti detraxisse , &c . Idem *7. Verr.* Quid ? de Apollonio Dioclis filio , Panormitano , cui Gemino cognomen est , præteriri potest . Liv. *1. ab Urbe* , Manfit Sylvius postea omnibus cognomen , qui Albæ regnabant . Expediit plura habere cognomina , *ὀνόματι ἐς ἐπισημίας ποδῶν ἔχον* . Convenit in eos , qui multa simul profitentur , quod quæstum faciant uberiores , aut qui diversarum sunt partium . De cognomine , nomine , & prænomine , vide Plut. *in Coriol.* Plaut. *Pseud. sc. 2. a. 4* . Perjurus , improbus , impius (leno loquitur) cognomenta hæc mea sunt . Idem *Capit. sc. 1. a. 4* . Ita me latuitas suo condecorat cognomine .

Drusus in his meruit quondam cognomina terris ,

Ovid. *Eleg. 2. lib. 4. Trist.* Imperatoris prænomen , cognomen patris Cæsar sumpsit . Suet. *in Cæs. cap. 46* .

Cognōmentum . { חינוי *chinui* . *ἐπισημίας* . ANGL. *A surname* . } Cic. *pro Mil.* Cassinius cognomento Schola . Idem *2. de finib.* Si aut de industria facias , ut Heraclitus cognomento , qui *καλεῖται* , perhibetur , &c . Vide in præcedenti vocabulo .

Cognōminēs , qui ejusdem nominis sunt . { *ὁμόνομοι* . GALL. *Qui ont un mesme nom* , *ou surnom* . ITAL. *Che hanno medesimo nome* . GERM. *Die ein zunamen / oder vbernamen haben* . HISP. *Los que son del mesmo nombre* . ANGL. *That hath one name or of the same surname* . } Sic à Plauto duæ sorores Bacchides nominatæ vocantur cognomines . Declinatūque hic & hæc cognominis , & in genitivo hujus cognominis . Nam apud Plaut. legitur , Illa mea cognominis fuit . Idem *Bacchid.* Quid agunt germanæ duæ meretrices cognomines ? Legendus Servius in illud *6. Æneid.* *Gaudet cognomine terra* . Cognominem patriæ suæ Salamina Teucer condidit . Vell. Plin. *lib. 6. cap. 2* . Quo loco Venetos adjicit Nepos Cornelius , à quibus in Italia ortos cognomines eorum Venetos credi postulat .

Cognōmino , as . Cognomen impono . { חינוי *chinuâh* . *ἰμμετάτω* . GALL. *Surnommer* , *donner un soubriquet* . ITAL. *Mettere soprano* . GERM. *Zunamen geben* . HISP. *Dar sobre nombre* . ANGL. *To give a surname* , *to surname* . } Fit autem ex Con & nomino , n , in g , mutata . Plin. *lib. 21. cap. 3* . Suario cognominabatur , propter similitudinem Suarii cujusdam negotiatoris . Idem *lib. 33. cap. 10* . Postea divites cognominati , dummodò notum sit eum , qui prius acceperit hoc cognomen , decessisse creditoribus suis . Colum. *lib. 3. cap. 2* . Apianæ uxæ ab apibus cognominantur .

Cognōscō : Nofco , agnosco . { ידע *yadhâb* , *הכיר* *hichir* . *γινώσκω* . GALL. *Connoître* , *entendre* , *avoir connoissance* , *sçavoir* . ITAL. *Conoscere* , *intendere* . GERM. *Erkennen* / *wol/vnd aigentlich wissen* . HISP. *Conocer de nuevo* . ANGL. *To know* , *to have knowledge or understanding* . } Est autem Cognoscere , noscere eos , qui prius incogniti erant : quum Agnoscere , *ἰμμετάτω* , dicatur propriè de olim notis . Virg. *4. Eclog.*

Incipe parve puer risu cognoscere matrem .

Varr. Vercor , ne me quoque dum revertero , præter canem , agnoscat nemo . Confunduntur tamen hæc sapenumero . Donatus , Cognoscere , est diligenter , attentèque considerare . Terent. *in Heeyra* , Postquam

Incipe parve puer risu cognoscere matrem .

Varr. Vercor , ne me quoque dum revertero , præter canem , agnoscat nemo . Confunduntur tamen hæc sapenumero . Donatus , Cognoscere , est diligenter , attentèque considerare . Terent. *in Heeyra* , Postquam

non furari aliena. Plaut. & Cic. Cohibeamus manus dum olla fervit. Gell. cap. 8. lib. 17.

Frigida me cohibent Euxini littora Ponti.

Ovid. *Eleg. 4. lib. 4. Trist.* Subtile & cohibendum genus dicendi. Gell. cap. 14. lib. 5. Cohibesit eam, pro cohibuerit eam. Lucr.

|| Cohibentia, permissio, conclusio. Gloss. lisd. ||

Cohibiles, conjuncti, concordēs. Compositio ex *cum* trita est. Inde Tacitus *consperrari*. Livius *Coequitare*. Tertulianus *lib. 4.* adversus Marcionem *Coodibiles*. Joan. *cap. 4. Contuntur*.

Cohibilis oratio. Gell. *cap. 19. lib. 16.* Cohibili oratione, vocumque filo candido fabulam scripsit Herodotus super fidicine illo Arione: hoc est, cohibita, compressa, stilo non luxuriante, sed brevitate sectante, gracili, non tumente. Vide *Cohibitus*.

Cohibitio, verbale, interdictum. ἡ ἀπαγόρευσις. GALL. *Contrainte, prohibition, defense*. ITAL. *Restringimento*. GERM. *Die zusammenhaltung oder zwingung*. HISP. *Refrenamiento*. ANGL. *Forbidding holding in*. Cic. *lib. 5. in verrem*, Cohibitio tollendi, nisi pactus esset, vim adhibeat pactioni, non voluntatem.

Cohibitus, adjectivum, οὐκ ἐπιτρέψαι. Repressus, ut apud Gell. *lib. 7. cap. 14.* Subtile in Menelao dicendi genus & cohibitum, id est, tenue, gracile.

Cohircinatio, hircina lascivia. Apul.

CÖHÖNĒSTO, as, are: Honesto, decoro. חִבְּבֵדְהָ. ἱπποσύνη, τιμῶν. GALL. *Faire honneur, honorer, mettre en honneur*. ITAL. *Far honore, honorare*. GERM. *Ehren / Ehr beweysen*. HISP. *Hazer honra, ò honrar*. ANGL. *To mak honest or honorable*. Cic. *antequam iret in exilium*, Tantum à vobis illud Equites Romani & peto & rogo, ut quem saepenumero vestra laude coonestatis, eundem in dubiis vitæ periculis vestra virtute conservetis.

CÖHÖRRĒO, es, vel Cohortesco, scis. Magno horrore afficior. חִבְּבֵדְהָ. φρίκη. GALL. *Avoir grand' peur & frayeur, trembler de peur*. ITAL. *Sparventar tutto, tremar di paura*. GERM. *Ein grausen ankommen vor forcht / ein abscheuen mit schaudern tragen*. HISP. *Espeluzarse, ò temblar de miedo*. ANGL. *To tremble tronggh feare*. Suet. *Tib. cap. 21.* Cohortescit corpus meum. Cic. *in somn. Scip.* Quem ut agnovi, equidem cohortui. Idem *3. de Orat.* Namque tum latus ei dicenti condoluisse, sudoremque multum consequutum esse audiebamus: ex quo quum cohortuisset cum febris domum rediit, dièque septimo est lateris dolore consumptus.

Cöhörs, militum manus. A cohortando dicta est: quod Tribunus eum ut sequatur hortari soleat: seu quod ipsa se mutuo frequenter ad pugnam hortetur. חִבְּבֵדְהָ. ἀσπίς, τάγμα. GALL. *Bande de gens de guerre ou autres gens*. ITAL. *Compania di fanti à piedi*. GERM. *Ein schar oder rott fustnech besonder*. HISP. *La batalla ò esquadra de hombres de pie*. ANGL. *A bande of men of warre or other folkes*. Cæsar. *3. bell. Gall.* Illi eductis quatuor Cohortibus, quæ præsidio castris relictae, integræ ab labore erant cohortes auxiliares. Idem *lib. 1.* Cohors amicorum, Suet. *in Galb. cap. 17.* Vide supra in *Centuria*. Cohortes erant quingentorum hominum. Est autem propriè Cohors peditum, sicut Turma equitum. Cic. *pro Marcell.* Hujus gloriæ, Cæsar, quam es paulò antè adeptus, locium habes neminem: nihil tibi cohors, nihil turma decerpit: hoc est, neque pedites tibi quippiam decerpunt, neque equites. Cohors etiam pro congregatione quorumcunque hominum ponitur. Suet. *in Galba*, Per hæc gratissimus Claudio, receptusque in cohortem amicorum, magnæ dignationis est habitus. Horat. *1. epist.*

Quid studiosa cohors operum struit?

¶ Item pro comitatu & satellitio magistratus, qui ibat in provinciam. Unde Cohors prætoria, quæ Consuli aut Prætori in Provincia præstò semper erat, quæque latus ejus cingebat. Cic. *in Verr.* Quæ cohors, & qui comitatus fuerit, meminaisset. Erant autem duæ Prætoriarum cohortes, una evocatorum, altera voluntariorum, qui Proconsules in expeditionem comitabantur, ut usu rerum peritiores domum redirent. Est & Cohors, locus cinctus parietibus, quem ad gallinas, anates, & id genus reliqua habere in villa solemus, ἱππώλις. Ovid. *4. Fast.*

Absulerat multas illa (vulpes) cohortis aves.

Unde etiam militares cohortes dictæ videntur. Varr. *4. de ling. Lat.* Cohors, quod ut in villa ex pluribus tectis conjungitur quiddam, fit unum, sic ex manipulis pluribus copulatur cohors. In villa verò Cohors dicitur, quod circa eum locum pecus coërceretur. Hinc cohortales gallinæ, οὐκ ἐπιτρέψαι, vocantur apud rei rusticæ scriptores, quæ in cohorte domi aluntur. Possunt etiam dici Cohortes ab horto: nam quum veteres Hortos, vicos dicerent, quod qui arma ferre possent, ibi nascerentur, inde cohortem dixerunt, manum hominum ex eodem vico ad pugnam exeuntium, quod illi essent ex eodem horto, id est vico genti. Nam & Galli (ut est apud Cæsarem) hoc modo pugnabant: quisque enim pagus per se pugnam capiebat. Dicitur & Cors pro avium septo. Varro, In urbana quoque domo, cortem facere poterimus, in qua pascere ciconias, græves, pavones, gallinas, anates, & similia dabitur ad usus quotidianos. Mart. *Rauca cortis aves*. Cortalis, e, ut Gallina cortalis, in corte nutrita. Colum. *in præfatione totius operis*. Et ut à pecoribus recedam, quorum in parte avium corticalium & apium cura posita est.

CÖHÖRTÖR, aris: Hortor, adhortor. ἡ ἰσχυρὴ βίβλις. παρηγορεῖν. GALL. *Enhorter, admonester, remonstrier*. ITAL. *Esortare*. GERM. *Ermanen, ein ander zusprechen*. HISP. *Induzir ò atraer por razones*. ANGL. *To exhort, to encourage*. Cic. *ad Terent. lib. 14.* Eum ut potui, per litteras cohortatus sum. Item Cohortatus passivè. Gell. *cap. 13. lib. 15.* ubi ita Caro, exercitum suum praelium, paratum, cohortatum eduxit foras. Cohortarent, pro cohortarentur. Nonius.

Cöhörtatio, nis, verbale Hortatio. ἡ παρακλήσις, παρακλήσις. GALL.

Exhortation, exhortement. ITAL. *Esortazione*. GERM. *Vermanung*. HISP. *Inducimiento con razones*. ANGL. *Exhorting*. Cic. *ad Brut.* Erectior Senatus erat, non sententiis solum nostris, sed etiam cohortationibus excitatus.

Cöhum, lorum est, quo temo buris cum jugo colligatur, à cavo dictum, inquit Varro, sive (ut Festus mavult) à cohibendo. Cohum etiam poetæ cælum dixerunt, teste eodem Festo, à chao, ex quo putabant cælum esse formatum.

Cöinqüino, as: Inquino. ἡ ἀκαθάρτης, ἡ ἀκαθάρτης. ἡ ἀκαθάρτης, ἡ ἀκαθάρτης. GALL. *Souiller avec soy, diffamer, gâter ensemble*. ITAL. *Imbrutare*. GERM. *Verunsaubern / verjudlen / bestecken*. HISP. *Ensuziar*. ANGL. *To defile, to pollute, to stain*. Col. *lib. 8.* Totam progeniem coinquinat, siquidem celeriter tum alia pecora, tum præcipue oves contagione vexantur. Hor.

merdisque coinquinet albis.

Cic. *de nat. deor.* Periculum matres coinquinari regias.

|| Coinquio, vel Coinquico, apud Fest. conquirere, deputare. ||

Cois, vide *Coa* vestis.

Cöix, cis, ἡ κόκκη, genus stirpis, cujus folia ad texendum sunt utilia, similia junceis, atque palmeis. ANGL. *An osier tree*. Author Strab. Est item Coix, vas fatinarium, ex arborum corticibus contextum, quod Dores ἡ κόκκη appellant.

Colaicum, promontorium est Taprobanae insulae. Author Plin. *lib. 6. cap. 21.* Colaphus, nomen Lorarii: Plaut. *Capt. se. 4. a. 3.*

CÖLĀPHŪS, & Colaphum: Alapa. ἡ μάστιξ. ἡ μάστιξ. GALL. *Vn soufflet, un coup de la main, ou du poing sur la joue*. ITAL. *Guanciata, mostaccino, punzone*. GERM. *Ein maulschell*. HISP. *Bofetada*. ANGL. *A buffet or blow*. Sedul.

Vel colaphis pulsare caput, vel cadere palmis.

Ter. *in Adelph.* Colaphis tuber est totum caput. Sic Colaphos infringere alicui, ἡ κόκκη, pro illidere, insigere, apud eundem: & Colaphos incutere apud Juvenalem, ἡ κόκκη ἐπὶ κόκκη. Colaphos perpeti potest parasitus. Plaut. *Capt. se. 1. a. 1.* Colaphum tibi ducam, & formulam tibi scribam quod caput durum habeas. Quintil.

Cöläphizo, as: Pugno, verbero, colaphum impingo. ἡ μάστιξ. ἡ μάστιξ. GALL. *Souffleter, donner un soufflet*. ITAL. *Dar de pugni, dar punzoni*. GERM. *Maulschellen geben / mit feusten schlagen*. HISP. *Dar bofetadas*. ANGL. *To boxe or buffet*. Græcum verbum est quod apud Latinos extra sacras litteras haud temerè reperias.

Colapis, sive Galapis, Pannoniæ fluvius est, in Saum influens, juxta Sisciam geminam alveo insulam efficiens, quæ Segestica appellatur: de hoc Plin. *lib. 3. cap. 25.*

Colapiani, Pannoniæ populi, juxta quos Colapis fluvius in Saum influens: unde & nomen acceperunt. Meminit horum etiam *ibid.* Plin.

Cöläris, is, ἡ κόκκη. Aristoteli *hist. lib. 1. cap. 9.* Avis est quam ulula cæteræque aduncis unguibus rapiunt: unde eis bellum oritur.

Cöläsis, ἡ κόκκη, genus pœnæ est, quod adhibetur castigandi, vel emendandi gratiâ. Eustath. *in 3. Ethicorum* interpretatur refrenationem affectuum.

|| Colatorium, colum unde aliquid colatur stillatim. Tertull. ||

Cöläx, ἡ κόκκη. ANGL. *A flatterer*. Latine assentator dicitur, à ἡ κόκκη, adulator.

Cöläxēs apud Flac. *lib. 6. Argon.* nomen est cujusdam Pifaltæ, Jovis ex Ora nimpha filii, qui ab Jafone fuit interfectus.

COLCHICUM, Bulbus est agrestis, exitu autumnii croceum edens florem, & posterius folia pinguiora quàm bulbi, caulè semipedem alto, semine rufo. Quidam ephemeron lethale appellant. Gustatum enim fungorum more jugulat. Maxima ejus copia in Colchide nascitur, unde & nomen accepit: Officinæ Hermodactylon appellant. Vide Dioscor. *lib. 4. cap. 72.*

Cölichis, dis, ἡ κόκκη. Regio Asiæ juxta Pontum, regnum Ætæ regis, & Medæ patria, Corace monte (qui est Tauri pars) à Septentrione, ab ortu Iberia, à Meridie Phaside, ab Occidente Euxino ponto clausa. Huc ferunt Jasonem cum Argonautis navigasse, Medæque artibus adjutum, aureum vellus retulisse. Hujus regionis incolæ dicuntur Colchi, ἡ κόκκη. Hæc (ut Ptolemæus ait) monte Corace à Septentrione clausa est, qui est Caucasus pars, & Nomades excludit: ab Oriente Iberia: à Meridie Phaside, & Armeniæ montibus: ab Occidente Euxino ponto.

Cölichis, Asiæ populi, venificii maximi authores, & Jasonis memoria fabularumque involucris nobiles: habent ab Ortu Iberiam & Albiam usque in Caspium, authore Ptolem. Ammian. *lib. 22.* Colchos antiquam, Ægyptiorumque sobolem esse refert. Nam linificium adeo apud eos vulgatum est, ut in peregrina quoque loca exportetur: unde quidam cognationem Colchorum cum Ægyptiis ostendere volentes, fidem ex his capiunt, inquit Strab.

Cölichis, dos, regio est Asiæ juxta Pontum, in qua juga Caucasii ad Riphæos montes torquentur, altero latere in Euxinum Mæotim devexa, altero in Caspium, seu in Hyrcanum mare. In eo est Phasis amnis. Regnum fuit Ætæ patris Medæ, undæ sæpissimè Colchis pro Medea lumitur. Martialis.

Ignipedes possent sine Colchide vincere tauros.

Cölichicus, a, um, possessivum, ἡ κόκκη. Horat. *2. Carm.*

Ille & venena Colchica, Et quicquid usquam concipitur nefas Tractavit.

Colchiacus, a, um. Propert.

Colchis Colchiacis urat ahena focus.

Ubi ipsam Medæam gentiliter nomine Colchidem appellat.

COLES, vel Colis, dicitur hasta, sive virga membri virilis, unde dependent colei: πῖς, τὸ. Ejus suprema pars Glans dicitur, Græcè βάλανος: pellicula verò quæ glandem tegit, Præputium vocatur. Cels. *lib. 6. cap. 18. de colis morbis & curationibus*: Igitur si ex inflammatione

inflammatione coles intumuit, reduciq; summa cutis, aut rursus adduci non potest, multa calida aqua fovendus locus est. Ubi vero glans contacta est, &c. Paulo post, Sursumque coles ad ventrem deligandus est. Ibidem: Interdum autem per ipsa ulcera, coles sub cute excisus sicut glans excidat.

Coleatus, a, um: Adject. ut apud Nonium à Pomponio dicitur, Conspicio coleatam culpide[m]: quo significatur pars illa, qua viri sunt, id est, penis.

Coli, κολοι, populi juxta Cauca[s]um. Inferiores autem Cauca[s]i partes, Colici montes, κολικὸν ὄρη, vocantur, regio Colica. Steph.

Κόλοι φρούρες, populi quidam B[er]otia. Steph. ἀπὸ κολοδολίου.

Colias, κολίας, promontorium, vel litus Atticae in vico Phalereo, ubi & Venus Colias. Est autem lacus ibi similis cruri, κολῶ humano: gentile Coliᾶς, & Colias foemini generis; & Colius, a, um. Steph. ¶ Est item Colias genus lacerti piscis, apud Plin. lib. 32. cap. ult. Colias Parianus, sive Saxitanus, è patria Batica, Lacertorum minima: sic enim legendum est. Scombro omnium similis est, differens lineis obliquis, punctisque nigris. Vide Arist. hist. lib. 9. cap. 2.

COLIS, is, unico l, est tener in vite, vel in herba ramusculus, quem in vite etiam Pampinum vocant. { קמורא zemorah. καυλός, κλήμ. GALL. Vn rejetton de serment de vigne, une tige. ITAL. Germoglio di vite, ὀ altra herbā. GERM. Ein zart jung rebschoß/oder ein kleins tangeln an einem traut. HISP. La cola verja. ANGL. A little tender bong or brenche in voine or hearbes. } Varro de re rust. lib. 1. cap. 31. Pampinare, est ex sarmento coles, qui nati de iis, qui plurimum valent, primum ac secundum, nonnunquam etiam tertium relinquare, reliquos decerpere, ne relictis colibus sarmentum nequeat ministrare succum.

Colliculus, diminutivum, κολίον. Col. lib. 11. cap. 2. Sed & faba eandem culturam exigit, si jam colliculus ejus in quatuor digitos altitudinis excreverit. Varro lib. 1. cap. 31. Ex altera parte capra, quod parit caprcolum, is est coliculus viteus intortus, ut cincinnus.

Colēus, testis, sive testiculus, per diminutivum. { Τῦν eschéch. αἰνίον. GALL. Coillon. ITAL. Testimonio, cioè testicolo. GERM. Hoden. HISP. La turma ὀ coion del animal. ANG. The stones of man or beast. } Cic. Pato lib. 9. Testes, verbum honestissimum in judicio, alio loco non nimis: at honesti colci Lamvini, Cliternini non honesti. Dicitur etiam Culeus apud Poetas, quinta vocali pro quarta supposita ratione carminis. Martial.

Quum depilatos Cresle culeos portas.

Colicus dolor, κολικὴ ὀδυνη, in intestino colo.

Colidos, Insula in Oceano Indico, Veneri facta, quæ tantæ altitudinis esse perhibetur, ut illuc aves non advolent.

Colifarius, bos operarius. Gloss. Isid.

Colimbas, locus ubi mundantur vestimenta. Isid. Gloss.

Colinā, per simplex l, { κολίνα. GALL. Cuisine. ITAL. Cuccina. GERM. Ein tuche. HISP. Cocina. ANGL. A kitchen. } A colo, is, quam postea Culinam, deinde à coquendo Coquinam vocaverit: quod ibi colebant ignem locupletiolem.

Coliphium, κολίφιον, panis genus, quo athletæ utebantur: ita dictum ὀδὸς ἔχοντος ἔφου, hoc est, à robore membrorum, vel ὀδὸς ἔχοντος. Est enim Colix subcinericius panis. Plaut. Coliphia mihi ne incocta detis. Juv. sat. 2.

Lucuntur pauca, comedunt coliphia pauca.

Martial. lib. 2.

Quum coliphia sexdecim comedit.

Colitor, dominus fundi. Gloss. Isid.

Collā, { κόλλα. GALL. Colle. ITAL. Colla. GERM. Leym. HISP. La colla ὀ engrudo. ANGL. Glue or soulder. } à Græcis dicitur quod nos glutinum dicimus, quo ligna ferruminantur. Utimur autem tantum ejus compositis: ut Sarcocolla, Ichthyocola, Cryfocolla.

Collabi, { κόλλασι. GERM. Die någel auff der harpfen oder lauten. ITAL. Pilvoli della cesera, ὀ d'altri instrumenti. } Græco vocabulo appellantur fidium epitomia, hoc est, claviculi in cithara, aut teludine, quibus intenduntur & remittuntur fides. Didym. iliad. i. Alii speciem placentæ, aut minuti panis intelligunt. Cæli lib. 9. cap. 16.

COLLABOR, eris: Labor, concido. { קמורא mahadh. קמורא naphal. κίπια, συμπίπια, σωολιδάινω. GALL. Estre en danger de cheoir, tomber ensemble. ITAL. Cadere. GERM. Mit einem andern ding fallen/zuhause sen fallen. HISP. Caer con otro. ANGL. To slide together. } Plaut. Truc. Clanculum collapsus est hic in corruptelam suam. Ovid. 6. Metam.

Hac frustra fugiens collabitur.

Senec. cap. 5. al. 24. de cons. ad Polyb. Collabi de animo fracto, Suet. in Nerone cap. 42.

Collapsus, dicitur is, cui præ dolore concidit animus. { קמורא hatuph. συμπίπια, σωολιδάινω. GALL. Cheu avec un autre, ou de tous cossez, abbatu ὀ ruiné. ITAL. Caduto, guasto, rotto. GERM. Det gefallen ist/dem Geschwinden oder Onmehchtig worden ist. HISP. Caido juntamente con otro. ANGL. That hath slipeth or fallen. } Virg. 8. Æneid.

hac genitor digressu dicta supremo

Fundebat: famuli collapsum in tecta ferebant.

Cineres collapsi dicuntur quum est omnino extinctus ignis. Idem 6. Æneid.

Postquam collapsi cineres, ὀ flamma quievit.

Collābāco, is, ere: Ruinam minitor. { σωολιδάινω. GALL. Estre prest, ou commencer de cheoir avec un autre. ITAL. Crollarsi, esser disposto à cadere. GERM. Wöllen fallen/ansahen fallen. HISP. Caer ὀ ser dispuesto a caer con otro. ANGL. To stipe orto beginne to fall. } Plaut. Stich. Si labant res lassæ, itidem amici collabascunt.

Collābēlio, sis, collabesceri. { קמורא nithats. καλῶνισμα, λυμῶνισμα, αἰώ. GALL. Estre gasté, rompu ὀ destruit. ITAL. Esser rotto, guasto ὀ sorrotto. GERM. Zerbrochen/ader zerstört werden. HISP. Ser gastado Galepini Pars I.

y perdido. ANGL. To be ruinous or broken. } Cæsar 2. bell. civil. Illæ adeo graviter incitatae confixerunt, ut vehementissime utraq; ex concursu laborarent: altera vero perfracto rostro tota collabesceret.

Collābēfacto, as, are: Labefacto. { קמורא nathats. λυμῶνισμα. GALL. Faire cheoir ou ébranler, rompre ὀ gaster. ITAL. Guastare, indebolire, corrompere. GERM. Etschütten/verderben/zuboden richten. HISP. Gastar, corromper. ANGL. To cause, to fall, to destruye. Ovid. 1. Fast.

Et vastum motu collabefactat onus.

Unde, Collabesceri testula, ἔξορακίειας, significat ejici ex urbe per signa testarum, quod exilii genus Ostracismum vocabant apud Cornel. Nepot. in Anitide.

Collābēllo: Labra labris adjungo. Laberius apud Nonium, Perge jam, collabella osculam: hoc est, junctis labris osculare.

COLLACHRYMO, & Collachrymor dicitur. { קמורא bachah. αἰσθητικῶν, σωολιδάινω. GALL. Pleurer incontinent. ITAL. Lagrimare, piangere. GERM. Zerweinen/mitweynen. HISP. Llorar. ANGL. To weep together with others. } Cic. in som. Scip. Ad quem ut veni, complexus me senex collachrymavit. Idem pro Sestio, Et quoniam me huc prorexit oratio, histrio casum meum toties collachrymavit. Terent. in Andr. Tristis interim nonnunquam collachrymabat. Pierisque videtur scribi sine aspiratione.

Collachrymācio, { קמורא bechiātidāreus. GALL. Pleurs de plusieurs personnes ensemble, pleurement. ITAL. Pianto insieme. GERM. Zerweynung/mitweynung. HISP. Lloro. ANGL. Weeping together. } Cic. 2. de Orat. Signa doloris tui verbis, sententus, voce, vultu, collachrymatione denique ostendens.

Collāctānēus, qui eisdem mammis est nutritus: Collacteus, qui eodem lacte. { συζυγακίειο, ὀμοζυγακίειο. GAL. Nourry d'un mesme lait, frere de lait. ITAL. Fratello di latte. GERM. Mitrseugling/det von einer mitch ist erzogen worden. HISP. Colazo, hermano de leche. ANGL. Nursed with the same milke, a foster brother. } Juv. satyr. 6.

Quid dicat nota collactea Maura.

Alii legunt, Collocia. Martianus Capella lib. 1. cap. 1. Sed quod sororis ejus amica & indiscreto foedere collactea videretur.

COLLARIĀ, hujus collaris, vinculi genus, quo canum colla astringuntur, quod Millum vocavit antiquitas. { αἰσθητικῶν, αἰσθητικῶν. GAL. Collier. ITAL. Collare. GERM. Ein halshand. HISP. Collar. ANGL. A collar forboundes and other beastes. } Fit ex corio firmo cum clavus capitatis. Varro. 2. de re rust. Ne vulnereantur à bestiis, imponantur his collaria. Item reorum, Lucill. apud Non. Cum manibus, carulo, collarique, ut fugitivum deportent.

Collārīā, { κόλλα. ANGL. Irons where with malfactours ar bounde. } Foemini generis, pro ferro rotundo, quo constringuntur colla malfactorum. Plaut. in Capt. Hoc quidem haud molestum est jam quod collus collaria caret.

Collārīā, civitas fuit in prima regione Italiae, quam Tarquinius construxisse dicitur, qui (ut erat superbus) eam ex collata pecunia construxit, unde & Collaria dicta est. Potest tamen fieri ut ab Alpibus fundata sit, & aucta à Tarquinio. Autor Servius, enarrans illud Virg. 6. Æneid.

Hi tibi Nomentum ὀ Gabios, urbemque Fidenam,

Hi Collatinas imponent montibus arces.

Collārīnus, Tarquini cognomen fuit, Lucretiæ mariti, qui primus post exactos reges, cum Junio Bruto factus est Consul. Postea non aliam ob causam, quam quod Tarquinius appellaretur, populo suspectus, magistratu se abdicare coactus est, & in exilium proficisci. Liv. 2. ab Urbe.

Collatina porta Romæ, à Collatia oppido prope Romam, ad quod per eam portam fiebat iter. Festus.

Collatina dea, quæ collibus præsidebat.

Collatio, Collatus, vide Confero.

Collatitium, sacrificium, quod ex collatione offertur. Fest. facta à viatoribus cadaveribus repertis in via. Cerda.

Collativum ventrem, magnum & turgidum dicit Plaut. in Curcul. quia in eum omnia edulia congeruntur. Festus.

Collāto, as, are, idem quod ampliare. Cic. in orat. Quod si & angusta quædam atque concisa, & alia est collata & diffusa oratio, necesse est id non litterarum accidere natura, sed intervallorum longorum & brevium varietate.

COLLAVDO, as: Laudo, approbo, { קמורא berech, קמורא hodhat, קמורא hillél. κίπια. GAL. Louer en compagnie, louer ensemble. ITAL. Lodare. GERM. Loben/mitloben. HISP. juntamente alabar. ANGL. To praise and commend together. } Cic. Lentulo. Illud tibi affirmo, ut quum redieris, ab omnibus collaudere. Ut collegam collaudavi. Ironia. Plaut. Asin. sc. 2. a. 3. Ibid. Virtutes collaudare. Et Capt. sc. 3. a. 2. Quantis laudibus herum suum collaudavit.

Collāudātio, nis, verbale: Approbatio. { קמורא tehillāh. κίπια. GAL. Louange, eloge. ITAL. Lode, commendatione. GERM. Das loben. HISP. Alabança. } Cic. 2. de Invention. Primum scriptoris collaudatione, & loco communi, &c. Liv. 2. bell. Pun. Cujus collaudationem quum Tribuni plebis impedire conarentur.

COLLEGĀ, arum, dicuntur duo vel plures in dignitate & honore socii. { קמורא asuphim. κίπια. GAL. Compagnons en Magistrature, ou Office, Collegues. ITAL. Compagni in officio. GERM. Mitts gesellen in einem ampt/Amptsgnossen. HISP. Compañeros en officio ὀ en colegio. ANGL. Companions in office, colleges. } ita dicti, teste Varrone, quod simul lecti sint. Unde Consules & prætores collegæ erant, teste Gellio lib. 13. cap. 14. quod scilicet iisdem comitiis crearentur, teste Livio legendus in initio lib. 7. ab urb. Plaut. Asin. sc. 2. a. 3. Id virtute ejus collegæ, meaque comitate factum est. Cic. 4. Verr. Qui se non Timarchidis, sed ipsius Verris collegam & socium esse dicebat. Collega Cassii Brutus. Velleius: quia scilicet uterque fuit Imperator conjunctis viribus. Vide paulo antè in Collaudo.

Y 2

Collegarius,

|| Collegarius, unus ex collegis. Gloss. Ifid. ||
 Collegati artifices, ut Alciatus *cap. fin. lib. 1. Parerg.* scribit, dicuntur quod in Collegia, seu decanias distincti essent. Hi ut alicui muneri diligentius deservirent, varia privilegia consequerentur: et antequam ex ipsius urbis sece, ut idem testatur, interque eos maxime illi numeros, quos in *Novellis Justin. Lecticarios*, seu Decanos appellat: ad hos cura Libicina pertinebat, id est, sepulturam defunctorum procurandi, phetrea lecticisque ferendi. Varius autem eorum fuit numerus, donec Justin. mille centum ergasteria solum illis attribuit, quæ ad majorem Ecclesiam pertinerent, immunitatque fruenterentur, *l. 4. l. qui sub prætore, Cod. de sacro anct. Eccles.* Ceteros vero Municipales esse iussit, neque hoc nomine excusari. Vide quæ idem Alciat. annotavit *cap. 13. lib. 2. Parerg. ejusdem operis.* Erant opificum collegia ex quatuor hominum generibus, è servis, ex inopi veterum civium Romanorum plebe, ex novis civibus, ex iis, qui quam proximè in urbem venissent, censu nondum erant.

|| Collegiarii, ministri collegii. Tertull. ||
 Collegium, propriè Collegatù societas, concilium. { חַבְרָה *chenaváh*, חַבְרָה *kabál*, חַבְרָה *bet asuphim*. *חַבְרָה*, *חַבְרָה*. GALL. *College, compagnie, assemblée, congregation.* ITAL. & HISP. *Collegio.* GERM. *Versammlung.* ANGL. *The assembly of the colleges, an assembly.* Tres numero collegium facere existimavit Neratius Priscus, quod magis sequendum affirmat Marcellus, quam quod plerique scripserunt, majorem ad id numerum necessarium esse, *l. Neratius 85. D. de verb. sig. Plaut. in Men. sc. 2. a. 1.* Captum sit collegium augurum. Cic. *6. Verr.* Tum ex amplissimo collegio decemvirali, &c. Collegium item congregationem, & societatem quorumcumque hominum significat. Plin. *in Epist. Tu Domine dispice, an instituendum putes collegium fabrorum duntaxat hominum.* CL. Ego attendam, ne quis nisi faber recipiatur. Tot Tyranni Athenis, & carnificum triste collegium. Senec. *cap. 3. de Tranquill.* in Collegio consulatus (i. cum fuere collega in consulatu.) Velleius. Collegia cuncta Cæsar detraxit. Suet. *in Cæs. c. 42. & in Aug. c. 32.* Collegium autem pro magistratu dixit Livius *lib. 6. ab urb.* Quoniam modo se oblivisci Decii Cos. per tot collegia experti possent? Quia videlicet Consulatum & Censuram cum eo gesserat. Suet. *in Aug. cap. 100.* Collegiorum summorum Sacerdotis.

Collivo, as: Levius reddo, mitigo. { חַבְרָה *hekal*. *חַבְרָה*. GALL. *Soulager, alléger.* ITAL. *Mitigare, far lieve.* GERM. *Erleichtern.* HISP. *Amanzar, à ablandar.* ANGL. *To mitigate, to make lighter.* Plin. *lib. 23. cap. 1.* Prodest renibus, jecinori, & interancis vesicæ: collevat enim ea. De musto loquitur.

|| Colliani, publicani. Gloss. Ifid. || GERM. *Collner / à πλάνας*, vel à *Collen*/numerare, *πλάνας*.

Colliberti dicuntur, qui ab eodem domino, cujus servi fuerunt, libertate donati sunt. { *συνεπιδοθηροι*. GALL. *Compagnons en servitude, & liberté.* ITAL. *Servi di uno istesso patrone, & poi francati.* GERM. *Die mit einander von eines Herrn dienstbarheit ledig worden sein.* HISP. *Los que de siervos fueron juntamente libres.* ANGL. *Compagnons in service made free.* Plaut. *in Pæn.* Quin hercle collibertus meus faxo eris. Paul. *in l. duo, §. duo, ff. pro socio.* Duo colliberti societatem coierunt, &c.

Colliber, vel Colluber, in tertis tantum personis: Liber, placet. { *χολίβηρος*. GALL. *Il plaît, il viét à gré.* ITAL. *Piace à grato.* GERM. *Gefallen, geliebt.* HISP. *Autojarse à plazer algo.* ANGL. *It pleaseth, it lekerb.* Salustius *in Cic.* An non ita à pueritia vixisti, ut nihil flagitiosam corpori tuo putares, quod alteri collibuisse: Horat. *1. Serm. satyr. 3.*

— si collibuisse, ab ovo usque ad mala citaret, io Bacche.

Plaut. *Amph.* Utunque animo collubitum est meo. Idem *ibidem*, Qui illi collibitum fiet meo viro. Et *Most. sc. 3. a. 1.* Portare tecum collibitum est mihi. Cic. *ad Crassum lib. 15.* Ut simulac mihi collibitum sit de te cogitare, illud occurrat.

Collicia, sive colliquia, interprete Festo, regulæ sunt, per quas aqua in vas defluere potest. Solent in agris humidioribus collicia constitui, per quas aqua in fossa eliceretur. { *οιζονοί, αι υδροποιου.* GALL. *Fosse, & grans rayons és terres par où s'écoulent les eaux, rayes.* ITAL. *Solchi per i quali l'acqua si scola da i campi.* GERM. *Xond holzige gel/oder wasserunsen auff den ackern.* HISP. *Los sulcos mayores en que acuden los monores.* ANGL. *Gutters to convey water.* Plin. *lib. 18. cap. 19.* In usu est & collicias interponere, si ita locus postulat, ampliore sulco, quæ in fossas aquam deducant. Columella *Colliquias* vocat *lib. 2. cap. 8.* Sed quanvis, inquit, tempestivè messis confecta erit, cavebitur tamen, ut patentes liras, crebrosque sulcos aquarios, quos nonnulli elices vocant, faciamus, & omnem humorem in colliquias, atque inde extra segetes derivemus.

Collitor in fullonicam. Gell. *lib. 16. cap. 7.* ex Laberio. Alii legunt, *Coicior.*

Collido, is: Simul percussio, frango, contero. { *χολίβηρος*. GALL. *Frapper l'un contre l'autre, choquer, heurter contre.* ITAL. *Percuotere insieme.* GERM. *Zusammen schlagen / an einander knitschen / oder stoßen.* HISP. *Herir una cosa con otra.* ANGL. *To hit, bruise or knock together.* Cic. *3. de natur. Deor.* Humor ita mollis, ut facile premi collidique possit. Quintil. *lib. 2. cap. 13.* Jam collidere manus, terræ pedem incutere, pectus, femur, frontem cædere, multum ad pulsatum circulum facit. Col. *lib. 12. cap. 16.* Ne inter se pondere suo pressæ collidantur. Lactant. *de ira.* Durissimi rigoris materix si icu vehementiore collidantur, ignis excutitur. Quint. *Collidi* inter se testes.

Collisio, testæ est duorum, aut plurium corporum mutua confricatio. { *χολίβηρος*. GALL. *Froissure de deux choses l'une contre l'autre, choc de l'un à l'autre.* ITAL. *Il battere insieme più cose.* GERM. *Das an einander stoßen zweyer dinge gen/ampuschung.* HISP. *Herida de una cosa con otra.* ANGL. *The hitting or denting of hard things together.*

Collisus, us, idem. Plin. *lib. 9. cap. 35.* Ceu sono quoque & collisu ipso margaritarum.

Collifana, *σπρόαλα ιερά.* Gloss. v. An *collifani*? ||
 COLLIGO: Cogo, constringo, quæ dispersa sunt conjungo. { *חבב* *chibbir*, *לקל* *likket*, *קבץ* *kabats*. *σπρωμιζομαι*, *σπρωμιζομαι*, *σπρωμιζομαι*. GALL. *Cueillir & mettre ensemble, amasser.* ITAL. *Cogliere, ridurre ad uno.* GERM. *Zusammen lesen.* HISP. *Coger à concluir.* ANGL. *To gather together.* Virgil. *lib. 5. Æneid.*
Colligere arma jubet, validisque incumbere remis.
 Lucilius.
Ruis huc, & colligis omnia furtim.
 Virg. *in Rossis,*
Collige virgo rosas.

Collegit, omnia abstulit præsegmina. Plaut. *Aul. sc. 1. a. 2.* Aliquando ponitur pro refugio, rector. { *חבב* *chiba*. *ἀναλαβόντων*, *ἀναλαβόντων*. Cic. *lib. 2. de Orat.* Crassus colligendi sui causa se in Tusculanum contulit. Idem *lib. 4. Tuscul.* Quid est autem scipsum tolligere, nisi dissipatas animi partes rursus in suum locum congerere? Quod si alium casum addamus, ut Collegit se in arma, idem est quod paravit, munivitque, *ἀνίσταται*. Animum colligere, Livius *lib. 5. d. 4.* Colligit se in iram, id est, excitat. Virg. *lib. 12. Æneid.*

Substitit Æneas, & se collegit in arma.
 Colligere hastam, id est, hastam reducere, quam antè protenderas, ut hostem ferires. Tacitus, Cùm ingens multitudo artus locis hastas non protenderet, non colligeret. Aliquando ponitur pro percipio, intelligo. Cic. *ad Attic.* Ex eo colligere potes quanta occupatione distineat. Aliquando pro parare, ut Colligere benevolentiam, existimationem, apud Ciceronem. Colligere rationem: puto rationem colligit. Plaut. *Amph. sc. 3. a. 4.* { *חבב* *chischschéb*. *λογίζομαι*. } Dicitur rectè computare, ita ut quæ colligenda sunt, colligantur: & quæ deducenda, hoc est, detrahenda, detrahantur.

Longa referre mora est collecta oblivia damnis.
 Ovid. *5. Fast.* Item pro Enumerare. Cic. *de Orator.* Putarem te (inquit) ambitiosum esse, si (ut dixisti) ii quos jamdiu colligis, viverent. Item pro Complecti. Plin. *lib. 36. cap. 2.* Capitis monstri ambitus per frontem centum duos pedes colligit. Idem *lib. 12. cap. 5.* Superiores rami in excelsum emicant, sylvo multa multitudine, vasto matris corpore, ut lx. passuum pleræque orbem colligant.

Collectio, nis, verbale. { *חבב* *oseph*, *לקל* *léet*. *σπρωμιζομαι*, *σπρωμιζομαι*. GALL. *Collection, amas.* ITAL. *Racolta, amassamento.* GERM. *Das zusammen lasen/sammlung zu einander.* HISP. *Ayuntamiento, cosecha.* ANGL. *Gathering together.* Cic. *pro L. Manil.* Ut eorum collectio dispersa celeritatem prosequendi retardaret. Collectiones etiam dicuntur tumores præter naturam ex humoribus in partem aliquam corporis defluentibus collecti. Plin. *lib. 20. cap. 8.* In cibo sumptum & illitum, collectiones succusque decocti ventrem solvit. Idem *lib. 27. cap. 7.* Præcipua siccandi ei spissandique vis, & collectiones omnes, inflammationesque cohibendi: de bryo herba. *Collectio & vomica.* Senec. *epist. 69.*

Collecta, a, dicitur cæna quæ glossis *ἕρα*, ut sodalium, epulæ, & accubatio epularis juvenum, ut tetradistarum symbolum conferentium. Auson. *in epist. ad Paulum.*

Aut parasitorum collectas Plautiniorum.
 Est & aliàs Collecta, collatio, quæ à convivis in cænam, aut prandium confertur, sive pecuniaria, sive penuraria. { *חבב* *asupháb*. *ὀμολογία*, *ἕρα*. GALL. *Cueillette, cote, quand chacun contribue & baille sa part.* ITAL. *Ragunanza, raccolta.* GERM. *Ein samlung/ ein ürten.* HISP. *La cosecha.* ANGL. *A shotte or reckoning, a gathering, & vulgò Scotum, Gallicè l'escot.* Cic. *2. de Orat.* Quoniam collectam à conviva, Crasse, exigit.

Collectaneus, a, um, quod mixtum est, & ex diverso usu constatum: ut, *Æs collectaneum.* { *σπρωμιζομαι*. GALL. *Ramassé & recueilli.* ITAL. *Cosa adunata.* GERM. *Das hin vnd hár zusammen gelesen ist.* HISP. *Cosa cogediza.* ANGL. *That is gathered and mingled of many.* Plin. *lib. 34. cap. 9.* Massa proficitur in primis, mox in proflatum additur tertia pars æris collectanei. Unde collectanea, orum, dicuntur scripta quæ ex pluribus excerpta locis, in unum lecta sunt. Dicta collectanea. Suet. *in Cæs. cap. 56.*

Collectarius, *ἀργυροπαιδιος ἢ πικρῆς ἀντι δόλοισι ἀνασώδωρος*, inquit Suidas, id est, argentarius, campfor, & pro argento monetam vicissim tribuens. Acron quoque collectarios pro coactoribus accipit argentatorum. Vide Hotommanni Lexicon.

Collectivus, a, um, *σπρωμιζομαι*, quod colligit. Quint. *lib. 7. cap. 2.* Rationativa atque collectiva quaestio orietur. Collectivus, aliud adject. Cic. *Mario, lib. 7. c. 3.* Signa tyrone & collectivus exercitu cum robustissimis legionibus contulit.

|| Colliani, publicani. Gloss. Ifid. || fortè *Collibarii.*

Colligo, as, simul ligo. { *קשר* *kaschár*, *חבב* *asár*, *צרר* *tsarar*. *συνδέω*. GALL. *Lier ensemble.* ITAL. *Ligare ad uno.* GERM. *Zusammen binden.* HISP. *Atar en uno.* ANGL. *To binde or knit together.* Plaut. *in Amphit.* Neque eum colligat quivis quisquam in cunabulis. Terent. *in Eunuch.* Colligat eum primum miseris modis. Cic. *pro Rabir. Perduel.* Licitor colligat manus. Colligare se cum aliis, per translationem. Cic. *ad Pat. lib. 9.* Quid faciat tamen non habet, ita se cum multis colligavit, id est, impedivit & irretivit. Cic. *in Orat.* Aunorum septingentorum memoriam uno libro colligavit, id est, complexus est.

Colligatio, verbale: Connexio, vinculum. { *קשר* *kischer*, *מטרם* *maforeth*, *מחברת* *machbêreth*. *συνδισμο*. GALL. *Liaison de plusieurs choses ensemble.* ITAL. *Ligamento di più cose insieme.* GERM. *Zusammen bindung.* HISP. *Atadura en uno.* ANGL. *Binding or fastening together.* Cic. *1. Orat.* Quin colligationem causarum omnium perspiciat animo. Idem *1. Offic.* Arctior verò colligatio est societatis propinquorum.

Colligatum, substantivum: ut, Omne colligatum solui potest, *ὅ δὲ τίς πᾶν ἀπὸ τοῦ.* Cic. *de univers.*

COLLIMARE, oculorum proprium est, quum eos in angulum retor-
queates, oblique aliquid aspicimus, penitusque in rem aliquam de-
figimus: quemadmodum sagittarii solent, quum aliquid sibi ad
ictum designant. ἰσχυρίζω, ἰσχυρίζω. GALL. Viser à quelque chose,
tirer au blanc, toucher au blanc. ITAL. Trare à mira. GERM. Ruff
ein Ding vberzwerch die augen senen/woe in schuz zu seinem zweck. HISP.
Tirar à mirada. ANGL. To winke with one eye and looke streit on
a thing with the other, to hitt the marke; to levell. Plautus, Col-
limatis oculis ad umbram meam. Cic. lib. 2. de divin. videtur
posuisse pro eo quod est, signum oculis destinatum ferire. Quis est,
inquit, qui totum diem jaculans, non aliquando collimet? Quam-
quam non desunt qui collineet ibi malint legere, pro collimet. Gell.
lib. 9. cap. 1. At si in editiora mittas, & ad percutiendum superne
aliquid, manum & oculos collimes: quod motus à te datus fuerit,
eò telum ibit, quod jeceris. Refert verba Cl. Quadrigarii.

Collimitium, à limite, coitio limitum. ||
Collimitor, vide Collimitor.

Collimitor, aris, ari. ἰσχυρίζω. ANGL. To bound or borderne upon. } ex
Cum & limitor. Solinus cap. 25. Gelonis Agathyrsi collimitantur.
¶ Dixit verò Ammianus Marcellinus lib. 31. Gelonis Aga-
thyrsi collimitant interstincti colore ceruleo corpora simul &
crines.

Collimitatus, adjectivum. ANGL. Bounded, bordered together. } Solin.
cap. 25. Ipsa Phrygia Troadi superjecta est, Aquilonia parte Galla-
tiæ collimitata.

Collimnium, ii. ἰσχυρίζω. ANGL. The meeting of boundes. } Coi-
tio limitum. Solin. cap. 62. Hoc est collimnium, in quod limes
Perficus Scythis jungitur.

Collinco, as, ad rectam lineam dirigo, oculos in scopum intendo, &
nonnunquam rem designatam jaculo contingo. ἰσχυρίζω, ἰσχυρίζω.
GALL. Tirer droit au blanc, frapper de-
dans le blanc. ITAL. Veder dritto, dare in brocca. GERM. Starck
oder stracks auff ein Ding sehen/oder die augen wenden. HISP. Tirar al
blanco. ANGL. To levell or sett right against the marke. Cic. lib. 3.
de fin. Ut enim si cui sit propositum collineare hastam aliquò, aut
sagittam. Idem 2. de divin. Quis est enim qui totum diem jaculans,
non aliquando collineet? Quæ lectio plerisque eruditis placet: sed
Collimet, potius legendum probat data auctoritas Quadrigarii
apud Gell. lib. 9. cap. 1.

Collinio, is, collinivi, collinitum. Idem quod Collino. Vide Lino,
& Lino.

Collino, is, ivi, & evi, itum. Lino, unà lino. ἰσχυρίζω, ἰσχυρίζω.
GALL. Oindre & froter de quelque chose. ITAL. Stropicciare
dolcemente di piu cose insieme, come fa chi unge qualche cosa.
GERM. Bestreichen / anmalen. HISP. Untar juntamente. ANGL.
Te rubbe and onersmere with any thing. } Collevisse pugillaria
cera. Gell. cap. 9. lib. 17. Colum. lib. 6. cap. 17. Pastinaca que agre-
stis semina & succus armoracæ cum melle collinita oculorum se-
dant dolorem. Quo in loco legitur collinita: quæ vox est à Colli-
nio, is, ivi, itum, ire: siquidem à Collino, collitum esset. ¶ Colli-
nire item Coinquinare. Plaut. Most. sc. 3. a. 1. Pulchrum ornatum
turpes mores cœno collinunt. ¶ Crines pulvere collinere. Hor. 1.
Carm. Ode 15.

Collinūs, vide Collis.

Colliqueſco, ſcis. Liqueſco, ἰσχυρίζω, ἰσχυρίζω. GALL. Se fon-
dre ensemble. ITAL. Divenir liquido. HISP. Derretirse. ANGL. To be
readie or about to melt. } Colum. lib. 12. cap. 22. Utque eò, dum e-
quæ addideris, in pice colliqueſcant. ¶ Colliqueſacio, ἰσχυρίζω. Cic.
pro Cluent. In pane datum venenum, faciliusne potuit quam in po-
culo? latentiùs potuit additum in aliqua parte panis, quam si to-
tum colliquefactum in porione esset.

Colliquia, arum: Vide Collicia.

Collis, per duplex ll. Minor mons, à colendo dictus. ἰσχυρίζω, ἰσχυρίζω.
βουνός, βουνός. GALL. Terre, costau, ou coste, montagne, le penchani
d'une montagne. ITAL. Colle, collina, monticella. GERM. Ein hübel.
HISP. El cerro ò collado de monte, pequeño monte. ANGL. A hill, a
litle hill or hillok. Var. Quod primum ex agro fructus acciebant,
Campus dictus est: posteaquam superiora loca colere cœperunt, à
colendo Colles appellatur. Cic. 5. Verr. Quos ego campos antea,
collésque nigrissimos viridissimóque vidissem. Idem pro Cluent.
Quum quædam in collibus, ut solet, controversia pistorum orta
esset. Collis & Mons: idem apud Ca. lib. 3. de bell. civ. ¶ Colles
Romæ septem fuerunt: unde & Septicollis dicta est: Palatinus sci-
licet, Quirinalis, Aventinus, Cœlius, Viminalis, Esquilinus, &
Tarpeius, sive Capitolinus. ¶ Colles item dicuntur dorſi eminenti-
æ, utrinque à spina (quæ in medio depressa, quandam vallecule
speciem referre videtur) colliculorum modo extantes.

Colliculūs, significat parvum collem. ἰσχυρίζω, ἰσχυρίζω. ANGL. A hil-
lock. } Apul. lib. 1. Fior. Colliculus sepimine confertatus.

Collinūs, a, um, quod est in colle, quod ad collem pertinet. ἰσχυρίζω, ἰσχυρίζω.
βουνός, vel ἰσχυρίζω. GALL. De petite montagne, de coste, ou co-
stau. ITAL. Cosa di montagna di colle. GERM. Das zu dem hübel
gehört / oder von dem hübel kompt. HISP. Cosa de tal cerro ò collado.
ANGL. Belon ing to an ò hillock. } ut, Collina vinea, quæ in colle plā-
tata est. Colum. lib. 12. cap. 21. Ejus deserti sextarius in duas urnas
musti adjicitur, si mustum ex vineis collinis est, sed si ex campestri-
bus, &c. Collina vina, in collibus nata. Collinum frumentum.
Cels. lib. 2. cap. 18. Collina aqua. Col. lib. 1. cap. 5. Tertia putealis,
vel collina, vel quæ non infima valle reperitur.

Collinā, una ex quatuor regionibus urbis Romæ, à quinque collibus
quos complectebatur, Viminali, Quirinali, Salutaris, Mutiali, & La-
tiani appellata, auctore Varr. de ling. Lat. 4. & cum singulæ qua-
tuor regionis urbis tribus tribum nomen esset, Tribus quoque Ro-
manæ nomen est. ¶ Est etiam Collina porta, quæ fuit in colle Qui-
rinali sita, unde & nomen accepit. Ovid. 5. Fast.

Templa frequentari Collina proxima porta
Nunc decet, à Siculo nomina rege tenent.

Calepini Pars 1

Ea posterioribus temporibus Salaria vocata, quod nomen quoque
via est, in quam exit. Cor. Tacit. Tertium agmen per Salariam Cola-
lina portæ appropinquabat: per eam saltem Sabini deferebant, &
ideòque Salaria vocata. Ad collinam portam defodiebantur Velta-
les. Plut. in Numa.

Colliphia, panes cum recenti casco permixti, seu de fermento offæ
quibus luctatores & athletæ vesciebantur, dicta quasi καλαί, ἰσχυρίζω, id
est, membrorum robur, vel δύναμις ἰσχυρίζω, quod est panis subincen-
ricius. Juvenal. Satyr. 2.

Luctantur pauca, comedunt colliphia pauca.

Collobium: vide Colobium.

COLLOCO, as, are: Pono, dispono. ἰσχυρίζω, ἰσχυρίζω. GALL.
Colloquer, mettre & poser, asséoir. ITAL. Collocare, riponere. GERM.
Setzen / an ein ort stellen. HISP. Assentar. ANGL. To sett in a place,
to place. } Cic. 7. Verr. Ubi iste per eos dies tabernaculis positis ca-
stra luxuriæ collocaret. Idem. 1. Offic. Quamobrem melius apud
bonos, quam apud fortunatos, beneficium collocari puto. Idem
ad Brut. Maximo clamore atque plausu in rostris collocatus sum.
Si sacrificassem illo argento Jovi, nunquam id æquè bene collo-
casset. Plaut. Mostel. sc. 3. a. 1. Quatuor viros in soporem colloca-
stis nudos. Idem Amph. Idem Asin. sc. 3. a. 3. Colloca istam crume-
nam in collo planè, bis. Qui rem herilem procurat, videt, collocat,
agitatque. Idem Men. sc. 6. a. 5. Postquam in tabernam vasa, servos
collocavi. Ibid. Collocare pecunias gravioribus usuris. Suet. Aug.
cap. 39. Suam Juliam Pompeio collocavit. Idem in Cas. cap. 21. &
in Aug. cap. 163. & in Calig. cap. 24. ¶ Collocare pronubis tribue-
batur, quarum officium erat novam nuptam in lecto collocare. Ter-
rent. Deinde illam in lecto illæ collocant. Donatus, Vide an aliquid
de: sit legitimis nuptiis. Nam & ipsum verbum collocant proprium,
& adscribitur pronubis, Catullus,

vos unis senibus bona

Cognita bene femina, collocare puellulam.

Collocatio, verb. Dispositio. ἰσχυρίζω, ἰσχυρίζω. GALL.
Assiete, collocation, employ. ITAL. Collocatione, riponi-
mento. GERM. Setzung / stellung. HISP. Aquel assentamiento de
uno con otro. ANGL. Settning and plating of things in oder. } Cic. 3.
de Orat. Sequitur continuatio verborum, quæ duas res maximè,
collocatione primùm, deinde modum quendam, formamque desiderat.

Collocuplcto, as, are: Locuplcto. ἰσχυρίζω, ἰσχυρίζω. GALL.
Enrichir, faire plus copieux & plus riche. ITAL. Arrichir. GERM.
Reich machen. HISP. Enriquecer à otro. ANGL. To enrich, to mak-
more riche. } Terent. Haut. Dum ego propter te errans patria
careo demens, tu interea loci collocuplctasti te Antiphila. Ad He-
ren. lib. 2. Exornatio est, qua utimur rei honestandæ & collocuple-
tandæ causa.

Collodis, insula est Sardinia adiacens, de qua Plin. lib. 3. cap. 7.

COLLOQUOR, eris, colloqui: Simul loquor. ἰσχυρίζω, ἰσχυρίζω.
GALL. Parlemer ensemble, deviser, parler ensemble. ITAL. Ra-
gionare, parlare. GERM. Mit einander reden / gespräch halten. HISP.
Hablar uno con otro, parlar. ANGL. To talke or speak to ether. } Ex-
tra turbam ordinem colloquantur simul. Plaut. Amph. sc. 1. a. 1.
Certum est homines contra colloqui. Idem ibid. Te volo uxor con-
loqui. Idem Amph. sc. 2. a. 3. Sunt colloqui qui volunt. Idem Pseud.
sc. 3. a. 1. Terent. Eunuch. Videbit, colloquetur, aderit unà in unis
audibus. Cic. 1. de Orat. Hoc uno præstamus vel maximè feris, quod
colloquimur inter nos, & quod exprimere dicendo sensa possumus.

Colloquutio, verbale. ἰσχυρίζω, ἰσχυρίζω. GALL. De vis, en-
tretien, parlement ensemble. ITAL. Parlamento, parole havute in-
sieme. GERM. Ein gespräch / ein red die man mit ein ander hat. HISP.
Habla uno con otro. ANGL. A talking or speaking together. Cic. 1.
Tusc. Nec verò id collocutio hominum, aut consensus efficit.

Colloquium, ii: Colloquutio. ἰσχυρίζω, ἰσχυρίζω. GALL.
ANGL. A talking or communication together. } Liv. 1. ab Vrbe. Prius-
quam illuc veniret esse colloquio. Cic. 2. Phil. Amicorum ab-
sentium colloquia, epistolæ. Plin. lib. 10. cap. 49. Sanguinem quif-
quis ederit, intellecturus sit alitum colloquia. Senec. cap. 15. de con-
sol. ad Helv. Ubi colloquia (cum filio) quorum inexplabilis etiam
Colloquia ferere. Vide Serò.

COLLUCEO, es, ere: Luceo. ἰσχυρίζω, ἰσχυρίζω. GALL.
Reluire, briller. ITAL. Lucere, splendere. GERM. Scheinen. HISP. Lu-
zir ò resplendecer. ANGL. To shyno. } Virg. lib. 5. Æneid.

qua iam infelicis Elisa

Collucent flammis.

Cic. 2. de nat. deor. Nam Solis calor & candor illustrior est quam ul-
lius ignis, quippe qui immenso mundo tam longè lateque collu-
ceat. Ovid. 5. Fast.

Vel quia purpureis collucent floribus agri.

Item, Subitis aræ collucent ignibus. Sueton. in Aug. cap. 4.

COLLYCO, as, arboris luxuriantes ramos, officientes lumini decido.
ἰσχυρίζω, ἰσχυρίζω. GALL. Esbrancher, essarter, couper
d'un arbre les branches qui l'offusquent. ITAL. Sbricare; tagliare
rami di silva ombrosa. GERM. In einem sinsterin wald die baum ethas
wen / das es heiter werde. HISP. Podar los arboles. ANGL. To cut of
boughes or lop trees. Colum. lib. 2. cap. 22. Neque arborem feris
collocare permittitur.

Colluctor, aris: Simul luctor. ἰσχυρίζω, ἰσχυρίζω. GALL.
Luit ensemble. ITAL. Giocare alla lotta, lottare insieme. GERM.
Mit ringen. HISP. Luchar uno con otro. ANGL. To struggle or wrastle
together. } Plin. lib. 27. cap. 2. Cameo solo colluctatur, velut pari
intus invento.

Colluctatio, verb. ἰσχυρίζω, ἰσχυρίζω. GALL. Luite contre un autre. ITAL.
Lotta, giuoco della braccia. GERM. Nuttungung. HISP. La lucha
de uno con otro. ANGL. Vvrastrin; together. } Col. lib. 6. cap. 2. Ne
in colluctatione alter alteri noccat.

Colludium, idem quod collusio.

COLLUDO, is, ere: Simul ludere. ἰσχυρίζω, ἰσχυρίζω. GALL.
Se jouer ensemble. ITAL. Scherzare, burlare insieme. GERM. Mit scherzen / oder
mit andern schimpfen. HISP. Jugar uno con otro. ANGL. To play
together. }

together. Cic. 4. Verr. Nisi tecum colluisset, & tunc potius existima-
tioni servisset quam lux. Virg. lib. 1. Georg.

Aut summa nantes in aqua colludere plumas.

¶ Colludere, est in speciem, fidem, & simulare agere, quod ex animo
agere videtur. Hinc pravariatores dicuntur colludere, quoniam
culam domini produunt: & quum vincere possent, superati tamen
se patiuntur. & συζητησιμα. GALL. Quand les deux
parties qui plaident, ou leurs procureurs s'entendent ensemble, &
colludent pour tromper un tiers, joüer ensemble. ITAL. Ingannare l'un
l'altro, quando due parti s'accordano per ingannare un terzo.
GERM. Wan zwen am rechten ein span mit ein ander haben / vnd sie es
mit einander anlegen / das sich der ein überwinden läßt / vff dasi der
dritt man betrogen werde. HISP. Hazer collusionen el pleyto. ANGL.
V'chen two parties which plaideth agreeeth to deceave the thide
partie. § Ulp. in l. Et eleganter 7. §. si dolo 9. ff. de dolo malo. Si
dolo malo procurator passus sit vincere adversarium meum, ita ut
absolveretur, puto actionem de dolo non competere, si para-
tus sit reus transferre iudicium in se sub exceptione hac, Si collu-
sum est, &c.

Collusio, nis, verb. le. Actoris simulata cum reo concertatio. § συμπαί-
νισ, ομοτί, ναιμα. GALL. Collusion, quand les parties s'entr' enten-
dent pour tromper un tiers. ITAL. Esso litigare o vero giuocare insie-
me per ingannare un terzo. GERM. Schimpff / scherzung / oder solche
muthellung an einem Rechtshandel. HISP. Aquella collusion en el
pleyto. ANGL. Playng together. § Cic. 5. in Verrem, Quum verò ver-
bo iudicium sit in edicto, re quidem vera tuorum comitum homi-
num nequissimorum collusio cum Decumanis sociis tuis, atque
procuratoribus: tamen audes illius iudicii mentionem facere?

Collusor, is, qui cum altero ludit. Suet. in Calig. cap. 41. § συμπαί-
νισ. GALL. Qui se joüe avec un autre, qui fait collusion. ITAL. Chi
giuoca con un' altro. GERM. Ein schimpfer / der mit ein andern scherzt.
HISP. El que haze aquella collusion, jugador. ANGL. A play fel-
low. § Cic. 2. Phil. Hanc tu compransoribus tuis, & collusoribus
dividebas.

Collusorile, adverbium: Simulatè. συζητησιμα. Ulpianus l. si servus
plurium, ff. de legat. 1. Si hæreditatis iudex contra hæredem pro-
nuntiaverit non agentem causam, vel collusorie agentem, nihil hoc
nocebit legatariis.

Collum, pars corporis caput sustentans: à Colo, is, quia hæc præci-
pue pars torquibus ac monilibus ornari consuevit. § κολυτσαυσαρ.
παράλλο, δεισι. GALL. Le col. ITAL. Collo. GERM. Der hals. HISP. El
cuello, pescuesso. ANGL. The necke or craige. § Cic. in Verr. Hæc civi-
tas mulieri redimiculum præbeat, hæc in collum, hæc in crines.
¶ Hinc Decollo & Subcollo, de quibus suis locis. ¶ Legitur &
Collus apud Plaut. in Capt. sc. 2. a. 2. Collus collaria caret. Idem
ibid. sc. 2. a. 4. Ut ego colios detuncabo tergotibus. Varro, Ut
nitens pavonis collus. Lucil. lib. 7. Anseris collus. Collum obstri-
ctum, παράλλο παρυστραμυδύ, seu Collum obtortum, verbum est
iuris: nam in jus collo constricto rei trahebantur. Idem in Curs.
Collum obstringe, abduce istum in malam crucem. Hieron. Obtor-
to collo me in jus trahit. Unde qui vi compellitur, obtorto collo
trahi dicitur. Cicero, pro Cluent. Nec quicquam prius est fa-
ctum, quam ut illum persequerentur, & collo obtorto ad subsellia
reducerent, ut reliqua posset perorare. Idem 6. Verr. Collum obfrin-
ge, & abduce in malam crucem. Plaut. Curs. sc. 3. a. 5. Meum la-
queo collum obstrinxero. Idem Aul. sc. 1. a. 1. Cum Amphitruo-
nem hinc obstructo collo traham. Idem Amph. Ob istuc indignum
dictam te obstructo collo hæc arripiam. Idem ibid. sc. 3. a. 4. Linque
collum precor. Ibid. Colloca crumenam in collo plapè. Idem Afin.
sc. 3. a. 3. Conjiciam in collum pallium, ut servi Comici solent.
Idem Capt. sc. 1. a. 4.

conjectaque vincula collo

Accipit.

Ovid. Eleg. 1. lib. 4. Trist.
Collaque Romana præbens animosa securi.
Idem Eleg. 2. lib. 4. Trist. Colla abusivè de montibus dicuntur par-
tes illæ quæ infra summum verticem, & supra medium montis appa-
rent, ut colla Parnassi apud Statium lib. 9. Thebaid.
Iamque ferè medium Parnassi frondea præter
Colla tenebat iter.

Colluminare, καταφαύζειν, Collustrare. Apuleius de Deo Socratis, Ser-
vius Tullus flamma colluminatur à capite.

Colluere, is: Lavo. § κολυτσαυσαρ. GALL. Laver avec quelque
chose. ITAL. Lavare. GERM. Wäschen. HISP. Lavar, à lavar jun-
tamente. ANGL. To rinse or wash eleane. § ut Colluere os, Colluere
dentes dicimus: & Colluere guttur apud Persium. Item Colluere
amphoram, apud Catonem de re rust. cap. 88. Amphoram defricato,
colluereque: puram impleto aqua pura. Plin. lib. 20. cap. 6. Vel si
decocta aqua colluantur.

Collurio, nis, κολυτσαυσαρ Aristoteli: Galli è Darneal (quam alii κολυτσαυσαρ
Aristotelis esse contendunt.) Avis est minor turdo, iisdem quibus
merula victitans. Capitur potius hyberno tempore.

Collustro, as, are: Circumspicio, illustro. § καταφαύζειν. GALL. Esclairer
ça & là. ITAL. Guardare intorno. GERM. Altenthalben woff besichtigis
gen. HISP. Mirar en derredor. ANGL. To behold and looke round
or all about. § Virg. 3. Aeneid.

Omnia collustrans, hanc primùm littore classem
Conspexi venientem.

Cic. 5. Tusce. Ego autem quum omnia collustrarem oculis, animad-
verti columellam, &c. Idem in Oratore. In picturis alios horrida, in-
cultas, abdita, & opaca: contra, alios nitida, laxa, collustrata delectant.

Collutulo: Fædo, dedecoro. § κολυτσαυσαρ. GALL. Souiller & ea-
ster, diffamer & deshonorer. ITAL. Sporcare. GERM. Besudlen /
verwüsten / oder entehren. HISP. Ensuziar à afear lo hermoso. ANGL.
To defile, to disaine ones honestie. § Plaut. in Trinum. Hæc fami-
geratio te honestet, & me collutulet, si sine dote duxerit.

Colluviæ, ei, fœm. gen. Sordes, aut immunditiæ quæ ex con-
cussu alicujus rei contrahuntur. § κολυτσαυσαρ. GALL. Amas

d'ordures & fanges. ITAL. Sporcchezza, sporcizia bruttura. GERM.
Unsiat, roust. HISP. Suzio, suziedad. ANGL. Ordure an dirte of sinkes. §
Plin. lib. 24. cap. 19. Medetur & suisibus hæc effossa sine ferro, &
addita in colluviem poturis, vel ex lacte & vino. Colum. lib. 2.
cap. 15. Purgamenta quæ colluvies cortis & adificii quotidie gi-
gnit. ¶ Colluvies per translationem apud Cic. ad Att. lib. 9. Et te
in certamine vinci cum illo facilius patiaris, quam cum hoc in ea,
quæ perspicitur futura, colluvie regnare.

Colluvio, nis: Colluvies. § ANGL. Dirte and stinck of sinkes. § Cic. pro
Sest. Ille nefarius ex omnium scelerum colluvione natus. Colluvio
rerum, pro permissione & confusione. Liv. lib. 3. Ne cui in collu-
vione rerum contumeliæ majestatem suam offerant. Syncetum à
colluvione servilis sanguinis servare populum. Suet. in August.
cap. 40.

Colluviaria, orum, dicta sunt in ductibus aquarum, per quæ colluvies
& immunditiæ eiectionantur. § κολυτσαυσαρ. ANGL. Sinkes wherey filth passed. §
Vitriv. lib. 8. Etiam in ventre colluviaria sunt facienda, per quæ vis
spiritus relaxetur.

Colluviaris porcus dicitur, qui in colluvione nutritur, cibo permi-
sto. Festus.

Collybum, cermation. Glossæ: κίγμα, as. Itaque sicut auro & argento
utuntur scriptores pro aureis & argenteis nummis; ita are pro arcis
nummis, & pecunia minutiola. Itaque collybum usurpant pro mone-
ta, & cermation quod est idem.

Collybus, i. § κολυβύς. GALL. Change, tare & dechet de l'or ou ar-
gent, soit pour le change, ou autrement. ITAL. Il cambio, perdita
del aggio. GERM. Verlust in verwechslung des gelts. HISP. Lo que gana
el cambiador con el cambio. ANGL. The losse of money by exchan-
ge. § Id detrimentum pecuniæ est quod in ratiociniis Emptionem
auri appellant, & vulgò Cambium dicitur, quum pecunia ad exte-
ras nationes exportanda est, & apud numularios aliis speciebus
commutanda: ut si argentea moneta pro aurea mutetur, aut gene-
ra quædam pecuniæ obrogata & antiquata, aut quovis modo repu-
diabilia in una provincia, alio quo genere permutanda sint, tato, re-
ceptoque, & promulgato in ea provincia: id enim quod ex summa
apud numularium decedit, & veluti deperit, Collybus verbo Græco
appellatur. Cic. 5. in Verr. Ex omni pecunia quam aratoribus solve-
te debuisti, certis nominibus deductiones fieri solebant, primùm
pro spectatione & collybo: deinde pro nescio quo cenario. Hæc
omnia, iudices, non rerum certarum, sed futurorum improbissimor-
um sunt vocabula. Nam collybus esse qui potest, quum utantur om-
nes uno genere numorum? Ubi Collybum appellat pecuniæ per-
mutationem, & nummorum quasi intertrimentum. Collybus, in-
quit Pollux, κολυβύς ἀμάρη, id est, pecuniæ permutatio. Hæctenus
Budæus in Pandect. At Hortomanus: Collybus (inquit) propriè
est minuta pecunia. Cic. ad Attic. De Cælio, vide quæso ne qua la-
cuna sit in auro: ego ista non novi, sed certè in collybo est detri-
menti satis, &c. Collybo decolorata manus, Sueton. in August.
cap. 4. ¶ Anon.

Collybus in toto magni jam penditur orbe. ¶

Collybistès, æ, sive Collybista. § κολυβιστής. GALL. Changeur, ban-
quier. ITAL. Banchiero. GERM. Wechsel. HISP. El cambiador que
trueca moneda. ANGL. An exchanger of money or banker. § Numu-
larius qui ex pecuniæ permutatione quantum facit.

¶ Collybisticus, a, um, ad collybum spectans. κολυβιστική σύμβολα, lite-
ræ cambii. ¶ GALL. Lettres de change.

Collyria, κολυτσαυσαρ. Panis triangulus & modicus, quem Itali Tortam
vocant. § ANGL. A bunne or craknelle. § Plaut. in Persa, Collyria fa-
cite ut madeant. Cæl. lib. 2. cap. 30. ¶ Aliis collyria, parvuli panes
mundi, sed & genus fictorum farinaceorum, quæ ut lagana, interdum
in sartagine frigeantur, interdum per se cocta, interdum ex jure
comedebantur, ut tabellæ paniceæ in forbitiuncula.

Collyricus, a, um, adject. Plaut. in Persa, Tum nisi cremore crasso est
jus collyricum. Idem, Quasi in ream esse jus decet collyricum.

¶ Collyrida, frustum panis, placenta, Cerda.

¶ Collyrides, parva collyria. Tertull. ¶

Collyrium, κολυτσαυσαρ, medicamentum solidum, & teres, ex liquoribus
siccisque rebus paratum, ut magdalia componunt pharmacopola.
Integrum demittitur in vulnera, & fistulas: subjicitur sedi, & glans
vocatur; aut utero, aut naribus inditur, & pessarium dicitur: aut
liquore solutum, id est, κολυτσαυσαρ, oculis illinitur (unde & κολυτσαυσαρ
vocant) vel auribus specillo averso instillatur: aut ejus siccis & triti
pulvis inspergitur, & κολυτσαυσαρ nominatur. Dicitur verò κολυτσαυσαρ
ελοι, quasi, κολυτσαυσαρ, à forma mutilatæ caudæ, aut quia κολυτσαυσαρ,
id est, κολυτσαυσαρ, teretique. Celsus de collyrio solido lib. 5. in cura fi-
stularum, satis vel papyrus intortam, vel aliquid ex penicillo in mo-
dum collyrij adstrictum medicamento Megetis illinere. Rursus,
Exque eo collyrium fieri debet altera parte tenuius, altera paulò
plenius: idque ea parte, qua tenuius est, alteram antecedente de-
mitti oportet in fistulam, donec sanguis purus se ostendar. Rursus,
linimentum in modum collyrii compositum. ¶ De collyrio na-
rium, Galen. lib. 3. de comp. medicam. secundum locos. ¶ De colly-
rio aurium, idem ibid. ¶ De collyrio fistularum, Aërius lib. 14.
cap. de fistulis. ¶ De Collyrio ani, & vulvæ, Colum. in cura boum,
lib. 6. cap. 6. Salis sextans cum decem cepis conteritur, & admini-
sto melle decocto, collyria immittuntur alvo, atque ita citatus bos
agitur. Idem, Melle decocto & sale, collyrium tenue inditur fora-
mini quo meat urina. ¶ De glandibus vide Aëtium in cura dysen-
tericæ, & Scribonium Largum in cura tenesmi, de collyriis ad instar
nuclei pinci. ¶ Collyria ad suffusiones contra tussim & orthopœnam,
apud Aëtium lib. 8. ¶ Collyrium solidum, longitudinis quatuor di-
gitorum, figuræ caudæ muris, apud Orisbal. lib. 10. cap. 23. ¶ Col-
lyrium liquidum, Horat. 1. Serm. satyr. 5.

Hic oculis ego nigra meis collyria lippus
illinere.

¶ Collyrium etiam peculiariter vocatur quoddam terræ Samiæ ge-
nus, diversum ab altero Samio, propterea quòd præcipuus ejus
usus sit in collyriis. Vide Diosc. lib. 5.

Colmaria, urbs Alfarix, vulgò Colmar.

Còlo, as, arc. ξ πρι zikkék. ἰψία. GALL. Couler, passer par un saiz, ou estamine. ITAL. Colare. GERM. Seigen. HISP. Colar como por coladero. ANGL. To strayne licour. } Manilius,

Et colare vagos inductis retibus amnes.

Est autem colare, pauxillatim liquorem aliquem, stillatimque emittere, vel rem aliquam per colum purgare. Apuleius lib. Flor. de Gymnosophistis. Non illi norunt aurum colere, vel aurum colare, vel equum domare. } Colare amnes dicuntur piscatores, qui retibus piscantur. Manilius,

Et colare vagos inductis retibus amnes.

Vide colum, pro retis genere. } Unde & Cola dicta, vela per qua liquor emittitur, ἰδμυγί. Virg. in Georg.

Cola que pralorum fumosis diripe tectis.

Còlo, is, colui, cultum, Adoro, veneror. } עבד habádéh, כבד chibbédh. εὐβομῆ, λατρεύω, ἠρεπῶ. GALL. Honorer, avoir en reverence. ITAL. Adorare, riverire. GERM. Verehren, ehr entbieren. HISP. Adorar ó hazer reverencia. ANGL. To honour, or worship. } Virg. lib. 9. Æneid.

Summe Deum sancti custos Sorastis Apollo, Quem primi colimus.

Temporis illius colui fovique poetas.

Ovid. Eleg. ult. lib. 4. Trist.

Vtque ego majores, sic me coluere minores.

Idem ibid. Colere memoriam alicujus. } Item, pro frequentare, ut Colere familiariter aliquem. Senec. cap. de cons. ad Marc. } Hinc Cultus & Cultura, quam Græci λατρεία vocant. Colimus item pates amore & officio, ut minores humanitate & beneficiis, hoc est, prosequimur amore, officio, & similibus. Plaut. Cist. Quia me colitis & magnificatis. Terent. Adelph. Et nos coluit maximè. } Ponitur & pro exercere, εὐκείν, ἐκπύειν. Liv. lib. 1. Abi, nuntia Romanis Cælestes ita velle, ut mea Roma caput orbis terrarum sit: proinde rem militarem colant. } Item pro habitare. } עבד jafclab, ימנח, יקעו. GALL. Habiter, demeurer. ITAL. Habitare. GERM. Wohnen. HISP. Morar. ANGL. To dwell in place. } Plaut. in Aulul. Hanc domum jam multos annos ego possideo, & colo. Huncce hinc pati colere juventutem Atticam (i. habitare) neutraliter. Idem Pseud. sc. 2. a. 1. Colere in patentibus campis, Gell. cap. 1. lib. 14. Virg. 2. Eclog.

Pallas quas condidit arces

Ipsa colat.

Unde & Cælicolas dicimus, quòd cælum colant, id est, habitent, tanquam quidam cæli coloni. Item pro diligere. } עבד אהב. פידעו. GALL. Aimer avec honneur. ITAL. Amare con honore. GERM. Ets ten steben vnd zu ehren halten. HISP. Amar con honra, honrar. ANGL. To love or honour. } Terent. in Heautont. Quippe forma impulsu nostra, nos amatores colunt. } Item pro agere, אגער. Virg. lib. 3. Georg.

Hanc olim veteres vitam coluere Sabini.

Si animus est æquus, satis est, qui bene vitam colas. Plaut. Aul. sc. 4. a. 1. Doli non sunt doli nisi astu colas. Idem Capt. sc. 1. a. 2. Item pro arare. } עבד עבד, עבד עבד. גאגער. GALL. Labourer. ITAL. Lavorare. GERM. Das selb bauen. HISP. Laborar la tierra. ANGL. To till or husband. Col. lib. 1. Nam ubi sedulo colitur ager. Hinc Agricultor, Agricultura, Agricoltatio, & Colonus, de quibus suis locis. Item pro ornare, καλλοπιζειν. Plaut. Quin tu te colis antequam excas domum? Cic. Erat enim non tam gravis, quam elegans & faceta & culta oratio. } Hujus composita sunt Accolo, Circuncolo, Incolo, Excolo, Percolo, Intercolo, & Recolo.

Cultus, cultior, cultissimus, adjectivum, } עבד נכבד. עבד נכבד. גאגער. ANGL. Neate feate, tricke. } Col. lib. 8. cap. 8. Nam quanto est cultior, tanto lætior avis conspicitur. Idem lib. 1. cap. 1. Nam is demum cultissimum rus habebit, qui & colere sciet, & poterit, & volet. Animus cultus. Cic. 2. Tusc.

Erubui domino cultior esse meo,

Ovid. Eleg. 1. lib. 3. Trist.

Cum ferit Ausonia carmine culta lyra.

Idem Eleg. ult. lib. 4. Trist.

Cultè. Idem 5. Fast. non longè à fine.

Quo didicist cultè lingua docente loqui.

Sen. Nemo videtur dixisse cultiùs.

Cultus, us, verbale est à verbo Colo: unde etiam totidem penè habet significata, quot suum primitivum. Interdum enim Colo significat, terram ad suspiciendum semen præparare. Inde Cultus, est hujusmodi terræ præparatio. } עבד עבד. גאגער. GALL. Labourage, labour, culture. ITAL. Lavoro. GERM. Ein selbbaro. HISP. La labranza. ANGL. Husbanding or tilling. } Cic. 2. de Leg. Nullius agricolæ cultu stirpes tam diuturnæ seminantur. } Cultus idem quoque significat, quod ornatus, habitus, sive curatio. } עבד עבד. גאגער. GALL. Ornement. ITAL. Ornamento. GERM. Zied. HISP. Honra y acatamiento al mayor. ANGL. Decking or trimming. }

Dissimulat cultu natum. Mox, Virgineos habitus.

Ovid. 13. Metam. Cultus corporis, cultus animi. Cic. 1. Offic. Ob easque causas studeat parare ea, quæ suppeditent & ad cultum, & ad victum. Plin. lib. 33. cap. 1. Fabricarem etiam Deum fabulas, & alia muliebris cultus. } Cultum etiam deorum dicimus, hoc est, venerationem. Græci λατρεία vocant. Cic. 1. Tusc. Hæc (philosophiam intelligit) nos primùm ad illorum cultum, deinde ad jus hominum erudit. Amor cultu optimus. Plaut. Merc. sc. 1. a. 2.

Cultio, onis: Cultus. } ANGL. Husbanding, or tilling. } Cic. 5. Verr.

Quid est enim Sicilia, si agri cultionem sustuleris?

Cultum, i, substantivum: ut Pinguia culta. Claudianus in laude Sirena.

Cultor, is, verbale. } עבד עבד. גאגער. ANGL. A labourer, a worshiper. } Liv. 4. ab Vrbe: Famem cultoralepini Pars I.

ribus agrorum timentibus. Cic. 2. de nat. deor. Quid jam de hominum genere dicam, qui quasi cultores terræ constituti, non patiuntur eam nec immanitate belluorum offerari, &c. Idem 1. Offic. Sunt his alii multum dispares, simplices & aperti, qui nihil ex insidiis agendum putant, veritatis cultores, fraudis inimici. Item, frigida cultor, Sen. epist. 59. id est, qui amat lavari frigida.

Cultor & antistes doctorum sancte virorum,

Ovid. Eleg. ult. lib. 3. Trist. Tibi & tuis propitius cæli cultor advenit. Plaut. Amph.

— E sacris cultoribus [Bacchi] unum.

Ovid. Eleg. 3. lib. 5. Trist.

Cultrix, verbale fœmininum. } Εὐκατάρεια, εὐκατάρεια. } Cic. 5. de finib. Earumque augendarum & alendarum quandam cultricem esse, quæ sit scientia, &c.

Cultura, a, cultus. } עבד עבד. גאגער. ANGL. Husbanding. } ut Cultura agri. Cic. 5. in Verr. Deinde quum audierit eas res, quibus fundi fructus & cultura continetur, &c. Idem 2. Tuscul. Ager quamvis fertilis, sine cultura fructuosus esse non potest.

COLONVS, i, à colendo, qui agrum colit. } עבד עבד. גאגער. GALL. Metayer, laboureur, fermier, celuy qui habite en certain lieu hors de son pays. ITAL. Contadino, habitatore. GERM. Ein barotsman/oder ein einwohner. HISP. Poblador nuevo de algun lugar, morador, ó labrador de la tierra. ANGL. That laboureth the round, a farmer, yat dwelleth in a place. } Duo significat. Nam aliquando coloni dicuntur, qui à metropoli (sic enim civitas dicebatur, quæ coloniam emittetebat,) in alium locum habitandi causa deducebantur: iique non proprii, sed metropolitaram vivebant legibus. Cic. 3. de nat. deor. Quantum Circen quoque coloni nostri Circienses religiosè colunt. Virg. 1. Æneid.

Vrbs antiqua fuit, Tyrii tenuere coloni.

Adscribere colonos novos, Cic. 2. Philipp. Assignare agris colonos, idem de lege Agrar. Deducere colonos, ibid. } quandoque verò Coloni agrorum cultores dicuntur, γαργαγο. Cic. pro Cecin. Qui colonis habuit conductum de Cæsennia fundum. Virg. 1. Æneid.

Vt quamvis avido parerent arva colono.

Colum. lib. 1. Comiter agat dominus cum colonis, facilèmq; se præbear. Catenarum colone. Plaut. Asin. sc. 2. a. 2.

— Tyrto tellus obsessa colono.

Tibul. lib. 4. Colonias prohibitum plus 500. jugera habere. Gell. cap. 3. lib. 7.

COLONA, a, dicitur coloni, hoc est, agricolæ uxor. } ANGL. A husband mans wife. Ovid. de Nuce,

Et condit lectas parca colona nuces.

Idem 4. Fast. habebat:

Rus breve cum duro parca colona viro.

Item 2. Fast. Rustica Colona.

— ignem curto fert rustica testu

Sumptum de tepidis ipsa colona facis.

COLONVS, a, um, quod cultura idoneum est. } γαργαγο. GALL. Donné à quelqu'un pour labourer. ITAL. Cosa da lavorare, ó affittata. GERM. Das des ackerbaws ist. HISP. Cosa para labrar. ANGL. That may manheured or husbanded. } Cic. 5. Philipp. Uti C. Pansa, A. Hircius Consules, alter ambobus cognoscerent, qui ager colonus esset.

COLONIA, oppidum in quod Romani magistratus ex urbe cives traduxerant, vel quod sine traductione coloniarum jure donatum erat, } עבד עבד. גאגער. GALL. Metairie, cense, lieu où on a envoyé gens pour habiter. ITAL. Colonia, habitazione. GERM. Ein zal der leut die man in ein ort hinauf sendt daselbs zuwohnen/oder das ort der wohnung selbs. HISP. Puebla ó poblacion de algunos estrangeros. ANGL. A grange or farme. } Caf. 8. bel. Gall. In togatam Galliam mittit ad colonias civium Romanorum tuendas. Cic. de lege Agraria contra Rutilum, Hoc in genere, sicut in cæteris Reipublicæ partibus, est operæpretium diligentiam majorum recordari, qui colonias sic idoneis in locis contra suspicionem periculi collocarunt, ut non oppida Italiæ, sed propugnacula Imperii esse viderentur. Idem 1. Offic. In alias domos, tanquam in colonias exeunt. Colonias condere. Vell. Plaut. Aul. sc. 5. a. 3. Ut id quod habeo aurum commutet coloniam. Ibid. Quid cello pseudolum facere, ut det nomen ad molas (aliàs ad molarum coloniam.) Idem Pseud. sc. 2. a. 4. Coloniae autem in Italia duodetriginta deductæ ab Augusto. Sueton. in Aug. cap. 46. De coloniis pop. Rom. multa Sen. cap. 7. de cons. ad Helv. Vide Gell. cap. 13. lib. 16. } Coloniarum aliæ latinæ, aliæ civium Romanorum dictæ sunt, aliæ ex utrisque conflata: nonnullæ ex peditibus, vel equitibus, quum in agrum captum stirpis augendæ causa mitterentur. Bononia, Larina colonia est. Murina & Parma, Romanorum civium. } Erat & aliud genus coloniarum, quales olim Pompeius Strabo trans Padum traduxerat. Non enim novis colonias eas constituit, sed veteribus incolis manentibus jus dedit Latii, ut possent habere jus quod cæteræ Latinæ coloniarum id est, jus petendi magistratus in civitate Rom. adipiscerentur. Coloniarum autem hujusmodi ratio erat. Quum in urbe Roma multos ex veteribus, novisque incolis, paupertate premi intellectum erat, adeo ut censui solvendo non sufficerent, Triumviri à Senatu creabantur, qui locis primùm consideratis, in quibus Reipublicæ expeditet propugnaculum constitui, nova edita proponebant, danda esse nomina ab illis qui in novam coloniam deduci vellent: sicque urbs pauperibus exonerabatur, & rei familiaris pondere gravati, ad novas, quibus indigerent, divitias gratis datas cum familia accedebant. Accipiebant enim duo, quatuor, sex, aut septem agri jugera, & quandoque plura. } Colonia etiam dicitur agricoltationis locus, & aratoris officium, à colenda terra. Paulus, Servus æstimatus qui coloniarum adscriptus est, ad periculum coloniarum pertinebit, l. quaro 54. §. 2. D. locati. Græcè εὐκατάρεια γῆ. Plaut. in Pseud. Det nomen ad molariam coloniam.

Colōnicus, a, um, quod est coloni, seu quod ad colonum pertinet. ἡ ἀγορεύς. ANGL. *Belonging to a farmer.* Varro *lib. 1. de re rust. cap. 2.* Atque etiam leges colonicas tollis. Colonici decuriones. Suet. in *Aug. cap. 46.*

Colōnicum pecus dicitur hirsutum, quum molle dicatur tectum. Plin. *lib. 8. cap. 47.* Ovium summa genera duo, tectum & colonicum: illud mollius, hoc in pascuis delicatius; quippe cum tectum rubis vescatur. Cohortes colonicae. Caes. Cohortes duas quae colonicae appellabantur, quum eò casu venissent, tuendi oppidi causa apud se retinuit. Decuriones colonici. Suet. in *Aug.* Excogitato genere suffragiorum, quae de magistratibus urbicis Decuriones colonici in sua quisque colonia ferrent.

Colonarum, vel (ut ab aliis scribitur) colonarium. Caelius *lib. 11. cap. 55.* In epistolis (inquit) ad Atticum, Colonarum esse arbitror vectigal, quod pro re penderetur rustica. De aqueductu, inquit Cicero, probe fecisti: colonarium vide ne ullum debeamus, quanquam audio eam illic commutatam esse legem. In eundem sensum dixit Caes. *lib. 3. Belli civilis.* Haecenus Caelius errans cum quem citat Cicero locum ex *epist. ad Attic. lib. 13.* Verba autem Caesaris ex *lib. 3. de bello civili*, haec sunt: In capita singula servorum ac liberorum tributum imponebatur: colonaria, ostiaria, frumentum, milites, remiges, arma, tormenta, vecturae imperabantur. Sciendum tamen à plerisque scribi *columnaria*, quod Caelius ipse scribit *colonia*; nempe qui videatur à nomine *colonus* derivare.

Colobium, ἡ ἀλοβία, tunica, vestis brevis sine manicis, quasi humero tenuis exserta, à ἡ ἀλοβός, mutilus.

Colocāsia, ἡ ἀλοκασία, faba, Aegyptia latissima habens folia, ex quibus Alexandrini sibi pocula conficere solebant. Pallad. Hoc mense colocasia bulbos ponemus. Amant humidum locum, pinguem, maxime irriguum. Frondere prope semper possunt, si tanquam citretra tegumentis defendantur à frigore.

Colocāsium, neutro genere dixit Virg. in *Pollion.*

Mistaque ridenti colocasia fundet acantho.

Vide supra in dictione *Cibotium.*

Colocaurum, Germaniae urbs Ptolemaeo.

Colocynthis, idis, ἡ ἀλοκυνθία. GALL. *Courge sauvage, coloquinte.* ITAL. & HISP. *Coloquinta.* GERM. *Coloquint.* ANGL. *wilde gourde.* Sylvestris cucurbitae genus est, fativa minus, mediocritas pilae magnitudine fructum ferens, purgationibus alvi accommodatum. Vide Plin. *lib. 20. cap. 3.* Vulgus herbariorum *Coloquintam* vocat. Est autem colocynthi tanquam diminutivi forma, quod minor, id est vilior sit, quam vera cucurbita.

Colomestrum, Romani appellaverunt secundam aconiti speciem, teste Dioscoride, quam idem & Cynoctonon, & Lycoctonum, à canibus & lupis necandis cognominat.

Colon ἡ ἀλον. GALL. *Vn intestin ou boyau depuis le roignon dextre jusques au fenestre, passant sur le fond de l'epomach.* ITAL. *Vno intestino & budello che cinge i fianchi sotto i rognoni, & passa inverso il fondo dello stomacho.* GERM. *Der groß darm.* HISP. *La tripa ancha.* ANGL. *An of the entrailles or pudingges.* Est crassius intestinum, tubulatum, ex quo excrementa cum accipiunt colorem, quo egeruntur, plurimas cellulas atque cavernas habens, ad renem sinistrum religatum. Gell. *lib. 17. cap. 11.* alvum vocat: Ac deinde, inquit, aridiora ex iis excrementa in alvum convenire: quod Graece *κωλον* dicitur. Cels. *lib. 1. cap. 8.* Laxius intestinum vertit: Et si, inquit, laxius intestinum dolere consuevit, quod *κωλον* nominant, quum id nihil nisi genus inflationis sit, id agendum est, ut concoquat aliquis, ut lectione & aliis generibus exerceatur, utatur balneo calido, cibus quoque & potionibus calidis, denique omni modo frigus evitet: itaque dulcia omnia, leguminaque, & quicquid inflare consuevit. Est autem Colon, quum in ordine intestinorum, medium inter Caecum, & Rectum locum obtinens. Primum per jecoris cava obrepit, ubi folliculum bilis attingens, illique nonnunquam annexum, amarorem colorumque luteum contrahit: indeque paulum exurgens, ventriculi fundo insternitur: & rursus ad sinistrum hypocondrium contendens, lieni accumbit: post haec in posteriora demergitur, cohaeretque reni sinistro: à quo demum laxius apud coxam sinistram eminet. Serenus dictionis hujus priorem syllabam contra artem corripuit, quum ait:

*Quum colon invisum morbi genus intima carpit,
Mande Galerit am volucrem, quam nomine dicunt,
Aut parvum lepore madefacta coagula pota.*

Nisi quis forte Colum ibi malit legere, Latina terminatione, ut posterior syllaba per ellipsim absumatur. Est item Colon Graecis, quod Latine Membrum vocamus: unde per translationem etiam membra orationis nuncupantur, quod ex iis, veluti membris constet periodus. Cic. *de claris Orator.* Comprehensio & ambitus ille verborum (si sic periodum appellari placet) erat apud illum contractus & brevis, & in membra quaedam, quae *κωλον* Graeci vocant, dispertiebatur orationem libentius. Hinc Monocolon carmen dicitur, quod unimembre est, hoc est, simplex, & ex uno tantum carminis genere constans: Dicolon, hoc est, bimembre, quod ex duobus versuum generibus constat: & sic de aliis.

Colicus, a, um, ἡ ἀλον: ut, Colicus dolor, qui in colo generatur, & Colicus homo. Plin. *lib. 20. cap. 4.* Praxagoras & iliosis dandos censet: Plistonices & Colicis. Colicum medicamentum ad dolorem intestini plenioris. Celsus *lib. 1. cap. 14.*

Colonia, Troadis locus est, non procul à Lampfaco Milesiorum colonia, & Sunt & aliae Coloniae ad exteriorem partem Hellepontis, stadiis centum & quadraginta ab Illo distantes. Meminit utriusque loci Strab. *lib. 13.*

Colonarium, Cael. Rhodig. interpretatur vectigal, quod pro re rustica penderetur.

Colonia Agrippinensis, Ubiorum civitas potentissima, cis Rhenum fluvium sita. GERM. *Coln am Rhein.* Ita dicta ab Agrippina Neronis matre, quae ut fociis quoque nationibus potentiam suam ostentaret, in hoc oppidum, ubi genita erat, coloniam ex veteranis

deduci imperavit. Author Tacitus *Annal. lib. 12.* Coloniae cohortes. Caes. *2. de bell. civil.* Vide Carol. Sigonium.

Colonis, insula est in sinu Argolico, contra Hermonium agrum, cuius meminit Plin. *lib. 4. cap. 12.*

Colonus, ἡ ἀλον, ager fuit, sive locus editus, non procul ab Athenis, in quem Oedipus Thebis exulans dicitur commigrasse: unde Sophocles tragediam de Oedipi calamitatibus conscriptam, Oedipum Coloneum appellavit. Erat autem hic locus Neptuno sacer, ubi etiam equestis ejus statua fuit, quemadmodum & Thefei, Pirithoi, Adraasti, & Oedipodis. In hoc aggere fuit & Timonis turris, qui à solitudine hominumque odio *μισάνθρωπος* cognominatus est. Haec Pausanias in *Atticis.* Pollux verò *lib. 7.* author est, duo hujus nominis loca in Attica fuisse: alterum *ἰππιον* appellatum, in quem confugit Oedipus: alterum in foro juxta Euryfacium, *ἀγορῆς* cognominatum. Unde locus factus proverbio: *Setò venisti*, sed in Colonom ito, ἢ ψ' ἄλλης, ἀλλὰ γ' εἰς κολωνόν ἴσπ. Dicebatur in eos, qui post tempus advenirent, aut qui mercede quippiam facerent.

Colonus, Colonia: vide *Colo.*

Colopena, α, ἡ ἀλοπηνῶν. Cappadociae pars est: Sebastam, & Sebastopolim urbes habens. Vide Plin. *lib. 6. cap. 5.*

Colophōn, ἡ ἀλοφών, urbs est Ioniae, nobilis oraculo Apollinis. Colophonii navales opes satis amplas habuere, & in equestribus certaminibus tantum excellere, ut victoriam sibi certam pollicerentur, quibus Colophonius accessisset equitatus. Hinc factus est locus proverbio, ἡ ἀλοφώνῃ ἰπιδέκε, hoc est, Colophonem addidit, quum summa operi manus imponebatur. Colophonia ferocitas, ἡ ἀλοφονία ὕβρις. In insolentes, qui ferociter despiciunt, & affligunt humiliotis fortunae homines: aut in eos quibus sua ferocitas exitium attulit. Sumptum ab arrogancia superbiaque ejus gentis. Diogenianus. Ex Colophone originem duxerunt Minervus tibicen, & poeta Elegiacus, Xenophanes Physicus, & Polymastus Musicus: quibus nonnulli ipsum etiam adjiciunt Homerum. Virg. in *Civ.*

Qua Colophoniaco Scylla dicuntur Homero.

Colophōniā, ἡ ἀλοφονία, herba est notiore nomine Scammonia appellata, succum habens ejusdem nominis. Colophonia dicta à Colophone Ioniae urbe, unde laudatissima advehebatur. Vide Diosc. *lib. 4. cap. 152.*

Colopiani, Pannoniae populi. Plin. *lib. 5. cap. 24.*

Colops Magnus, ἡ ἀλοψ ὁ μέγας Ptolemaeo, Zeugitanae Provinciae urbs, hodie *Giger*, regia civitas.

Color, is, vel colos, Objectum proprium visus, pigmentum. ἡ χροῦς *sebab*, ἡ χροῦς *hajim*, ἡ χροῦς. GALL. *Couleur.* ITAL. *Colore.* GERM. *Em farb.* HISP. *El color.* ANGL. *Colour.* Cic. *2. de Leg.* Color autem albus praecipue decorus Deo est, cum in ceteris, tum maxime in textili. Terent. in *Eunuch.* Color verus, corpus solidum, & succi plenum. *Ibidem*, Qui color, nitor, vestitus. Cic. *3. Verr.* Isti color mutatus est, vultus, oratio, mens. Duo sunt principes colores, Albus scilicet, & Niger: alii non dicuntur colores, nisi per participationem. Nullius coloris, proverbialiter dicitur, qui modis omnibus ignotus est. Ut apud Plaut. *Pseud. sc. 2. a. 4.* Quem ego hominem nullius coloris novi. Item, Colores mutare (de anxio.) Gell. *cap. 9. lib. 15.* De forma novi, de colore non queo novisse. Plaut. *Cure. sc. 1. a. 2.* Ubi caput colorem immutavit, me reliquit. Idem *sc. 3. a. 1.* Obtineat colorem, i. vultum non mutet. Idem *Merc. sc. 2. a. 2.* Jam color inest rebus (i. Nox.)

Tabuláque coloribus uris (pictor.)

Ovid. *4. Fast.*

Et picta coloribus uris (puppis.)

Ibidem donec diurnitas colorem ducet. Senec. *cap. 1. de Tranquill.* Colores item appellantur ipsa pigmenta, quibus pictores rerum imagines delineant, cujusmodi sunt ceterula, purpurissum, ceruleum, auripigmentum, cerussa, sinopsis, & similia. Plin. *lib. 35. cap. 6.* Sunt autem colores austeri, aut floridi, utrumque natura, aut mixtura evenit. Floridi sunt, quos dominus fingenti praestat, minium, armenium, cinnabaris, &c. Et paulo post, *cap. 7.* Sed in officina imperitè multa differenter silentium comiter suadebat, rideri eum dicens à pueris qui colores tererent. Colores etiam apud Rhetores dicuntur ornamenta orationis, id est, figurae, quae à Graecis *χρῆματα* dicuntur & *περίοποι*. Nam (ut scripsit Cicero) sunt actori, ut pictori, colores ad narrandum.

Ergo ut defendi nullo mea posse colore,

Sic excusari crimina posse puto.

Ovid. *Eleg. 8. lib. 1. Trist.* Color narrationis, qui optimus. Quint. Item, Colores somniorum, i. probationes ab iis sumptae. Item, Color praetextus defensionis unde dicitur. Idem Quint. In toto colore dicendi, i. forma & figura. Vide Indicem Quint. Color tertius, pro tertium genus, vel gradus. Sen. *epist. 76. & 53.* Lenociniis, aut coloribus polluere formam. Idem *cap. 16. de consol. ad Helv.* Hinc aliquem suis pingere coloribus, est talem describere qualis est. Cic. *ad Attic. lib. 5.* Sic ego hunc omnibus à me pictum artis coloribus, subito deformatum, non sine magno dolore vidi. Horat. in *Arte*, Nec sic enitar tragico differre colori. Ut nihil intersit, Davusne loquatur, an audax Pythias. Accipitur item Color pro velamento, fuce, praetextu, quo veritas obscuratur, aut culpa excusatur. Juven. *Satyr. 6.*

Sed jacet in servi complexibus, aut equitis, dic:

Dic aliquem sodes, dic Quintiliane colorem:

Haremus. Dic ipsa: Olim convenerat, inquit,

Vt faceres quod tu velles, necnon ego possem

Indulgere mihi.

¶ Dicitur & Colos, sicut Arbos, & Lepos.

Colōro, as: Colorem induco & decoloro. ἡ χροῦς *tsabéh*, ἡ χροῦς *tsabéh*, ἡ χροῦς *tsabéh*, ἡ χροῦς *tsabéh*. GALL. *Colorer, bailler & donner couleur.* ITAL. *Colorare, dar colore.* GERM. *Ferben.* HISP. *Colorar de algun color.* ANGL. *To die or colour.* Cic. *1. de nat. deor.* Formare, fucare, colorare, animare non possent. Decoloratur id, cuius color vitiat, non mutatur, ἡ ἀχρῶσι, ut est videre in facie aegroti, quae pallorem

Peñoráque unxerunt crebea felle colubra.

pallorem contrahit, aut livorem: coloratur id, cuius alia fuit, quam sit, facies. ¶ Colorare, pro inducere prætextum. Valer. Max. lib. 8. cap. 2. Libidinosam liberalitatem debiti nomine colorando. ¶ Colorata uva. Col. lib. 11. cap. 2. Quum coloratas & pellucidas uvas animadvertissent. Colorata oratio, coloribus oratoriis decorata & ornata. Cic. de clar. orat. Quod non est eorum urbanitate quadam quasi colorata oratio. ¶ Coloratus, pro fucato. Senec. epist. 15. Quæ scribit, unde veniant, scio: non sunt ficta, nec colorata. ¶ Colorator. Plin. lib. 16. cap. 12. Quidam arbitrantur in montosis copia præstantiorem fieri ac coloratiorem.

Colōrius, a, um: ut, Coloriæ vestes, quæ ex lana non tinctæ, hoc est, nativo colore factæ sunt. Valla lib. 6. cap. 53.

Colobrasus, nomen hæretici, qui vitam omnium hominum in septem syderibus consistere affirmabat.

Colius, κολίος, fera est Scythiæ peculiaris, magnitudine inter cervum & arietem, albicante corpore, eximie levitatis ad cursum, nasibus potum attrahens. Author Strab. lib. 7.

Colossæ, arum, sive Colossis, Strab. lib. 12. κολοσσῶν. Oppidum Phrygiæ non procul à Laodicea, quod sub Nerone, teste Orosio, cum Laodicea & Hierapoli terræ motu concidit. Meminit hujus oppidi & Plin. lib. 5. cap. 32.

¶ **Colosserus**, quis dictus ob corporis amplitudinem, & speciem. Caes. ad Suet. ¶

Colōssus, ἡ κολοσσός. GALL. Statuë de mesurément grande, Colosse. ITAL. Colosso, statua grande. GERM. Ein grosses bild oder saul. HISP. Estatua grande. ANGL. An image of immeasurable height. ¶ Dicebatur statua immodicæ proceritatis, qualis Rhodi facta fuit à Charete Lyssipi discipulo ex ære, altitudine LXX. cubitorum. Unde etiam inter septem orbis miracula numeratur. ¶ Hinc colossi magnitudine, κολοσσῶν τὸ μέγεθος. Proverbialis apud Lucianum hyperbole in homines prægrandi corporis mole. Colossus Neronis. Suet. in Neron. cap. 31.

Colōsseus, adject. Ad Colossi formam factum, colossi magnitudine, ἡ κολοσσῶν, ἡ κολοσσῶν. GALL. Extrêmement grand, de grandeur enorme. ITAL. Di gran statura. GERM. Das in eines grossen bildsichts form gemacht ist. HISP. Cosa assí grande. ANGL. That is immeasurable great. ¶ Quod significat altum, & ad colossi formam factum. Plin. lib. 35. cap. 7. Nero princeps iusserat se colosseum pingi cxx. pedum in linteo. Colosseos à magnitudine dictos. Suet. in Calig. cap. 35. Pro eodem etiam legimus Colossicus. Plin. lib. 35. cap. 8. Item duo signa quæ Catulus in eadem æde posuit palliata: & alterum colossicum nudum.

Colossinus color, κολοσσίνος χροῖος, à Colosse Troadis urbe nomen accepit, ubi lana tingebatur, florem referens cyclamini, inter candorem fulgens & purpuram. Vide Thylesium in libello de coloribus.

Colōstrum, & Colostrea, spongiosa lactis densitas à partu prima. ἡ κολοστρία. GALL. Caillé, ou caillebot, lait espez, comme le premier qui vient aux mammelles, lait trouble. ITAL. Capo di latte, fior di latte. GERM. Die erste milch geburt. HISP. Colostro de leche nueva. ANGL. The first milk in the teates of the birth. ¶ Mart. lib. 13. Surripuit pastor, quæ nondum stansibus hædis, De primo matrum lacte colostrea damus.

Palladius, Colostram vocant pastores illud exiguum lactis, in quo est spissior natura.

Colōstratio, nis: morbus quo lactantes tentantur, si biduo à partu maternum lac gustaverint, densato in casei speciem lacte. Ideo infantibus statim à partu, nutricis, non matris lac exhibere convenit, quia matris exitiosum est. Plin. lib. 11. cap. 41. Pullis earum, ubi pingue pabulum, biduo à partu maternum lac gustasse, lethale est. ¶ Genus mali vocatur Colostratio. Qui hoc mali genus patiuntur, Colostrati dicuntur. Plin. lib. 28. cap. 9.

Colostus, nomen pictoris Teii, cuius meminit Quint. lib. 2.

Colōtos, κολότος, vel Colotes, κολότος, Aristoteli lacertæ genus est, quod Latini Stellionem vocant, Itali Tarantulam. Nomen habet à pedum magnitudine. Nam quæ nos crura & lacertos dicimus, Græci κολότα dicunt.

Colōus, κολοῦς. Lacus est Lydiæ quadraginta stadiis à Sardibus distans, qui & Gygæus à Poëtis nominatur, juxta quem & Dianæ templum fuit cognomento Coloëna, ubi summiæ solemnibus diebus saltare dicebantur. Vide Strab. lib. 13.

Colpæ, es, κολπῆ, Ioniæ civitas fuit, cuius meminit Plin. lib. 5. cap. 39.

Colpōs, κολπός, à rei anatomice peritis appellatur ea uberum pars, quæ in se, tanquam in sinu quodam, lac continet, unde & nomen accepit; nam κολπός Græci sinum vocant, hoc est, littoris obliquitatem, quibusdam veluti brachiis mare amplectentem. Vide Cælium lib. 4. cap. 4.

Colubæ, populi. Plin. inter gentes Indicas numerantur lib. 6. cap. 19.

Colūber, Serpens qui umbras nemorum incolit. ἡ κολοβή. GALL. Coleuvre. ITAL. Serpe, serpente, biscia. GERM. Ein schlange. HISP. Culebra. ANGL. A serpent lying in the shadow of woods. ¶ Anguis & Hydras, qui in aqua: Serpens, qui in terra serpit: Draco, templi: sed læpe confunduntur. Plin. lib. 32. cap. 5. Coluber est in aqua vivens: hujus adipem & fel habentes, &c. Ovid. 15. Met. ——— nivesque frequens sinuessa colubris.

Hieron. ad Præsid. Coluber ad bibendum veniens in aqua venenum deponit, ne eum venenum aqua concreverit occidat. Nudum hominem timeret, vestitum persequitur: caput tamen suum celat, ubi scit esse mortem suam. Serpens quidem si semel calamo percutiatur, moritur: sin vero iterum percutiatur, confirmatur: Brumali tempore infirmior efficitur, & à soricibus vincitur. Igitur ante hyemem circa se colligit segetes, ut illæ sibi escam præbeant. ¶ Colubrum in sinu fovete, ὅφιν ἐν τῷ κολπῷ θάλασσης, dicitur qui complectitur amore, studioque prosequitur hominem ingratum, & aliquando per occasionem nociturum. ¶ Colubram fœminino genere dici probat Nonius ex Lucil. lib. 20. Satyr.

*Iam disrumpetur medius, jam ut Marsu' colubras
Disrumpit cantu, venas quum extenderit omnes.*

Cels. lib. 5. cap. 27. Colubra ipsa tutò estur. Ovid in Ibin.

Colubrifer, adjectivum, qui colubros fert: ut, Colubriferum montem. Ovid. 5. Metam.

Colūbraria, insula est in mari Ligustico, quæ à Græcis Ophiusa vocatur, vulgò *Dragonera*. Utrumque nomen ductum est à serpentum noxiorum multitudine, quibus tota insula infestatur. Plin. lib. 5. c. 5. Ebusi terra serpentes fugat, Colubraria parit. Ideo infesta omnibus, nisi Ebusitanam terram inferentibus.

Colūm, Vas est ex viminibus contextum ad vinum colandum aptum. ἡ κολυμή. GALL. Un couloir. ITAL. Colatoio. GERM. Ein seichten / ein geschirr durch welches man seihet. HISP. Coladero para colar cosa líquida. ANGL. A colander or strayne. ¶ Virg. 2. Georg. Colaque, & insutos terrenis vermibus hamos. Unde Colare amnes dicuntur piscatores à Manilio, Et colare vagos indultis retibus amnes.

¶ **Colūmbus**, Græcis κολυμβός, est urinator: item natatio. ¶ Latinis Columbus, & fœmina Columba, est avis notissima. ἡ κολυμβή. GALL. Coulon ou pigeon. ITAL. Columbo, columba. GERM. Ein taub. HISP. Paloma. ANGL. A dove. ¶ Virg. 2. Æneid. Præcipites atra cœu tempestate columbas. Martial. Nec violes teneras praduro dente columbas. Vide *Accipiter*. Quasi columbæ pulli. Plaut. *Asin. se. 7. a. 1.* Die me tibi anaticulam, columbam, catellum. *Ibid. se. 3. a. 3. & Merc. se. 2. a. 2.* Columbarum autem nuptiæ & basia. Vide apud Martial. *epigr. 66. lib. 12. Varro lib. 3. cap. 7.* duo facit columbarum genera, quæ in peristerotrophio esse solent: unum agreste, & ut alii dicunt saxatile, quod habetur in turribus ac culminibus villæ, à quæ appellatæ columbæ, quæ propter timorem naturalem summa loca in tectis captant: alterum columbarum genus clementius, quod cibo domestico intra limina pascitur. Columbæ agrestes à colore Livie dicuntur, quasi lividæ: domestica verò, Cellares. Ex columbo agresti, & columba domestica, vel e contrario, nascitur genus tertium columbarum: à nostris miscellæ dicuntur, ob duorum generum commisionem. Columbos esse in tutela Veneris ideo fictum putant, quia fœtui semper indulgent. Distinguuntur autem columbæ à palumbis, quod hi feri, & majores sint, & in arboribus, aut sepibus nidificent: columbæ minores, & mansuetiores, ut quæ cibo domestico intra limina pascantur. Unde proverbialiter dicimus, Mitior columba, παρότρως εὐστερεῖς, de homine incredibili mansuetudine prædito. Huic simile est, Sedens columba, ἡ δὲ πάλιας. Nam columbæ quum avolant, fallunt ceteras pernicitate volatus: quum sedent, nihil mitius ac simplicius. ¶ Sunt præterea palumbes columbis longè vivaciores; vivunt enim (ut quidam tradiderunt) in trigésimum, & quadregésimum annum, quum columbarum vita octo ferè annorum sit conclusa. Vide Plin. lib. 10. cap. 34. & 35.

Colūmbarè, Oscula columbarum conferere, collabellare. Senec. epist. 115. in versibus *Mæcenatis*: Quid si quis fœminæ cito cispata labris columbatur.

Colūmbarius, qui columbas curat. ἡ κολυμβοποιός. GALL. Qui a la charge des coulons ou pigeons. ITAL. Chi ha cura di columbi. GERM. Der mit tauben umgheht. HISP. El que cria las palomas. ANGL. That hath charge of doves. ¶ Varro 3. de re rust. cap. 7. Ipsæ propter pullos, quos habent, utique redeunt, nisi à corvo occisæ, aut ab accipitre interceptæ: quos columbarii solent interficere.

Colūmbarium, ii, locus ubi habitant columbæ. ἡ κολυμβοποιία. GALL. Colombier, trie ou boueotte cù chasque pigeon loge. ITAL. Palumbaria. GERM. Ein taubhaus. HISP. Palomar, lugar donde crian las palomas. ANGL. Dove house or dove cote. ¶ Palladius, Columbarium potest accipi sublimis una turricula in pratorio constituta, levigatis & dealbatis parietibus. Propriè tamen Columbarium loculamentum in peristerotrophio, singulis columbarum paribus præparatum. Varro lib. 3. cap. 7. Singulis paribus columbaria fiant rotunda, in ordinem crebra. Columbaria singula esse oportet, ut os habeant quo introire & exire possint. Colum. cap. 8. lib. 8. Paxillis adactis tabulæ superponantur, quæ vel loculamenta, quibus nidificent, vel fœtalia columbaria respiciant, præpositis vestibulis, per quæ ad cubilia perveniant.

Colūmbinus, a, um: quod est ex columbis. ἡ κολυμβοειδής. GALL. De pigeon. ITAL. Cosa de colombi. GERM. Das von den tauben ist. HISP. Cosa de palomas. ANGL. Of doves. ¶ Plin. Columbinus simus in aqua decoctus. Columbinum ovum. Hor. 2. Ser. Sat. 4. Pulli columbini. Varro 3. de re rust. Qui solent saginare pullos columbinos, quò plaris vendant, secludunt eos, quum jam pluma sunt tecti. ¶ Columbinum venenum. Suet. in Caligula, Columbo victori leviter tamen saucio, venenum in plagam abdidit, quod ex eo columbinum appellavit.

Colūmbaris, e, adject. Columbinus. ἡ κολυμβοειδής. ANGL. Of a dove or pigeon. ¶ ut Columbare stercus, & columbaris cella. Columell. lib. 9. Ceterum cibos juxta parietem convenit spargi: quoniam ferè partes hæ columbari carent stercore.

Colūbarim, adverb. Ad similitudinem columbæ, κολυμβοειδώς. Unde Columbarim oscula jungere, frequens est apud Carullum. ¶ Uritur etiam Marius in *Mimiambis*, Sinuque amicam recipere frigidam caldo, columbarimque labra conferere labris. Refert Gell. cap. 8. lib. 20.

Colūmbar, genus vinculi. ἡ κολυμβοειδής. Plaut. in *Ruden*. Illic in columbam cerdo leno vertitur. Nam in columbari collus haud multò post erit.

Columbulus, diminutivum: Parvus columbus. Plin. epist. 202. Tu passeru

— sic fatus, deinde comantem Androgei galeam, clypeique infi ne decorum Induitur

Equorum colla comantia, apud Virg. *ibid.* Comātūs, a, um, participium sine verbo: qui longiorem habet comam. *ξομῆς*. GALL. *Chevelu*, *ayant longs cheveux*. ITAL. *Capelluto con gran chioma*. GERM. *Das vil haar hat mit langen haaren*. HISP. *Cosa de luengos cabellos*. ANGL. *That hat long beard*. Comata uxor. Suet. *in Calig. cap. 25*. Calvis, quam comatis non minus molestim pilos velli. Senec. *cap. 8. de Tranq. Mart. lib. 1.*

Calvus quum fueris, eris comatus.

Sylva comata, Cat. *Epig. 4.* Unde

Comātūlūs, diminutivum à Comatus. Et Hieronymus Comatulos pueros dixit.

Comōsūs, a, um: coma magna præditus. *ξομῆς*. GALL. *Fort chevelu, ayant force branches & seüillos*. ITAL. *Capelluto, con gran chioma*. GERM. *Harechtig*. HISP. *Cosa de luengos cabellos*. ANGL. *That hath a great bush of beard*. Plin. *lib. 16. cap. 8.* Hemeris vocatur, brevior, & in orbem comosa. Idem *lib. 29. cap. 26.* Comōsifimum ex omnibus cauliculis.

Comā, atis, *ξομῆς*. Morbus gravem ac diuturnum inducens somnum, quem Latini Veterem interpretantur. Est & altera Comatis species quam Vigilantem soporem nonnulli appellant, quum neque lumina, urgente somno, attollere; neque tranquillè dormire possumus, aliis atque aliis imaginationibus somni tranquillitatem identidem interpellantibus. Author Galenus in eo Commentario, quem de Comate nominatim inscripsit. *ξομῆς*. GALL. *Insomnie, inquietude*.

Comō, is: vide suo loco.

Comāgēna, vel Comagene, *ξομῆς*, pars Syriae, supra Ciliciam in ortum sita, trans Amanum montem, excurrentis usque in Mesopotamiam, à qua Euphrate fluvio dirimitur. Hinc Comagenum medicamentum dictum est, quod fiebat ex adipe anserino, in vase aereo cum cinnamo multa nive obruto, addita etiam herba quæ Comagena appellatur. Plin. *lib. 10. cap. 22.* Reperit Syriae pars, quæ Comagene vocatur, adipem anserinum in vase aereo cum cinnamo multa nive obrutum, ac rigore gelido maceratum, ad usum præclari medicaminis, quod à gente dicitur Comagenum. Idem *lib. 29. cap. 4.* Fit ex anserum adipe medicamentum in Comagene Syriae parte, cum cinnamo, casia, pipere albo, herbis quæ Comagene appellatur, obtutis vase nive, odore jucundo, &c. Comagenus, a, um. Juv. *Sat. 6.*

Spondet amatorem tenerum, vel divitis orbi Testamentum ingens, calida pulmonè columba Tractato, Armenius vel Comagenus aruspex.

Comāgēne, herbae nomen, de qua dictione vide præcedentem.

Comana, orum, civitas est in convallibus Anctauri montis insigni Bellonæ fano celebris. Inde Romani dicuntur facti servi Bellonæ, quorum Strabo sua ætate supra sex millia fuisse tradit, qui omnes sacerdotis imperio parebant, & statim quibusdam Bellonæ festis sese muris laniabant vulneribus. Fuerunt & Comata Pontica, eisdem deæ consecrata, fani etiam exemplo à Comanis Cappadociæ sumpto, in quo etiam simili ritu Bellonæ sacra fiebant. Utriusque est author Strab. *lib. 12.*

Comarchus, nec Demarchus. Plaut. *Cure. sc. 5. a. 2.*

Comārōs, *ξομῆς*. GALL. *Arbofier*. ITAL. *Corvezzolo*. HISP. *Madrino, arbol conocido*. ANGL. *A wilding tree, or crabbe*. Arbuti genus est, cujus etiam pomum Græci *ξομῆς* appellant, Latini Unedonem. Plin. *lib. 15. cap. 24.* Duobus Unedonem nominibus appellant Græci, Comaron & Memecylon. Ex quo apparet totidem esse genera & apud nos.

Comari, populi inter Scythas, ad Caspium mare incolentes, quorum meminit Pomp. *Mela lib. 2.* in descriptione Asiae.

Comatus, i, *ξομῆς*, portus est ad sinum Ambracium, juxta Nicopolim Isthmum Isthmorum septuaginta efficiens. Author Strab. *lib. 7.*

Comas, cervi hinnulus. L. M.

Comāā-Gallia, uno nomine appellata est omnis Gallia Transalpina, à studio nutriendæ comæ: sicut Narbonensis Gallia, Brachata dicta est, à Brachis vestimenti genere, quo regio illa peculiariter utebatur. Plin. *lib. 4. cap. 17.* Galliam comatam in tres partes dividit, omnino distinctas. Inter Scaldem & Sequanam Belgas ponit: inter Sequanam & Garumnam Galliam Celticam collocat, quam etiam Lugdunensem Galliam appellat. Inde ad Pyrenæi montis excursum Aquitaniam vocat. Ex hac descriptione satis constat, Galliam omnem quæ à Cæsare describitur, uno nomine vocari Galliam Comatam, excepta fortassis Romanorum provincia, quæ Gallia Brachata dicta fuit.

Combē, es, *ξομῆς*, Afopi filia fuit, quæ prima aeneam armatam traditur invenisse: unde & Chalceis est cognominata: à qua etiam Chalcedi urbi nomen factum putatur. De hac nonnulli etiam intelligunt illud Ovid. *lib. 7. Metam.*

Adjacet his Pleuron, in qua trepidantibus alis, Ophias effugit natorum vulnera Combe.

Combēnōnēs, interprete Festo, dicti sunt in eadem benna sedentes. Benna autem vehiculi genus fuit, Gallis præcipuè usitatum. Vide *Benna*.

Combībo, is, simul bibo, compoto, bibo, imbibo. *ξομῆς*. GALL. *Boire ensemble*. ITAL. *Fever in compagnia*. GERM. *Mit ein ander trincken*. HISP. *Bever juntamente*. ANGL. *To drink together*. Plin. *lib. 17. cap. 11.* Ut solem, pluviasque combibant. Col. *lib. 12. cap. 10.* Quæ quum jus combiberit, simili mistura vas supplicatur. Ovid. *epist. 11.*

Et cogor lachrymas combibere ipsa meas.

Combibere atres, per translationem. Cic. *3. de finib.* Sed tamen infici debet his artibus, quas si, dum est tener, combiberit, ad majora veniet paratior.

Combībo, nis, masculini generis. Compotus. *ξομῆς*. GALL. *Compagnon à boire*. ITAL. *Compagno à bere*. GERM. *Ein trincker/ zechgesell*. HISP. *Bevedor con otro*. ANGL. *A cuppo companion*. Lucil. *lib. 26.* apud Non. Quandoquidem reperi magnis combibonum ex

copiis. Cic. *Pato lib. 1.* In his controversiis, quas habeo cum tuis combibonibus Epicureis.

Combina, suda *ξομῆς*, mandata nomine animalium publico cursui destinatorum, quum bina jumenta junguntur.

COMBINO, as: Conjungo, conglutino, duplico. *ξομῆς*. ANGL. *To foulder or glue together*. Sipontinus. Sidon. *lib. 9. ep. 8.* Obsequia combinans numeris æquata, non metitis.

Combinatio, quam Græci *ξομῆς* vocant, quum in oratione eadem dictio sine medio duplicatur. Virg. *9. Aeneid.*

Me me adsum qui feci.

Combinatus, & compositus, apud Diomedem *Grammat. lib. 3. cap. de pede.*

Combretum, herba est bæccari similis, sed procerior, foliorum exilitate usque in fila extenuata. Author est Plin. *lib. 21. cap. 6.*

COMBURO, is: ex Con & uro, b, interposita, simul cum aliis uro. Uro, cremo, exuro, inflammo, incendo. *ξομῆς*. GALL. *Bruster tout, faire ardre ensemble*. ITAL. *Abbruscire, consumare*. GERM. *Verbrennen*. HISP. *Quemar, à quemar juntamente*. ANGL. *To burne al together*. Cic. *pro Cluent.* Puer ante noctem mortuus, & postridie antequam lucret, combustus est. Idem *de nat. deor.* Libri Protagoræ in concione combusti. Et ad Quintum Fratrem *lib. 1.* Fumo ut combureretur, tota plaudente provincia. Et per translationem, Plaut. *in Mil.* Nam ibi nimis calor comburebat gutturem. Et *Aul. sc. 3. a. 2.* Nostras ædes postulas comburere. Idem *Cure. sc. 1. a. 2.* Fumo comburi nihil potest, flamma potest. Comburere diem, jocose dixit Plaut. *in Menach.* Ciam uxorem ubi sepulchrum habeamus, hanc comburamus diem: ubi innuit, ut genium cutemus, cœnemusque exacto die, velutque mortuo. Nam & mori dies & componi dicebatur. Papinius, *Iam moriente die rapuit me cœna benigni Vindicis.*

Virg. *in Bucol.*

Ante diem elaso componet vesper Olympo.

Combustura, æ, *ξομῆς*. Apud Serenum caput inscribitur, de combustura igne, vel frigore. Plin. dicit, ad ambusta.

Comē, herba est, quam Barbam hircinam vocant, à comæ similitudine, quod folia in circuitu spargat. *ξομῆς*. Plin. *lib. 21. cap. 15. & lib. 17. cap. 13.*

COMĒDO, is, & Comedo, comes, comest, in infinito Comedere, vel Comesse: Edo. *ξομῆς*. GALL. *Manger*. ITAL. *Mangiare*. GERM. *Essen*. HISP. *Comer*. ANGL. *To eat*. Martial. *Scævola tu comedis apud omnes, nullus apud te.*

Comedunt quod habent. Plaut. *Pseud. sc. 7. a. 4.* Si deorsum comedent quicquid coxerint. Idem *Aulul. sc. 4. a. 2.* Faxo haud multum prandium comederis. Idem *Menach. sc. 2. a. 3.* At tu ne clam me comesses prandium propretato absente me comesse prandium. *Ibid. sc. 2. a. 4.* Sine modo eum venire salvum, quem absentem comes. Nec verisimile loquere, nec verum: comesse quemquam absentem ut quispiam possiet. Idem *Most. sc. 1. a. 1.* Ut ego potius comedam illud argentum, quam ille. Idem *Cure. sc. 4. a. 4.* Jamne illum comesurus es, dum recens est, dum caler. Idem *Pseud. sc. 7. a. 4.* Idem *in Trin.* Quod ebibit, quod comest, quod facit sumpti. Cic. Sed ad extremum pollicetur prolaturum se quæ comest. Supinum Comesum & Comestum. Salust. Comesa matrimonia. Comela patina. Ubi translate ponitur pro consumere, dissipare.

Comēdim, pro Comedam, scripserunt veteres: quod & Nonius observavit. Plaut. *in Bacchid.* Quod dem scortis, quodque in lustris comedim congræcer pater. Cic. *ad Patum:* Cura, si me amas, ut valeas: ne ego te jacente bona tua comedim. Comesses, pro comessisses.

COMĒDO, nis, & Com-dus, i, qui bona sua consumit, ut interpretatur Festus. *ξομῆς*. GALL. *Goulu, glouton, qui despende tout son bien*. ITAL. *Un gran mangiatore, divoratore, che mangia tutto ad un tratto*. GERM. *Ein trass/ein schlemmer*. HISP. *El comilon à tragon*. ANGL. *A g'utton, a great spender*. Varro apud Nonium: Putat fore hoc, quod hinc comedonibus convenit usu, quibus nota voluptate quum edunt, duntaxat gula gaudet.

COMĒSTURĀ, æ, *ξομῆς*. Caro *cap. 157.* Sed quæ vocatur *ξομῆς*, hæc septem haber bona in comestura, de brassica loquitur.

COMĒSSOR, atis. Intempetivis conviviis indulgeo. *ξομῆς*. GALL. *Manger & banqueter dissolument*. ITAL. *Banchettare, far conviti*. GERM. *Prassen/ schlemmen/ zächen*. HISP. *Comer como en boda à confradia y demasiadamente*. ANGL. *To mak goot cheere, to feast vntymoustie*. Suet. *in Domit.* Convivabatur frequenter & largè, sed penè raptim, certe non ultra Solvis occasum, nec ut postea comessaretur. Liv. *lib. 10. bell. Macedona* Demetrium post cœnam, qua sodales exceperat, dixisse: Quin comessatum ad fratrem imus? Intromittere comessatum. Cic. & Terent. Volo comessatum ire ad Philolachen. Plaut. *Most. sc. 4. a. 1.* Et eo doniam comessatum. *Ibidem.*

COMĒSĀNS, tis. *ξομῆς*. GALL. *Banqueteur dissolu, & à heure induë*. ITAL. *Chi fa banchetti*. GERM. *Ein prasser/ schlemmer*. HISP. *Comilon*. ANGL. *An vntymoustie banqueter*. Curt. *lib. 9.* Si quid victis saltem aduersus comessantes animi fuisset, mille hercle viri modo sobrii, septem dierum crapula graves in suo triumpho capere potuerunt. Modo comessantium aliquid agere. Liv. *3. ab Vrbe*.

COMĒSĀTĪONĒS, Convivia sunt nocturna post cœnam, & alia intempetiva: sicut Merenda, cibus qui ante cœnam sumitur; & Jentaculum ante prandium. *ξομῆς*. GALL. *Banqueterie dissoluë, comme après souper & heure induë*. ITAL. *Mangiamento*. GERM. *Schaffstrunck/ schlemmeren/ trerspäter*. HISP. *Comida demasiada*. ANGL. *Vntymemous banquetting as after super*. Suet. *in Vitell.* Epulas trifariam semper, interdum quadrifariam dispertiebat, in jentaculis, prandia, cœnas, & comessationes. Cic. *in Catil.* Quod si in vino & alea comessationes solùm & scorta quærebat, essent illi quidem desperandi, sed tamen essent ferendi. Legitur hic & *Comessatores*. Idem *pro Cel.*

Comēsābūndī,

Comessabundus, & Comessatores, qui comessationibus indulgent. Cic. pro Cal. Non idem iudicium comessatorumque conspectus. Liv. 9. ab Urbe, Temulento agmine comessabundus incessit. Curt. lib. 5. Tam praeclaram urbem a comessabundo rege deletam esse. Habet autem hoc nomen primam productam. Mart.

Non Albana mihi sit comessatio tanti.

Comessator, is. Qui banquette & se desbauche apres souper en la seigneurie. Gell. cap. 14. lib. 4. Dixit (Mamilia meretrix) comessatorem Mancinum ad aedes suas venisse (noctu, paulo ante.) Comessator in pestilentia. Quint. Comessans ferè idem.

Comes, itis, qui, vel quæ alterum sequitur, affectator, assecla, à con, & eo, proprie est. ἄρχων chaber. ἀρχὸς, ἀρχὸν, ἀρχὸν. Gall. Compagnon de chemin, celui qui tient ou fait compagnie comme l'inférieur au supérieur. Ital. compagno. Germ. Ein gesell/ein gesell. Hisp. Compañero menor que sigue a otro mayor. Angl. A companion or follower on the way, that beareth an other company. Cic. de Amic. Neque se comitem illius furoris, sed ducem præbuit. Lucan. lib. 6.

Scire Senatus arvet, miles te Magne sequatur.

An comes.

Aliquando tamen Comitum appellatio paribus convenit, ut quum plures idem iter arripientes, sibi mutuo comitatum præstant. συμποιοι. Plaut. Epid. Age, age, absolve, atque argentum numera, ne comites morer. Author ad Herennium, Qui quum ante lucem surrexisset, comitem suum inelamavit. Prius enim dixerat, Et secum aliquantum numorum ferentem est comitatus. Differt enim Comes à Socio & Sodali, quod Comes dicatur, qui quovis modo alterius sequitur ductum. Socius plerumque in negotiis scriis que rebus, & fortunæ arbitrio subjectis. Sodalis in levioribus ac sæpe voluptuosis, utpote qui eiusdem erant collegii, unaque epulabantur. Unde Cic. Norbanum Quæstorem suum appellat sodalem. Idem de senectute, Epulabar cum sodalibus omnino modicè. Comitem eum militiæ habuit. Velleius.

trépida duxque, comésque fuga.

Ovid. Eleg. 9. lib. 1. Trist. Me supremum habuisti comitem consiliis tuis. Plaut. Pseud. sc. 1. a. 1. Voluptati ut mæror comes consequatur. Metum mihi comitem adhibeas. Idem Men. sc. 6. a. 5. Quò libeat nubant, dum dos non fiat comes. Idem Aul. sc. 5. a. 3.

Quid referam comites famulosque nocentes,

Ovid. Eleg. ult. lib. 4. Trist. Comitem pudicitiam duxero. Plaut. Men. sc. 6. a. 5. Comes verò pro dignitate, etiam generis communis est, quamvis apud vulgus fœmina Comitissa dicatur. Ab Ammiano Largitionum comes dictus est, qui præerat largitionibus imperatorii. Alii pro dignitate Comarchum, κόμης, usurpant. Comes domorum, is à Justiniano dicitur, qui in domesticos Principis præfecturam habebat. Comes hortorum, cuius & mentio est in posterioribus Codicis libris, pistini Principis curator fuit, habuitque mancipia quædam purgandis horreis ascripta, coquendoque pani Principis. Comes laborum, qui & præpositus laborum, cui mediastini omnes, aliique domus Imperatoriæ artifices atque opifices subditi erant. Comes exterior, qui ad lavam est, qui locus inferioris est. Hotat. 2. serm.

Ne comes exterior si postulet ire recuses.

Ovid.

Et medius juvenum non indignantibus ipsis

ibat, & exterior si comes unus erat.

Comes Andreas medicus citatur ab Aëtio serm. 14. cap. 5. Comes rerum privatarum, procurator erat Cæsaris, cui omnis res familiaris commissa, qui quicquid egisset, ratum apud Cæsarem erat. Comes factarum largitionum, olim is erat, per quem Cæsares stipendia militibus erogabant. Comes sacri patrimonii erat is, qui præerat patrimonio Cæsaris. Comites Palatini, cur à Principibus constituantur? doctissimus Viglius explicat in Insti. de exhered. lib. Comites Scholarum, qui & Tribuni Scholarum, à Scholis Palatinis atque militaribus dicti, quorum munus in tribus posterioribus libris Cod. describitur: ut sint qui præfunt epulis imperatorii, & bello & pace obsonia curant: quod tamen Pyrrho absurdum visum est. Comitem stabuli, voce etiam à Justiniano usurpata, nonnulli eum intelligunt, qualis olim fuit magister militum. Gallis Conestable, Germ. Conestabel/ex Connic/Rex, & stabel/ pes & fulcrum, quasi Connestabel (Xönings stasbehelt) Regis statum conservans diceretur. Connestabel igitur Columna & quasi fulcrum esse regis majestatis vox ipsa demonstrat. Vide Constabulus. Bud. item Constabularium, Magistrum militum vocat. Procopius, ut Pyrrhus refert, Protospatrium appellari dixit. Comitem Labeo definiit eum, qui frequentandi cuiusque causa, ut sequeretur, destinatus fuit. Nunc verò dignitatis nomen est, vel quòd ipse Regem comitetur, vel quòd eum multi comitentur: ut Pyrrho visum est, Jureconsulto nostra tempestate valde docto, nec infanti. Nonnulli à comitate, ne etymum desideret, appellatum volunt, quòd comis esse debeat. Callistratus in l. observandum, de offic. præsid. censuit, ut præses in adeundo quidem facilem se præbeat, sed contemni se non patiatur.

Comesalia, symbola. Beroald.

Cometopullus, comitis filius. Cerd. L. gr. b.

Comites, focii. Græci συμποιοι.

Comitor, deponens: Sector, affector, comitem me exhibeo. ἄρχων chaber. ἀρχὸς, ἀρχὸν, ἀρχὸν. Gall. Accompanyer, suivre, tenir ou faire compagnie à quelqu'un. Ital. Accompanyare. Germ. Befolgen/das gleyt geben. Hisp. Acompañar al mayor. Angl. To accompany, to keepe fellowship, to fellow. & proprie est minorum erga majores. Plin. Quicumque eum comitati fuerunt. Idem, Funerantium more comitantur exequias. Quin comitemur, gradibus militariis? (i. simul imus.) Plaut. Pseud. sc. 4. a. 4.

Ingenio tamen ipse meo, comitorque fruorque,

Ovid. Eleg. 7. lib. 3. Trist. Pro eodem & Comito, as, active dicitur. Idem lib. 2. de Ponto.

Quem pia nobiscum proles comitarvit euntem.

Et lib. 14. Metam.

Nostraque adulantes comitant vestigia.

Idem 8. Metam.

Et nostros comitare gradus, & in ardua motis Ire simul.

Comitor etiam in passiva significatione nonnunquam invenitur, συμποιοι: unde non male inter verba communia potest numerari: quod etiam ex participio præteriti temporis Comitatus, potest deprehendi, quod tam eum significat, qui alterum honoris, aut officii causa deducit, quam eum qui deducitur. Cic. de Invent. In itinere quendam proficiscentem ad mercatum est comitatus. Idem in Catil. Molestè fero, quòd parum exierit ab urbe comitatus.

Comitatus, participium à Comitor, & passive accipitur. ἄρχων meschalleach, ἄρχων meschullach. συμποιοι, συμποιοι. Gall. Accompagné. Ital. Accompagnato. Germ. Befolget. Hisp. Acompañado. Angl. Accompanied. Active. Plinius, Quicumque eum comitati fuerant. Passive. Cic. Invent. 2. in Catil. Illud etiam molestè fero, quòd ex urbe parum comitatus exierit. Virg. 1. Æneid.

Ipse uno graditur comitatus Achate.

Idem in significatione passiva Incomitatus posuit, quum ait: Sapius Andromache ferre incomitata solebat.

Comitatus, Comitator, comitatissimus. Cic. 5. Tuscul. Puero ut uno esset comitator. Plin. lib. 10. cap. 37. Est enim ars illis inter se blandiri, & corrumpere alias, furtoque comitatiores reverti. Sic Comitatus hominem dicemus, quem vulgò vocant Bene associatum, dicit Bud.

Comitatus, us. Affectatorum, comitum multitudo. ἄρχων schilluach. συμποιοι, συμποιοι. Gall. Compagnie, accompagnement, train. Ital. La compagnia, il seguito. Germ. Befolgt/gute gesellchafft. Hisp. El compañamiento. Angl. Accompanying the multitude of thame which accompanieth an great man. Cic. ad Lepidum, Eius Falernum mihi semper idoneum visum est diversorio: si modò recti satis est ad comitatum nostrum recipiendum. Salust. in Catil. L. Valerio Flac. C. Pontinio Prætoribus imperat, ut in Ponte Milvio per insidias Allobrogum comitatus deprehendant. Cic. 3. de Leg. Auspicia, ut multos inutiles comitatus probabiles impedirent moræ, quasi sæpe comitia populi temerè essent coacta, obnunciatione Augurum disturbata fuerunt. Cæsar lib. 1. de bell. civ. Nunciatur Afranio magnos comitatus, qui iter habebant ad Cæsarem, ad flumen confluisse.

Comessans, Comessatio, Comessator, Comessabundus, vide Comedo. Cometes, vel Cometa, Stella crinita. ἄρχων. Gall. Vne Comete. Ital. Cometa. Germ. Ein comet. Hisp. Cometa del cielo. Angl. A blasing starre. Lucan. lib. 1.

Ignita obscura viderunt sydera noctes,

Ardentemque polum flammis, cæloque volantes

Obliquas per inane faces, crinemque timendi

Syderis, & terris minitantem regna cometem.

Cicer. 2. de nat. deor. Tum facibus visis cælestibus, tum stellis his, quas Græci cometas, nostri cincinnatas vocant, quæ nuper bello Octaviano magnarum fuerunt calamitatum prænunciæ. Virg. 1. Georg.

nec diri toties arsere cometa.

Est etiam nomen proprium unius ex Argonautis, apud Valer. Flacum, pater Asterionis.

Comicus, a, um: κωμικός, ad comædiam pertinens, à κώμη, pagus. Vide Comædus.

Comini, populi fuerunt Italiæ, in tractu Æquicolarum Plin. lib. 3. cap. 12. In hoc tractu interierunt ex Æquicolis Comini, Tadiates, Aëdici.

Cominius, adverb. quod & scribitur duplici mm. est quasi cum manibus, i. e. à propinquiore loco. ἄρχων mikkarob. συμποιοι, συμποιοι. Gall. De prés. Ital. Da presso. Germ. Von nahem/in die nâhe. Hisp. Cerca y quasi con las manos. Angl. Nigh at hand, hand to hand. Non est idem, quod propè, sed (ut sic dicam) à propè, quemadmodum Eminus, quasi è manu longè: ut, Cominus te incessabant lapidibus: hoc est, è propinquo loco. Cic. 2. de Divin. Nunc cominus agamus, experiamurque, &c. Idem pro Cecin. Neque convictu corporum, neque ictu cominus, neque conjunctione telorum. Cominus diu stare. Cæsar lib. 1. de bell. Civil. Cominus trucidare. Sueton. in Tiber. cap. 3. Significat etiam Statim, sine intermissione. Virg. lib. 1. Georg.

Quid dicam? iusto qui semine cominus arva

Insequitur.

Qui sapiens esse rerum humanarum velit, non libris solis, neque disciplinis rhetoricis, dialecticisque opus est, sed oportere eum versari quoque, exerceri in rebus cominus noscendis periclitandisque.

Cominia, genus olivæ, apud Plin. lib. 5. cap. 3.

Comis, e. Humanus, benignus, facilis & suavis. ἄρχων. Gall. Doux, gracieux, courtois, affable, humain, bon. Ital. Benigne, facile, piacevole, humano, soave. Germ. Lieblich/freundlich/holdtselig. Hisp. Cortes, tratable, humano. Angl. Gentill, meek, human. Cic. 2. de finib. Quasi quis illum neget, & bonum virum, & comem, & humanum fuisse. Idem pro Cor. Balbo, Comes, benigni, suaves, faciles homines dicuntur.

Majestas adeo comis ubique tua est.

Ovid. Eleg. 1. lib. 2. Trist. Comior, comparativum. Cic. pro Murana, Quis verò C. Lælio comior: quis jucundior eodem ex studio isto?

Comitas, Humanitas, & morum suavitas. ἄρχων. Gall. Douceur, gracieuseté, courtoisie, humanité. Ital. Gratiostà, piacevolezza, cortesia. Germ. Freundlichkeit, holdseligkeit. Hisp. Humanidad, cortesia. Angl. Gentilnesse, meeknesse, courteousness. Cic. de Amicit. Sed amicitia remissio: esse debet: & liberior, & dulcior, & ad omnem comitatem, facilitatè que proclivior. Tua opera, comitate, virtute id factum. Plaut. Capt. sc. 3. a. 2. & Asin. sc. 2. a. 3. (id est, ludo & fallacia.) Remisso animo ad omnem comitatem (de ludo.) Sueton. in August. cap. 98.

Comitasset, pro cubisset. Accius *Erigonæ*: Tum autem Ægisthus si me esse eodem lecto comitasset patri.

Comitatenfis legio, in castris Legionaria. Ripensis in ripa. Limitanea in limitibus. Salmat. Pancirol. ||

Comitæter: Suaviter, mansuetè. { φιλοφροσως. GALL. Gracieusement, courtoisement, doucement, humainement. ITAL. Cortesemente, piacevolmente, affabilmente. GERM. Freundlich. HISP. Cortes y humanamente. ANGL. Meekely, gentlie, humainlie, courtoouslie. } Comiter, ac benignè appellare aliquem. Liv. 2. ab Vrbe. Ovid. 2. Fast. Comiter excipitur, sanguine junctus erat.

Amphitruo Amphitruonem ita comiter accipiet, ut Sofias ille Sofiâ. Plaut. *Amph.* Comiter alterius populi majestatem conservare. Formula quæ in fœderum sanctione adjiciebatur, qua alterum populum esse superiorem intelligebatur. De qua re Cic. in *Corneliana*, Quum alterius, inquit, populi majestas comiter conservari jubetur, de altero siletur, certè ille populus in superiore conditione causaque ponitur, cujus majestas fœderis sanctione defenditur. Id autem quod Cic. dicit comiter defendere, Livius ait, Sine dolo malo.

Comitiâ, orum, plurali numero: Conventus populi ad creandos magistratus, leges ferendas, & alia cum populo agenda: à comendo appellata, ita enim veteres loquebantur, vel coëundo. { ἄγχι κατὰ δόρυ, ἄγχι τὰ ἀρχαία. GALL. Assemblée ou congregation du peuple ou magistrats pour consulter & deliberer de quelque chose. ITAL. Congregazione, consiglio, ragunanza. GERM. Reichstag Landtag/ versammlungen wann man oberkeiten erwöhlen will / oder sunst etwas zu rathschlagen hatt. HISP. Los dias que son para elegir dignidad. ANGL. The assemble of the propie or magistras to advise and consult of any thing. } || Silius.

Carnebat Paulus, namque huic comitia campis. ||

Nulla comitorum communio fœminis est. Gell. cap. 19. lib. 5. Concioni & Comitibus dare operam. Plaut. *Menach.* sc. 1. a. 3. Pseudolus mihi habuit centuriata capitis comitia. Idem *Pseud.* sc. 7. a. 4. Vide *Caput* supra. Qui perjurum convenire vult hominem mitto in comitium. Idem *Curc.* sc. 1. a. 4. Ly. Licetne inforare, si incomitari non licet? Non placet tuum profectò nec forum nec comitium. Idem *Pseud.* sc. 1. a. 3. Comitia indicere, Livius cum sœpius, tum lib. 7. Editis comitiis. Suet. in *Cæs.* cap. 28. Comitium ubi Romæ dictum, quod ibi coierint Romulus & Tatius. Plur. in *Rom.* Leguntur autem comitia Consularia, Prætoria, Quæstoria, Tribunitia, Ædilitia: quibus scilicet Consules, Prætores, Quæstores, Tribuni, Ædiles creabantur. Tria autem genera comitorum fuerunt, Curiata, Centuriata, Tributa. Nam quæ Calata comitia legimus, ea sunt vel Curiata, vel Centuriata, ex eo quod primis temporibus Calandi verbum, pro *vocandi* usitatum erat: unde æstimare licet veteribus omnia Comitia Calata fuisse. Vide Gell. cap. 27. lib. 15. Curiata, quum curiatim, ἑφύλας, populus Romanus suffragia ferebat: Centuriata, quum per centurias, sive centuriatim: Tributa quum tributim, sive per Tribus. Dion lib. 2. hist. scribit in comitiis curiatis omnem potestatem creandi magistratus fuisse penes populum: in centuriatis penes divites. ¶ Arnobius, Nunquid magistratus per populum creatis? militaria, urbana, communia quæ sint comitia scitis: ubi *militaria*, id est, centuriata, quod populus more militari centuriatus sit: *urbana*, id est, curiata, quia curiæ erant urbani populi: *communis*, id est, tributa, quod ex totius populi tribubus fiebant, erantque non propria tantum urbani populi, sed etiam rustici, & suburbanii. ¶ Comitium, ii, singulari numero, locus erat Romæ juxta forum & curiam, ita dictus à coëundo (teste Varrone) eo quod populus tum litium, tum curiarum comitorum causa soleat eò coire. Cic. 4. in *Verr.* Quid? hoc ferendum cuiquam putas? hujus argento domus vestras, hujus signis & tabulis forum, comitium ornari? Idem *pro Sestio*, Quum forum, comitium, curiam multa de nocte armatis hominibus ac servis plerisque occupavissent, imperum faciunt in Fabritium. ¶ Tempus comitorum habendorum id erat quod augures designabant. ¶ Antiqui præterea commune, & amplissimum concilium, Comitium appellabant. Unde est illud in XI. tabulis, De capite civis, nisi per maximum comitium, ne ferunto. Ex Cic. 3. de *leg.*

Comitiæ, tempora honorum. Gloss. Ifid. ||

Comitialis, e, quod ad comitium pertinet. { δεχματιακός. GALL. Des appartenances des assemblées du peuple ou des magistrats. ITAL. Pertinente al assembramento. GERM. Das zu solcher versammlung eines reichs oder landts gehörr. HISP. Cosa perteneciente a tales dias o congregaciones. ANGL. Pertening to the assemble of the people or magistrats. } ut, Dies comitalis, quo cum populo agi licebat, ut inquit Macrobius, & quo populus Romanus convenire solebat ad suffragium ferendum. Cicero. *ad Quint. frat.* Consequuti sunt dies comitiales, per quos Senatus haberi non poterat. Jove autem tonante, aut fulgurante, comitia populi habere nefas erat. ¶ Comitialis morbus, ἑπιληψία. GALL. Maladie qu'on appelle vulgairement le mal S. Jean, epilepsie, mal caduc. ITAL. Mal caduco, Vnctiis la brutta. GERM. Die fallend sucht. HISP. Gota coral, d morbo caduco. ANGL. The falling sickness. } qui cum totius corporis convulsione principes cerebri operationes tollit, toto cerebro, vel duobus ejus ventriculis affectis. Gignitur ex crassis humoribus, spiritus meatum in cerebri ventriculis obstruentibus, nervorum principio seipsum concutiente, ut quod noxium est, excutiat. ¶ Dicitur Comitalis, quod comitia vitare diceretur. Interrumpentur enim comitia, quoties aliquis ex hoc morbo concidisset. Caro, Quod comitia prohibere solet, nec id quidem mihi vitium fuit. Serenus,

Est subiti species morbi, cui nomen ab illo,
Quod fieri nobis suffragia iusta recusat:
Sape etenim membris acri languore caducis
Consilium populi labes horrenda diremit.
Ipse etenim memorat dubia per tempora luna
Conceptum, talis quem saepe profudia.

¶ Hic morbus alio nomine dicitur facer, & major morbus, propter gravitatem: quoniam homo subito concidit, & spumæ ore movetur. Docet etiam Aristoteles hunc morbum à priscais Herculeum

fuisse nominatum, quia Hercules laborasse eo fertur: idque ex atrabile plerisque contingere tradit. Plato & Apuleius, divinum nuncuparunt, quod animi partem rationalem, quæ longè sanctissima esse videtur, obsideat. Græci ἐπιληψία vocant, à verbo Græco ἐπιλαμβάνειν, quod sensus comprehendat & vincat, ita ut eo correpti à mortuis non magnopere differre videantur. Comitialis homo, ἐπιληπτικός, qui hunc morbum patitur. Plin. Fel testudinum navibus illitum comitiales erigit, attollitque. ¶ Plaut. tamen Comitiales in *Pœnulo* appellat litigiosos, qui in comitio propter lites quasi habitare videntur, qui si nihil est litum, litem ferunt.

Comitiani, comitum officiales. L. I. C. ||

Comitialiter, adverb. ἐπιληπτικῶς. Plin. lib. 26. cap. 21. Folia heliotropii contractionibus medentur, etiamsi id comitialiter accidat, i, etiamsi contractiones fiant ex morbo comitali.

Comitiarius, adject. ἀγορευτικός: ut, Comitiaria statio, quæ in modum comitorum celebratur. Liv. 5. bell. *Pun.* In hac comitiaria jam duorum exercituum statione, principes Nolanorum nuntiant Marcello, nocturna colloquia inter plebem & Pœnos fieri.

Comitiatus, us. { ἀγορευσία. ANGL. An assemble of people. } Dicitur populi in comitio congregatio. Cicero. 3. de *Leg.* Tum leges præclarissimæ XII. tabulis tralatae duæ: quarum altera privilegia tollit, altera de capite civis rogari, nisi maximo comitiatu, vetat.

Comitiati, Tribuni militares, qui dicuntur, docet his verbis Asconius Pedianus in 2. contra *Verr.* Tribunorum militarium duo genera. Primum eorum, qui Rufuli dicuntur: hi in exercitu creati solent. Alii sunt comitiati, qui Romæ comitiis designantur.

Comitio, as, comitium celeberrimo, in comitio loquor. Cath. ||

Comito, & Comitor, vide *Comes*.

Comixius, verbosus. Gl. Ifid. ||

Commâ, aris. { ἀρξέσει. GALL. Incision, coupeure. ITAL. Incisione, taglio, distintione. GERM. Zertheilung/ vnderscheidung. HISP. Cortadura, medio punto en la escritura. ANGL. A vesting, or cutting in an oraison. } per duplex m, κομμά, incisio: à κομῶ, incido, minutissimæ distinctionis genus est, quod incisum à Latinis dicitur, à Cicerone etiam Cæsum, eo quod incidat Cola & Periodos. Constat enim periodus omnis ex commatibus & colis tanquam partibus. Ex his cola dicuntur partes majores periodi, quum scilicet oratio penè est perfecta, ita tamen ut animus audientis nondum conquiescat: Commata verò dicuntur minimæ periodi particulae, in quas cola rursus, velut in partes dissecantur. ¶ Commata etiam dicuntur aquarum emissaria, & incilia, primum in Ægypto ad hoc inventa structaque, ut pro arbitratu accolarum Nilus vicissim admittatur in campos arvaes, aut intra alveum contineatur. Ulpian. de *extr. crim. l. saccularii*, Commata (inquit Budæus) & Diacopi qui in aggeribus fiunt. ¶ Commata præterea (teste interprete Aristophanis in *Pluto*) est genus vilissimi numismatis. Unde ortum Adagium, Mali commatis, πονηρὸν κομματίον, subaudiendum ἀήθρον, homo. Dicebatur de improbo, contempto & rejiculo homine. Aristoph. in *Pluto*, εἶπε δ' εἰς αὐτὸν πονηρὸν κομματίον: id est, Videtur esse non probati commatis.

Commaticus, verficator. Gl. Ifid. ||

Commâculo, as: Maculo. { ἀρῶ τινέμεθ, ἤρῶ τινέμεθ. ἑπιάνω. GALL. Se maculer, se souiller. ITAL. Macchiare. GERM. Verwaschen/ verwûschen/ versudlen. HISP. Ensuziar. ANGL. To maksoull, to steyne. } Commaculare se ambitu, metaphoricâs. Cicero. *pro Cal.* Nunquam enim tam Cælius amens fuisset, ut se isto indefinito ambitu commaculasset, ambitus alterum accusaret. ¶ Commaculare manus sanguine alicujus. Virg. de *Medea*. Ecl. 8.

Sævus amor docuit natorum sanguine matrem
Commaculare manus:

i. polluere necesse filiorum suorum.

Commâdeo, es. Madeo. { ὑγρὰ τὰ ἄλλα. βέλγημα, ὑγρὸς εἶναι. GALL. Estre trempé ou mouillé tout outre. ITAL. Esser humido. GERM. Naß sein. HISP. Mojarse. ANGL. To be wette, to be moist. } Caro cap. 156. Coquito usquedum ea commadebit, bene aquam defundito.

Commâlaxo, as, are, est exercere ac maturè facere. Varro, Nec dolorem adiphoron esse, quo philosophia commalaxaret eam partem, neque irato mihi habenas dedi unquam, neque cupiditas mihi imposuit frenos. Ex Nonio.

Commalliorare, in æs incidere. Hygin. de *lim. const.* V. *Iaurenberg*.

Commânducâre, Dentibus molere, quod Cicero. Mandere dicit. { ἴνυ τὰχαν. ὑγοσάωξ. GALL. Mascher fort & tout ensemble. ITAL. Mangiare, masticare. GERM. Zerkauen. HISP. Comer d mascar. ANGL. To chew all together. } Plin. lib. 29. cap. 8. Quum priores ob religionem eam minimè commanducarent. Valerius, Protridusque dentibus abscessam, & commanducatam linguam in eum exspuit.

Commânducâreus, cibus, dicitur à Plin. lib. 20. cap. 3. multa iteratione molitur, ac propè liquefactus, quem Mansuo Quint. vocat. { ὑγοσάωξ ἢ βέλγημα. ANGL. Chewing of the cudde. }

Commânducâtur, deponens apud Lucilium lib. 4. legitur pro comedit, vel devorat. Assequitur (inquit) nec opinantem, in caput insilit, ipsum commanducatur totum complexum. Idem lib. 25.

Villicum Aristocratem mediastinum, atque iubiculum
Commanducatur, corrumpit, ad incita adigit. Nonius.

Commânducâtus, us. { ἀγορευτικός. GALL. Maschement entre ses dents. ITAL. Il masticamento intra i denti. GERM. Zerkaueung. HISP. Mascadura d comida. ANGL. Cheving. } Plin. lib. 24. cap. 4. Ulcera commanducatu, imposi: ùque efficacissimè sanari.

Commânerè, συμμύθεω. ANGL. To varie with another. } Macrobius. *Satur.* lib. 6. cap. 6. Referunt enim non ad eos, qui adveniunt, sed ad illos, qui in domo commanent.

Commânpulâres, Spartiano commanipulones, Cicero. contubernales, συμποσίται, vel συμποσίται. Milites ejusdem manipuli: Cornel. Tacit. lib. 20. Prenare commanipularium pectora cervicibus injecti.

Commânpularius, collega. Gloss. Ifid. ||

Commânpulones, qui sunt ejusdem manipuli. Spartianus in *Ni. ro.* Idem ob unius gallinacei diremptionem decem manipulones, qui raptum ab uno comederant, secuti percuti iussit.

Commānīpūlatiō, Spartianus in Nigro. Ut tota in expeditione, in commanipulatione nemo faceret.

Commāscūlārē : ut, Commāscūlārē fro item, masculi frontem assumere, virginali verecundia seposita, & quasi perfricta fronte aliquid facere. Macrobius Satur. lib. 7. cap. 11. de Servio naturali verecundia presso: Commāscūla frontem, & sequestrata verecundia, quam in te facies rubore indicat, confer nobiscum liberē. Vide Laurenberg.

Commēditōr, aris, Meditor. חַגְבָּהַבּ haghab. μὲν μὲν. GALL. Penser diligemment à quelque chose. ITAL. Pensare, imaginare. GERM. Betrachten/nachhin sinnen. HISP. Pensar, imaginar. ANGL. To thing and muse diligenter. } Author ad Her. lib. 3. Quare placet & ex ordine locos comparare, & locos quos assumpserimus, egregie commeditari oportebit, ut perpetuo nobis harere possint. Lucr. lib. 6.

Et fragiles sonitus chartarum commeditatur: id est, exercet, facit, reddit.

Commēmīnī : Memini. זָכַר zachār. μνήμην. GALL. J'ay encore souvenir, il me souvient. GERM. Ich bin eingedenct. HISP. Acordarse. ANGL. To have remembrance. } Cic. 1. Tusc. Ego autem non commemini, antequam sum natus, me miserum. Idem 1. de Orat. Idem Qu. Servium. Galbam (quem hominem probe nosse & commeminisse se aiebat) pergraviter reprehendere solebat. Rem non commemini suam. Plaut. Men. sc. 2. a. 4. Vide Gell. cap. 24. lib. 2. cap. 2. lib. 14. cap. 15. lib. 10. & cap. 2. lib. 18. Non commeministi te mecum exire ē navi. Plaut. Men. sc. 9. a. 5. T. Promissisti. C. Non commemini dicere. Idem Curc. sc. 3. a. 5. Ideo hoc commemini magis, quia eo die impransus fui. Idem Amph. sc. 2. a. 2. Rectē dicit, ut commemini, somnium narrat tibi. Hoc te commeminisse te volam. Idem Pseud. sc. 2. a. 4. Commemini omnia. Idem Pseud. sc. 4. a. 2.

Commēmōro, Commemofacio, in memoriam reduco, recensco, dico. חִזְכִּיר hizchir. ἀμνηστικῶς, διέξικου, λέγω. GALL. Faire memoire, & mention, raconter, se resouvenir. ITAL. Ricordare, ridurre in memoria. GERM. Erzählen/wideräferen/wider in gedechtnuß bringen. HISP. Acordar. ANGL. To report, to mak mention, to bring in memorie. } Cic. in Catone. Pythagoræorumque more, exercendæ memoriæ causa, quid quoque die dixerim, audierim, commemoro vespere. Idem pro Quintio. Nam quid hoc indignius, aut iniquius C. Aquilio dici, aut commemorari potest? Venio ad herum fœdus commemoratum. Plaut. Pseud. sc. 1. a. 5. (i. ut in mentem ei revocem.) Patrem & matrem commemorant qui fuerint. Idem Men. sc. ult. a. 5. bis.

Commemorare, pro admonere. Pomponius in l. in vendendo, ff. de contrah. empt. & vend. Si quum servitus venditis prædiis deberetur, nec commemoraverit venditor, sed sciens reticuerit.

Commēmōrātīo, verbale: Mentio, recordatio. זִכְרָה זִכְחָרוֹן. GALL. Mention, recit. ITAL. Ricordanza. GERM. Erzählung/wideräferung/widergedechtnuß. HISP. Recordacion. ANGL. Mention or making report. } Terent. in Andr. Nam isthæc commemoratio, Quasi exprobratio est immemoris beneficii.

Commemoratorium, erat schedula, qua conscripta habebantur vasa cuncta auri & argenti, quæ ne raperent persecutores, Mercurius prædecessor senioribus commendaverat, relicto illorum indice, quod Commemoratorium vocat, cuidam fideli amicula.

Commēmōrāmētum, antiqui pro commemoratione dixerunt. Cæcilius Plotio, Pudebar, credo, commemoramentum stupri.

Commēmōrābīlīs, e, dignum qui commemoretur. נִזְכָּר nizchār. ἀξιωματικός, ἀξιόλογος. GALL. Digne de memoire, ou d'estre raconté. ITAL. Degno de cui sene faccia memoria. GERM. Der würdig ist das man sein gedechte vnd meldung thue. HISP. Digno de ser en memoria. ANGL. Worthie to be mentioned. } Cic. 2. de nat. deor. Multaque alia in aliis locis commemorabilia proferre possum. Plaut. Pseud. Dabo aliam pugnam claram & commemorabilem.

Commēndo, ex Con, & mando. Laudo. חִפְכִּידּ hipchid, שִׁבַּח schibbāch, הִלֵּל hillél. ἐπιμαίνω, οὐλοῦμαι. GALL. Recommander, louer, bailler en garde. ITAL. Laudare, raccomandare. GERM. Befehlen/loben. HISP. Encomendar ò alabar. ANGL. To commend, to loue and praise. } & sic duobus ferè construi solet modis. Nam quandoque accusativum tantum habet. Cic. post red. Quum cum, præter simulatam tristitiam, nulla res commendaret. Valer. Max. lib. 10. Quapropter non ludicram artem commendavit. Commendare qui suam vicem fungantur. Sueton. in August. cap. 44. Tibi commendo spes, opesque meas. P. Mandavisti satis.

Hanc tibi commendo (stirpem meam.)

Ovid. Eleg. ult. lib. 3. Trist. } Quandoque ultra accusativum constructur cum alio accusativo, mediante Apud, aut hujusmodi præpositione: ut, Commendavi te apud prætorem. } Quandoque post accusativum jungitur dativo, & significat, Fidei alicujus committo, & quod charum est mihi, alicui concedo, ἐπιτίθημι, sed non recedit à significatione verbi Laudo. Semper enim fit cum claritate & laude ejus, qui commendatur. Cic. Quint. Fratris, Quam multos mecum egisse putas, ut te Statio commendarem? Plaut. Qualine amico mea commendavit bona? Probo & fideli & fido. Cic. 3. de finib. Quorum uterque tibi testamento liberos suos commendavit. Terent. in Eunuch. Ego me tuæ commendo & committo fidei.

Commēdatūs, a, um, participium. Commisus, laudatus, aut fidei alicujus concreditus. מֶשְׁחָבָבּ meshubbāb. ἐπιτιθέμενος. GALL. Recommandé & loué. ITAL. Laudato, tenuto in gran stima. GERM. Beföhlen/oder gelobt/seinem andern vertragen. HISP. Encomendado y alabado. ANGL. Commended, praised. } Cic. pro Rose. Amer. Cui fama mortui, fortunæ vivi commendatæ sunt atque concredita. Plancus Cic. Meam dignitatem commendatam habeas rogo.

Commēdatūs, nomen ex participio. ἐπιτιθέμενος. Cic. pro Corn. Balbo, Quis est enim nostrum, cui non illa civitas sit hujus studio, cura, diligentia, commendatione? Idem ad Brut. Quum ipsi per se tibi commendatissimi sint.

Commēdatīo, nis, verbale. Laus, laudatio, commissio. חִפְכִּידּ pikkadhén. ἐπιμαίνω. GALL. Recommendation, louange. ITAL. Recommen-

dazione. GERM. Befehlung. HISP. Encomienda. ANGL. Commending, praising. } Cic. ad Lent. lib. 1. Nostra, cæterorumque amicorum commendatione gratissimus in provincia fuit. Idem, Magna est hominum opinio de te, magna commendatio liberalitatis, magna memoria Consularis tui.

Commēdatōr, & commendatrix, qui, & quæ commendat. מַפְחִידּ maphchid. ὁ συστατικός & ἡ συστατική. } Cic. 1. de legib. Sed profectō ita se res habet, ut quoniam vitiorum emendatricem legem esse oportet, commendatricemque virtutum, ab ea vivendi doctrina ducatur.

Commēdatitūs, a, um: ut, commendatitiæ literæ, in quibus aliqui commendantur. συστατικὴ ἐπιστολή. GALL. Lettre de recommandation. ITAL. Lettere di raccomandazione. GERM. Fürdenuß brief. HISP. Letras de encomendar. ANGL. Lettres of commendation. } Cic. Anton. lib. 5. Etsi statueram nullas ad te literas mittere, nisi commendatitias.

Commēdābīlīs, e, dignum quod laudetur. ἐπιτιθέμενος. GALL. Digne d'estre loué. ITAL. Che è degno di essere laudato. GERM. Das fürdenßens oder befehltens würdig ist. HISP. Digno de ser encomendado y alabado. ANGL. worthie to be praised. } Col. lib. 5. cap. 6. Sed ut densum arbutum commendabile fructu & decore est, sic ubi, &c. Nullo commendabilis merito. Livius lib. 2. d. 5.

Commētācūlum, vide Commotaculum.

Commēsūs, vide Commetior.

Commētōr, Commentitius, Commentum, vide Commisitor.

Commēo, as, ex Con, & meo. Eo, iter facio. חָלַךְ halach, חָלַךְתָּהּ hithballéch, אָרַח arach. φεύγω. GALL. Aller & faire un voyage, passer d'un lieu en autre, voyager. ITAL. Andare, venire. GERM. Etwan hin gehen der meinung wider zukommen. HISP. Passar per algun lugar, y venir. ANGL. To go, to walk, to mak an journey. } Col. lib. 1. cap. 3. Qui libentius commeaturus sit, si vexationem viæ non reformidet. Plaut. in Rud. Eum ad carnificem est æquius, quam ad Venetrem commeare. } Aliquando ponitur pro Convenio. Cic. pro lege Man. Infula Delos quò omnes undique cum mercibus commeabant. } Aliquando pro Venio & Redeo. Idem, Sol ab otu ad occasum commeans. } Inde Commeatus dati dicitur, id est, tempus quo ire & redire commodè possis. } Veteres etiam Commetate dixerunt, pro Commeare, ut citat Nonius ex Nævio, Quum ad lupam nostram tam multi crebrò commetant lupi. Afran. Quò tu cometas? ubi confixus desides? Ex Nonio.

Commēatōr, qui commeat, idque ultrò citròque, internuntius: qualis Mercurius apud Apul. in Apolog. Deus superum & inferorum commeator appellatur. Hom. ἀγγέλιος.

Commēatūs, us, facultas abeundi, sive quod dicitur, Salvusconductus, quem dat Imperator militi, præpositus inferiori, eundi quò velit, ad præscriptum diem reversuro. ἰξυσία, ἰφιδίον. GALL. Congé de s'en aller, sauveconduit, passeport. ITAL. Licenza, salvocondutto. GERM. Ein geleit/erlaubniß hinweg zugehn. HISP. Licencia para passar por algun lugar, salvo condutto de principe, ò capitán. ANGL. Passport or sauve conduite to passe. } Commeatum petiit, id est, veniam abeundi. Sueton. in Tiber. cap. 10. Nam mox sequitur, Facta abeundi potestate. Quo sensu & in Neron. cap. 35. & in Claud. cap. 16. Et Quint. Miles qui ad diem commeatus non fuit. Author ad Heren. Ille qui ad diem commeatus non venit, quòd eum aquæ interclusissent. Liv. lib. 23. Magna pars sine commeatibus dilabebatur. } Aliquando accipitur pro cibariis ad alimoniam exercitus, aut Reip. aut multitudinis, vel etiam privati alicujus. חֶבֶל achel, שֶׁבֶר scheber. ἀσπίς, ὁ σιλοῦς, τὰ σίλα. GALL. Vivres pour passer quelque temps. ITAL. Vettovaglia. GERM. Prosiand/oder nahrung zu erhaltung eines friegs volcks. HISP. Las vituallas. ANGL. Victualles for the way or tourney. } Cic. pro lege Manil. Jam commeatu & privato, & publico prohibemur. Cæ. 1. bell. Civil. Reliquas merces commeatusque ad obsidionem urbis, si accidat, reservant. Tantus ventris commeatus cibis adest (pro cibi.) Plaut. Capt. sc. 1. a. 4. Inimicis intercluditro commeatum. Idem Merc. sc. 2. a. 2. In commeatum volui argentarium proficisci, id est, quasi ad viaticum. Idem Pseud. sc. 5. a. 1. } Unde, Trium dierum commeatus dicitur, quum instare paupertas extrema significatur. Aristoph. in Acharnens. ἡ μὲν ἐπιτιθέμενος οἴστρον ἰπποδρόμου τρυφῶν: id est, Et non ut quis reseret commeatum tridui. } Aliquando pro transitu multitudinis. Apul. lib. 6. Sed cuncta stipato commeatu difficultates transibiremus.

Commēatīlīs, miles dicitur, qui in stipendii partem accipit alimenta ex commeatu: id est, ex alimento publico, juxta priorem significationem vocis, Commeatus: Justin. de prof. prat. Afr. l. 2. §. 9. Nullum audeant Duces, vel Tribuni commeatitem de ipsis dimittere: ne dum sibi lucrum student conficere, incustoditas nostras relinquant provincias. Ubi tamen legitur, Commeatalis miles. Et infra, Non de commeatis militum, aut eorum stipendiis lucrum sibi acquirete: aliàs, de commeatibus.

Commēcōr, aris, Mercor, vel multas res simul mercor, coëmo. חַבְבָּר sachar. ἀγοράζω. GALL. Marchander ou acheter ensemble. ITAL. Comparare. GERM. Ramen/vil ding zusammen kauffen. HISP. Mercar, ò mercar juntamente. ANGL. To mak merchandise, to bie or sell together. } Plaut. in Capt. Pater captivos commercatur alios, tantum studens, ut natum recuperet. Salust. in Jug. cap. 110. Arma & tela reficere aut commercari.

Commērcium, est libera commendi contrahendique facultas, concessa iis, qui merces ultrò citròque convehunt. מִשְׁחָר mischar. ἐμπορία. ANGL. Entercourse, mercandise. } Aliter Commercium est vicissitudo dandi & accipiendi: à Con, & merces: mercium commutatio, quæ victus causâ inventa fuit, σὺν ἀναμύσῳ, ἀναμύσῳ, ἐπιμύσῳ. Plin. in Paneg. Diversasque gentes ita commercio miscuit, ut quod genitum esset usquam, id apud omnes gentes natum esse videretur. } Accipitur & pro usu & consuetudine. ἡ κοινωμία. ANGL. Fellowship, acquaintance. } tunc præpositioni Cum, jungitur. Cic. de senect. Nec habet ullum cum virtute commercium. Plaut. in Bacch. Quid tibi commercii est cum diis damnosissimis. Idem in Aulularia, sc. 3. a. 4. Quid tibi mecum est commercii, senex? Commet

Commercium strenuarum. Sueton. in Tiber. cap. 34. Et, Commercio stupri, in Calig. cap. 36.

COMMERCIO, es, vel Commerceor, eris. Committo, malè ago, delinquo, pecco. ... COMMERCIO, es, vel Commerceor, eris. Committo, malè ago, delinquo, pecco. ... COMMERCIO, es, vel Commerceor, eris. Committo, malè ago, delinquo, pecco. ...

COMMETIOR, iris: Metior, simul Metior. ... COMMETIOR, iris: Metior, simul Metior. ... COMMETIOR, iris: Metior, simul Metior. ...

COMMENSUS, us, ui, symmetriam significat. ... COMMENSUS, us, ui, symmetriam significat. ... COMMENSUS, us, ui, symmetriam significat. ...

COMMETTO, as, vetustissimi dixerunt pro Commeo, hoc est, Ito, ali- quò me confeto. ... COMMETTO, as, vetustissimi dixerunt pro Commeo, hoc est, Ito, ali- quò me confeto. ...

COMMICILIS, servus, apud Pomp. in prac. post. Si sciam, quid velis, in- quit, quasi servi comici comicitilis: id est, compositi. ... COMMICILIS, servus, apud Pomp. in prac. post. Si sciam, quid velis, in- quit, quasi servi comici comicitilis: id est, compositi. ...

COMMIGRO, as, idem est quod migro, & habitationem in locum ali- quem transfero. ... COMMIGRO, as, idem est quod migro, & habitationem in locum ali- quem transfero. ...

COMMILES, itis: Commilito. ... COMMILES, itis: Commilito. ... COMMILES, itis: Commilito. ...

COMMILITIUM, ipsa belli societas. ... COMMILITIUM, ipsa belli societas. ... COMMILITIUM, ipsa belli societas. ...

COMMILITIUM, x, s, s, s, s. Commilitium. Apul. Florid. lib. 3. Comme- moravit inter nos jura amicitia, ac commilitia studiorum. ... COMMILITIUM, x, s, s, s, s. Commilitium. Apul. Florid. lib. 3. Comme- moravit inter nos jura amicitia, ac commilitia studiorum. ...

COMMILITONES, qui simul militant, commilitites. ... COMMILITONES, qui simul militant, commilitites. ... COMMILITONES, qui simul militant, commilitites. ...

COMMIXTUS, vel Commixtus. Plaut. Most. sc. 1. a. 1. Cane Captam commixtam, aliàs commixtam, & commissam. ... COMMIXTUS, vel Commixtus. Plaut. Most. sc. 1. a. 1. Cane Captam commixtam, aliàs commixtam, & commissam. ...

COMMUNISCOR, Fingo, vel excogito: ab antiquo verbo Meminiscor: unde & Reminiscor. ... COMMUNISCOR, Fingo, vel excogito: ab antiquo verbo Meminiscor: unde & Reminiscor. ... COMMUNISCOR, Fingo, vel excogito: ab antiquo verbo Meminiscor: unde & Reminiscor. ...

COMMENTUS, passivè. ... COMMENTUS, passivè. ... COMMENTUS, passivè. ...

COMMENTUS, passivè. ... COMMENTUS, passivè. ... COMMENTUS, passivè. ...

Dat gemitus fletos, commentaque funera narrat. Quovis pacto fac commentus fies. Plaut. Amph.

COMMENTARI, frequentativum est à comminiscor. Cogitare, agitare, tractare, mentionem facere, disputare. ... COMMENTARI, frequentativum est à comminiscor. Cogitare, agitare, tractare, mentionem facere, disputare. ... COMMENTARI, frequentativum est à comminiscor. Cogitare, agitare, tractare, mentionem facere, disputare. ...

COMMENTARIUS, partic. quòd modò passivè accipitur. ... COMMENTARIUS, partic. quòd modò passivè accipitur. ... COMMENTARIUS, partic. quòd modò passivè accipitur. ...

COMMENTATIO, verbale. Meditatio, atque contemplatio. ... COMMENTATIO, verbale. Meditatio, atque contemplatio. ... COMMENTATIO, verbale. Meditatio, atque contemplatio. ...

COMMENTARIENSIS, & Commentarius, & Commentarii, orum, plurali nu- mero, pro una eademque significatione sumuntur, scilicet pro libris in quibus non late diffusæ res, sed quambrevissimè possunt, ex- plicantur, simplicitèque, & quasi per capita describuntur. ... COMMENTARIENSIS, & Commentarius, & Commentarii, orum, plurali nu- mero, pro una eademque significatione sumuntur, scilicet pro libris in quibus non late diffusæ res, sed quambrevissimè possunt, ex- plicantur, simplicitèque, & quasi per capita describuntur. ...

COMMENTARIUM, Commentarius, & Commentarii, orum, plurali nu- mero, pro una eademque significatione sumuntur, scilicet pro libris in quibus non late diffusæ res, sed quambrevissimè possunt, ex- plicantur, simplicitèque, & quasi per capita describuntur. ... COMMENTARIUM, Commentarius, & Commentarii, orum, plurali nu- mero, pro una eademque significatione sumuntur, scilicet pro libris in quibus non late diffusæ res, sed quambrevissimè possunt, ex- plicantur, simplicitèque, & quasi per capita describuntur. ...

COMMENTITIUS, a, um, fictum, & ad tempus commentum, & excogita- tum. ... COMMENTITIUS, a, um, fictum, & ad tempus commentum, & excogita- tum. ... COMMENTITIUS, a, um, fictum, & ad tempus commentum, & excogita- tum. ...

Idem 4. Acad. Neve fueris commentitiis rebus assensus.
 Cōmmentātor, *μαρτυρῆς, ἐπινοεῖς*, inventor atque excogitator. Apul. in Apol. Est enim litium omnium repertor, omnium falsorum commentator, omnium simulationum architectus.
 Cōmmentor, is, verbale. Inventor, excogitator. *יִצְרֵל יוֹסֵף בְּרַח בֹּדֶדֶה*. GALL. *Controuveur*. ITAL. *Inventore*. GERM. *Erfinder* / *erfinder*. HISP. *Engidor*. ANGL. *An inventor or sayner, a deviser*. ut, Uva commentor dicitur Bacchus, id est, inventor. Ovid. 3. *Fast.*
Luce sua ludos uva commentor habebat.
 Cōmmentum, Res ficta, excogitata inventio. *יִצְרֵל יוֹסֵף בְּרַח בֹּדֶדֶה*. GALL. *Invention, chose controuvee*. ITAL. *Comento, sizione*. GERM. *Ein erdichtung / erfindung mit nachsinnen*. HISP. *Ficción ó glosa*. ANGL. *An invention, a thing devised, forged or sayned*. Terent. in *Andria*, Atqui ipsis commentum placet. Cic. *de clar. Orat.* Ut sua commenta, & scripta meminisset. Euge, euge Lepide, laudo commentum tuum. Plaut. *Merc. se. 2. a. 2.* Commenta retexit (supra vocavit furorem fictum.) Ovid. 13. *Metam.* Deducitur à verbo *Comminifcor*, quod facit lupinum Commentum. Ponitur etiam pro expositione, interpretationeque authorum in literas relata, & idem significat quod commentarius. Prisc. *lib. 6.* Servius in commento Virg. *lib. 15.* Donatus in commento *Æneidos*. Id quum indocti non intelligerent, aut saltem nimium natu non probarent, ex commento commentarium imperite fecerunt.
 || *Commetare, commear.* Aftan. *Virgine*: Quò tu commetas? ubi confixus resides? ||
 Cōmmīnīstro, as, are: Ministro. *שְׂרָרֵת* *scheréth*. *ἡπρετῶ*. GALL. *Ministrer, servir, assister*. ITAL. *Ministrare*. GERM. *Dienen / zudienen*. HISP. *Ministrar*. ANGL. *To minister, to serve*. Plinius *lib. 28. cap. 8.* Super omnia est, quòd extremam fistulam intestini contra ducum ac potestatum iniquitates commistrant, & ad successus petitionum, iudiciorumque, ac litium eventus.
 Cōmmīnōr, aris, arī. Minor. *עָרַבְתִּי זַבְחֵי הַיָּם* *zaháph him*. *מִנְחָתָם* *hithnachém*. *ἀπὸ λῆθ*. GALL. *Menacer*. ITAL. *Minacciare*. GERM. *Theruen*. HISP. *Amenazar*. ANGL. *To boast or threaten*. Suet. in *Cæs.* c. 62. Ut Aquilifero moranti cuspide sit comminatus. Quid comminatus mihi? Plaut. *Aul. se. 2. a. 3.*
 Cōmmīnātio, verbale. *עָרַבְתִּי זַבְחֵי הַיָּם* *zaháph*. *ἀπὸ λῆθ*. GALL. *Menasse, commination*. ITAL. *Menaccia*. GERM. *Therung*. HISP. *Otra de amenaçar, amenaça*. ANGL. *Beasting, threatening*. Plin. *lib. 7. cap. 45.* In auris in aspectu generositas, torva fronte, auribus setosis, conibus in procinctu dimicationem poscentibus: sed tota comminatio prioribus in pedibus stat, ira gliscente alternos replicans, spargentque in altum arenam, & solum animalium eo stimulo ardescens. Cic. 3. *de Orat.* Orationis autem ipsius, tanquam armorum est, vel ad usum comminatio, & quasi petitio, vel ad venustatem ipsa tractatio.
 Cōmmīnātivus, adject. *ἀπὸ λῆθ*: ut adverbia *Comminativa*. Diomed. *Gramm. lib. 1.*
 Cōmmīno, is: Frango, diminuo. *קָרַק* *karak*. *συνείσω*, *ἄσθῆτω*. GALL. *Eriser, mettre en pieces, diminuer*. ITAL. *Minuire*. GERM. *In sucht zubrechen / zermalen*. HISP. *Demenzar*. ANGL. *To break in pieces, tomak lesse*. Plaut. in *Bacch.* Nisi mavultis fores & postes comminui securibus. Plin. *lib. 20. cap. 4.* Sativi verò decocti, manè poti, ad ternos cyathos comminuunt, & eliciunt calculos. Plaut. *Men. se. 2. a. 5.* Ossa hujus & artus comminuant illo scipione.
 Cōmmīnus, vide *Cominus*.
 Cōmmīscō, es, ere: Permisco. *מִשְׁכָּח* *masách*, *בָּלַל* *balál*. *συνμίσχων*. GALL. *Mesler ensemble, mixtionner l'un parmi l'autre, broüiller*. ITAL. *Meschiare, mescolare*. GERM. *Demischen / ein ding vnder das ander mischen*. HISP. *Mezclar*. ANGL. *To mixe or mingle together*. Plaut. *Perfa. se. 3. a. 1.* Commisce mulsam, struthca, coluteaque appara. Cic. 2. *de nat. Deorum*. Deinde partes corporis & ad procreandum, & ad concipiendum aptissima, & in mare, & in femina commiscendorum corporum mixta libidines. Ab eo, ne quid tecum consilii commisceam. Plaut. *Mil. se. 5. a. 2.* faciam ut commista sit *Tragicocomedia*, *Prolog.* *Amphitr.* Vetus commixtum malo. Idem *ibid. se. 2. a. 2.* Cave capram commistam. Idem *Mos. se. 1. a. 1.*
 Cōmmīsculor, & *Misculor*, pro arrogare sibi proprium.
 Cōmmīxtio, *συνμίσξις*. Julius Firmicus *Matheseos lib. 1.* Ex illa commixtionis moderatione progenerat.
 Cōmmīxtus, particip. Mixtus, permixtus. *מִשְׁכָּח* *masách*, *בָּלַל* *balál*. *συνμίσχων*, *συνμίσχων*. GALL. *Meslé, mixtionné*. ITAL. *Mescolato*. GERM. *Demischt*. HISP. *Mezclado*. ANGL. *Mingled together*. Virg. 2. *Georg.*
Magnus alit magno commixtus corpore sætus.
 Cōmmīscō, is, ere: Miseresco. *מִשְׁכָּח* *misách*, *חַנּוּן* *chán*. *οἰκτιρῶ*. GALL. *Avoir pitié & compassion*. ITAL. *Avere misericordia*. GERM. *Mit einem erbárm vñnd mitleyden tragen*. HISP. *Aver misericordia*. ANGL. *To have pitte and compassion*. Terent. in *Hecyra*. Ibi demum ita agrè tulit, ut ipsam Bacchidem, si adesset, credo ibi ejus commiseresceret. Nautas precum ejus commiseritos esse. Gell. *cap. 9. lib. 16.* Et, *Vulnera dolorem commiserantia*: idem *cap. 14. lib. 3.*
 Cōmmīscōr, aris, arī: Miseros, seu misericordia moveor, miseratione afficio, *מִשְׁכָּח* *misách*, *חַנּוּן* *chán*. Cic. in *Verr.* Quid quum commiserari, conqueri, & ex illius invidia deonere aliquid, & in te trajicere ceperit.
 Cōmmīscōr, verbale: Misericordia, miseratio. *מִשְׁכָּח* *misách*. *κατασπένδω*, *ὀϊκτιρῶ*. GALL. *Pitié & compassion qu'on a d'aucun*. ITAL. *Pietà, compassione*. GERM. *Die erbárm so einer mit dem andern tregt*. HISP. *Aquilla misericordia*. ANGL. *Pitie or compassion of one*. Cic. 1. *de Orat.* Quid de Q. Regis commiseratione dicam?
 Cōmmīssus, *Commissar*: vide *Committo*.
 Cōmmīssō, as. *בְּחֵלֶק* *bechelik*. *καταλάσσω*. GALL. *Addoucir, amolir*. ITAL. *Mistigare*. GERM. *Senffrigen, begütigen*. HISP. *Aman-*

far à ablandar. ANGL. *To appease, to mittigate*. Ter. in *Eunuch*. Utinam tibi committigari videam sandalio caput. Ubi Donat. Committigari est, tundendo deprimi, atque deponi.
 Cōmmīssō, is: Alicujus fidei trado. *בְּחֵלֶק* *hiphád*. *ἐπιτίθημι*, *παρατίθημι*. GALL. *Donner en garde, commettre, confier*. ITAL. *Commettere, dare in guardia*. GERM. *Zusammen lassen / eines trew beselben vñnd vbergeben*. HISP. *Encomendar, confiar*. ANGL. *To committe, to give in keeping*. Ter. in *Eunuch*. Ovem lupo commisisti. Idem in *Andr.* Bona nostra hæc tibi committo, & tua mando fidei. *Ibid.* Nec satis digna cui committas primo partu mulierem. Item Committere spes in fidem alicujus. Liv. *lib. 10. bell. Pun.* Committere se in alicujus potestatem. Idem *lib. 6. d. 4.* Committere se doloi consumendum. Senec. *de cons. ad Pol. cap. 6. al. 25.*
Vel parvum Ætnæ corpus committere flamma.
 Tib. *lib. 4.* Committere rem prælio. *Cæs. 2. de bell. civ.*
Aut quia committi strictis mucronibus ausa (Sabinae)
 Ovid. 6. *Fast.* Quandoque committere, est injungere aliquid faciendum, & quasi commendare, *ἐπιτίθημι*. Cic. *lib. 6. Epist. famil.* Neque te impedio, quo minus susceptum negotium pro tua fide & diligentia, ex voluntate Cæsaris, qui tibi rem magnam difficilè que commisit, gerere possis. Idem *pro domo sua*, Cn. Pompeio plurima bella extra ordinem sunt commissa. Quandoque est peccare, *κατασπένδω*. Cic. 1. in *Verr.* Ego etiam, quæ tu sine Verre commisisti, Verti crimini daturus sum. Virg. 1. *Æneid.*
Quid meus Æneas in te committere tantum?
Quid Troës potuere.
 Quandoque sociate, conjungere, *συνάπτω*. Idem 3. *Æneid.*
Delphinum caudas utero commissa luporum.
 Quandoque facere, perpetrare, *ἐπιτελέω*. Salust. in *Catil.* Sempronius, quæ multa sæpe virilis audaciæ commiserat. Quandoque incipere, *εἰσβάλλω*, *κατατίθημι*. Virg. *lib. 5.*
Et tuba commissos medio canit aggere ludos.
 Salust. Quibus dictis prælium commiscere: *πρόσκειναι*, *εἰσβάλλω*. Committere ludos. Suet. in *Calig. cap. 19.* & in *Claud. cap. 41.* Et, committere historiam, pro recitare, incipere. Suet. in *Claud. cap. 41.* Commissa præscriptio sanguine Tribuni (i. cæpta.) Velleius. Commissum sacrificium. Gell. *cap. ult. lib. 7.* Quandoque idem quod permittere, vel occasionem præbere, *προστίθημι*, idque ferè negativè, subsequente particula *Ut*. Cic. *ad Attic. lib. 1.* Non committam posthac ut me accusare de epistolarum negligentia possis. Idem 6. *Philipp.* Ego nolo civem committere, ut morte multandus sit. Aliquando etiam sine negatione. Idem *lib. 2. Offic.* Periculosum ipsi est, tum etiam sordidum ad famam, committere ut accusator nominetur. Neque isthuc in tantis periculis unquam committam, ut fiet. Plaut. *Aul. se. 3. a. 3.* Commisi, ut me defraudes. Quandoque in contentionem deducere, *συνβάλλω*, *προστίθημι*, *συνάπτω*. Suetonius in *Calig.* Nec cessavit ex eo criminari alterum alteri. Committere aliquos inter se (id est, reddere inimicos.) Sueton. in *Calig. cap. 56.* Item duos filios committere in aleam calus. Liv. *lib. 10. d. 4.* Committere pugiles Latinos cum Græcis. Sueton. *August. cap. 44.* Commisus ignis cum lenta materia vivacior est. Senec. *cap. 25. de consol. ad Marc.* Commisus inter se duo reip. capita, Cæsar & Pompeius. Vell. Item, Commisi ut me defraudes, id est, præbui ansam tibi credendo pallam & spinther. Plaut. *Menach. se. 3. a. 4.* Item lege de sicariis commisit (id est, in legem.) Quintil. Non committit uxor eam pecuniam in potestate viri. Gell. *cap. 6. lib. 17.* Sanane es, quæ isti committas annulum (id est, concretas.) Plaut. *Cure. se. 2. a. 5.* Committere prælium, est præliari, *προστίθημι*. Cic. *lib. 4. Epist. fam.* Sed ut rationem in eo, quo die prælium Panla commisit, eodem die à Gadibus naves profectæ sunt. Committi verbum quodque juris est, quum quid conamissum, id est, factum est, propter quod aliquid debeat. Sic commissa hereditas dicitur, in qua aliquid commissum, quamobrem aliquid debeat: & commissa pecna, quæ debetur: commissa stipulatio, quum stipulatio locum habet & effectum, hoc est, quum id debetur, quod est promissum, &c. Vide *Lexicon Hotomanni*. Propriè tamen ratione præpositionis *Con*, significat simul mittere, sive simul jungere, *συνάπτω*. Gell. Gordium nomen est urbis quam Sangarius amnis interfuit: magna ex parte cingitur fluctibus, speciem insulæ præbet: ac nisi tenue discrimen objiceret, maria quæ nunc dividit, committeret. Vide plura de hoc verbo apud Vallam *lib. 22. cap. 38.* & *lib. 3. cap. 62.* Committere se in præcipitem locum, hoc est, Exponere & committere se periculo. Cic. 4. *Acad.* Ita enim finitima sunt falsa veris, eaque quæ percipi possunt (si modò ea sunt quædam; jam enim videbimus) ut tamen in præcipitem locum non debeat se sapiens committere.
 Commisssa dicuntur, quæ contra testatoris voluntatem facta, aut non facta ab herede, multa aliqua pænæque plectuntur. Author *Alcon*.
 || *Commissarii*, quibus aliquid gerendum committitur. *Buleng.* || *GAL. Commissaires, Commissionnaires.*
 Cōmmīssus, part. *בְּחֵלֶק* *muphad*. *συνμίσχων*, *συνεἰσβάλλω*, *ἐπιτίθημι*. GALL. *Commis & baillé en garde*. ITAL. *Dato in guardia*. GERM. *In verwahrung gegeben*. HISP. *Encomendado, confiado*. ANGL. *Committed and given in keeping*. Cic. *pro Fonteio*, Atque ita, ut commissus sit fidei, permisus potestati. Virg. 5. *Æneid.*
Et tuba commissos medio canit aggere ludos.
 Commisssa plumbo, id est, ferruminata. Juven. *Sat. 14.*
 Cōmmīttendus, aliud part. Cic. 4. *ad Attic. lib. 10.* Fortunæ sunt committenda omnia, sine spe conamur ulla.
 Cōmmīssum, substantivum. Delictum, peccatum. *בְּחֵלֶק* *ché*. *ἀμάρτημα*. GALL. *Cas commis, fait, peché, delict*. ITAL. *Peccato*. GERM. *Ein begangne that, besonder die vntrecht ist, misshandlung*. HISP. *Leendo*. ANGL. *An offence or fault*. Cic. *pro Sylla*, Ecquod hujus factum, aut commissum, non dicam audacius, sed quod cuiquam paulò minus consideratum videretur, &c. Non filia me accersit patrem, nisi commissi, aut jurgii causa. Plaut. *Menach. se. 2. a. 5.*
 ——— *commissi pramia raptor habet.*

Ovid. 4. *Fast.* ¶ Commisſum pro confiscatione (quam vocant) quæ fit ob illicitas merces navigio, aut alio modo advectas, aut propter vectigal non ſolutum, multatque alias ejuſmodi ob cauſas. Hinc commiſſo tollere, vendicare, in commiſſum cadere, incidere, & in cauſam commiſſi incidere, uſitata apud Jurifconſultos loquendi formulæ. Commiſſa multa fiebant (i. in publicum cadebant ob non ſolutum tributum.) Sueton. in *Calig. cap. 71.* Item Commiſſum, quod improfeſſum apud publicanos. Quintil. *declam. 340.*

Commiffio, nis, verbal. מַחְבֵּרֶת *machbêreth*, דְּבַר *dêbek*. *συμβολή*, σύστασις. GALL. *Assemblée de quelqu'un contre un autre, comme de ceux qui doivent jouter, irritation à se joindre pour se battre.* ITAL. *La contesta tra due o più.* GERM. *Die an einander faſſung zweyer oder viſer.* HISP. *A cometimiento, comiſſion.* ANGL. *A cauſing of two or moe together fighting in one againſt another.* Quo proprie ſignificatur binorum vel pugilum, vel muſicorum, vel poetarum, vel rhetorum exhibitio, ad artis, aut virium oſtentionem. Huiusmodi autem certaminibus Prætores, velut agonotheæ præſidebant. Suet. in *Aug.* Componi tamem aliquid de ſe, niſi & ſerid, & à præſtantiffimis, offendebarur: admonebátque Prætores ne paterentur nomen ſuum commiſſionibus obſoleſcere. Commiſſiones meras componere, de genere dicendi leni & compro. Idem in *Calig. cap. 53.* Commiſſio ludorum. Idem in *Aug. cap. 43.* & in *Galb. cap. 6.* Plin. *Epift. 144.* Proximis ſacerdotalibus ludis productis in commiſſione pantomimis, quum ſimul theatro ego & Quadratus egredere mur, &c.

Commifforiſſus, a, um: ut, Lex commiſſoria, i. exceptio adjecta actioni, contra quam ſi quid commiſſum fuerit, conventio reſcinditur. Vide Ulp. in l. *ſi fundus*, ff. *leg. commiſſ.*

Commiffuræ, Juncturæ, quales ſunt tabularum & aliarum rerum. מַחְבֵּרֶת *machbêreth*, דְּוֵר *jadôth*. *ἰσχυρογυῖα*, ἀκροαχία. GALL. *Jointures, conjunctions.* ITAL. *Commiffure, giunture.* GERM. *Fügen oder nûten.* HISP. *Commiffuras o travazones.* ANGL. *The joining together of any thing.* Cicet. in *Vniuerſ.* Deinde in orbem torſit, ut & ipſæ ſecum, & inter ſe ex commiſſura, quæ è regione eſſet, jungerentur. Idem 2. *de nat. deor.* Quid dicam de oſſibus, quæ ſubjecta corpori mirabiles commiſſuras habent, & ad ſtabilitatem aptas, & ad ætus finiendos accommodatas, & ad motum & ad omnem corporis actionem. Ita ſunt juncti, ne commiſſura pelluceat. Quint. *Commiffura verborum.* Idem.

Commôdum, i: Utile, emolumentum, opportunitas, יִתְרוֹן *jithron*, מוֹטָב *metâb*. ἀφελία, εὐχρηſία. GALL. *Profit & emolument, commodité, aifance.* ITAL. *Commodo, commodità.* GERM. *Ein nutz/ ein Komligkeit.* HISP. *Provecho.* ANGL. *Gain, oportunité, leysure.* Commodum eſt, quod plus habet uſus quam moleſtiæ. Senec. 88. *Commoda, ſive producta differunt à bonis.* Idem *epiſt. 75.* Invidetur commodis. Plaut. *Moſtel. ſc. 3. a. 1.* Ingenium ad publica commoda vertere. Ovid. 11. *Metam.* Siue commodo remittere milites (i. præmio.) Sueton. in *Calba, cap. 12.* Cujus contrarium eſt Incommodum, pro damno. *δυσχρηſία*, lib. 2. *ad Heren.* Cauſa eſt, quæ induxit eum commodorum ſpe, aut incommodorum vitatione. Et infrâ, Hic accuſator in ſpe commodi cupiditatem oſtendet adverſarii, & in vitatione incommodi formidinem augebit. ¶ Commodo ſuo, vel alterius aliquid facere, id eſt, ad ſuam, vel alterius utilitatem. Cic. lib. 1. *Epift. fam.* Senatus decernit, ut regem reducas, quod commodo Reip. facere poſſis: ubi malè ante *Commôdè* legebatur, fuit enim in SC. uſitata hæc formula. ¶ Commôdum adverb. ſignificat Jam tunc, id temporis, eo momento. *ἔτι ταῦτ.* GALL. *Bien à point, bien à propos, de bonne fortune.* ITAL. *Appuntoa, appun e, à tempo.* GERM. *Eben jen Komlich / eben da zumahl füglich.* HISP. *Provechoſamente, à buen tiempo, con ſaxon.* ANGL. *in good tyme, leysure and oportunitie.* Apul. Commôdum limen evaſerant, & fores ad priſtinum ſtatum integrè reſurgunt. Idem lib. 1. Igitur inefficaci celeſtitate fatigatus, commôdum vespere oriente ad balnea proceſſeram. Gell. lib. 2. Tautus ſpectatoribus commôdum demiffis, ſedebat pro cubiculi foribus. Ad aquam præbendam commôdum adveni domum. Plaut. *Amph. ſc. 2. a. 2.* & in *Stich. ſc. Quiſnam.* ¶ Commoda dicebantur in re militati, vel munera, vel præmia, vel agri denique, qui dabantur militibus. Ovid.

Hac mihiſi dederit commoda, miles ero.

Rufus,

Romule militibus ſciſti dare commoda ſolus.

¶ Commôdum, ſequente Quum, ſignificat Vix, vel tantum. Cic. *ad Attic.* Commôdum diſceſſeras heri, quum Trebatius venit. ¶ Item pro opportunè. Plaut. *Merc.* Commôdum obviam veniens patri. Item in *Mil.* Hem, te ipſum quæro commôdum vir lepidiffime. ¶ Item commôdum eſſe alicui aliquid, ſignificat videri & placere. Cic. *poſt redit. in Senat.* Neque ſolum id dixit, ſed quos ei commôdum fuit compellavit, id eſt, quos ei viſum fuit compellare, & placuit.

Commôdè, idem ſignificat quod Commôdum. *ἔπιμαχία*, ἐπιμαχίως, ἐπιμαχίως. GALL. *Aifément, à profit, commodément, bien à point, bien à propos.* ITAL. *Ben appunto, ben al propoſito.* GERM. *Gelichtlich / eben Komlich / oder füglich.* HISP. *Provechoſamente, a buen tiempo, con ſaxon.* ANGL. *Handſomelie, convenientlie.* Vide ſatis capillum compositum commôdè. Ubi tu commoda es, capillum commôdum eſſe credito. Plaut. *Moſt. ſc. 3. a. 1.* Commôdè valere, Liv. lib. 2. d. 5. ut Commôdè agere, audire, &c. Id eſt benè, vel optimè, aptè. Cic. *de Amicitia.* Multa ab aliquo commôdè & breviter dicta. Idem *ad Attic.* Quod literas, quibus putas opus eſſe, curas dandas, facis commôdè. ¶ Commôdè dicere, *ἐπιμαχίως* *ἔπιμαχίως*. Celf. lib. 3. *cap. 4.* Commôdè que Eraſiſtratus dixit, ſæpe, &c. ¶ Veteres etiam commôdè, pro commôdè dixerunt, ut notavit Soſipater lib. 2. ex Titinnio, Eamus ad ipſum, atque ipſe commôdè de parte ſuperiore deſcendat.

Commôdiſſimè, Pomp. D. lib. 27. tit. 2. l. 10. Commôdiſſimè is qui nondum natus eſt, ita hæres inſtituitur.

¶ Commodia, hoſtiaria. Gl. Iſid. ¶

Commôdiſſus, & Commôdiſſimè. Cic. *ad Attic. lib. 13.* Poſthac enim poterimus commôdiſſus colere in Tuſculano. Celf. lib. 5. *cap. ult.* *Ma-Caleſini Part 1.*

for commodiffimè tollitur herba murali. ¶ Hinc etiam formavit Plaut. in *Sticho*, diminutivum *Commôdulè*. Hoc convivium eſt pro opibus noſtris ſatis commôdulè nucibus, fabulis, faculis, olea, interupro lupillo, &c.

Commôdus, a, um: Utile, aptus, tempeſtivus, ſive opportunus. נַחֲמָן *nachon*, מוֹטָב *toſ*. ἀφελία, εὐχρηſία, ἀφελία. GALL. *Convenable, commode, profitable, traitable & de bonne ſorte.* ITAL. *Commodo, utile.* GERM. *Nutzlich / Komlich / geſchicklich.* HISP. *Idoneo y provechoſo.* ANGL. *Filt, profitable, handſom.* Plaut. *Amph.* Ut commôdum eſt & lubet facias. Caf. *de bell. civ. lib. 3.* Minus commoda uti valetudine. Contra commôdum aliquid facere. Suet. in *Aug. cap. 78.* i. contra valetudinem. Commoda ſtatura, i. mediocrit. Plaut. *ſc. 3. a. 3.* Quam pauci eſtis homines commodi (i. comes.) Idem *Pſeuda ſc. 5. a. 1.* Me viginti commodis mutavit minis (aliàs modicis.) *ibid. ſc. 7. a. 4.* Viginti argenti commodas minas. Idem *Aſin. ſc. 2. a. 3.* & *Merc. ſc. 2. a. 3.* Terent. in *Andr.* Ego commôdiorem hominem adventum, tempus non vidi. Ubi Davus adauratur, quod in ipſo articulo periculi ſupervenit Crito. Plin. in *Epiftola*, Hinc illa ita funus paravit, ita duxit exequias, ut ignoraret maritus: quinimò & quôties cubiculum ejus intraret, vivere filium, atque etiam commôdiorem eſſe ſimulabat, id eſt, paululum jam à morbo eſſe confirmatum. Corn. Celf. Sed inter omnia maxime commôdum eſt modicè exercere. ¶ Ex commôdo, i. ex commôditate & opportunitate. Saluſt. *In-gurth. 117.* Melius eſſe ratus cognitis Muris, quoniam is novus hoſtis acceſſerat, ex commôdo pugnam tacere, i. *ὡς ἔπαρτο ἰσθμῶ.*

Commôditas: Utilitas, opportunitas, emolumentum. מוֹטָב *toſ ab*, יִתְרוֹן *jithron*, מוֹטָב *meta*. ἀφελία, εὐχρηſία. GALL. *Commodité, aifance, opportunité.* ITAL. *Commodità, commodo.* GERM. *Komligkeit, nutliche gelegenheit.* HISP. *Provecho.* ANGL. *Profit, oportunitie, hand ſommeſe.* Cic. 3. *de fin.* Sed non ſunt in eo genere tantæ commôditates corporis, tanque productæ temporibus, tamque multæ. Ovid. *Epift. 1.* *Cogimur ipſius commôditate frui.*

O mea commôditas! ô mea opportunitas! Commôditatis omnes articulos ſcio. Plaut. *Men. ſc. 2. a. 1.*

Commôdo, as: Obſequor, commôditati alicujus inſervio, ſeu commôditatem præſto. *ἰσχυρογυῖα* *hetib*, *ἰσχυρογυῖα* *hazâr*. *συνωφελίω.* GALL. *Faire plaisir ou ſervice, aider.* ITAL. *Far piacere o ſervizio, accomodare, o aiutare.* GERM. *Einem nutz ſein / einem ein dienſt bereyſen.* HISP. *Hazer ſervitio, a provechar a otro.* ANGL. *To do pleaſure, or ſervice.* Cic. *ad filium.* Cui ego quibuſcunque rebus potero, libentiffimè commôdabo. Idem *Cafari*, Quicquid ei commôdaveris, erit mihi gratum. ¶ Contra Incommôdo, moleſtus ſum, & noceo ſignificat, *βλάπτω*. Terent. in *Andr.* Magis adè, ut mihi incommodet, quam ut obſequatur gnato. ¶ Commôdare item eſt utendum dare, hoc eſt, alicujus rei uſum ad tempus concedere. *ἰσχυρογυῖα* *hilvâb*, *ἰσχυρογυῖα* *hizânâ*. GALL. *Preſter.* ITAL. *Impreſtare.* GERM. *Auſſleyben / einem etwas ein zeitlang zubranchen vergônnen.* HISP. *Preſtar.* ANGL. *To lend.* Cic. Dâdo & accipiendo, mutuandiſque facultatibus, ac commôdandis nulla re egemus. Commôdate vocem & operam. Sen. 1. *de Tranquill.* Non mancipio dedit, ſed commôdavit. Idem c. 10. *aliàs 29. de conf. ad Polyb.* Plaut. Scyphos quos utendos dedi, retulitne? Hem non! Si velis da, commoda homini amico. Rebus non me trado, ſed commôdo. Idem Sen. *Epift. 62.* Dii illum (Cafarem) terris diu commôdent. Idem *cap. 12. al. 31. de conſol. ad Polyb.* Commôdare manum alicui (ad recem) Velleius. Commôdabantur conſilia in omnem eventum. Ita Livius (ni ſit mendum) lib. 10. d. 2. Item, Commôdare, pro commôdatò accipere. Aufon.

Naturale decus ſicta non commôdat arti.

Item commôdati filii (i. dati in adoptionem.) Senec. *cap. 13. de conf. ad Marc.* Commôditus ſibi eſt ſapiens. Idem *cap. 11. de Tranquill.* Nec rei tantum mobilis commôdatio dicitur, ut Labeo exiſtimavit, ſed etiam ſoli. Ulp. in l. 1. §. 1. *D. commôd.* Plaut. Quum ædes pauperi commôdaſſet. Author lib. 4. *ad Heren.* ait cuidam ædes maximas ad nuptias commôdaſſe. ¶ Et licet (ut multi aſſerunt) commôdendur, quæ redduntur in eodem numero & ſpecie, ut veſtis, equus, liber: mutantur, quæ non redduntur eodem numero, ſed ſpecie, ut vinum, frumentum, numi: Cic tamen in *Verrem act. 6.* uſus eſt etiam de iis quæ non eadem redduntur, ſed ſimilia. At publicè (inquit) commôdaſti, non ſine magno quidem provinciæ Siciliaeque detrimento, tritici modios ſexaginta.

Commôdatâ res proprie intelligitur, ſi nulla mercede accepta, vel conſtituta, utenda res data eſt. *ἰσχυρογυῖα* *ἰσχυρογυῖα*. Nam commôdarum debet eſſe gratuitum. Commôdatiffimæ ad uſum, i. accommodatiffimæ. Gell. c. 14. lib. 17. ¶ Hinc commôdatarius, cui res data eſt commôdatò. Commôdatôr, is. Ulpian. *D. lib. 13. tir. 6. l. 7.* Sed ſi legis Aquiliae adverſus ſocium ejus habuit commôdatôri actionem, &c.

Commôdatio, *ἰσχυρογυῖα*, mutuatio. Apul. in *Hermetis Aſclepio*, Commôdationes, commôdationes alternae, qui eſt humanitatis firmiffimus nexus. Commôdus, M. Antonini Philoſophi filius fuit, patri diſſimilimus, cui etiam in imperio ſucceſſit. Vitam ejus, eaque dignum exitum, vide apud Herod. lib. 1. De hoc ſcribit Aufon. in *Tetraſtich. Cafarum*

Commôdus inſequi: ur pugnis maculoſus arena,

Threſidico princeps bella movens gladio.

Eliſo tandem perſolvens gutture janus

Criminibus, faſtus maris adulterium.

Commœrço: Mæreor, totus triſtor. *ἰσχυρογυῖα* *hitha:ſe*, *ἰσχυρογυῖα* *daâ*. *καὶ ἄλῃ.* GALL. *Se contriſter, ſe doulour.* ITAL. *Contriſtarſi, condolerſi, amaricarſi.* GERM. *Ganz traurig ſein / heſſtig ſich betummern.* HISP. *Entriſtecerſe.* ANGL. *To be ſadde or ſorie.* Plaut. in *Epid.* Neſcio ædepol quid tu timidus es, trepidas Epidice, ita voltum videor videre commœruſſe.

Commone, inſula eſt ad jacens Epheſo urbi, ut author eſt Plin. lib. 5. c. 31.

Commoliôr, iris, iri: Moliôr. *ἰσχυρογυῖα* *tolé*. *μαχαλάω.* GALL. *Marchiner de tout ſon pouvoir quelque choſe.* ITAL. *Movere con difficoltà.* GERM. *Etwas vnderſtehn das arbeit nimpt / etwas antichten.* HISP. *Difficultoſa o in enioſamente mover y diſponer.* ANGL. *To worcke or deſiſe any thing aſter his whole power.* Cic. 3. *de natura deorum*, Nec quem dolunt ad eum, aut machinam commoliôr

Ovid. 13. Met. ¶ Cum dativo & ablativo, præunte præpositione Cum. Cic. Fam. 13. Cum patrono Epicureo mihi omnia communia sunt, nisi quod in Philosophia vehementer ab eo dissentio. ¶ Et Aliquando sine dativo. Cic. de senectute, Quod illud est crimen senectutis, quum illud videatis cum adolescentia esse commune.

Hinc satus Anchises, cum quo commune parentis Non dedignata est nomen habere Venus.

Ovid. 4. Fast. Item,

Si jam neque am defendere crimen Cum tanto commune viro.

Idem 13. Met. ¶ Cum genitivo. Ter. in Adelp. Commune omnium vitium, quod nimium ad rem attenti sunt senes. Cic. in Verr. Communis omnium inimicus. Communis, pro popularis & facillimus. Suet. in Claud. cap. 21. Item in commune deliberare (id est, propalam.) Suet. in Neron. cap. 15. Cum in commune crescerent ea. Sen. cap. 14. de consol. ad Marc. In communi intellectu hoc positum. Quintil. In commune honores vocare. Livius lib. 6. Quid conducatur in commune. Tacit. lib. 2. Communis sensus, vide Sensus. ¶ Cum præpositione Inter. Ter. in Adelp. Nam vetus verbum hoc quidem est, Communia esse amicorum inter se omnia. ¶ Communes dies, apud veteres erant, qui alio nomine vocabantur intercesi, κενεαί ημέραι: ita dicti quod diis hominibusque essent communes. Erant enim medii inter festos, & profestos, & quibusdam horis fas erat jus dicere, quibusdam non. Nam quum hostia cædebat, fari nefas erat: cæsa autem & porrecta, fari licebat: rursus quum adolebatur hostia, non licebat.

Communiōr, comparativus, κενώτερος. Apuleius in Apologia: Non nihil à me in comparativis studiis adjuvantur.

Communiē, is, substantivè, pro communi Republica, inquit Ascon. { סבירי sibir. κενός. GALL. Communauté, commun, republique. ITAL. Comune, comunità. GERM. Ein gemein. HISP. Comun, ò comunidad, ò republica. ANGL. That is common, a commune wealth. } Cic. 3. in Verr. Pro Quæstore verò quomodo iste commune Myliadum vexarit, &c. Idem 4. in Verr. Quis enim tibi molestus esset, aut quis appelleret, quum videret statuas ab negotiatoribus, ab aratoribus, à communi Siciliæ.

Communitē, & Communitūs, adverbia: Promiscuè, de communi sententia. { κενός. GALL. Communement, en commun, ensemblement. ITAL. Comunemente. GERM. Gemeinlich. HISP. Comunemente. ANGL. Commonlie. } Cic. de senectute. Quo uterque nostrum communitè uteretur. Idem 2. de Offic. Admirantur igitur communiter illi quidem omnia, quæ magna, & præter opinionem suam animadvertunt. Communiter administrare provincias. Suet. in Tiber. cap. 21.

Communitās, atis: Communio, societas. { κενότης. GALL. Communauté, société, participation. ITAL. Comunità. GERM. Gemeinschaft/gesellschaft. HISP. Comunidad. ANGL. Community, or commune society. } ut, Communitas vitæ & victus. Cic. 6. Philipp. Quæ vobis potest cum hoc gladiatore, conditionis, æquitatis, legationis esse communitas? Consociatio hominum atque communitas. Idem 1. Offic. Communitas homini cum Deo. Idem de nat. deor. ¶ Ponitur aliquando pro Justitia, vel jure. Idem in Offic. lib. 1. Omnis honestas manat à partibus quatuor: quarum una sit cognitionis, altera communitatis, tertia magnanimitatis, &c.

Communiō, nis, idem quod communitas, vel participatio. κενωνία, κενώνης, κενώνης. Cic. pro Corn. Balbo, Ita mihi maximè communio nem beneficiorum, prætoriorum, civitatis continere videtur. Idem 1. de Legibus, Inter quosporro est communio legis, inter eos communio juris. Est. Communio juris (de civitate data.) Velleius.

Communiō, as, à nomine Communis, significat commune facere, conferre, impartiri: ut quum quod privatam est, fit universum. { חלקי chalak. κενωνία, κενώνης. GALL. Communiquer, bailler part, faire participant. ITAL. Comunicare, conferire. GERM. Theilhaftig machen/ mittheilen. HISP. Comunicar ò dar parte. ANGL. To make commune to give a part to others. } Varia hujus verbi constructio est. ¶ Cum accusativo, Cic. de Amicitia, Nam & secundas res splendidiore facit amicitia, & adversas patiens, communicansque leviores.

At sua Tydides mecum communicat acta,

Ovid. 13. Communicabo te semper mensa mea; Plaut. Milit. se. 1. a. 1. ¶ Cum accusativo & ablativo habente præpositionem Cum. Cic. pro Corn. Balbo, Est enim in populum Romanum grave, non posse uti sociis excellenti virtute præditis, qui velint cum periculis nostris sua communicare. Idem fam. 16. Nam, ut illa omitam, quæ civitate teste fecisti, quum mecum inimicitias communicasti, id est, quando ostendisti te etiam esse inimicum adversariorum meorum, &c. Idem ad Atticum, Nihil mihi scito nunc tam deesse, quam hominem eum, quo cum omnia, quæ me cura aliqua afficiunt, unà communicem: id est, cum quo ea loquar, quæ vehementer me jam sollicitant. ¶ Cum accusativo & præpositione Inter. Cic. Sed hæc (ut spero) brevi inter nos communicabimus. ¶ Interdum præter præpositionem Inter, vel Cum, habet & alteram præpositionem De. Cic. famil. 15. Tum ut quibus de rebus vellemus, tu tuis, ego meis inter nos communicaremus. Idem Lent. famil. 1. Etenim Pompeium, qui mecum sapissimè non solum à me provocatus, sed etiam sua sponte de te communicare solet, scis temporibus illis non sæpe in Senatu fuisse.

Communicales, erant vasæ argenteæ, vel aureæ, quorum inter communicandum usus fuit, quæ in tantibus præferebantur.

Communiō, verbale. { κενωνία, κενώνης. GALL. Communication. ITAL. Comunicazione. GERM. Gemeinschaft/ mittheilung. HISP. Comunicacion. ANGL. The making of anything commune. } Cic. pro Cornel. Balb. Cujus autoritate & exemplo nunquam est intermissa à majoribus nostris largitio, & communicatio civitatis.

Communiō, rerum fungibilium, quia nihil aliud est, quam relatio: ideo præceptor noster Zastus (quem illustris Baro à Tantenbergo alicui commendat ob veterem ac bene fundatam peritiam, ac etiam anxie diligentis censuram amplectitur) genus unum & gene-

ra tria in rebus fungibilibus esse dixit. Quod Appellus candidissimus commendat ceu admodum verè & probè dictum, si ad diversitatem retuleris categoriarum. Aliter communicatio est quasi cum his ipsis apud quos dicas, deliberatio. Communicationem vide in constitutione translativa. Cic. de Orat. Communicatus, a, um. Gell. cap. 12. lib. 19. Illud dictum Virgilii habet formam communicatæ ultro & citro significationis, id est, modò activæ, modò passivæ.

COMMURMŪRO, as: Murmuro. { μῦρος. GALL. Murmurer avec autrès, ou avec soy mesme. ITAL. Mormorare. GERM. Miumurmen. HISP. Murmurar. ANGL. To whisper or mutter with his self/for ciher. } Plin. lib. 3. cap. 23. Pythonos comen vocant in Asia patentibus campis, ubi congregatæ inter se commurmant. Silius lib. 15. Clauso commurmuratore.

Commurmūrō, aris, deponens. Cic. ad Pisonem, Ita enim sunt præscriptæ scitè & literatè, ut scriba ad ætarium qui eas retulit, perscriptis rationibus secum ipse caput sinistra manu perficans commurmuratus sit, &c. Varro apud Non. cap. 7. Græci commurmurantur.

Commurmūrātō, nis, συμμυρμαρῶς, συρμυρῶς. Gell. lib. 11. c. 7. Commurmutatio fieri cœpta est à plerisque qui aderant.

COMMŪTO, as: Muto, permutō. { החליף hechlip. שחנאח schanah, החיח hemir. ἀλλάττω, μεταλλάττω. GALL. Changer, muer. ITAL. Mutare, commutare. GERM. Verändern/vertauschen/verwechseln. HISP. Trocar una cosa con otra. ANGL. To change, to barter. } quod fit quum una res pro alia datur: quumque quis alteri quod habet, concedit, ut aliud quippiam allequatur. Cic. 5. Verr. Ut non modò eorum agris vectigal novum nullum imponerent, sed ne legem quidem venditionis decumatum, nè vendendis aut tempus, aut locum commutarent. Plin. in Epist. Librum tuum legi, & quam diligentissimè potui annotavi, quæ commutanda, quæ eximenda arbitraret. ¶ Commuto, de nuptiis dici Chrysostomus allert hom. 74. in Matth. Audiavi enim multos dicentes, commutavit ille, vel illa, id est, conjugio copulati sunt. Commuto pallium, Plaut. Pseud. st. 1. a. 5. Nomen commutet. Ibid. se. 2. a. 1. Crebro status commutat. Idem Merc. se. 2. a. 1. Ne malo cum auspicio nomen commutaveris. Idem Asin. se. 2. a. 2. Tibi istuc (væ) promitto fore, nisi oculos & orationem commutas tibi (id est, alios comparas.) Inter se commutant vestem & nomina. Idem Capt. prolog. ¶ Commutare verba, μεταλλάσσει τὸς λόγους, est pro bonis dictis mala ingerere, id est, iracundia in maledicta compelli, altercari, & jurgia habere, φιλομαχίης. Terent. in Andria, Nunquam hodie tecum commutaturum patrem venisse esse verbum. Idem in Andria, Ut est ille bonus vir, tria non commutabis hodie verba inter vos.

Commūtābillis, e, quod facillè mutatur. { משחנה meschuneh. μεταλλάττός. GALL. Qui se mue & change facilement. ITAL. Che si muta & cambia facilmente. GERM. Das sich leichtlich verendert vnd sielt manichbar. HISP. Cosa que se puede trocar con otra. ANGL. That is castlie changea. } Cic. de Amic. Nam quum amicitia vis sit in eo, ut unus quasi animus fiat ex pluribus, qui fieri potest, si ne in uno quidem quoque unus animus erit, idemque semper, sed varius, commutabilis, multiplex?

Commūtātūs, us, ui, verbale. { חליפה chaliphah. μεταλλά. GALL. Changement, mutation. ITAL. Mutazione, cambiamento, mutamento. GERM. Verändert/verwechslet. HISP. Trueco de una cosa con otra. ANGL. A changing. } Lucr. lib. 1.

— quapropter quoniam, qua diximus antè In commutatū veniunt.

Commūtātō, nis: Conversio, vicissitudo. { חליפה chalephah. ἀλλαγῆ. } Cæc. 5. bell. Gall. Propter crebras commutationes ætuum. Commutationes facere, i. communicate & colloqui. Gell. c. 2. lib. 17. Est & commutatio Rhetorum figura, de qua sic ad Heren. lib. 4. Commutatio est quum duæ sententiæ inter se discrepantes ex transjectione ita efferuntur, ut à priore posterior contraria priori proficiscatur, hoc modo: Esse oportet ut vivas, non vivere ut edas.

COMO, is, phi, ptum, significat comam compono, orno. { חשיב chesib. חדוד hadhad. תיקן tikken, תכין hechin, פאר peer. κωμῶ. GALL. Coiffer, orner, attiffer. ITAL. Ornare la chioma, comare. GERM. Zieren/auffmengen/ das haar ströcken. HISP. Encabellar, aseytar. ANGL. To kembe, to decke. } Terent. in Heautont. Dum moliantur, dum communtur, annus est. Ovid. 2. Amor.

Comere sed solas digna Cypassi deas.

Tibull. lib. 1.

Nec nitidum parca comperis arte caput.

Lingua & orationis comendæ gratiâ, i. ornandæ. Gell. cap. 8. lib. 10. Et comptius genus orationis. Sueton. in Calig. cap. 55.

Comptius, a, um: Ornatus, positus. { נכח nachon. κωμωμοιομορφία. GALL. Orné, attiffé. ITAL. Ornato, acconciato. GERM. Geziert/auffgemunt. HISP. Ataviado, polido. ANGL. Kembed, decked. } Plaut. in Mil. Capite compto, crines vittasque habebat. Virg. 10. Æneid. Sanguine turpantem comptos de more capillos.

Lucan. lib. 10.

Quem forma confisa sua Cleopatra, sine ullis

Tristis adit lachrymis, simulatum compta dolorem, &c.

Unde diminutivum Comptulus, κωμωμοιομορφία. Comptus, us, verbale. { תפארת תפארת. ἱλάσσει, κωμωμοιομορφία. GALL. Ornement & attiffement. ITAL. Ornamento, acconciato. GERM. Zier/auffmengen. HISP. El atavio. ANGL. A kumbing, decking. } ut, Virgine comptus, apud Lucr. lib. 1. id est, cultus puellatus.

COMŪDIA. { κωμωδία. GALL. Comedie. ITAL. Comedia, GERM. Ein comedy, ein schawspyl. HISP. Comedia, fabula fingida. ANGL. A comedie. } Fabulæ genus, civilis privatæque vitæ imaginem velut in speculo representans: quemadmodum contrâ in Tragedia, regum præcipuè & aulicorum mores depinguntur. Nam in Comædia non nisi humiles, aut saltem privatæ personæ: in Tragedia verò principes, heroës, atque adeò dii ipsi introducuntur. Quod si in Comædia deorum aut principum personas contingat admisceri, eæ non propriè Comædiæ, sed Tragicomædiæ appellantur. Ad hæc, in Comædia turbulentum principium læta ferè excipit catastrophe:

catastrophe: contra, Tragedia tristissimus si re est exitus. ¶ Iisdem è literis Comœdia & Tragedia componitur, ἐκ τῶν αὐτῶν τῶν τραγῳδία γίνεται, καὶ κωμῳδία τραγῳδοῦται. Convenit in eos, qui eadem operâ diversa possunt. ¶ Dicta est autem Comœdia, δῶδ' ἢ κωμῳδία, hoc est, à vicis, ut quidam volunt: propterea quod Atheniensibus nondum in urbem coactis, & adhuc per vicos dispersis, prima pœmatis hujus rudimenta ab iis inventa credantur: sive, ut alii malunt, à Como lasciviz & comestationis deo, cui juvenis indulgens, rudia & inculca carmina profundebar: quibus quos videbatur, nominatim perstringebat. Verùm quum eo genere licentiæ Pœtæ nimis petulantè abuterentur, atque optimi cuiusque nomen invaderent, legè cautum est, ne hoc pœmatis genere cuiquam in posterum uti liceret.

Vertèrunt ergo stylum (ut inquit Horatius) formidine sustis; & in veteris Comœdiæ locum nova successit, in qua ficta argumenta tractare ceperunt, & humanæ vitæ similitudinem, veluti penicillo quodam exprimere. Cic. 1. Offic. Duplex omnino est jocandi genus, &c. Alterum elegans, urbanum, ingeniosum, facetum: quo genere non modò Plautus noster, & Atticorum antiqua Comœdia, sed etiam Philosophorum Socraticorum libri referti sunt. Idem de clar. Orat. Ejus improbitatem veteres Atticorum Comœdiæ notaverunt. Nugas theatri, verba quæ in Comœdiis solent lenoni dici. Plaut. Pseud. sc. 6. a. 4. Alio pacto quæ in aliis Comœdiis, ibid. sc. 8. lib. 4. Comœdiam veterem sæpè exhibuisse Augustum. Suet. in Aug. cap. 88. Item Comœdiarum pœta. Gell. cap. 15. lib. 3.

Comœdiographus, Comicus pœta. Probus in Catholicis, Sic Plautus & antiqui comœdiographi. Fab. Victorinus in Rhetor. Cic. Nam ut propter negotia exponenda sumitur, quod est Comœdiographorum, vel Tragediographorum.

Comœdus, i. Actor Comœdiarum. ἡ κωμῳδός. GALL. Joueur de Comedies, ou l'Auteur qui les a faites. ITAL. Che recita le comedie, istrione. GERM. Der ein schawspil halt oder regiert. HISP. El representador de comedias. ANGL. A player of comedies. ¶ Sicut Calliopius apud Terentium, & Q. Roscius apud Cicetorem, Facere Comœdum in pronuntiando. Quint. lib. 2. cap. 12. Fieri Comœdum ex pessimo histrione. Cicet. pro Roscio Comœdo.

Comicus, Scriptor comœdiarum. ἡ κωμῳδοποιός, κωμικός. GALL. Poète comique, l'auteur d'une comedie. ITAL. Compositore di comedie. GERM. Der ein schawspil macht oder erdicht. HISP. El pœta de escritor de comedias. ANGL. A writer of comedies. ¶ ut Terentius, & similes. Plin. lib. 13. cap. 1. Hoc erat celeberrimum Menandri pœtæ comici ætate.

Comicus, a, um, adjectivum. ἡ κωμικός. GALL. Comique, de comedie. ITAL. De comedia. GERM. Das zu ein schawspil gehört. HISP. Cosa perteneciente à las comedias. ANGL. Of a comedie. ¶ ut, Comicus versus. Plin. lib. cap. 14. cap. 14. Artificium comicum. Cic. pro Rosc. Comœdo, Nemo enim illum ex trunco corporis spectabat, sed ex artificio comico æstimabat. Hoc indignum est comico coragio. Plaut. Capt. Prolog. Ut feivi comici solent conjiciam pallium. Ibid. sc. 1. a. 4. ¶ Res comica. Horat. in Arte.

Comœdicè, adverbium, significat mansuetè, suaviter, festinè. ἡ κωμῳδικῶς, ἡ κωμῳδικῶς. GALL. Doucement, joyeusement, d'une maniere plaisante & facetieuse. ITAL. Mansuetamente, suavemente. GERM. Lieblich / schumpstlich. HISP. A manera de comedia, suavemente. ANGL. Pleasantly, meekly. ¶ sicut Tragedicè, crudeliter. Plautus, Eugè astitit & dulcè, & comœdicè. Festus.

Comoda, hostiaria. Cotrigo, Comoda ostiaria. Int. rpretatur ostiariam, quia nimirum ostiatim corrogabatur. Comoda autem dicebatur, pro Commodatio, qualia sunt Abscessa, Resona, Deducita, & talia. Comoda, id est, Commoda: corrupta scribendi ratione, quæ tunc obtinebat. Sic apud Vestium Valentem Florid. lib. 1. capturas ex aquis, itemque à reginis, aut regum familiaribus comoda. Et in Historia Australi, quæ res gestas complectitur Rudolphi, Adolphi, Albertique Cæsarem, ab anno 1276. usque ad 1503. Circumquaque extra partes civitatis receperunt se cum suis, in cubiculis & stabulis & cameris, in sepis, de comodiis suis hominibus eiectionis. Ne ergo miraberis in Iudæo Comoda scribi.

Comôsândalôs, κωμῳδῶδης, slos est quem notiore nomine Hyacinthum nominamus, ut tradit Pausanias: ex quo Hermionenses solennibus Chthoniæ deæ festis coronas complicabant.

Comofus, vide Coma.

Comotriæ, ἡ κωμῳδοποιός. GALL. Coëffesuses, femmes qui ornent & attifent les cheveux, & sont les passefillons aux filles. ITAL. Che ornano le chiome. GERM. Weiber die sich zieren und aufmützen können. HISP. Las que afeitan la cabelladura. ANGL. A women which kembeth or frizleth heare. ¶ Latine comperices dici possunt, vel ornatrices, quæ ornandæ comæ habent peritiam. Romæ Vestæ ministræ, authore Festo, Comotriæ dictæ fuerunt, quæ sex erant numero, ut singulæ partes populi singulas haberent Sacrorum ministras.

Comotriôn, ἡ κωμῳδοποιός. ANGL. Afrizling yron. ¶ Dicitur instrumentum quo comperices capillos adornant. Latine Calamistrum appellatur, vel Discerniculum. GALL. Fer, ou instrument à frizer les cheveux.

Compactus, Compactio, Compactilis, vide Compingo.

Compago, inis, ¶ & sic quidem declinata proba vox est. ἡ μαχέρεθ, ἡ μαχέρεθ, ἡ μαχέρεθ. GALL. Jointure, assemblage, assemblage. ITAL. Congiunzione. GERM. Zusammenfügung. HISP. Ayuntamiento. ANGL. A joining or knitting together. ¶ Manil. 1. Astron.

Interdum aquali laterum compagine ductus.

Item,

Aëream in nebulam clara compagine versus. ¶

Ovid. 1. Metam.

Atque ita disparibus calamis compagine cera

Inter se junctis nomen tenuisse puella.

¶ Sev. epist. 14. ad Lucill. Flammaram violentia compagine soli

rupit, sive vetustas. Hinc verbum Compaginare, quod vide. Dicitur & pro compago usitatus compages, id est, conjunctio, à compingo. ¶ Cic. de senect. Nam dum sumus in his inclusi compagibus corporis, munere quodam necessitatis, & gravi opere perfungimur. Pacuvius, Salvete gemini mei compages sanguinis. Virg. 1. Aeneid.

Compagibus artis

Claudentur belli porta.

Compages Mundi. Cell. cap. 1. lib. 16. Compagibus omnibus aquam accipit navis. Liv. lib. 3. d. 4. Compagibus tellæ laxatis. Suet. in Aug. cap. 43.

COMPAGINO, as: Conjungo, copulo. ἡ חבר, ἡ חבר, ἡ חבר. GALL. Conjoindre, joindre ensemble. ITAL. Congiungere, giungere insieme. GERM. Zusammenfügen / in einander mitem. HISP. Ayuntar una cosa con otra. ANGL. To couple, joyn or knit together. ¶ August. Ut autem sumus membra ejus, unitas nos compaginavit. ¶ ¶ Compaginantes agri, qui se invicem tangunt. Frontin. de lim. agr. ¶

Compagus, vel Compagium, est genus calceamenti, quo utebantur Diaconi Romani, vel quibus à Pontifice licentiæ dabantur.

COMPAR, Par. ἡ ἴση, ἡ ἴση. GALL. Pareil, égal, semblable. ITAL. Pari, simile, eguale. GERM. Gleich. HISP. Cosa ygual à otra cosa. ANGL. Equall, alike. ¶ Livius, Comparum cladem ad Ægates insulas Carthaginiensium prælio navali acceptam, qua fracti Sicilia ac Sardinia cesserunt. Idem lib. 1. ab Urb. Id enim demùm compar connubium fore. ¶ Invenitur & Compar substantivum pro socio, seu conjuge. Plaut. in Cas. Meus socer, commaritus, villicus, id est, socius, vel æqualis. Plin. lib. 18. cap. 13. Conjuga fermè vagantur, nec nisi cum compare vita est. Compressiones arcæ amantum compares (aliàs Comparum.) Plaut. Pseud. sc. 1. a. 1. Hunc comparem metuo meum. Ibid. sc. 3. a. 4. Item compati marce. Liv. lib. 6. d. 4. Rhetores Compar id esse dicunt, quod duabus, aut pluribus sententiis brevibus, & inter se paribus exigitur, παρὰ τὴν. ¶ Compar item exornatio Rhetorica est, apud Authorem ad Herennium, quando membra orationis constant ferè ex pari numero syllabarum.

Comparabilis, Comparativus. Vide Comparo.

Compæreo, parsi, parsum. ἡ ἴση, ἡ ἴση, ἡ ἴση. GALL. Effargner. ITAL. Risparniare, spargnare. GERM. Ersparen. HISP. Guardar, ser escasso. ANGL. To spare. ¶ Comparcere, idem quod parcere. Terent. Phorm. Quod ille unciatim vix demenso suo, suum defraudans genium, comparat miser.

COMPAREO, es, ¶ unà pareo, & simpliciter pareo. ἡ ἴση, ἡ ἴση, ἡ ἴση. GALL. Comparoître, se trouver present. ITAL. Comparere. GERM. Erscheinen / sich erzeigen. HISP. Comparecer, aparecer. ANGL. To compear. ¶ Plaut. Aul. Qui modò nusquam comparebas, modò quum compares, peris. Cic. 7. Verr. Quærit nunc vestigia, quibus exitus illorum ex illo loco compareant. Liv. Prima luce nec author, nec causa terroris comparuit. ¶ Comparere pro extare. Livius, Visabantur enim excellentia ejus generis ornamenta à Marcello consecrata, quorum exigua pars comparat. Ut quæ imperas compareant, id est, illuc ferantur & visantur. Plaut. Amph. sc. 1. a. 2. Garriet quòd neque pes neque caput compareat. Idem Capt. sc. 4. a. 3. in Asin. Appareat. Non comparebant scripta (id est, perierant.) Gell. cap. pen. lib. 14.

COMPARO, as, multiplicis usus est, significat enim aliquando comparationem facere, conferre, contendere, contentionem facere. ἡ ἴση, ἡ ἴση, ἡ ἴση. GALL. Comparer, rapporter, & conferer ensemble. ITAL. Comparare, assimiigliare. GERM. Vergleichen gegen einander halten. HISP. Comparar una cosa à otra, ygnalar. ANGL. To conferre or compare. ¶ Et tunc habet vel dativum. Cic. de Amic. Memineram Paulum, videram Caium, sed ii nec comparantur Catoni maximo & spectato viro.

¶ Et se mihi comparat Ajax?

Ovid. 13. Metam. Vel ablativum cum præpositione Cum. Cic. de senect. Quæ sunt igitur voluptates corporis cum autoritatis præmiis comparandæ?

¶ Et mecum confertur Vlysses.

Ovid. lib. 13. Metam. Vel accusativum cum præpositione Inter. Idem Cic. Offic. 3. Etenim non modò pluris putare quod utile videatur, quàm quod honestum: sed hæc etiam inter se comparare, & in his dubitare, turpissimum est. Vel cum præpositione Ad. Terent. in Eunuch. a. 4. sc. 4. Heu, nè comparandus hic quidem ad illum est. Vel accusativum solum sine præpositione. Cic. in Bruto, Ut crebrò conferant pugnantia, comparent contraria. Item, Accusativum cum ablativo, præcedente præpositione. Plaut. Amphitr. sc. 3. a. 3. Vultum è vultu (domini servus) comparet. Item, Comparare cum gladiatore, id est, componere. Suet. in calig. cap. 35. ¶ Sæpe etiam Comparo accipitur pro constituo, facio, ordino. ἡ ἴση, ἡ ἴση, ἡ ἴση. GALL. Appareiller, apprestre. ITAL. Adattare, acconciare. GERM. Ordnen / setzen. HISP. Ataviar. ANGL. To prepare or make ready. ¶ Cic. de natura Deorum, Ego me ita comparavi. Et, Naturâ ita comparatum est facere, id est, constitutum. ἡ ἴση, ἡ ἴση, ἡ ἴση. Ter. in Phorm. Quàm iniquè ita comparatum est, hi qui minus habent, semper aliquid addant divitioribus. Ita cuique comparatum est in ætate hominum, voluptati ut mæror comes consequatur. Plaut. Amph. ¶ Item præparato, paro: quæ videtur propria esse significatio hujus verbi. ἡ ἴση, ἡ ἴση, ἡ ἴση. GALL. Faire provision, acquerir, amasser. ITAL. Apparare, apparecchiare. GERM. Fürsorgen / anrichten / zubereiten. HISP. Aparejar. ANGL. To gett, to purchasse. ¶ Cicet. Verr. 2. Ut erat inter suos copiosus, convivium comparabat. Sic Comparare copias, exercitum: & per translationem, Comparare risum, dolum, insidias, malum alicui. Idem Ibid. Et omni gemitu ac dolore certa merces comparabatur. Argentò comparando fingere fallaciam. Plaut. Asin. sc. 4. a. 1. Comparant & confinxerunt dolum. Idem Capt. prolog. Comparatus miles (id est, præparatus.) Liv. lib. 4. d. 5. ¶ Item socio, conjungo, ἡ ἴση, ἡ ἴση, ἡ ἴση. Plaut. in Asin. Prehende auriculas, compara labella labellis. ¶ Item compono, machinor, ἡ ἴση, ἡ ἴση, ἡ ἴση. Sifen. lib. 4. hisser. Eos qui hoc malum publicum clandestinis consiliis comparaverint. Igne quid

quid utilius? Quis tamen urere recta comparat? Ovid. *Eleg. 1. lib. 2. Trist.* Et comparare, emere, *παραίμα, ἀντικαταστάσιμα*. Cato *de re rust.* Prædium quum comparare cogitabis, sic in animo habeto. Liv. *lib. 2.* Annonæ in primis habita cura, & ad frumentum comparandum missi, alii Volscos, alii Cumas. Et item habita ratione rerum & hominum, aliquid statuo: & Comparatio, ejusmodi constitutum. Liv. His Volscis sine sorte, sine comparatione provincia data est, id est, sine convento, & certo constituto. *ἀσπίπλος*. Comparant inter se aut fortirentur. Liv. *lib. 9. bell. Pun.* Comparare inter se provincias. Liv. *lib. 8. d. 1. & lib. 4. d. 3.* Decretum ut Coll. fortirentur & compararentur inter se, uter, &c. Idem sub finem *lib. 5. bell. Pun.* Compararunt inter se Coll. ut Claudius comitia perficeret, Fulvius ad Capuam maneret. Vide *lib. 6. ejusdem bell. Et lib. 5. d. 4.* Legati Romani in Bœotiam comparati sunt. Accipitur etiam pro Quarere, sive acquirere. Cic. *Officior. 2.* Prima est adolescenti commendatio ad gloriam, si qua ex bellicis rebus comparari potest. Idem *de Orat.* Equidem mihi hoc subsidium jam inde ab adolescentia comparavi. Et pro Quintio, Nam quo minus ingenio possim, subsidio mihi diligentiam comparavi.

Comparatio, verbale: Apparatus preparatio. *παραοικία*. GALL. *Appareil, apprest.* ITAL. *Apparecchio*. GERM. *Zubereitung / zureitung.* HISP. *Aparejo*. ANGL. *A preparing or making ready.* ut, Comparatio novi belli. Cic. *pro lege Manil.* Pro Acquisitione, ut Comparatio voluptatis. Idem *2. de finib. & pro Murana*, Non placet mihi iniquisio candidati, prænuntia repulsæ: non testium potius quam suffragatorum comparatio, id est, acquisitio. Budæus. Et ponitur etiam frequenter pro, Collatio, contentio, similitudo. *ἰσχυρὸν mischkál, ἰσχυρὸν maschál, παραβολή*. GALL. *Comparaison*. ITAL. *Comparazione*. GERM. *Vergleichung*. HISP. *Cotejamiento*. ANGL. *A comparison or similitudine.* Cic. *1. Offic.* Primum igitur de honesto, tum de utili, post de comparatione eorum differendum. Et Aliquando pro eo quod Græci *ἀναλογία* vocant. Cic. *de Univ. 1.* Item pro constitutione. Livius, His Volscis sine sorte, sine comparatione provincia data est.

Comparatè, adverb. Alterius comparatione. *παραβολικῶς*. Cic. *in Top.* Quum autem queritur, quale quid sit? aut simpliciter queritur, aut comparatè. Simpliciter, Expetendane sic gloria? Comparatè, Præponendane sit divitiis gloria.

Comparabilis, e, quod cum alio potest comparari, quod habet comparationem. *ἰσχυρὸν neherách, παραβολήτος*. GALL. *Qui est à comparer, qu'on peut mettre en comparaison & conferer avec un autre.* ITAL. *Che si può comparare.* GERM. *Dus mit einem andern zuvergleichen ist.* HISP. *Cosa que se puede comparar.* ANGL. *That may be compared or confered with another.* Cic. *1. de Inventione*, Comparabile autem est, quod in rebus diversis similem aliquam rationem continet: cujus partes sunt tres, imago, collatio, & exemplum.

Comparativus, a, um: Comparabilis. *συσκολλητός, παραβολήτος*. ut, Comparativa judicatio. Cic. *de Invent.* Deinde oportebit illam ipsam comparativam judicationem exponere, tanquam causam deliberativam. Hinc etiam Grammatici comparativum gradum appellarunt, cujus proprium est superare positivum in ea qualitate quam obtinet: licet quandoque pro positivo ponatur.

|| **Comparit**, pro compefcuit. Fest. ex Terent. *in Phormione.* ||

COMPASCO, simul pascō, *ἰσχυρὸν συμμωμῶν*. GALL. *Paisire ensemble, donner à manger ensemble.* ITAL. *Pascere con gl'altri.* GERM. *Mitweyden.* HISP. *Apacentar con otros.* ANGL. *To feede or give meate unto toge:her.* Varro, Colonus in agro furculario ne captas compascat. Plin. *lib. 9. cap. 54.* Nuper excogitatum, famem longæ advectionis à Brundisio, compascere in Lucrino.

COMPASCO, *συσκολλητός*, Macrobi. *Satur. lib. 1. cap. 6.* Hoc ubi illa audivit, animus compavefcit. Gell. *cap. 23. lib. 1.*

COMPASCOR, passivum. Varro *3. de re rust. cap. 1.* Messe facta, spicilegium venire oportet, aut domi legere stipulam: aut si sunt spicæ rata, & operæ caræ, compasci. Et Jus compascendi habere, Scævola *in l. testatrix. §. plures. ff. si serv. vend.*

|| **Compassum**, Germanis, Italis, Hispanis vox usitata: & hodiernis Græcis *κομπάσσω*, & Italicè *compasso*, quod est *ἀσπίπλος*, circinus: à passen / quadrare. || & Gallis *Compas*.

COMPASCŪS, adjectivum: ut, Ager compascuus, apud Cic. *in Topicis*, relictus est ad pascendum communiter vicinis. *ἰσχυρὸν ἀσπίπλος*. GALL. *Pasturage commun.* ITAL. *Pascuo commune.* GERM. *Ein gemeine weyd / allment.* HISP. *Tierra que se pasta en comun.* ANGL. *Belonging to commune pasture.* Valer. *lib. 6. cap. 7.* Jus compascuum, pro compascendi.

|| **Compasticæ delitiæ**, arrogantes, superba: à *κομπάσσω*. ||

COMPATRONŪS, Ulpianus *D. lib. 26. tit. 4. l. 3.* Sed si ab hostibus fuerit captus, interim soli compatroni tutores sunt: & *l. 4.* Per compatronum damno affici.

Compefcisco: vide *Compingo*.

COMPĒDES, fœm. gen. à nominativo singulari Compes. Vinculi genus, quo captorum pedes constinguntur. *ἰσχυρὸν chébol, ἰσχυρὸν tsinók, ἰσχυρὸν mahpéchet. niday, πιδουέμου*. GALL. *Ceps, ou autres liens, comme ceux de quoy on lie les pieds aux esclaves & malfacteurs.* ITAL. *Ceppi.* GERM. *Ein fufsband / oder fufsseisen.* HISP. *Prision de pies como con grillos.* ANGL. *Fetters gyves, or shackles.* Terent. *in Phorm.* Molendam usque in pistrino, vapulandum, habendæ compedes. Cic. *Attic. lib. 8.* Age jam has compedes, faeces (inquam) hos laureatos referre ex Italia quam molestum est. Pondrosas, crassas capiat compedes: & impingi compedes. Plaut. *Capt. sc. 5. a. 3.* Compedes, nervos, catenas. Idem *Asin. sc. 2. a. 1.* Compedibus sit levior filius, hic servus gravior. Idem *Capt. sc. ult. a. 5.* Ubi suram aspicias, scias eum gerere posse crassas compedes. Idem *Pseud. sc. 7. a. 4.* Qui fugitivis servis induunt compedes. Idem *Men. sc. 1. a. 1.* Legitur etiam nominis hujus numerus singularis, præsertim ablativus *Compede*. Horat.

—— *Nivali compede vincus.*

Juven. *Satyr. 4.*
Squalidus in magna fastidit compede fossor.
Calepini Pars 1.

Colum. *lib. 8. cap. 2.* Eaque quasi compede, cohibentur feri mores. Genera compedum sunt Numellæ, Boiæ, Pedicæ, Nervus. Et Compeda, æ, antiquè. Varr. *Parm.* Lepusculi timentes, hoc quadrangulum dedit Diana rete nexile, ac viscum fugæ, lineamque compedam.

COMPĒDĪO, is, iui, itum: Pedes ligo, vincio. *ἰσχυρὸν asar. πιδά*. GALL. *Lier les pieds.* ITAL. *Legare i piedi.* GERM. *Die füs zusammen binden.* HISP. *Atar los pies.* ANGL. *To bind or fetter the feet with fetters.* Vairo, Domum intro, & pedes cortigiis compedio. Hinc **COMPĒDĪTŪS**, paticip. **COMPĒDĪBUS** ligatus. *ἰσχυρὸν πιδά*. GALL. *Lie par les pieds en un cep, enchainé ou enfermé par les pieds.* ITAL. *Legato in ceppi.* GERM. *Mit fufsbanden gebunden.* HISP. *Atado por los pies.* ANGL. *Fettered, bound with gyves or shackles.* Plaut. *in Capt. sc. 1. a. 5.* In lapidicinas compeditum condidi. Idem *Men. sc. 1. a. 1.* Tum compediti januam lima prote-runt.

Compellatio, nis. Vide *Compello*, as.

COMPĒLLO, is, compuli, compulsum, propriè significat (inquit Servius) diversa, vel diversorum generum animalia eodem cogere. *ἰσχυρὸν tsabar, ἰσχυρὸν asaph. συναλωνειν, συναλωνειν*. GALL. *Serrer ensemble, mettre ensemble.* ITAL. *Spignere, & mettere insieme in un grege.* GERM. *Zusammen ober etn haussen treiben.* HISP. *Iuntar d echar en uno, como lo granado.* ANGL. *To drive and gather together in one flocke.* Virg. *Eclog. 7.*
Compulerant que greges Corydon & Thyrsis in unum.
Et Plaut. *in Pen.* Canes compellunt in plagas lepidè lycum. Et Quintetiam de hominibus dici solet. Cic. *de invent.* qui dispersos homines in agris, & in tectis sylvestribus abditos, ratione quadam compulit in unum locum, & congregavit. Et Accipitur & pro cogō, adigō, vim adhibeo, impello. *ἰσχυρὸν patsúr, ἰσχυρὸν ts, ἰσχυρὸν tsachák, ἰσχυρὸν tsachák*. GALL. *Contraindre.* ITAL. *Constringere.* GERM. *Einem mitt gwalt treiben / nötigen.* HISP. *Compeler, constreñir.* ANGL. *To constrain, to compell.* Plin. *lib. 36. cap. 5.* Quod Hipponax indignatus, amaritudinem carminum distrixit in tantum, ut credatur aliquibus ad laqueum eos compulsi. Et per translationem. Plaut. *in Asin. sc. 4. a. 3.* Quæ volet facilius, qui hosce amotes nostros dispulso compulit. Cic. *Acad. 4.* Quum sit enim campus in quo possit exultare oratio, cur eam in tantas angustias, & in Stoicorum dumeta compellimus? Compellere in lethargum, id est, causam esse lethargi. Celsus *lib. 3. cap. 18.* Asclepiades ea supervacua esse dixit, quoniam in lethargum læpe compellerent. Intelligit autem Celsus decoctos papaveris cortices create lethargum, si ex ea aqua subinde spongiâ os & caput foveantur.

|| **Compulsit**, compulit. Hermog. ||

COMPŪSIO, nis, *συμφορῆσις*, qua quispiam aliquid facere compellitur & cogitur. Hermog. *D. lib. 36. tit. 1. l. 1.* Quare si fideicommissum pecuniarum alicui relictum fuerit, cessat compulsio. Ubi de alicui da hereditate.

COMPŪSŪS, particip. *ἰσχυρὸν patsúr. συναλωνειν*. GALL. *Contraindre*. ITAL. *Constringere.* GERM. *Getrieben / getrungen.* HISP. *Constreñido*. ANGL. *Constrained, compelled.* Cic. *pro Marcell.* Omnes enim qui ad illa fato sumus nescio quo Reipub. misero funestoque compulsus Ventis compulsus, Virg. *1. Æneid.* Livius *lib. 3. ab urb.* Compulsus deinde in oppida Æquis.

COMPĒLLO, as. Alloquor. *ἰσχυρὸν kará, ἰσχυρὸν tsachák. ἰσχυρὸν tsachák, ἰσχυρὸν tsachák*. GALL. *Parler à quelqu'un, l'appeller.* ITAL. *Favellare, chiamare.* GERM. *Ein anreden oder ansprechen.* HISP. *Llamar para hablar juntamente.* ANGL. *To call on, to speak to.* Plaut. *in Amphit.* Compellamus sic hominem. Virg. *lib. 2.*
—— *ultra flens ipse videbar*
Compellare virum.

Cic. *post reditum in Sen.* Neque solum id dixit, sed quos ei com-modum fuit, compellavit. Bene salutando assuescunt; compellando blanditer. Plaut. *Asin. sc. 1. a. 1.* Sine me hanc compellare. Idem *Men. sc. 4. a. 2.* Vetui compellare, vel contrectare, aut conloqui. Idem *ibid. sc. 3. a. 3.* Compellabo, salve multum. Idem *Pseud. sc. 3. a. 1.* Magnificè hominem compellare. *Ibidem sc. 4. a. 2.* Et Aliquando accuso, *ἰσχυρὸν tsachák*. Sueton. *in Cas.* Eodem modo Nonium quæstorem, quod compellari ad se majorem potestatem passus esset, &c. Cic. *ad Attic. lib. 2.* Nigidium minari in concione, se judicem, qui non adhaerit, compellaturum: id est, inculaturum.

COMPĒLLATIO, verbale: Accusatio, criminatio. *ἰσχυρὸν tsachák, ἰσχυρὸν tsachák*. GALL. *Correction de parole, blasme.* ITAL. *Biasma, riprezzo.* GERM. *Anredung.* HISP. *Castigo con palabras.* ANGL. *Abblaming, reproving.* Cic. *ad Cornificium.* Itaque crebras, vel potius quotidianas compellationes meas non tulit, seque in urbem recepit inultus. Idem *ad Attic. Qu.* Ciceronem compellat edito, nec sentit amens commendationem esse compellationem suam.

COMPĒLLŪCĒO, es, ere, *ἰσχυρὸν tsachák*. Unde **Compellucidus**, *ἰσχυρὸν tsachák*. Plautus *in Persa*, Nihil est macrum, nihil è nigro compellucidum.

COMPĒNDĪUM, ita dicitur, quia multa cum penduntur simul, & consultitur lucro pendentis, & brevitati: unde pro utilitate & brevitate sumitur: contra, dispendium, cum diversa penduntur, longior res, & minus in ea lucri. Est id quod parsimonia quadam servamus. *ἰσχυρὸν tsachák*. GALL. *Gain venant d'eparne.* ITAL. *Sparagno.* GERM. *Ein ersparung.* HISP. *Poco gasto d' espesa.* ANGL. *Gaine commin. of sparing.* Dicitur compendium, quod pertinet ad pondus, hoc est, pecunias corradas, quæ olim appendebantur. Et Dispendium, quod vel incuria, vel immoderatione profundimus, aut perdimus. Plin. Bubulas carnes caules captifici magno lignorum compendio percoquunt. Idem, Magno id lignorum dispendio fit, addito sale: nam percoqui integro die vix possunt. Et Generaliter autem quemvis quæstum & lucrum significat. *ἰσχυρὸν tsachák, ἰσχυρὸν tsachák*. GALL. *Profit.* ITAL. *Utilità.* GERM. *Nutzen / ein gewinn.* HISP. *Provecho.* ANGL. *Gain, profite.* Sicut dispendium, damnum, *ἰσχυρὸν tsachák*. Tibull.

*Nec vagus ignotis repetens compendia terris,
Presserat externa navita merce ratem.*

Idem lib. 4. ad Heren. Dux res sunt, quæ possunt homines ad turpe compendium commovere, inopia, atque avaritia. Et Suet. in Claud. cap. 29. § Compendium, pro via compendiarum, & brevi accipitur. Plin. lib. 5. c. 5. Compendium viæ quatruidi deprehensum est. § Item Compendium, quævis brevis dicitur, in qua tamen utilitas est: quales sunt libri, in quibus breviter summa operis alicujus colligitur. § *Ἰνὸς μὲν*. GALL. *Abbrégé*. ANGL. *A short draught*. Unde Plaut. in Mil. Quam potes, tam verba confer ad compendium. Compendium te pultandi facere volo. Idem Psend. sc. 2. a. 2. Fieri dicitis compendium volo. Idem Capr. sc. 2. a. 5. Idem in Mostell. Orationis operam compendi face, i. laborem orationis atque operam lucrifacito, ne tibi verbatot insumere necesse sit, quali in iis quoque sumptus fiat aliquis. Rursus in Asia. Verbis velitationem fieri compendi volo: ubi facere compendi, ut facere lucri. Volo, inquit, verbis commodum lucrûmque afferre, ne in velitationem altercationemque de suo quicquam impendant: cum sine eorum impendio fieri nequeat. In his semper lucrum significat. At Celsus de arte dicendi, Certos tibi ad compendium gymnasii forensis locos transmittere constitui: memento tamen quod oratio tibi sit compendio relegenda, quam ingenium tuum multa Tulliana arte subegens, &c.

Compendifacitio, is: orationis compendio utor. § *Ἰνὸς μὲν*. GALL. *Parler brièvement*, *gagner & profiter en quelque chose*. ITAL. *Parlare, & favellare brevemente*. GERM. *Ersparen/ oder ein kurze red thun*. HISP. *Hablar & dezir breve*. ANGL. *To abeenge, to gaine or profite*. § Plaut. in Mostell. Orationis operam compendifacito. § Nonnunquam etiam lucrifacito. Idem in Persa, Nam ego hodie compendifeci duos panes in dies. § Dicitur & separatis vocabulis Compendi facere, pro breviter dicere, uno verbo absolvere, vel tacere. Aufonius Symmacho, Hæc ad literas tuas responsa sint: cætera, quæ noscere habes, compendi faciam. Budæus.

Compendiosus, a, um: Valde utilis. § *Ἰνὸς μὲν*. GALL. *Vtile, profitable*. ITAL. *Molto utile*. GERM. *Sanz nutzlich*. HISP. *Mucho provechoso*. ANGL. *Very profitable*. § Colum. lib. 1. Quod & per partes nonnunquam damnosum est, in summa tamen sit compendiosum.

Compendiosus, a, um: Brevis, succinctus, & veluti ad certam metam per compendium ducens. § *Ἰνὸς μὲν*. GALL. *Court & abbrégé*. ITAL. *Breve, succinto*. GERM. *Dis kurz ist*. HISP. *Cosa de arajo*. ANGL. *Short or abridged*. § Cicet. lib. 2. Offic. Præclare Socrates hanc viam ad gloriam proximam & quasi compendiarum dicebat esse, si quis ita ageret, & qualis haberi vellet, talis esset. Varro cap. 3. ad compend. Hoc dico, compendiarum ad eandem voluptatem posse pervenire.

|| **Compendiarium**, substant. breve & summum, compendiosè, per compendium. Tertull. ||

Compendiario, adverbium. § *Ἰνὸς μὲν*. GALL. *En bref, par le plus court chemin, bien soudain*. ITAL. *Per il più corto camino, brevemente*. GERM. *Kurzlich/ den kurzesten weg*. HISP. *Brevemente*. ANGL. *Shortlie*. § Senec. Epist. 120. Ad maximas divitias te compendiarium voco.

COMPENSIO, as: Retribuo, rependo, remunerero, ex æquo, § *Ἰνὸς μὲν* *schillém*, *Ἰνὸς μὲν* *ghamál. ἀντιμισθία, ἀντιμισθία*. GALL. *Recompenser, bailler l'un pour avoir l'autre*. ITAL. *Compensare, remunerare*. GERM. *Vergelten / ersetzen / gleichs hergegen thun*. HISP. *Recompensar, galardonar*. ANGL. *To recompense*. § Cic. pro Muræna, Atque hæc à nobis petunt omnia: neque ulla re alia, quæ à nobis consequuntur, nisi opera sua compensari putant posse. Ovid. epist. 3.

Tot tamen amissis te compensavimus unum.

Val. Maxim. Tarditatemque supplicii gravitate compensat. Claud. in Eutrop. lib. 2.

— iam largis hæc gaudia saxo
Compensent lacrymis.

Et alibi,
Suppliciique moram graviori Numina pæna
Compensant.

§ Pro Contrahere, abbreviate, ut annotant interpretes in Senecæ illud Hippol. Hæc hæc pergam, quæ via longam compensat iter.

Compensatio, Remuneratio, præmium, merces. § *Ἰνὸς μὲν* *schillém*, *Ἰνὸς μὲν* *schillumah*, *Ἰνὸς μὲν* *ghemúl. ἀμοιβή*. GALL. *Recompense*. ITAL. *Ricompensa*. GERM. *Vergeltung/ ersetzung*. HISP. *Recompensacion*. ANGL. *Recompensation*. § Quæ est (authore Modestino lib. 1. ff. de compensat.) debiti & crediti inter se contributio. Cic. 5. Tusc. Itaque hæc usurum compensatione sapientem, ut voluptatem fugiat. Ad Heren. lib. 4. Fortitudo est contemptio laboris & periculi, cum ratione utilitatis & compensatione commodorum.

Compensativus, adject. Fab. Victorinus in 1. Rhet. Cic. Primò non debet dicere feci, sed profui, & probare plus se profuisse, quam obfuisse, quæ est qualitas compensativa, quam ideò Cicero Compensationem vocat: quod, &c.

|| **Comperce**, pro *comperce*, dixerunt antiqui. Fest. ||

COMPENDINO, as, significat de die in diem differo, amplius pronuntio, amplio, procrastino, differo. § *Ἰνὸς μὲν* *echar. ἀσθένεια, ἀσθένεια*. GALL. *Differer jusques à deux ou trois jours, delayer*. ITAL. *Prolongare di di in di*. GERM. *Verziehen/ verweilen / von tag zu tag auffziehen*. HISP. *Dilatar de tercero en tercero dia*. ANGL. *To delay frome day, to day*. § Cic. 1. Verr. Tua ratio est, ut secundum binos ludos mihi responderi incipias: mea, ut ante primos ludos compendinum. § Compendinari autem reus dicebatur, quum iudices eum die perendino iterum adesse jubebant. § Dicitur enim Compendinare, quasi in diem perendinum differre. Dicebatur enim propriè Compendinatio (teste Gellio) quando reus in tertium diem rejiciebatur. Quum verò in posterum diem causa differebatur, hoc diem diffindere, appellabant. Vide Gell. lib. 14. cap. 2. Accipitur tamen pro quantumvis longa judiciali dilatione. Cic. 3. in Verr. Ut his ludorum diebus interpositis, nemò istum compendinatum ju-

dicaret?

COMPENDINUS, a, um, ut Dies comperendini, quibus vadimonium juberi licet, ut inquit Macrobius. *ἡμετέριον*. Sive quibus sustinetur iudicium & in diem tertium differtur, atque interim vadimonium non obiti pœna non incurritur. Vide Valer. lib. 2. cap. 33. & Budæum in Annotationibus.

COMPENDINATIO, quæ est (sicut docet Asconius) ab utrisque litigatoribus invicem sibi denuntiatio in perendinum diem, ne scilicet alter litigatorem imparatus tergiversari posset. § *Ἰνὸς μὲν* *hikhabh. ἀνασθένεια*. GALL. *Dilation, delay, delayement*. ITAL. *Dilazione*. GERM. *Zusszug von tag zu tag/verweilung*. HISP. *Dilacion*. ANGL. *A delaying or deferring*. § Ampliatio fuit in iudiciis, cum parum iudicibus liquerebat. Comperendinatio verò lege Servilia iudiciorum repetendorum causam fuit introducta, ut etiam si prima actione iudici liqueret reum damnandum esse: tamen ei condemnare non liceret. Lex enim Servilia induxit comperendinationem, ne primò iudicaretur, i. ut bis causa diceretur, ac comperendinatio altera, i. secunda actio daretur. Asconius, Comperendinatio, utriusque partis recitatio est. Diffusiones reorum & comperendinationes. Gell. lib. 22. cap. 2. Vide Budæum in Pandect.

COMPENDINATUS, us, ui: Comperendinatio. Cic. 3. in Verr. Animo enim comperendinatum, quod habet lex molestissimum, bis ut causa dicatur. Ubi Asconius Comperendinatum (inquit) pro Comperendinatione posuit. Usus quoque est in orat. pro Cluent.

COMPETEO, *ἰσχυροσύνου*. Simul pereo. Diomedes Grammat. lib. 1. Competeo, comperii. Sed accentu discernitur sensus. Accentu enim acuto proferimus, quoties pro eo accipitur, quod est cum alio perii.

COMPETIO, & Comperior deponens, differunt, authore Diomede, quod Comperiri est ex opinione colligere, & pro explorato comperitum habere. Tamen Comperior, pro Comperio. Apul. Apol. 1. § *Ἰνὸς μὲν* *jadhabh. ἡσθαλαμδάνειν*. GALL. *Sçavoir pour certain*. ITAL. *Tener per chiaro*. GERM. *Sich gewis halten*. HISP. *Aver por cierto*. ANGL. *To know assuredlie*. § Salust. in Jugurth. Sed ego comperior, Bacchum magis punicæ fide, quam ob ea quæ prædicabat, simul & Romanos, & Numidam spe pacis detinuisse. Si comperero, Telesbois sacrificabo manibus (i. si invenero & apprehendero. Plaut. Amph.

Stellarum ortus comperit atque obitus.

Catul. de com. Ber. § Comperire verò, ab alio cognoscere. § *Ἰνὸς μὲν* *masfa. διόσκων*. GALL. *Trouver*. ITAL. *Trovare*. GERM. *Erfahren/ befinden / oder von einem andern innen werden*. HISP. *Hallar*. ANGL. *To finde*. § Terent. in Andr. Item alio die quærebam: comperiebam nihil ad Pamphilum quicquam attinere. Ea tamen differentia, ut pleræque aliarum Grammaticorum, ab authoribus passim continentur. § Comperitum est mihi, & exploratum est mihi: hoc est, per investigationem cognovi, *ἰσχυροσύνου* Aristoteles, & *ἰσχυροσύνου*. § Comperitum narrare. Salust. Jugurth. De iis haud facile comperitum narraverim.

COMPETUS, participium, seu nomen ex participio. § *Ἰνὸς μὲν* *jadhabh. ἰσχυροσύνου*, *ἰσχυροσύνου*. GALL. *Qu'on sçait au vray, certain & bien entendu, convaincu*. ITAL. *Questo che si sa di certo per speranza*. GERM. *Der erfahren oder befunden worden ist*. HISP. *Cierto*. ANGL. *That is known in assu redlie or for certane*. §

Comperitum est veracibus ut mihi signis.

Tibull. lib. 4. Sueton. in Tib. cap. 35. Equiti Romano jurisjurandi gratiam fecit, ut uxorem in stupro generi comperitam dimitteret, quam se nunquam repudiatum antè juraverat: id est, deprehensam. Comperitum flagitii. Tacit. lib. 1. Comperitum stupri. Liv. 2. bell. Pun. Tum quòd duæ Vestales eo anno, Opimia atque Floronia, stupri comperitæ. Cum infinitivo. Sueton. in Aug. cap. 67. Proculum ex acceptissimis libertis mori coëgit, comperitum adulterare matronas.

COMPETÒ, absolutè, id est, cum comperitum esset. Tacit. lib. 3. Neque dum comperitò, quos illa vis perculisset. Javolenus in l. Pantomimus, §. pro hærede, ff. de acquir. hæred. Pro hærede gessisse filium placuit, qui moriens, comperitò matrem suam intestatam decessisse, &c. Comperitò quamobrem. Gell. cap. 13. lib. 1. Comperitò. Idem cap. 11. lib. 1.

COMPETENS, dicuntur homines genibus pios iusto conjunctis, ut Festo placet, vel qui longos habent pedes, ut interpretatur Nonius, *οἰ ῥυθουκλήεις, οἰ ῥυθουκλήεις, οἰ σακμυκλήεις*. Lucil. lib. 3. Satyr.

Compernem, aut varam fuisse Amphitryonis ἀγυλίην Αλεμεναμ, &c.

COMPES, vide *Compedes*.

COMPESCO, is: Cohibeo, contineo, coërcero: quasi eodem (ut Festo placet) pascuo continuo. § *Ἰνὸς μὲν* *chafam*, *Ἰνὸς μὲν* *basam. σφραγισμα, σφραγισμα*. GALL. *Retenir, refrener, retirer, referrer*. ITAL. *Refrenare, contenersi*. GERM. *hindert halten/ zâmen/ bezwingen*. HISP. *Refrenar*. ANGL. *To refraine, to pacise, to make, to cease*. § Plin. lib. 20. cap. 7. Semivæ trito & ex vino potu libidinum imagines in somno compefci. Plin. in Epist. Nullam denique instrumentum ad incendia compefenda. Juven.

— Digito compefco labellum.
Aut ut equum celeremve arcto compefere freno.

Tibull. lib. 4. Compefere scelera. Quint.

Si me diligitis, tantos compefite fluctus.

Ovid. Eleg. 2. lib. 1. Trist.

— Compefuit ignibus ignes
Iuppiter.

Idem Eleg. 4. lib. 4. Trist. Item, Compefere ceremonias, & ritus Judaicos. Suet. in Tib. cap. 36.

COMPETIO, is: Honorem, dignitatem, vel aliud quippiam contra aliquem pereo. § *Ἰνὸς μὲν* *comperiu*. GALL. *Demander ce que demande un autre, attendre ou pretendre ce qu'il pretend*. ITAL. *Competere*. GERM. *Mit ein-m andern etwas begeren*. HISP. *Competer*. ANGL. *To sue the same hat another sueth*. § Plin. lib. de viris illust. Et unam speciosam duobus competentibus, patet puellæ conditionem tulit. Quinacil.

Quintil. *Declam.* 252. Eundem honorem duæ virgines competebant. Aliquando Competere, teste Nonio, est parem esse, vel convenire. *ἰσὺν ἀλλήλοις, ἀμειψίζου.* Unde in æstimatione rerum dicimus, Hoc illi competit. Senec. Nihil ei magis competebar. *Col. lib. 2.* Nec omnino cunctabimur, quominus sub tectum congeratur: vel si non competit, ut aut in villam scœnum portetur, aut in manipulum colligatur. Cum sententia vocabuli competente. *Gell. cap. 13. lib. 19.* Competeret ætas (i. competens esset.) *Suet. in August. cap. 31.* Idem in *Cæs. cap. 4.* & in *Oth. cap. 11.* Item quandoque animi vel corporis parte aliqua compotem esse: & ut Nonius inquit, constanter valere. *Salust. lib. 1. hist.* Si verò quasi formidine attonitus, neque animo, neque auribus, aut lingua competeret. *Liv. 2. bell. Pun.* Vix ad arma capienda competebar animus. Item, Competere verbum est Jurisconsulto familiare, pro idoneum & aptum esse. Itaque competens iudex passim dicitur, cujus de ea re vel iurisdictione, vel iudicandi potestas est. Et competens tribunal. Eo modo, Competere pro Deberi. *Scævola in l. qui habebat, §. scripti testamento, ff. de manumissis testamento.* Quæro an libertates in testamento datæ competierint? Respondi si testator fraudandi consilium non habuisset, competere libertates.

Competentes, Catechumeni, gratiam Christi petentes. Competitōres, dicuntur qui in magistratibus, officiis, & honoribus petendis concurrunt. *ἰσὺν ἀλλήλοις.* GALL. *Competiteurs, ceux qui briguent & demandent un mesme office.* ITAL. *Competitori.* GERM. *Mitbegärer / der mit einem andern umb etwas hiet oder werbung thut.* HISP. *Competidores con otros.* ANGL. *Which sueth for the same that another doth.* Cic. *ad Attic. lib. 1.* Competitores, qui certi esse videbantur, Galba & Antonius. *Competitores emptionis.* *Gell. cap. 12. lib. 12.*

Competitōrix, icis, ἀλλοπιουδία, παρρησιασμο. Cic. *pro Muran.* Nam nos quoque habuimus scenam competitricem.

Competitōriā, pro convenientia. *ἰσὺν ἀλλήλοις.* GALL. *Compétence, convenance.* ITAL. *Competenza, convenevolezza.* GERM. *Zugehörig.* HISP. *Competencia.* ANGL. *Meetness, agreeing.* Gell. *lib. 2.* Comprehenſa autem mensura Herculanī pedis, secundum debitam membrorum omnium competentiam modificatus est. *Item lib. 14. cap. 4.* Ad eandem competentiam nasci non queunt.

Competitōrē, Mediocriter. *ἰσὺν ἀλλήλοις.* GALL. *Mediocrement.* ITAL. *Mediocremente.* GERM. *Zuglich / zugehörig.* HISP. *Convenientemente.* ANGL. *Indifferentlie.* Paulus in *l. 16. ff. de testib.* Qui falsa, vel varia testimonia dixerunt, vel utrique parti prodiderunt, à iudicibus competenter puniantur. Competentē, ut par est, *ἰσὺν ἀλλήλοις.* Ulp. *D. lib. 24. tit. 3. l. si cum dotem 22. §. 6.* Ideoque officium iudicis interponendum est, quatenus & patri & filie competenter (ut par est) consulatur. Competentē, id est, convenienter. Fabius Victorinus in *1. Rhet. Cic.* Sententias ut competenter inventionibus dispositis applicemus. Rursus, Debemus attendere quid ad inventionem competenter possit respondere. Competentē, pro sufficienter, *ἰσὺν ἀλλήλοις.* Diomedes *Gram. lib. 1.* Competenter demonstravimus.

Competitōrissimē, convenientissimē, *ἰσὺν ἀλλήλοις.* Apul. in *Apollog.* Competentissimē videor usus Platone, ut magistro.

COMPILŌ, as. Undique surripio. *ἰσὺν ἀλλήλοις.* GALL. *Voler & desrober, & quasi ne laisser un seul poil.* ITAL. *Pigliar d'ogni parte.* GERM. *Stelen / rauben.* HISP. *Robar salteando.* ANGL. *To pill or poll, to tak by extortion.* Dicitur à *πῶ*, quod est complano, non à pilis vellendis, cujus prima corripitur: aut certe ab eo quod *Pilotas* fures Græci appellant. Imò Compilare, est pilos vellere, ita ut ne pilum quidem relinquas, Alconio teste 3. in *Varr.* Unde Compilare & expilare hereditatem dicimus: id est, fraudare & diripere. Cic. *1. de nat. deor.* Tot millia latrocinantur morte proposita: alii omnia, quæ possunt, fana compilant. *Plaut. in Men. sc. 1. a. 4.* Vir ubi compilet clanculum, quicquid domi est. Ille homo ædes compilavit. *Plaut. Aſin. sc. 2. a. 2.* Compilator miser. Idem *Aul. sc. 5. a. 2.* Horat.

ne me

Compilasse putas Crispini scrinia lippi.

Interdum Cogo. *ἰσὺν ἀλλήλοις.* GALL. *Amasser, assembler.* ITAL. *Giongere ò cogliere insieme.* GERM. *Zusammen hauffen / zueinander zwingen.* HISP. *Ayuntar en uno.* & in unum congero: unde compilatores, qui multa in unum cogunt, *ἰσὺν ἀλλήλοις.* Ab eo, Pilare, est premere, cogere. *Hostius belli Histrici primo.* Percutit atque hastam pilans pra pondere frangit.

Idem,

sententia præsto

Pectore pilata est.

Compilatō, verbale: Furtum, fraus. *ἰσὺν ἀλλήλοις.* GALL. *Pillement, pillage.* ITAL. *Pillamento, rubamento.* GERM. *Beraubung / diebstal / plünderung.* HISP. *Aquella obra de robar y saltear.* ANGL. *Robbing, pilling or sacking.* Cic. *Cal. lib. 2.* Quid? tu me hoc tibi mandasse existimas, ut vadimonia dilata, & Chresti compilationem mitteres.

Compilatūs, a, um, qui furtum passus est (teste Nonio) quod qui è domo supellectilem detrahunt, æquare omnia & compilare videantur.

Compīngo, is, compegi, compactum: Compositum à Con & pangō. Contrudo, compello, detrudo. *ἰσὺν ἀλλήλοις.* GALL. *Chasser, pouffer, ferrer.* ITAL. *Cacciare, spingere.* GERM. *Zusammen trucken oder stossen.* HISP. *Empuxar.* Plaut. in *Amph.* Quid faciam nunc, si tres viti me in carcerem compegerint? Cic. *1. de Orat.* Tanquam in aliquod pistrinum detrudi & compingi videbam. Pallam reposcis, tibi habe, aufer, utere, vel tu, vel tua uxor, vel etiam in oculos compingite. *Plaut. Men. sc. 3. a. 4.* Illius filiam compegit in navem. Idem *Merc.* Idem *Men. sc. 5. a. 5.* Et ob eam rem te in carcerem esse compactum scio. Interdum compono, conjungo. *ἰσὺν ἀλλήλοις.* GALL. *Conjoindre & attacher proprement ensemble.* ITAL. *Coniungere.* GERM. *Zusammen binden oder heften.* HISP. *Componer ò ayuntar.* ANGL. *To sett or joyne certane thinges hand some lie together.* Virg. *2. Eclog.*

Calepinus Pars. 1.

Est mihi disparibus septem compacta cicuris
Fistula.

Cic. *3. de finib.* Quid enim aut in natura (qua nihil est aptius, nihil descriptius) aut in operibus manufactis tam compositum, tanque compactum & coagmentatum inveniri potest? *Gell. cap. 17. lib. 11.* Compingere verba, pro conjungere. Huic opponitur Incompactum, hoc est, disjunctum, malè compositum, *ἀσυνάμυστον.* Potest etiam esse compositum à Pingo. *Lactant. lib. 7.* Ut summam illam, quæ continet universa, compingent, & adimplerent.

Compactum, pro convento, vel compromisso, ab inusitato verbo Compaciscor, vel compeciscor; non à Compingo, id enim alterius est significationis. *Sosipater lib. 2. Gram. Suet. in Jul. cap. 20.* Productioque pro rostris authores ex compacto nominare. Compacto, vel de compacto aliquid agere, id est, ex composito. *ἰσὺν ἀλλήλοις.* Plaut. *Cap. se. 1. a. 3.* Nemo fides: scivi extemplo rem de compacto geri. Idem *Pseud. sc. 5. a. 1.* Quid si de compacto hoc faciunt consulis dolis. *Liv. 5. ab Urbe.* Et multo verisimilius sit, compacto eam rem, & communè fraude Patriciorum actam. Verum hoc potius videtur à Paciscor esse deductum.

Compactio, verbale. Compositio, conjunctio, coagmentatio. *ἰσὺν ἀλλήλοις.* GALL. *Assemblée & liaison ensemble.* ITAL. *Assebramento, constringimento.* GERM. *Zusammen setzung oder bindung / zusammensüfung.* HISP. *Ayuntamiento.* ANGL. *Setting or joyning together.* ut compactio membrorum. Cic. *5. de finib.* Videamus ea quæ terra gignit corticibus, & radicibus calida servari: quod contingit animalibus sensuum distributione, & quadam compactione membrorum.

Compactiōis, e, quod compactum est, vel quod compingi potest. *ἰσὺν ἀλλήλοις.* GALL. *Entassé, amoncelé.* ITAL. *Conziunto, ammassato.* GERM. *Das zusammen getriben oder aneinander gehest ist.* HISP. *Ayuntado, ò ayuntable con otro.* ANGL. *That is or may be joyned or sett together.* Plin. *lib. 11. cap. 18.* Optima, varietate, & in rotunditatem compactiles. *Vitruv. lib. 4. cap. 7.* appellat trabes compactiles, subscudibus compactas: & *lib. 10. cap. 17.* Compactiles postes.

Compeciscor, verbum antiquum: unde Plaut. in *Pseud. sc. 5. a. 1.* Si sumus compecti: vulgò *consecti.*

COMPITĀ, dicuntur loca quæ petuntur, hoc est, adeuntur per diversas vias: cuiusmodi sunt trivia & quadrvia, in quæ plures coeunt viae. *ἰσὺν ἀλλήλοις.* GALL. *Carrefours, ou carefourz.* ITAL. *Luoghi a i quali si va per diverse vie.* GERM. *Wegscheyd / ein ort da vil weg zusammen kommen.* HISP. *Encruzijada de muchas vias.* ANGL. *Foure corned strattes or trosserways.* Ovid.

in ternas compita secta vias.

Virg. *2. Georg.* Pramiâque ingentes pagos, & compita circum.

Compita grata Deo.

(i. Lari.) Ovid. *5. Fast.* Antiquis in usu erat & compitus masculini generis, ut annotavit Nonius. *Varro de Scenicis originibus, lib. 3.* Ubi compitus erat aliquis. Hinc

Compitālīā, orum: Festa quæ in compitis peragebantur, à Servio Tullio diis Laribus instituta, ut est author Plin. *lib. 37. cap. ult.* *ἰσὺν ἀλλήλοις.* ANGL. *Faastes solemnised in streates or crosse wayes.* Cato *de re rust. cap. 5.* Rem divinam, nisi Compitalibus, in compito, aut foco ne faciat. Ferias, compitalia, quomodo prætor concipiebat. *Gell. cap. 24. lib. 10.* Inde Compitālītūs, a, um: ut, Dies compitalitius, quo compitalia celebrabantur: & Deus compitalitius, qui compitis & viis præest. *ἰσὺν ἀλλήλοις.* Vide plura de his apud *Gell. lib. 10. cap. 24.* Compitalitiæ ambulationes. Cic. *ad Attic. lib. 7.* Ego quoniam 4. Non. Janvar. Compitalitius dies est, nolo eo die in Albanum venire molestus familiaræ. Et ad eundem *lib. 2.* Sed hoc ambulationibus compitalitiis reservemus.

Compitālītīā, orum, substantivè. Cicero in *Pisonem*, Tu quum in Calendas Janvarias compitalitiorum dies incidissent, Sextum Claudium, &c.

Compitālīs, e, adject. *Suet. in Aug.* Compitales lares ornare bis anno instituit, veris floribus, & æstivis.

Compitus, pro compita. *Varro.*

COMPLACĒŌ: Placo. *ἰσὺν ἀλλήλοις.* GALL. *Complaire, fort plaire.* ITAL. *Piacere summamente.* GERM. *Gar wol gefallen.* HISP. *Complazer.* ANGL. *To please.* Ter. in *Andr.* Postquam me amare dixi, tibi complacita est. Præteritum facit Complacui, vel Complacitus sum, ut in superiore exemplo: & apud *Plaut. in Rud.* Hoc Deo complacitum est. Complacere (de convento.) *Gell. cap. 9. lib. 17.* Complacitum est consilium. Idem *cap. 3. lib. 18.* Idem *Plaut. in Amph. prolog.* Quantūque amator quum quid complacitum est semel. Complacitum hoc est Higino. *Gell. cap. 21. lib. 1.*

COMPLACŌ, as: Placo, adjungo, concilio, & mitigo. *ἰσὺν ἀλλήλοις.* GALL. *Appaiser & adoucir.* ITAL. *Placare.* GERM. *Desſonen.* HISP. *Aplacar ò amansar.* ANGL. *To appease to mitigate.* Gell. *lib. 7. cap. 3.* In principiis autem patroni, qui pro reis dicunt, conciliare sibi, & complacere iudices debent. *Ex Tullio Titone.*

COMPLĀNO, as: Plano, planum reddo. *ἰσὺν ἀλλήλοις.* GALL. *Applanir, unir.* ITAL. *Spianare.* GERM. *Ebnen / eben machen.* HISP. *Allanar las cosas asperas.* ANGL. *To mak plane, le vell or even.* Cato *cap. 151.* Dimidiarum digitorum terram altam succernito, id bene tabula, aut manibus, aut pedibus complanato. Cic. *pro domo. Sp.* Melii regnum appetentis domus est complanata, id est, destructa, solo æquata. *Cæsar.* Sed propè jam constituta opera quum complanarent, id est, perficerent, extremam manum imponerent.

COMPLAUDŌ, is, ere: Plausu certatim comprobare. *ἰσὺν ἀλλήλοις.* GALL. *Frappet des mains, & approuvey quelque chose, applaudir.* ITAL. *Battere, con mani, & piedi.*

per segni di commendare qualche cosa. GERM. Froloctens das ist hand vnd süß zusammen schlagen/ vnd anzeigen das vns ein ding woll gefalle. HISP. Favorecer a otro con las manos. ANGL. To clappe handes in signe of approving. Cic. de Amic. Stantes complaudent in te ficta.

COMPLECTOR, complexus sum: amplector, comprehendo. { רשן chibschák, רשן chibbék. εμπαλασσω, λαμβάνω. GALL. Embrasser, comprendre. ITAL. Abbracciare, comprendere. GERM. Umbfassen/ begreifen/ oder omb/greifen. HISP. Abraçar, prender. ANGL. To embrace, to tak in the armes. Terent. in Andr. Accurrit, mediam mulierem complectitur. Cic. pro Rosc. Quo uno maleficio scelera omnia complexa esse videantur. Idem in somn. Scip. Me arctior quam solebat somnus complexus est. βραχύτερον & εὐσπίστου ἐλάφου ὑπὸν. Complector te amore, id est, amo te: quod & sine ablativo dicitur. Cic. Curioni, De ipso T. Annio tantum tibi polliceor, te majoris animi, gravitatis, constantiae, benevolentiae erga te, si complecti hominem volueris, habiturum esse neminem. Complecti obfidione & munimentis. Velleius. A. complectere. Ph. facio lubens. A. urinam sic efferamur. Plaut. Asin. sc. 3. a. 3. Ubi amans complexus est amantem. Idem Pseud. sc. 1. a. 5. Vidi illam complexam & osculantem: alibi amplexantem. Idem Merc. sc. 6. a. 2. Complector cogitatione, cogito. Complector animo, considero. τὸ ἰδὲ ἐμπαλάσσω. Cic. in Cat. Etenim quum complector animo, quatuor reperio causas, cur senectus misera esse videatur. Complector etiam passivè legitur. Scævola in l. si sic stipulatus sim, ff. de verb. oblig. Nam sicut & ipsius, & hæredis caput, ita & ipsius vis & hæredis vel sapius facta complectitur, ut condemnentur quanti interest. Pompon. apud. Non. Quin ergo, quando convenit complectere.

Complex, qui uno peccato vel crimine alteri est applicatus: ad malum, ad bonum verò nunquam dicitur. Gloss. Isid. Sed Ambros. lib. 3. de Offic. cap. 14. ait: Id quod turpe est, non potest esse utile: neque rursus id quod honestum est, inutile: quia complex honestatis est semper utilitas, & utilitatis honestas.

COMPLEXUS, a, um, participium actionem significans. { רשן mechahschék, רשן mechabbék. εμπαλάσσω, εμπαλάσσω. GALL. Qui tient entre ses bras. ITAL. Chi tiene abbracciato. GERM. Der umbfangen oder begriffen hatt. HISP. Cosa que abraça. ANGL. That embraceth or taketh in his armes. Cic. de somn. Scip. Complexus me senex, εμπαλάσσω με, οὐκ εμπαλάσσω με. Sic eodem loco, Terra complexa medium locum, ἡ γῆ κλεισθησάμενη τὸ μέτρον τῆς χερσὶν τῶν ποταμῶν. Sic Virg. Inter se complexi, ἐπαλάσσωσιν ἀμπεπλοῦσθαι.

COMPLEXUS, participium passivum. { רשן mechahschék, רשן mechabbék. εμπαλάσσω, εμπαλάσσω. GALL. Embrassé. ITAL. Abbracciato. GERM. Der umbfangen oder begriffen ist. HISP. Abraçado. ANGL. Embraced. Cic. pro Rosc. Amer. Atque ejusmodi, quo uno maleficio scelera omnia complexa esse videantur.

COMPLEXUS, us, nomen à Complector. { רשן chibschák, רשן chibbék. εμπαλάσσω. GALL. Embrassement, en vironnement. ITAL. Abbracciamento. GERM. Umbfangung. HISP. Abrazamiento. ANGL. Embracing, taking in the armes. Plaut. in Amph. Meus Amphitruo uno cubiculo Alemenam complexu tenet. Cic. pro Font. Num etiam de matris hunc complexu lectissimæ, miserrimæque scæminæ, vobis inspectantibus avellet, atque abstrahet? Complexus pro amore. Cic. 5. de finib. Serpit sensim foras cognationibus primùm, tum affinitatibus, deinde amicitiiis, post vicinitatibus cum civibus, & iis qui publicè socii, atque amici sunt, deinde totius complexu gentis humanæ. Complexus sæpe apud Fabium, pro comprehensione, & circumstantia, ut lib. 4. cap. 4. Sunt hæc citra complexum personarum, temporum, caufarum.

COMPLEXIO, verbale, Complexus. { רשן chahschák, רשן chibbék. εμπαλάσσω, εμπαλάσσω. Cic. in Orat. Nec acervatim multa frequentans, una complexione devinciet. Complexiones, copulationes, & adhesiones. Cic. 1. de finib. Complexio item à Rhetoribus appellatur, quod Greci ἀλλομυση, Latinorum nonnulli Argumentum cornutum appellant, duas habens partes, quarum utram concesseris, non effugis reprehensionem.

COMPLEXIVUS, a, um, ut Complexiva conjunctio. Diomedes Grammat. lib. 2. ubi copulativam conjunctionem vocat complexivam.

COMPLEO, ex Con & pleo. Ad summum, seu penitus impleo, conficio. { מל malé, ששלם schillem, חילל chilláh. εμπαλάσσω, εμπαλάσσω. GALL. Combler, emplir. ITAL. Empire, pienamente cumpire, finire. GERM. Erfüllen/ zuffüllen/ voll machen. HISP. Hencbir a cumplir, acabar. ANGL. To fill to the toppe, to finishe or per forme. Gellius, Ventus à latere sæviens navem undis conpleverat. Telis complebantur corpora. Plaut. Amph. sc. 1. a. 1. Quem propter corpus stupri compleverit. Ibid. sc. 2. a. 4.

Et jam compleverat venitor sua fata.

Ovid. Eleg. ult. lib. 4. Trist. Reliquos bona spe complet. Cæs. 2. de bell. civ. Reperitur etiam sine ablativo. Cic. de somn. Scip. Quis est qui complet aures meas, tantus & tam dulcis sonus? Per translationem pro finire, εμπαλάσσω. Idem in Cat. Leontinus Gorgias centum & septem complevit annos. Interdum pro supplere, perficere, integrare. Salust. Duas legiones instituit, cohortes pro numero militum complet. Complete, cum genitivo. Plaut. Menach. sc. 5. a. 5. Paralusus qui me complevit flagitiu & formidinis. Idem in Amphit. sc. 1. a. 1. Erroris ambo ego illos & dementiæ complebo, atque omnem Amphitruonis familiam.

COMPLETUS, a, um. Perfectus, absolutus. { מלמש meschullám. תלמש. GALL. Achevé, absolu. ITAL. Fornito. GERM. Erfullter/ vollkommen. HISP. Acabado. ANGL. Fulfilled, finished. Cic. in Orat. Aures perfecto completoque verborum ambitu gaudent.

COMPLEMENTUM, Supplementum. { תכלית tichlá. תכלית tachlish. εμπαλάσσω. GALL. Accomplissement, achievement. ITAL. Empimento. GERM. Ein erfüllung/ vollendung. HISP. Hinchimiento. ANGL. That supplieth which lacketh. Cic. in Orat. Inculcata reperias inania quedam verba, quasi complementa numerorum. Corn. Tacit. lib. 1. Addito majestatis crimine, quod tum omnium accusationum complementum erat.

COMPLEXUS, Complexio, vide Complector.

COMPLICO: Simul plico, involvo, claudio. { גלל gillél, רכב chabák. εμπαλάσσω. GALL. Envelopper & plier l'un dans l'autre. ITAL. Piègare insieme. GERM. Zusammen wicklen/ zusammen legen. HISP. Plegar juntamente. ANGL. To folde or wrappe together. Plaut. in Rud. Dum tibi hanc rudentem, quam trahis, complico. Ad hunc modum dicimus Complicare epistolam, pro eo quod est claudere. Cic. ad Attic. Quum complicarem hanc epistolam, &c. Significat etiam contrahere, & quod latum erat, angustum reddere: ut quum dicimus, Complicare vela. Ejus contrarium est Evolvere, quod scilicet implicatum & involutum erat, expedio. Cic. 3. Offic. At verò si quis voluerit animi sui complicatam notionem evolvere.

COMPLODO, is. Concurtio, collido. { רשן saphák, רשן machách. εμπαλάσσω. GALL. Battre les mains ou les pieds. ITAL. Battere le mani à i piedi. GERM. Die hand oder fuß zusammen schlagen. HISP. Sovajar las manos à los pies. ANGL. To stricke the feet or clappe the handes together. ut, Complodere manus, Complodere pedes, est manuum, vel pedum collisione strepitum edere. Quintil. lib. 11. Nam & complodere manus, scenicum est, & pectus cadere. Senec. lib. 1. de Ira, Complodæ sapiens manus.

COMPLORO, as: Deseo, deploro. { רכב bachál, רשן saphádh, רשן konén. εμπαλάσσω, εμπαλάσσω, εμπαλάσσω. GALL. Pleurer ensemble, faire lamentation, & deuil. ITAL. Piangere insieme, compiangere. GERM. Beroeynen. HISP. Llorar juntamente con otros. ANGL. To weep and mourne together. Liv. 5. ab Vrbe, Complorati omnes pariter vivi, mortuique, totam planè urbem laments impleverunt. Cic. pro domo sua, Videre prætextatos inimicos nondum morte complorata arbitria petentes funeris. Complorare aliquem. Senec. cap. 1. de conf. ad Helv. Complorantibus nostris omnibus. Gell. cap. 1. lib. 1.

COMPLORATUS, us, ui. Ploratus, fletus, luctus. { רכב bechi, רשן missédh, רכב kináh. εμπαλάσσω, εμπαλάσσω. GALL. Pleur, lamentation. ITAL. Lamentatione. GERM. Beroeynung. HISP. Lloro. ANGL. Weeping, mourning. ut, Comploratu iusto persequi mortuos. Liv. 5. bell. Punic.

COMPLORATIO, verbale: Lamentatio, comploratus. Livius 6. bell. Punic. Comploratio eorum, flebilisque voces. Nulla domus sine aliqua comploratione. Senec. cap. 14. al. 33. de consol. ad Polyb. Nullas complorationes, ne ullas quidem voces indecoras edebat. Gell. cap. 5. lib. 12. Idem cap. 3. lib. 10.

COMPLURES, συμπλοῦρες: Complura, & compluria, sine numero singulari. Multi. { רכב rabim. רכב, εμπαλάσσω. GALL. Plusieurs ensemble. ITAL. Molti. GERM. Viel miteinander. HISP. Muchos. ANGL. Many together. Gellius positivè esse gradus, non comparativè (lib. 5. cap. 21.) docet. Cæs. lib. 8. bell. Gall. Quod ubi accidit, complures hostium magno nostrorum impetu pulsi vulnerantur. Cic. 4. in Verrem, Dicebant scyphorum paria complura, hydrias argenteas. Terent. Hecyr. Ubi illic dies est, complures accessi jubet. Scio hic complures fores esse. Plaut. Aul. sc. 9. a. 4. Terent. Phorm. Nova hic compluria. Ubi Donatus: Secundum regulam loquutus est Terentius, nam hoc Complure, & hæc Compluria dicitur. Sic veteres, quod nostri dempta syllaba, Complura dicunt. Sic Cato orig. 2. Fana hoc loco compluria. Cic. in Orat. Confirmandi genera compluria. Credo, quia veteres hoc Plure, non hoc Plus, dicebant. Gell. cap. 5. lib. 8. & cap. ult. lib. 5.

COMPLUSCULI, orum, diminutivum. { רכב rabbim. εμπαλάσσω. GALL. Quelques uns, quelque petit nombre. ITAL. Alquanti. GERM. Simlich vil miteinander. HISP. Algunos poquillos mas. ANGL. Some together. Plaut. in Rud. Non herclè adolescens, jam hos dies complusculos quemquam istic vidi sacrificare. Terent. Hecyr. Dies complusculos bene conveniebat sanè inter eas. Gellius cap. ult. lib. 20. cap. 2. lib. 19. cap. 11. lib. 7.

COMPLURIES, adverb. Gell. cap. 2. lib. 17. cap. 3. lib. 7. & apertè e. ult. lib. 5. Factum ab eo quod est Compluria, & significat sæpè. { רכב pehamim. εμπαλάσσω. GALL. Plusieurs fois. ITAL. Più & più volte. GERM. Ofstermal/ oft und dick. HISP. Muchas vezes. ANGL. Many tymes. Cato Orig. lib. 4. Contumelias mihi dixisti compluries. Plaut. Persa, Metuo herclè verè: fensi ego jam compluries. Fest.

Complutum, V. olim E. sub A. Toletano: hodie Alcalá de Henares.

COMPLUTENSIS, populi à Compluto dicti. Plin. lib. 3. cap. 3.

COMPLUVIUM, ii, { οὐρανός οὐρα τὸ ὑπερὸν οὐρανὸς γίνεται. GALL. Vne goutiere, ou esgout où la pluye de plusieurs toits s'assemble. ITAL. Fogna, luogo dove la pioggia di piu tetti si racoglie. GERM. Ein solch ort/ an welchem das regen wasser von vilen dächtern zusammen laufft. HISP. El patio de casa. ANGL. A gutter receiving rayne of diverse houses. A pluvia dicitur locus in ædibus, quò de diversis tectis aqua pluvialis defluit. Colum. lib. 4. cap. 24. At si longius, quam ritus agricolarum permittit, & à capite vitis emicuerit, & brechii in aliena jugorum compluvia perreperit, &c. In compluvium Deorum, &c. transtulit palmam. Sueton. Aug. cap. 91. Varro lib. 4. L. L. Deorsum quò implaebat, Impluvium dictum: & sursum quò compluebat, Compluvium. Vel ut Festo placet, Impluvium, quò aqua impluit collecta de tecto: Compluvium, quò de diversis tectis aqua pluvialis confluit in eundem locum.

COMPLUVIUS, a, um, adject. ὑπερὸν ὀμβρῶν δεικνύς. ut Compluvius lacus, qui ex pluvia aqua colligitur. Varr. lib. 1. de re rust. cap. 13. Una, ut interior compluvium habeat lacum, ubi aqua saliat, qui intra stylobatas quum venit, sit semipiscina.

COMPLUVIATUS, adjectivum, ad compluvii modum factum: ut, Compluviata vinea. Plin. lib. 17. cap. 21. Quinque generum hæc: sparsis per terram palmitibus, aut per se vite subrecta, vel cum adminiculo sine jugo, aut pedata simplici jugo, aut compluviata quadruplici. Et paulò post, Compluviata copiosior vino est, dicta à cavis ædium compluviis. Varr. 1. de re rust. cap. 8. Jugationis species duæ: una directa, ut in agro Canulino: altera compluviata, in longitudinem, & latitudinem jugata, ut in Italia pleræque.

COMPONDERO, ουσπεποιζω. Apuleius in Hermor. Aesclepio: Ex parte corruptiore mundi, & ex divina pari lance componderans. Complutus, a, um, à Compluo, is. Solinus cap. 15. de gravibus, Quum trans medium alveum adventasse se sciunt, scrupulorum sarcino pedes liberant: ita nautæ prodiderunt, compluti sæpe ex illo casu imbre saxatili.

COMPONO, is: Simul pono, conjungo. { חבב chibbér, תקן tikken. סוּפְּרָמִי. GALL. Composer, mettre ensemble, proprement agencer, assembler & joindre. ITAL. Componere, mettere insieme. GERM. Zusammenn setzen/zusammen machen. HISP. Componer cosas diversas. ANGL. To put sett or joyne together. Virg. 8. Æneid.

Componens manibusque manus, atque oribus ora.

Suo loco compositum capillum commodè (Bien accomodé, bien agencé.) Plaut. Most. sc. 3. a. 1. ¶ Ponitur aliquando pro constitutere, οὐλάτιον, ὑποκατασκευάζω. Cicer. pro Dejotaro, Locus erat quidam, in quo erant ea composita, quibus te rex munerare constituerat. Idem 3. de Orat. Collocationis est componere, & struere verba, sic ut néve asper eorum concursus, néve hiulcus sit, sed quodammodo coagmentatus & lenis.

Omne videres

Numen ad hanc vultus composuisse suos.

Ovid. lib. 5. Fast. ¶ Accipitur etiam pro ædificare. Virg. 3. Æneid.

Quam tuta possis urbem componere terra.

¶ Item pro comparare. { שוּרָה שְׁחִיבָה, דִּמְמָה, סִלְחָה. סוּבָאָה. GALL. Comparer, conferer. ITAL. Comparare, assimiigliare. GERM. Vergleichen/eines gegen dem ändern setzen oder halten. HISP. Cotejar. ANGL. To conferre. } Quoniam quæ comparantur, juxta se ponuntur. Salust. in Jugurtha, ubi Metelli dicta cum factis componit. Virg. in Eclog.

sic parvis componere magna solebam.

¶ Quandoque pro ornare. { ὀψοῦν. ANGL. To adorne. } Nam compositio apta ornatum affert. Idem 4. Georg.

Dulcis compositis spiravit crinibus aura.

Vestis (bombycina) quæ ad nihil aliud exigenda, quàm ut nudam componeret. Senec. cap. 16. de cons. ad Helv. Componere ad speculum corpus. Suet. in Calig. cap. 50. Compone ejus (puellæ) mores & formam. Idem Senec. cap. 16. de cons. ad Helv. ¶ Quandoque pro colligere, συλλέγω. Cicer. in divin. in Verr. Si ab isto libro, quem tibi magister ludi nescio quis, ex aliis orationibus compositum dedit. ¶ Quandoque pro reficere, recreare. Virg. 4. Georg.

Vix defessa senem passus componere membra.

¶ Quandoque pro lenire, πωδών. Ambrosius lib. 1. Offic. Cavere debemus ne in perturbationem prius incidamus, quàm animos nostros ratio componat. ¶ Componere etiam verbum usitatum olim in funeribus, quum cadaverum ossa atque reliquias in urna componebant. Hor. Serm. lib. 1. sat. 9.

Omnes composui felices: nunc ego resto.

Unde & de die quasi mortuo (nam & diem mori, comburere, & componere dixerunt, ut adnotavimus in verbis Morior, & Comburo,) translata extulit Maro in 1. Æneid.

Ante diem clauso componet vesper Olympo.

id est, finiet, ita ut mortuus non reviviscat. ¶ Componere negotium, pro transigere, finire. Suet. in Calig. cap. 40. Compositæ seditiones. Idem in Tiber. cap. 25. Quandoquoque pro statuere: Crudele factum ita composuit, ut &c. (i. statuit,) Senec. cap. 15. de consol. ad Helv. ¶ Quandoque pro ad concordiam adducere. { οὐρανάτιον, ὑποκατασκευάζω. ANGL. To endor finish. } Plaut. in Curc. sc. 3. a. 5. Si possum hæc inter vos componere. Virg. Eclog. 3.

Non nostrum inter vos tantas componere lites.

Iliaca componentes tempora. Velleius. ¶ Quandoque convenire, pacisci, συντίθεσθαι. Unde dicimus, Ex composito aliquid agere, ἐκ συνθέσεως, pro eo quod est, ex conventionione, vel quemadmodum inter nos convenit. Plinius, Nihil non ex composito fecimus, pactum servavimus. ¶ Quandoque pro fingere, simulare, παρὰ τὸ αἰεῖν. Salust. Non sunt composita mea verba: parvi id facio, ipsa virtus satis se ostendit. Plaut. Quas ille fabellas composuit. Næ tu istuc malo tuo compositis mendaciis advenisti. Per compositum fictumque vultum lachrymæ profunduntur. Senec. 16. al. 35. de consol. ad Polyb. Aliquem componere, pro Sepelire. Tacit. lib. 17. Pisonem Verania uxor ac frater Scribonianus, T. Junium Crispina filia composuere. Ovid. 4. Metam. dixit, Tumulo componi.

Compositique nepos busta piabat avi.

Idem 5. Fast. ¶ Item componere, pro scribere: ut Componere historiam. Plin. epist. 137. Amores componere, est lasciva carmina scribere, apud Ovid. 2. Trist. eleg. 1.

Denique composui teneros non solus amores.

Non hæc ingenio, non hæc componimus arte.

Idem Eleg. 1. lib. 5. Trist. Meditata & composita oratione. Sueton. August. cap. 84.

Iube alios aliisque memor componere versus.

Tib. lib. 4. ¶ Componere pretio, pro Redimere. Salust. in bello civil. Quin lenones & vinarii lanique, quorum præterea vulgus in dies usum habet, pretio compositi: hoc est, facta pretii compositione redempti, inquit Sipontinus ex Nonio.

COMPONITUS, Compositior, Compositissimus, nomen ex particip. Ornatus, confatus, concretus, conglutinatus. { מֶחֱבֵחָן, מֶחֱבֵחָן, מֶחֱבֵחָן, מֶחֱבֵחָן. GALL. Composé, bien ordonné, fait tout à propos. ITAL. Composito, bene ordinato, fatto con ordine. GERM. Zusammen gesetzt/wolgeordnet. HISP. compuesto, attaviado. ANGL. Made and well sett together. } Composita cervice ad ictum. Senec. cap. 26. de cons. ad Marc.

Tam bene compositum sollicitare torum.

Ovid. 3. Fast. Vide plura in præcedenti vocabulo. Compositus aceruus. Tibul. eleg. 1. lib. 1. Composita hora. Liv. 2. bell. Pun. Acrior impetu atque animis, quàm compositior ullo ordine pugna fuit. Cicer. 1. in Verr. Et ex accusatione perficiam, ut nemo unquam post

hominum memoriam paratior, vigilantior, compositior ad judicium venisse videatur. Idem ad Attic. lib. 6. Admiratus sum, ut vidi ob-signatam epistolam, & brevitate ejus: ut aperui, rursus οὐχ ὀρθῶν literularum, quæ solent turæ compositissimæ & clarissimæ esse.

COMPONITUS, per syncop. Virg. 1. Æneid.

nunc placida compositus pace quiescit.

Excomposito. Suet. in Claud. cap. 37. Livius lib. 1. & 4. ab urb. & lib. 6. d. 4. Item Decomposito. Apul. Apol. 1.

COMPONITUS, ablativus vice adverbii. Consulto, cogitato, data opera. { ὁπὸ συνθέσεως, ἐκ συνθέσεως. GALL. De fait & premedité, tout à propos, de propos délibéré. ITAL. Pensatamente, con animo deliberato. GERM. Auf anschlag/vnd vorbereitung/durch ein vorangelegte sach. HISP. Con deliberacion. ANGL. Of sett purpose. } Terentia in Phorm. Composito factum est quomodo hanc amans habere possit sine dore.

COMPONITUS, aliud adverbium. Aptè, dispositè, { οὐρανάτιον. GALL. Avec bonne ordonnance, par ordre, proprement. ITAL. Ordinamento, per ordine, propriamente. GERM. Ordentlich/gehörtlich sein. HISP. Idoneo y ataviadamente, con orden. ANGL. Properly in good order. } Cic. 1. de Orat. Sin oratoris nihil vis esse nisi compositè, ornatè, copiosè eloqui, id est, eleganter.

COMPONITUS, à Compositè adverb. Cornel. Tacit. lib. 15. Occulto præcepto compositius cuncta, quàm festinatius agerent.

COMPONITUS, is, verbale. { מַעֲבָבֵת. סוּפְּרָמִי, οὐρανάτιον. GALL. Qui compose & assemble quelque chose. ITAL. Compositore di qualche cosa. GERM. Zusammen setzen/odner. HISP. Composedor & accabador. ANGL. That joyneth any thing together. } Cic. in Orat. Non enim inventor, aut compositor, aut actor, hæc complexus est omnia. Ovid. 2. Trist.

Plus sibi permisit compositore suo.

COMPONITIO, onis, verbale: Confectura, structura, coagmentatio. { מַעֲבָבֵת, מַעֲבָבֵת, מַעֲבָבֵת. Ἀσύνθετος, Ἀσύνθετος. GALL. Composition, assemblément proprement fait, accord. ITAL. Composizione. GERM. Ein zusammen setzen/oder das machen eines dings. HISP. Compositcion. ANGL. The making or joyning of a thing together. } ut, Compositio unguentorum. Plin. lib. 20. cap. 24. Sed discessuri ab hortensibus rebus, unam compositionem ex his clarissimam subtexemus. Cic. 2. de legib. Totaque hujus juris compositio Pontificalis magnam religionem ceremoniamque declarat. Idem 1. Offic. Apta compositio membrorum. ¶ Interdum idem quod dispositio. Cic. 1. Offic. Ordo est compositio rerum aptis atque accommodatis locis. Nonnunquam idem quod pactum, conventio, transactum, compromissum. Idem 5. Philip. Pacis, concordia, compositionis author esse non destitit. Compositio discordiarum, pacificatio. Cæsar. 1. bell. civ. Legatos ad Pompeium de compositione mitti oportere.

COMPONITURA, æ, vel Composituta. Cato de re rust. cap. 25. Trapetus emptus est in Sueffano nummis quadringentis, & olei p. l. compositura nummis sexaginta, &c. Gell. lib. 3. cap. 20. Solacissimus est in par & inconveniens compositura partium orationis.

COMPORIO, as: Congero, in unum locum porto. { συμφορία. GALL. Porter ensemble. ITAL. Portare in un luogo. GERM. Zusammen tragen. HISP. Traer a cuestras juntamente. ANGL. To beare together. } Cicer. in Pis. Quum servorum delectus haberetur in foro, arma in templo Castoris luce & palam comportarentur. Comportare frumentum ex agris in loca tuta. Cicer. ad Attic. lib. 5. Horat. 2. Serm.

Si quis amat citharas, emptas comportet in unum.

COMPOTUS, (à com & pos antiq. i.e. potis) qui potis est in aliqua re. { בָּהָל. ἰσχυρῶς, ἐπιβολῶς, ἐπιτυχῶς. GALL. l'ouissant & ayant, participant, ayant en sa puissance. ITAL. Colvi che ha ottenuto qualche cosa. GERM. Der etwas besitzt/oder erlangt hat. HISP. El que alcanza alguna cosa. ANGL. Participant that hath is desirable. } Valerius lib. 1. Imperatores compotes victoriam. Plaut. in Capt. Atque ita me rex deorum atque hominum faxit patriæ compotem. Compos victoriæ, Velleius. Compos sui frustra poeticas fores pellit. Senec. cap. ult. de Tranq. Laudis compos revenit. Plaut. Amph. Suum herum faciet libertatis compotem, faxit me patriæ compotem. Idem Capt. sc. 4. a. 3. Compos animi, qui animum suum habet in potestate, vel qui habet sanam animum. ὑπερθετος, ὑπερθετος. Terent. in Adelphis, Vix sum compos animi, ita ardeo iracundia. ¶ X Impos: ut, Impos animi, pro infano, furioso, amente, qui animo sanus non est, qui ve animi instrumentum habet vitiatum. Plaut. in Capt. Eripite isti gladium, quæ sui est impos animi. ¶ Sic compos voti. X Impos voti. Cicer. Nam quomodo victores dicimus voti compotes, qui quicquid volunt faciunt, sic victos è contrario voti impotes, qui non possunt facere quod volunt. Compos voti factus. Senec. cap. 13. de consol. ad Marc. Legimus etiam nunquam, Compos miseriarum: ut etiam in malam partem accipiatur. Plautus in Epid. Cedo manum mihi, accipe ærummatum, & miseriarum compotem: id est, qui simul tecum miserias sit habiturus. Sunt autem Compos & Impos generis communis, composita ab antiqua & inusitata voce Pos, potis: unde & possum & possideo. Pos autem idem est quod potes, cujus genitivo Potis nunc loco nominativi utimur. Pers.

Nec potis es nigrum vitio præfigere Theta

Virg. 3. Æneid.

Nec potis Ionios fluctus aquare sequendo.

Terent. in Phorm. Adolecens primum abs te hoc bona venia peto. Si tibi placere potis est, mihi ut respondeas: hoc est, si potest, si possibile est. Quod autem Persius dicit, Qui pote vis dicam? nugari? Pote pro Potis accipitur metri causa. Similiter apud Propertium,

Qua pote quisque in ea conterat arte diem.

¶ Jungitur quandoque Compos cum ablativo. Salust. Neque animo ad singula satis compos. Ea (copia) sumus compotes. Plaut. Capt. sc. 1. a. 2. Livius lib. 3. Prædæque ingenti compotem exercitum,

citum, suis etiam rebus recuperatis, quae populatione agrorum amissae erant, reducit. Quo in loco compotem, quasi affluentem & latum significare puto. Saepius tamen genitivo jungitur.

Compositio, & **Compositio**, adverbia: vide *Compono*.

Compostella, || *Sancti ago de Compostella*, urbs & Academia regni Galliciae in Hispania, S. Jacobi Apostoli nomine, corpore, cultuque celeberrima, petente Carolo M. Imp. a Leone III. Episcopali dignitate ornata fuit, addito Iriensis Episcopi titulo. ||

Compostella ad Indias Occidentales: vide *Guadalaxara*.

Compotio, is, ire, est compotem reddere. *Apul. lib. 11. de Asin. auro*: Advenisse diem mihi semper optabilem, quo me maximi voti compotiret: i. compotem redderet, ut apud Plautum, Potivit servitutis.

COMPOTO, as: Simul poto, combibo. { מִשְׁכָּה *mischá*. συμπίω. *GALL. Boire ensemble. ITAL. Bere con gli altri. GERM. Mit einander trincken. HISP. Bever unos con otros juntamente. ANGL. To drink together.* }

COMPOTATIO, nis: Convivium. { מִשְׁכָּה *mischá*. συμπίω. *GALL. Beuvette en compagnie. ITAL. Il bere di compagnia. GERM. Ein trinckmah/ zách. HISP. Bevida de unos con otros. ANGL. Drinken or banketting together.* } Cic. *de senect.* Bene enim majores accubationem epularem amicorum, quia vitae conjunctionem haberet, Convivium nominarunt, melius quam Graeci, qui hoc idem tum Compotationem, tum concenationem vocant.

COMPOTOR, is, verbale: Combibo. { מִשְׁכָּה *mischá*. συμπίω. *GALL. Compagnon à boire. ITAL. Compagno al bere. GERM. Ein gáchgefell/ oder zutríncker/ mittrincker. HISP. Bevedor que beve con otros. ANGL. A companion in drinking.* } Cic. 2. *Philipp.* Tum adhibes joci causa magistram suffragio tuo, & compotorum tuorum rhetorem. ¶ Odi memorem compotorem, μισῶ μνάμνητα συμποτότω. In eos qui quae inter amicos & inter pocula dicuntur liberius, foras eliminant. *Lucianus in Lapithis, & Martialis.*

COMPOTRIX, icis, foemina. { מִשְׁכָּה *mischá*. συμπίω. *GALL. Compagne à boire. ITAL. La compagna al bere. GERM. Ein mittrinckerin/ die in einer zách begiffen ist. HISP. Bevedora que beve con otros. ANGL. She that bearseth companie in drinking.* } Terent. *in Andr.* Quia compotrix ejus est.

Compotrix, convivola, coëbria. *Sidonius lib. 2. epistola 9. Sed cum vel paucillulum bibere desisset asseclorum moorum famulorumque turba compotrix, quorum cerebris hospiales cratera nimium immersa dominabantur, vicino fonti aut fluvio raptim scrobs fodiebatur, in quam fortè cum cumulus lapidum ambustus dimitteretur, antro in hemisphaerii formam coryli flexibilibus intexto, fossa inardescens aperiebatur, sic tamen ut superjectis Cilicum velis patentia intervalla virgarum, lumine excusso tenebrarentur, vaporem repulsura salientem, qui unda ferventis aspergine flammatis silicibus excuditur.* *Apuleius libro 2. Compotores vino madidi rursus cachinnum integrant.* *Nonius: Combibones, compotores.* Sic Festus dixit ex Lucilio: *Tapullam ridens legem concena opimi.*

Comprades (ex Com & Praes, ædis,) ejusdem rei sponsores. Fest. { σωῖστροι. *ANGL. Pleages or sories wintothor by thame selves.* }

Compransor, is, qui simul prandet. { συναστρωῶν. *GALL. Qui mange avec un autre, compagnon du dîner. ITAL. Chi fa banchetti con altri. GERM. Der mit einem zu mittag isset. HISP. El que come con otros. ANGL. That dineth with another.* } Cic. 2. *Philip.* Hunc tu agrum compransoribus & collatoribus dividebas.

COMPRECOR, atis: Precor, invoco. { מְחַלֵּל *chillál*. δέωμι. *GALL. Prier affectueusement ou solemnellement. ITAL. Pregare. GERM. Bitten. HISP. Rogar. ANGL. To pray desire, or entreate.* } Terent. *in Adelph.* Abi domum, ac deos comprecare, ut uxorem accersas. Comprecari caelestium fidem, dixit Catullus, pro eo quod est, Deorum auxilium implorare:

Caelestiumque fidem suprema comprecor hora.

COMPRECATIO, verbale. { מְחַלֵּל *chillál*. δέωμι. *GALL. Priere solemnelle, supplication. ITAL. Prego, supplicatione. GERM. Bitt. HISP. El ruego. ANGL. Prays, desiring, entreating.* } Genus precatationis, quae solenni quodam ritu ab universo populo fiebat apud Romanos, ut docet Gell. *lib. 13. cap. 21.* ubi ait, Comprecationes Deorum immortalium, quae ritu Romano diis fiunt. *Liv. 9. bell. Maced.* Nulli unquam concioni, Quiritibus, tam non solum apra, sed etiam necessaria haec solennis deorum comprecatio fuit, quae vos admoneret, &c. Nos supplicationes vocamus, qua etiam voce veteres usi sunt.

COMPRENHENDO, his, comprehendi, ensum. Proprie est manu capio. { מִשְׁכָּה *mischá*. λαμβάνω. συμμάχον. *GALL. Comprendre, empoigner. ITAL. Pigliare, comprendere. GERM. Begreifen, erwischen. HISP. Prender. ANGL. To tak, to lay hands upon any thing.* } Plaut. *in Aulul.* Dicant, coqui abstulerunt, comprehendite, vincite, verberate, in puteum condite. Cic. *de natura 1.* Quid opus manibus, si nihil comprehendatur? Sic, Comprehendere hostem, & comprehendere aliquem in fuga, apud Caes. & Comprehendere arma, apud eundem, pro capere. Comprehendi jube. Plaut. *Capt. sc. 4. a. 3.* Ut miles cum foro redierit, me comprehendat. Idem *Merc. sc. 6. a. 2.* ¶ Sed per translationem ponitur aliquando pro percipere, vel intelligere, καὶ νοεῖν. Cic. *famil. lib. 6.* Quae didicisti, quaeque ab adolescentia pulcherrime à sapientissimis viris tradita, memoria & scientia comprehendisti, his hoc tempore utare. In qua significatione dicimus quoque, Comprehendere animo, mente, ratione, sensibus, intelligentia, &c. ¶ Aliquando ponitur pro perstringere, concludere, vel complecti, ἀγαλλοεῖν. Cic. *Attic.* Cato verbis luculentioribus, & pluribus rem eandem comprehenderat. Idem *de Orat.* Ac ne plura, quae sunt penè innumerabilia, confectet, comprehendam brevi.

*Plura quidem fieri quam qua comprehendere didici
In promptu possim.*

Ovid. 13. Metam.
Ut premor ad versa, qua si comprehendere coner.

Idem *Eleg. 2. lib. 5. Trist.* ¶ Aliquando pro prosequi. Cic. *famil. 13.* Sed ut redeam ad id unde ceepi, vehementer mihi gratum feceris, si hunc adolescentem humanitate tua, quae est singularis, comprehenderis, id est, complexus fueris. Quemadmodum idem ad *Curionem* scribens, inquit: De ipso T. Annio tantum tibi polliceor, te majoris animi, gravitatis, constantiae, benevolentiae erga te, si complecti hominem volueris, habiturum esse neminem.

Comprehensum, substantivè, καὶ ἀληπίος. Cic. *lib. 4. Acad.* Quum quamobrem ita oporteret, nihil haberet comprehensi, percepti, cogniti, constituti.

Comprehensibilis, e, quod comprehendi potest. καὶ ἀληπίος. Cic. 1. *Acad.* Id autem visum, quum ipsum per se cerneretur comprehensibile.

Comprehensio: Complexio. { מְחַלֵּל *lekách*, מְחַלֵּל *machlúl*, מְחַלֵּל *michlól*. κατάληψις. *GALL. Comprehension, empoignement, prise ou surprinse. ITAL. Intelligenza, apprehensione. GERM. Ein verstand/ Begreiffung. HISP. El prendimiento. ANGL. Taken, or laying hands in a thing.* } Cic. *lib. 3. de finib.* Cogitationes, comprehensionesque rerum. Idem 4. *Acad.* Perceptio & comprehensio. ¶ Accipitur item pro ipso comprehendendi, sive capiendi actu. Idem 2. *Philipp.* Nam quum comprehensio fontium, mea animadversio, Senatus fuerit.

Comprimis, In primis, εἰς τὰ πρῶτα. Cic. *pro Quintio*, L. Albius vir bonus, & comprimis honestus.

COMPRIMO, is: Premo, ut uvæ compituntur, quo vinum effluat. { מְחַלֵּל *mahách*, מְחַלֵּל *darách*. συμπίω. *GALL. Estraindre, ferrer, clore. ITAL. Comprimere, stringere, premere. GERM. Zusammen trücken. HISP. Apremiar, apretar. ANGL. To presse, to hold in or refraine.* } Plaut. *in Pseud.* Comprimere dentes videor posse aliquo modo. ¶ Item cohibeo, compesco, σωῖξω. Idem *in Rud.* Comprime hunc sic, si tuus est. Terent. *in Heautont.* At tu tibi istas posthac comprimito manus. Idem *in Amphitr.* Ego tibi istam hodie scelestè comprimam linguam. Vix comprimor, quin invollem in oculos isti stimulatrici. Idem *Moff. sc. 3. a. 1.* Orationem comprimam, crepuit foris. Idem *Amph. sc. 2. a. 1.* Comprimenda mihi vox & oratio. Idem *Pseud. sc. 4. a. 1. & sc. 1. a. 3.* Si te dii amant, linguam comprimes. Idem *Merc. sc. 6. a. 2.* ¶ Comprimere audaciam alicujus. Cic. *ad Caton.* ¶ Comprimere aivum, hoc est, sistere, cohibere. *Celsus lib. 6. cap. 18.* In hoc autem casu neque acribus cibis utendum, neque alperis, neque alvum comprimentibus. ¶ Comprimere, suppressere. Cic. *ad Attic. lib. 3.* Scripsi equidem olim ei iratus, quod ille prior scripserat, sed ita compresseram, ut nunquam emanaturum putarem. ¶ Comprimere virginem, pro vitiare. { מְחַלֵּל *schagal*, מְחַלֵּל *schacháb*. βιάζομαι, φθείρω. } Compressit eam de summo adolescens loco. Plaut. *Aul. prol. Liv. 1. ab Vrbe*, Compressa Vestalis, quum geminum partum edidisset, &c. *Martialis.*

*Villica uti duri compressa est nupta coloni,
Incaluit quoties saucia vena mero.*

Hinc

Compressus, us, ui: Coitus. { מְחַלֵּל *mischá*. φθέρω. } Plaut. *Nuce* ad amicam decimo die Athenas viso, quam gravidam hic reliqui compressu meo. Terent. *Adelphis*, Virgo ex eo compressu gravida facta est. Et gravidam fecit is eam compressu suo. Plautus *prolog. Amphitr.* ¶ Compressus, a, um, Participium, ut *Compressus* manus sedere, est otiosum esse. *Liv. 7. ab Vrbe*, Annonam compressam: idem *Liv. lib. 8. dec. 4.* eleganter vocat, quum pretium per coëruptionem esset intentum.

|| **Compressatus**, oppressus. Tertull. ||

Compressiuncula, a, diminutivum. σωβλιμύτιον. Plautus, Dulces amantium compressiunculae.

Compressio, nis, verbale. { מְחַלֵּל *meisár*, מְחַלֵּל *midrách*. σωβλιμύτιον. *GALL. Serrement, estrainta. ITAL. Chiusura, strettura. GERM. Zusammen trückung. HISP. Apremiamento, obra de apremiar.* } Cic. *de clar. Orat.* Grandes erant verbis, crebri sententiarum, compressione rerum berves, & ob eam ipsam causam interdum subobscuri. Compressiones arctae amantium comparum. Plaut. *Pseud. sc. 1. a. 1.*

Compressè, adverbium: Succinctè, arctè. { σωτόμας. *GALL. Brièvement, succinctement. ANGL. Briefly, compactly in fewe wordes.* } Cic. *de finib.* Rhetoricam palmæ, Dialecticam pugno similem esse dicebat: quod latius loquerentur Rhetores, Dialectici autem compressius. Compressius violentiusque quarere. *Gellius cap. 23. lib. 1. GALL. Avec empressement.*

COMPROBO, as: Approbo, laudo, collaudo. { מְחַלֵּל *kjáam*, מְחַלֵּל *hehid*, מְחַלֵּל *hocbiach*. δοκιμάζω, ἀποδέχομαι. *GALL. Approuver du tout, trouver bon, avouer. ITAL. Lodare, affermare, approvare. GERM. Loben/súr gut geben / im gefallen lassen. HISP. Aprovar. ANGL. To approve, to commend, and allowe.* } Caes. 5. *bell. Gall.* Comprobat hominis consilium fortuna. Cic. 4. *Terr.* Eorum ego dignitate accusationem meam comprobare potero. Laudare, & vehementissimè comprobare. Cic. *pro leg. Manil.*

Comprobator, is, verb. { מְחַלֵּל *mekajém*, מְחַלֵּל *mehiad*, מְחַלֵּל *mochiach*. δοκιμαστis. *GALL. Qui approuve & agréé. ITAL. Che approva & ha grata una cosa. GERM. Ein lobet / der im ein hans del gefallen last. HISP. Aprobador, el que aprueba. ANGL. He that approveth or commendeth.* } Cic. 1. *de Inventione.* Deinde ejus facti qui sunt Principes & inventores, qui denique auctoritatis ejus & inventionis comprobatores atque amuli.

Comprobatio, nis. { מְחַלֵּל *hatsumáh*, מְחַלֵּל *sochat hatb*. δοκιμή. *GALL. Approbation, loüan-e. ITAL. Approbatione. GERM. Das rümen vnd die bewérung eines dings. HISP. Aprobacion. ANGL. Approving, commending, allowing.* } Cic. 5. *de finib.* Quis est tam dissimilis homini, qui non moveatur & offensione turpitudinis, & comprobatione honestatis.

COMPROMITTO, est una cum adversario litem arbitrio boni viri submitto. Promittebat enim uterque se arbitri sententiae paritutum. { מְחַלֵּל *jahád*. ἐπιτίπω. *GALL. Compromettre, faire un compromis.*

aux pieds & aux mains, ou autres lieux. ITAL. Fay il callo. GERM. Hart werden/erherten. HISP. Hazer callos, à hazerse callos. ANGL. To be hard shinned. } Cic. 3. de nat. deor. Versutos eos appello, quorum celeriter mens versatur: Callidos autem, quorum tanquam manus opere, sic animus usu concalluit.

CŌNCĀMÉRĀRE, est ad fornicis formam, & arcuato opere ædificare. ξυμμερῶν. GALL. Vouler, édifier en voule. ITAL. Fabricare in volto. GERM. Welben / ineinander welben. HISP. Hazer edificio de boveda. ANGL. To vault, to build like a vault, to mak an archroofe. } Vitruvius, Intervals aut concameranda, aut solidanda fistucationibus. Plin. lib. 11. cap. 24. Specus ipsa, quā concameratur architectura.

CŌNCĀMÉRĀTĪO, verbale. ξυμμερῶν, ἐγέρῳ. ANGL. A vault or archeroofe steeled. } Concamerationes dicuntur ædificia quæ arcuato opere fiunt. Vitruv. lib. 6. Si hypogæa, concamerationesque instituentur, fundationes eorum fieri debent crassiores. Sabinus in l. si cui ades, ff. de leg. 3. Conclave quod supra concamerationem alterarum ædium esset. } Concamerationes etiam dicuntur pergularum hortensium tecta, ad arcuati operis similitudinem facta, quæ aut vitibus, aut alio opere topiario ad opacanda ambulacra solent obduci. In concameratum locum se recipere. Suet. in Aug. cap. 90.

Concana, civitas est mediterranea Cantabrorum in Tarraconenſi Hispania. Ptolem. lib. 2. Hujus incolæ Concani dicuntur. Horat. 3. Carm. Od. 4.

Et latum equino sanguine Concanum.

Concāpes, lignum junctum ædibus, vel vineæ. Inde **Concāpes vineæ**, habens caput suum cum capite vineæ junctum, cujus est radix terræ defixa: hinc Procapes, Deincapes, Ancapes, Primicapes, pro Princeps, Deinceps, Anticipes, Primicipes. Scal. ad Festum.

Concavatur, incavatur cum alio. Tertull. ||

CŌNCĀSTĪGO, as: Castigo. ξαστίζω. οὐφρονίζω, ποιδόω, καλάζω. GALL. Chastier. ITAL. Castigare. GERM. Sûchtigen. HISP. Castigar ò corregir. ANGL. Chastice. } Plaut. Trin. Nam ego amicum concastigabo pro commissa noxa.

Concātenare, simul catenā constringere. Tertull. ||

CŌNCĀVVS, Sinuosus, vacuus. ξανθός. GALL. Creux, cavé. ITAL. Concavo. GERM. Hol. HISP. Profundo ò hueco. ANGL. Hollow. } Convexus. Unde Concavitas. Cic. 2. de nat. deor. Specularum concavas altitudines, saxorum asperitates. Ovid. 4. Metamorph.

— impulsæque tympana palmis,
Concavæque ara sonant.

Cicer. 2. de Fato, Stupidum esse Socratem dixit & bardum, quod jugula concava non haberet. } Concavus, perforatus: ut cavum pro foramine sumitur. Sic Cælius lib. 7. cap. 7. dicit, oculi corneam tunicam, media parte, qua pupilla est, modico foramine concavam esse.

Inque modum tumuli concava surgit aqua.
Ovid. Eleg. 10. lib. 1. Trist. Concava Ditis (i. inferi.) Macrob. in somn. Scip. lib. 1. } Concava pro fossis dixit Claud. 6. Panegy.

— ascensu vincere montem,
Planitiem cursu, valles & concava saltu.

CŌNCĀVO, as, are: Cavare. ξαράω. GALL. Carver. ITAL. Cavare. GERM. Hol. machen/ausstichsen. HISP. Cavar. ANGL. To mak hollow. Concavare brachia in duos arcus, id est, inflectere & sinuare, ut formam imitentur duorum arcuum. Ovid. 4. Metam.

Est locus in geminos ubi brachia concavat arcus
Scorpius.

CŌNCĒDO, is, pro Do, permitto. ξαίνω. GALL. Ceder à quelqu'un, se partir & faire place à un autre, ôtroyer. ITAL. Concedere/permettere, dare licenza. GER. Weichen/zugeben/zulassen. HISP. Dar, otorgar. ANGL. To give place or grant. } Terent. in Adelph. Huc metuisti nunc: si de tuo jure concessisses paululum, &c. Cic. divin. in Verrem, Da mihi hoc, concede quod facile est. } Item pro Ignoscere:

Sed nisi peccassem, tu quid concedere posses?
Ovid. Eleg. 1. lib. 2. Trist. } Ponitur aliquando pro recedo, ἀναχωρία. Terent. in Heeyr. Hic video me esse invisam immerito, tempus est aliò concedere. Liv. 2. bell. Punic. Annibal Sagunto capto, Carthaginem novam in hyberna concesserat. Idem, Quæ quum agerentur, hostes in loca altiora concessere. Concedam huc à foribus. Plaut. Most. sc. 1. a. 1. Huc concedamus (id est, recedamus.) Idem Men. sc. 1. a. 4. &c. Concede huc, concessi (i. hinc recede & huc accede.) Ibid. sc. ult. a. 5. Concedere intrò libet (i. abire.) Idem Pseud. sc. 5. a. 1. Concede, inspiciam quid scriptum est (i. fecede.) Idem Cur. sc. 1. a. 3. Concede huc meâ gnata ab isto longissimè. Idem Men. sc. 2. a. 5. Concedite atque abscedite omnes, de via decedite. Idem Amph. Vos abscedite istinc, nos concedamus huc. Idem Capt. sc. 5. a. 3. Ad januam concessere. Idem Aul. sc. 3. a. 4. Concedi optimum est (i. fugere rabiosum.) Idem Capt. sc. 4. a. 3. &c. Item, Concedere in servitutem. Livius lib. 7. d. 4. In deditionem, lib. 9. d. 4. Concedere in sententiam, idem lib. 2. d. 4. } Aliquando pro credo, consentio, συγγνωσκω. Terent. in Phorm. Nunquàmne hic hodie concedes mihi, neque intelliges? Cic. in Lælio, Quod si rectum statuerimus, vel concedere amicis quicquid velint, vel impetrare ab his quicquid velimus, perfecti quidem sapientia sumus. } Concedere naturæ, i. mori. Salust. in Turgurth. Pater, uti necesse erat, naturæ concessit. } Concedere in gentem, noménque imperantium concessere. } Concedere, absolute pro Vita decedere, seu mori. Tacit. lib. 4. Ut quocumque concessero, id est, supremum diem explevero, & vita decessero.

CŌNCĒDO, generale verbum: unde vim accipit à natura contractus cui adjungitur. Vide Bald. in l. non ambigitur, ff. de leg. 1.

CŌNCĒDERE, pro permittere, temporarium est; cedere perpetuum. Vide text. juncta gl. ad eum, ff. de donat.

CŌNCĒSSUM, i. substantivum. ξαίνω. ANGL. A thing permitted. } Cic. pro Calio, Sed abhorrei non modò ab hujus seculi

licentia, verùm etiam à majorum consuetudine atque concessis, id est, permissionibus atque constitutionibus.

CŌNCĒSSUS, us, ui, pro permisso. ξαίνω. GALL. Permission, congé, octroy. ITAL. Permissione, concessione. GERM. Ein yuo lassung/erlaubnuß. HISP. Otorgamiento. ANGL. Sufference, licence, leave. } Cic. pro Cal. Datur enim concessu omnium huic aliquis ludus ætati.

CŌNCĒSSIO, nis: Concessus. ξαίνω. ANGL. Leave, licence. } Cic. ad Attic. Et nostra concessione omnem vim sui juris amiserint.

CŌNCĒLEBRO, as: Celebro, frequento, colo. ξαίνω. GALL. Celebrer ensemble, fester, solemniser. ITAL. Celebrare. GERM. Herrlich vnd gemeintlich begehen/als ein festtag. HISP. Muchas vezes hazer alguna cosa. ANGL. To feast or hannie together. } Concelebrare diem festum, est feriari, iocundari. Concelebrare convivium, vel exequias, est cum quadam celebritate exhibere, vel instruere. Concelebrare victoriam fama & litteris. Cæsar. lib. 2. de bell. civ. Concelebrare dapes, Ovid. 4. Fast. Omnes de nobis carnificum concelebrabuntur dies. Plaut. Asin. sc. 2. a. 2. Decet hunc diem natalem meum vos concelebrare. Idem Pseud. sc. 2. a. 1. Cic. de pet. Consul. Et in convivii, quæ faceret abs te, & amicis tuis concelebrantur, & passim & tributim. Liv. 8. ab Urb. Quantum militariis studiis funus ullum concelebrari potest. Concelebrare locum, est in eo frequentem esse. Lucret. lib. 1.

Alma Venus cœli subter labentia signa
Qua mare navigerum, qua terras frugiferentes
Concelebras, id est, frequentes facis.

CŌNCĒLO, as, are: Celo. ξαίνω. GALL. Celer, tenir caché. ITAL. Celare. GERM. Verbergen. HISP. Encubrir. ANGL. To hidde, to keepe privie and secret. } Gell. lib. 11. cap. 9. Non id postea concealavit, quin gloriæ quoque sibi assignavit. Vide eundem cap. 2. lib. 15. Errores quos reverens pudor concealaret.

CŌNCĒNTŪRIO, dictum est à Plaut. in Pseud. sc. 5. a. 1. Centuriatim colligo: Dum concenturio (inquit) in corde lycophantias. Nonius.

CŌNCĒNTŌR, Concentio, Concentus: vide Concino.

CŌNCĒPTĀCŪLUM, Conceptivæ feriæ, Conceptio, Conceptus, vide Concipio.

Conceptio, Conception. V. olim E. Indiæ Occidentalis, auctoritate Leonis X. Vide India Occidentalis. ||

CŌNCĒRNO, is: Cerno, video. ξαίνω. GALL. Voir clairement de tous costez. ITAL. Vedere. GERM. Schen. HISP. Mirar ò ver con los ojos. ANGL. To see cleerlie. } Quint. Cic. de petit. Conf. Quod si satis grati homines essent, hæc tibi omnia parata esse debebant, sicut parata esse concerno.

CŌNCĒRPO, is, ex Con & carpo: Discerpo, lacerato. ξαίνω. GALL. Deschirer, mettre en pieces, rompre en pieces. ITAL. Scarciare, rompere. GERM. Zerreißen/zerzerren. HISP. Despedaçar. ANGL. To rent or torne in pieces. } Liv. 8. bell. Maced. Librumque rationis ejus, quem fratrem afferre jussisset, inspectante Senatu, suis ipsum manibus conceptisse, indignatum, &c. Plin. lib. 10. cap. 18. Ille autem protinus conceptit.

Conceptus, part. Discerptus, laceratus. } ξαίνω. GALL. Deschiré, & mis en pieces. ITAL. Fato in pezzi. GERM. Zerrißen/zerfâht. HISP. Despedaçado. ANGL. Rent torned. } ut, Concepta linteola. Plin. lib. 28. cap. 15 & lib. 21. cap. 3.

CŌNCĒRTO, as: Simul certo, contendo. ξαίνω. GALL. Débattre, combattre, estre en noise. ITAL. Contendere, combattere. GERM. Mit einem streyten oder kempffen. HISP. Contender y pelear uno con otro. ANGL. To streyne together. } Cic. Antequam iret in exil. Nunc igitur si lingua est concertandum, innocentia virtute fretus supero. Terent. in Adelph. Quid istuc Sannio est, quod te audio nescio quid concertasse cum hero?

CŌNCĒRTĀTĪO, nis, verbale. Certamen, contentio. ξαίνω. GALL. Noise, debat, dispute. ITAL. Contesa, disputa. GERM. Ein Streit/ein kampf mit worten. HISP. Contienda de uno con otro. ANGL. Debate, striffe. } Plin. lib. 20. cap. 18. Qua de causa magna concertatio extitit. Cicero in Parit. Disputandi prudentiam imitatur concertatio captatioque verborum, id est, ἡ ἐλασκή, unde apud Aristot. ἐλασκή λόγου.

CŌNCĒRTĀTŌR, σωματοποιός. Cornel. Tacit. lib. 14. Corbulonis concertator, id est, æmulus gloriæ bellicæ Corbulonis.

CŌNCĒRTĀTŌRIŪS, a, um: Contentiosus, vehemens. ξαίνω. GALL. Contentieux, qui est à débattre entre les parties. ITAL. Contentioso, guerregiante. GERM. Das streitig / oder hadetig ist. HISP. Cosa contendera, cosa para contender con otro. ANGL. Contentious, full of striffe or debate. } Cic. de clar. Orat. Thucydides enim rerum gestarum pronuntiator syncerus, & grandis etiam fuit: hoc forenſie concertatorium judiciale non tractavit genus.

CŌNCĒRTĀTĪVŪS, a, um. Quintil. lib. 7. cap. 3. Mutua accusatio, quam Græci ἀνακατηγορία vocant, nostri quidem concertativam.

CŌNCĒSSO, as: Cesso, quiesco ab opere, vaco. ξαίνω. GALL. Cesser de faire quelque chose. ITAL. Cessare. GERM. Aufhören/von einem werck ablassen. HISP. Cessar ò tardarse. ANGL. To cease, to be idle. } Plaut. in Pannul. Postquam aurora est, nunquam concessavimus lavari, aut fricari, aut ornari. Sed quid ego properans cesso pedibus, linguâ largior? Idem Asin. sc. 2. a. 2.

CŌNCĒSSĀTĪO, verbale: Cessatio, quies. ξαίνω. GALL. Cesser de faire quelque chose, amusement, repos après le travail. ITAL. Cessamento. GERM. Aufhörung/das ablassen vnd einem ding. HISP. Cessamiento, tardanza. ANGL. Ceasing, resting. Col. lib. 11. cap. 1. Nam ut in itineribus conficiendis saepe dimidio maturius pervenit is, qui gnayiter, & sine ullis cessationibus permeat, &c.

Concha: vide Quonqua. ||

CONCHA, x, ὀστράκη: GALL. Conche ou coquille, poisson en coquille. ITAL. Ostrea & pesci con guscia dura. GERM. Allerley fisch die schalen oder muschlen haben / oder die muschlen selbs. HISP. Concha de pescado. ANGL. Everie shell fishe. } Græca vox est, qua significatur omne genus piscis firmiorem habens testam. Quin etiam testæ ipsæ duriores, propriè Conchæ dicuntur, quales sunt cochlearum atque concharum. Ovid.

Ostrea qua in conchis tuta fuerit suis.

|| Horat.

Funde capacibus unguenta de conchis,

Sic salis concha, in qua sal apponitur. || Colum. Implicitus conchæ limax.

Littora quot conchas, quot amœna rosaria flores.

Ovid. Eleg. 2. lib. 5. Trist. Concha unionum. Suet. in Ner. cap. 31.

¶ Concharum genera enumerat Plin. lib. 9. cap. 33. & earum naturam explicat eodem lib. cap. 33. In conchis nascuntur margaritæ, ut ibidem docet Plinius. ¶ Vasis quoque genus quoddam concharum ac superius parulum, Conchum vocamus. } כורר chyor. חגור חגור. GALL. Un certain vaisseau creux & large. } Ein weyt flach geschirt als ein muschelgestalt. HISP. La cuenca, ò pila de agua. ANGL. A hollow vessel or a washing bolle or tree. } Plinius, Rursum runderitur, deinde lavatur in conchis, siccaturque. Alio nomine Alveos & Alveolos dicimus, & præsertim in longum porrectos, ligno excavato, more linternium, quæ vocantur Monoxyla. ¶ Item genus vasis viniarii, in quod è dolio hauritur vinum. Juven. Quum bibitur concha. ¶ Aliquando ponitur pro tuba. Virg. 7. Aeneid.

Sed tum fortè cava dum personat aquora concha.

Ovid. lib. 1. Metam.

Caruleum Tritona vocat, conchæque sonanti

Inspirare jubet.

His buccinis utebantur Tritones, qui erant tubicines Neptuni. Concham verò linguam habere, & Veneri esse consecratam, author est Ælian. lib. 3. ¶ Conchæ Cytheriæ dicebantur, quæ margaritas producebant, muliebri ornatui præcipuè convenientes: & ob id Cytheriæ dicebantur, quia Veneri gratæ. Martial.

Lævis ò conchis Galle Cytheriacis.

Vocantur alio nomine Conchæ margaritifera.

Conchatus, adject. ὀστράκη. In morem conchæ cavatus. Plin. lib. 10. cap. 20. de pavone. Simul umbræ quodam repercussu cæteris, qui in opaco clariùs micant, conchata quærit cauda.

Conchulæ, x, diminutivum à concha. Celsus lib. 2. cap. 29. Musculi, & omnes ferè conchulæ. Conchula striata, apud Apulcium in Apolog.

Conchis, is, ὀστράκη. Fabæ genus, sive edulium ex Fabis. Juven. satyr. 3.

Cujus conche tumes? qui tecum scetilo porrum

Sutor, & elixi vervecis labra comedit?

Sunt qui dicant esse fabam cum cortice suo elixam, ad differentiam fabæ fressæ, quæ sine cortice coquitur: à similitudine concharum, quod confraçto cortice velut implicita conchis suis caruncula videatur. Mart. lib. 13. epigr. 7.

Si spumet rubra conchis tibi pallida testa

Lautorum canis sape negare potes.

Idem lib. 5.

Si conchem toties meam comesse.

Apud Scribonium, ex fabæ quasi concha multa cum cumino cocta.

Hic pro follicato fabæ. Hujus diminutivum est Conchicula.

Conchus, ὀστράκη. Mazæ genus, præ cæteris laudatum. Quo etiam eomine apud Græcos significatur oculorum concavitas. Vide Ruell. lib. 2. cap. 20. & Cæl. Rhodig. lib. 15. cap. 1.

CONCHYLE, is, vel Conchylum, ii. } ὀστράκη, ὀστράκη. GALL. Coquille, conchée, poisson d'où l'on tire le cramoisi. ITAL. Cocchiglia. GERM. Ein gattung der meerschnecken / mit welchen man purpur fetbet. HISP. Concha para teñir el carmesí. ANGL. A shell of te licour wherof purple colour was made. } Genus conchæ, idem cum murice, cujus sanie pretiosissimæ lanæ tingebantur, austerum in glauco colorem, & irascenti mari similem referentes. Est autem diversum à purpura. teste Plin. lib. 9. cap. 35. Conchylia, inquit, & purpuras omnis ora atterit. Cic. in visionem, Extructa mensa non conchylis, aut piscibus, sed multa carne subrancida. ¶ Ponitur quandoque Conchylum pro ipso colore, sicut & purpura, & murex. Plin. lib. 9. cap. 36. Concharum ad purpuras & conchylia eadem quidem est materia, sed distat temperamento. } ANGL. The purple colour it self. } Alio nomine Ostrum dicitur, eo quod ex marinarum concharum testis eximatur. Conchylum itaque, Murecem, & Ostrum, in eadem significatione accipimus. Virg. 4. Aeneid.

Tyriòque ardebat murice lana.

Idem 2. Georg.

Vt gemma bibat, & Sarrano dormiat ostro.

Juven. satyr. 3.

Horum ego non fugiam conchylia?

hoc est luxuriosas vestes, & murice infectas. ¶ Conchylum nunquam generale nomen est ad omnes conchas. Plin. lib. 9. cap. 36. Lingua purpuræ longitudine digitali, qua pascitur, perforando reliqua conchylia, tanta duritie aculeo est. ¶ Conchylum pro specie distincta à Buccino, sive Murece, aut purpura: quod constat ex Dioscoride cap. de purpura, ac seq. & Plin. lib. 21. cap. 8. & lib. 9. cap. 39. In Conchylia veste cætera eadem sine buccino, &c. Hoc conchylum ex magnorum turbinatorum genere, ea parte latius qua in turbinem desinit, sine aculeis ac tuberculis, ore non rotundo, ut in purpura & buccino, sed oblongo, cujus operculum Ostracium dicitur, ὀστράκη, unguis odoratus, Blatta Bizantia Scrapioni.

Conchylarrii, ὀστράκηδότης, ὀστράκηται. Conchylæ Plauto, Conchyleguli, qui Conchylia legebant, ut Murileguli, qui Murices, Purpuras, περὶ φουρῆς Herodoto.

Conchylarrius, a, um. } ὀστράκηδότης. GALL. De couleur violette. ITAL.

Tinto di violato, vestito di habito violato. GERM. Das mit der roten farb des Schneckens gefärbt ist. HISP. Cosa de carmesí, vestidura de carmesí. ANGL. Purple coloured or violet. } ut, Conchylia vestis, quæ murice tinçta est. Plin. lib. 9. cap. 36. In conchylia veste cætera eadem sine buccino. Conchylia peristromata, quæ infecta sunt succo conchyliorum. Cic. 2. Phila Conchylia Cn. Pompeii peristromatis servorum in sellis lectos stratos videres.

Conchylarrius, a, mascul. gener. qui conchylia quærit in mari. } ὀστράκηδότης. GALL. Celuy qui recueille les conches sur le bord de la mer, ou qui les pesche pour teindre. ITAL. Pescatore de tali pesci. GERM. Der solche meersfisch oder schnecken fahet und zusammen listet. HISP. El pescador de aquellos. ANGL. That gatheres shell fishe. } Plaut. in Rud. Salvete fures maritimi, conchylarri, atque hamioræ. Dicuntur etiam Conchylarrii.

|| Concibones, stellæ quæ per astrologiam concipientibus aptantur: fortasse, concipiones, Gloss. Ifid. ||

Concides, sunt trunci arborum ingentes.

CONCIDO, is, concidi, concisum. Simul, vel minutatim cædo. } נחח nachach, שרר sarar, קצר katzar. εὐκρίνω, κρῖνω. GALL. Couper en pieces & morceaux, hacher menu. ITAL. Tagliare minutamente. GERM. Zerhauen / in stück zerschneiden. HISP. Cortar por menudo. ANGL. To cut and hack in small peeces. } Plinius, Caro ejus concisa ac decocta adhibenda est. Columell. lib. 12. cap. 8. Concisi- que sectivi porri quantum videtur adjicito. Suos videbat fugere & concidi. Cæsar 2. de bell. civil. Concidere, est cremate naves. Livius lib. 8. d. 5. Ejus ornamenta & corium uti conciderent. Plaut. prolog. Amphitr. Concidere per minutas particulas rationem docendi. Quintil. ¶ Item frangere, κρῖνω. Plinius, Et nucleus dentibus concisus superimponitur.

Concisus, participium. } קצר katzar. εὐκρίνω, κρῖνω. ANGL. Briefes short. } ut, Concisa oratio, quæ non continua, sed veluti membratim cæsa est. εὐκρίνω, λόγος. Et concisus sonus, fractus: Concisus pugnis, & illis dentibus. Plaut. Amphitr.

Concisè, adverbium: Minutè, strictè. } συντόμως. ANGL. In peeces briefelie. } Quintilianus, Quamquam ea non est tam minutè ac concisè in orationibus utendum, quàm in disputationibus.

Concisura, x. Sen. epist. 101. Desit sanè varietas marmorum, & concisura aquarum è cuniculis interfluentium.

CONCIDO, is, cidi, casum: Corruo, cado, ruo. } נכח nachel, נפל naphal. GALL. Tomber, cheoir. ITAL. Cadere. GERM. Fallen / gar zuhauffen gehen. HISP. Caer. ANGL. To fall. } Lactant. lib. 7. Et muri omnium civitatum concident. Plaut. in Amph. Ut quisque institerat, concidit crepitu. Colum. lib. 8. Atque alia genera pecorum, quum pestilentia vexantur, prius morbo & languore marcescunt: solæ capellæ, quanvis optimæ, atque hilares, subito concidunt. Carthago concidit. Velleius. Non una ruina conciderunt Pompeii. Senec. cap. 15. al. 34. de cons. ad Polyb. Cic. 3. Tuscul. Quod si cui, ut ait idem, simul animus cum re concidit, à gravioribus illis antiquis Philosophis petenda medicina est, non ab his voluptariis. Venti concidunt, id est, quiescunt. } Horat. 1. Carm. Ode 12. Concidere vinas, Celsus dixisse videtur, ut verbum εὐκρίνω, & εὐκρίνω (vocem Hippocrati familiarem, qua ut enarrat Galenus, πλὴν κίνησης significat) exprimeret. Nam εὐκρίνω, vel εὐκρίνω est, si verbum è verbo exprimas, Concidete (& ut annotat Budæus) συνίζαντες, id est, confidere & constringi. Inanitæ enim venæ confidunt & astringuntur.

CONCISO, es, ere: vel Concio, is, ere, convoco, advoco. } κρῖνω karinô. πρὶ τῆς ἀπάκης. GALL. Faire venir, appeller. ITAL. Convocare. GERM. zusammen beruffen. HISP. Llamar. ANGL. To call upon. } Liv. ab Urbe, Deinde ne vana urbis magnitudo esset acciendæ multitudinis causa, veterè consilio condentium urbes, qui obscuram atque humilem conciendo ad se multitudinem, natam è terra sibi prolem ementebantur. Liv. lib. 5. bell. Pun. 2. Gall. Quos spes prædæ conciverat. ¶ Ponitur etiam pro commovere, concitare, } חרר hirhisch, חרר horer, חרר hebir. κινέω. GALL. Exciter, esmouvoir. ITAL. Commovere, concitare. GERM. Bewegen. HISP. Mover. GALL. To stirre up or provoke. } Terent. in Hecyr. Fortasse unum aliquod verbum inter eas iram hanc conciverit. Plautus Asinaria. Tu ergo face ut illi turbas & lites concias. Idem in Amphitr. Amphitruo uxori actutum turbas conciet. Ibidem, Bilem in nasum concivit.

Concitor, oris, verbale. } κρῖνω mehorer. κινέω. ANGL. That pokes or stirred up. } ut belli concitores. Tacit. lib. 4. & Liv. lib. 5. d. 5.

Concitor, as, frequentativum à Concio. Commoveo, perturbo, exstimulo. } חרר nachar, חרר hirhisch, חרר horer, חרר hesitha. κινέω, κινέω. GALL. Esmouvoir fort, provoquer, inciter. ITAL. Concitare, commovere. GERM. Bewegen, erretzen / anregen. HISP. Mover & perturbar. ANGL. To stirre up provoke or prick forward. } Cic. lib. 4. Acad. Quod enim spectat, quum artificia tolli quereris à nobis, nisi ut opifices concitentur? Quis tantas tandiu turbas concitavit? Plaut. Amph.

Concitor, participium. } κρῖνω mehorer. κινέω. ANGL. That pokes or stirred up. } ut belli concitores. Tacit. lib. 4. & Liv. lib. 5. d. 5.

Concitor, as, frequentativum à Concio. Commoveo, perturbo, exstimulo. } חרר nachar, חרר hirhisch, חרר horer, חרר hesitha. κινέω, κινέω. GALL. Esmouvoir fort, provoquer, inciter. ITAL. Concitare, commovere. GERM. Bewegen, erretzen / anregen. HISP. Mover & perturbar. ANGL. To stirre up provoke or prick forward. } Cic. lib. 4. Acad. Quod enim spectat, quum artificia tolli quereris à nobis, nisi ut opifices concitentur? Quis tantas tandiu turbas concitavit? Plaut. Amph.

Concitor, participium. } κρῖνω mehorer. κινέω. ANGL. That pokes or stirred up. } ut belli concitores. Tacit. lib. 4. & Liv. lib. 5. d. 5.

Concitor, as, frequentativum à Concio. Commoveo, perturbo, exstimulo. } חרר nachar, חרר hirhisch, חרר horer, חרר hesitha. κινέω, κινέω. GALL. Esmouvoir fort, provoquer, inciter. ITAL. Concitare, commovere. GERM. Bewegen, erretzen / anregen. HISP. Mover & perturbar. ANGL. To stirre up provoke or prick forward. } Cic. lib. 4. Acad. Quod enim spectat, quum artificia tolli quereris à nobis, nisi ut opifices concitentur? Quis tantas tandiu turbas concitavit? Plaut. Amph.

Concitor, participium. } κρῖνω mehorer. κινέω. ANGL. That pokes or stirred up. } ut belli concitores. Tacit. lib. 4. & Liv. lib. 5. d. 5.

Concitor, as, frequentativum à Concio. Commoveo, perturbo, exstimulo. } חרר nachar, חרר hirhisch, חרר horer, חרר hesitha. κινέω, κινέω. GALL. Esmouvoir fort, provoquer, inciter. ITAL. Concitare, commovere. GERM. Bewegen, erretzen / anregen. HISP. Mover & perturbar. ANGL. To stirre up provoke or prick forward. } Cic. lib. 4. Acad. Quod enim spectat, quum artificia tolli quereris à nobis, nisi ut opifices concitentur? Quis tantas tandiu turbas concitavit? Plaut. Amph.

Concitor, participium. } κρῖνω mehorer. κινέω. ANGL. That pokes or stirred up. } ut belli concitores. Tacit. lib. 4. & Liv. lib. 5. d. 5.

Concitor, as, frequentativum à Concio. Commoveo, perturbo, exstimulo. } חרר nachar, חרר hirhisch, חרר horer, חרר hesitha. κινέω, κινέω. GALL. Esmouvoir fort, provoquer, inciter. ITAL. Concitare, commovere. GERM. Bewegen, erretzen / anregen. HISP. Mover & perturbar. ANGL. To stirre up provoke or prick forward. } Cic. lib. 4. Acad. Quod enim spectat, quum artificia tolli quereris à nobis, nisi ut opifices concitentur? Quis tantas tandiu turbas concitavit? Plaut. Amph.

Concitor, participium. } κρῖνω mehorer. κινέω. ANGL. That pokes or stirred up. } ut belli concitores. Tacit. lib. 4. & Liv. lib. 5. d. 5.

Concitor, as, frequentativum à Concio. Commoveo, perturbo, exstimulo. } חרר nachar, חרר hirhisch, חרר horer, חרר hesitha. κινέω, κινέω. GALL. Esmouvoir fort, provoquer, inciter. ITAL. Concitare, commovere. GERM. Bewegen, erretzen / anregen. HISP. Mover & perturbar. ANGL. To stirre up provoke or prick forward. } Cic. lib. 4. Acad. Quod enim spectat, quum artificia tolli quereris à nobis, nisi ut opifices concitentur? Quis tantas tandiu turbas concitavit? Plaut. Amph.

Concitor, participium. } κρῖνω mehorer. κινέω. ANGL. That pokes or stirred up. } ut belli concitores. Tacit. lib. 4. & Liv. lib. 5. d. 5.

Concitor, as, frequentativum à Concio. Commoveo, perturbo, exstimulo. } חרר nachar, חרר hirhisch, חרר horer, חרר hesitha. κινέω, κινέω. GALL. Esmouvoir fort, provoquer, inciter. ITAL. Concitare, commovere. GERM. Bewegen, erretzen / anregen. HISP. Mover & perturbar. ANGL. To stirre up provoke or prick forward. } Cic. lib. 4. Acad. Quod enim spectat, quum artificia tolli quereris à nobis, nisi ut opifices concitentur? Quis tantas tandiu turbas concitavit? Plaut. Amph.

Concitor, participium. } κρῖνω mehorer. κινέω. ANGL. That pokes or stirred up. } ut belli concitores. Tacit. lib. 4. & Liv. lib. 5. d. 5.

Concitor, as, frequentativum à Concio. Commoveo, perturbo, exstimulo. } חרר nachar, חרר hirhisch, חרר horer, חרר hesitha. κινέω, κινέω. GALL. Esmouvoir fort, provoquer, inciter. ITAL. Concitare, commovere. GERM. Bewegen, erretzen / anregen. HISP. Mover & perturbar. ANGL. To stirre up provoke or prick forward. } Cic. lib. 4. Acad. Quod enim spectat, quum artificia tolli quereris à nobis, nisi ut opifices concitentur? Quis tantas tandiu turbas concitavit? Plaut. Amph.

Concitor, participium. } κρῖνω mehorer. κινέω. ANGL. That pokes or stirred up. } ut belli concitores. Tacit. lib. 4. & Liv. lib. 5. d. 5.

Concitor, as, frequentativum à Concio. Commoveo, perturbo, exstimulo. } חרר nachar, חרר hirhisch, חרר horer, חרר hesitha. κινέω, κινέω. GALL. Esmouvoir fort, provoquer, inciter. ITAL. Concitare, commovere. GERM. Bewegen, erretzen / anregen. HISP. Mover & perturbar. ANGL. To stirre up provoke or prick forward. } Cic. lib. 4. Acad. Quod enim spectat, quum artificia tolli quereris à nobis, nisi ut opifices concitentur? Quis tantas tandiu turbas concitavit? Plaut. Amph.

Concitor, participium. } κρῖνω mehorer. κινέω. ANGL. That pokes or stirred up. } ut belli concitores. Tacit. lib. 4. & Liv. lib. 5. d. 5.

Concitor, as, frequentativum à Concio. Commoveo, perturbo, exstimulo. } חרר nachar, חרר hirhisch, חרר horer, חרר hesitha. κινέω, κινέω. GALL. Esmouvoir fort, provoquer, inciter. ITAL. Concitare, commovere. GERM. Bewegen, erretzen / anregen. HISP. Mover & perturbar. ANGL. To stirre up provoke or prick forward. } Cic. lib. 4. Acad. Quod enim spectat, quum artificia tolli quereris à nobis, nisi ut opifices concitentur? Quis tantas tandiu turbas concitavit? Plaut. Amph.

Concitor, participium. } κρῖνω mehorer. κινέω. ANGL. That pokes or stirred up. } ut belli concitores. Tacit. lib. 4. & Liv. lib. 5. d. 5.

dem: & concitare equum contra aliquem. Liv. 1. ab Vrbe.
 Concitantum, incitamentum. Senec. lib. 3. de Ira. Quis autem
 ignoret lituos, & turbas concitamenta esse, sicuti quosdam cantus
 blandimenta, quibus mens resolvatur?
 Concitatus, part. ut, Concitatus ardore animus. { מְעוֹרָר mehorar.
 παρορμηθης, παρορμηθης. GALL. Esmeu, provoqué, incité. ITAL.
 Smosso, concitato. GERM. Bewegt/gereizt. HISP. Movido. ANGL.
 Moved, provoked, or stirred up. } Cic. de finib. Admirabili quo-
 dam ad philosophiam studio concitatus. Idem de clar. Orat.
 Concitatus, nomen: ut, Concitator cursus, id est, celerior. Liv. lib. 4.
 bell. Maced. Concitatissimi equi. Idem 5. belli Macedon. Concitata
 desideria, & tamen quam brevia. Senec. cap. 7. de consol. ad Marc.
 Concitata tristitia, ibid. cap. 8.
 Concitator, is. { מְעוֹרָר mehorer. ορεθης, παρορμηθης. GALL. Qui
 esmeu & provoke. ITAL. Provocatore, incitatore. GERM. Ein
 beweger / reizet / der einem etwas zuthun antast; gibt. HISP. Movedor.
 ANGL. A stirrer up of one or provoker. } Qui commovet. Caesar 8.
 bell. Gall. Quod Corbeus author belli, concitator multitudinis,
 esset interfectus. Tacit. lib. 19. Is acerrimus belli concitator. Cic. in
 Catil. Lollius armiger Carilinæ, concitator tabernariorum.
 Concitatrix, femininum. { מְעוֹרָרֵת mehorereth. κρηκη, παρορμηθης.
 ANGL. She that provoketh. } ut Concitatrix vis. Plin. lib. 26.
 cap. 20.
 Concitatio, nis: Commotio. { רעש rabasch. ορη & ψυχης, κίνησις.
 GALL. Esmotion, esmeute. ITAL. Smovimento, incitamento. GERM.
 Ein bewegung / aufweckung. HISP. Movimiento. ANGL. A moving or
 provoking. } ut; Concitatio multitudinis, apud Ciceronem pro
 Cluentio. Vehementiores animi concitationes, apud eundem ad
 Quintum frat. lib. 1.
 Concitatum, donum Imperatoris ad concitandos animos militum,
 Cath.
 Concitabula, quæ primùm fuerunt, nonnulla postea in munici-
 pii jus relata, de quo sic Frontinus in lib. de limitibus agrorum:
 Quarum urbium ex voluntate conditoris maxima pars finium col-
 onia est attributa, aliqua portio mcenium extremæ perticæ assigna-
 tionis inclusa, sicut in Piceno fertur, inter montium Præcutiono-
 rum quandam oppidi partem Asculanorum sine circumdari: quod si
 ad hæc revertamur, hoc conciliabulum fuisse fertur, & postea in
 municipii jus relatum; nam omnia antiqua municipia habent suum
 privilegium, quicquid enim ad coloniam municipiive privilegium
 pertinet, territorii juris appellant, ουσιαστικ.
 Concilium, ii, à Concalando, sive conciendo, hoc est, à convocando.
 Senatus, vel cætus consiliatorum. { מַדְבָּר hadbar, קַבָּל kabal. σω-
 βησιον, σύνοδος. GALL. Assemblée, compagnie, bande de gens d'un
 accord. ITAL. Congregazione di popolo ò prelati per determinare
 qualche cosa. GERM. Ein versammlung vieler leute zu einem ratshschlag.
 HISP. Concilio ò consejo. ANGL. An assemble of consaylours. } Qui
 concilium iniere, quo nos vita & victu prohibeant. Plaut. Capt. se. 1.
 a. 3. Virg. 10. Æneid.
 Conciliumque vocat divum pater atque hominum rex.
 Caesar 2. belli civil. Quibus de causis concilio convocato de sum-
 ma rerum deliberate, &c. Quum revocati, secundo quoque con-
 cilio tacuissent. Liv. lib. 4. d. 4. Legatis dare concilium. Idem lib. 5.
 d. 4. & præbere, lib. 6. d. 4. Quid autem Concilium à Comitibus dif-
 ferat, docet Gellius cap. 17. lib. 15. Concilium etiam pro coag-
 mentatione, sive copulatione ponitur. Lucret. lib. 1.
 Corpora sunt porrò partim primordia rerum,
 Partim concilio qua constant principiorum.
 Est etiam Concilium flos Jasionis herba, unico constans folio, sed
 ita implicato, ut plura videantur. Plin. lib. 22. cap. 22. Jasionè (in-
 quit) olus sylvestre habetur, in terra repens, cum multo lacte:
 florem fert candidum, Concilium vocant. Est etiam a des Marty-
 rum, ubi eorum corpora quiescunt.
 Concilio, as: Benevolam facio, conjungo, adjungo, amicum facio,
 reconcilio. { מְרַצֵּב meratzeb, מְרַצֵּב meratzeb, מְרַצֵּב meratzeb. σω-
 ζωω, σωζωω. GALL. Accorder, moyenner d'accorder, appoin-
 ter, unir, joindre par accointance & amitié quelques uns. ITAL.
 Conciliare, pacificare. GERM. Versöhnen/eines gunst oder gutwilligkeit
 erwidern. HISP. Conciliar nuevos amigos, halagar, ò enamorar, ò
 hazer amigo. ANGL. To accorde, to make freindes together, to
 prouve freind shippe. } Livius lib. 1. Æneas adversum tanti belli
 errorem, ut amicos Aboriginum sibi conciliaret, &c. Recon-
 ciliare verò quis dicitur, quem post inimicitias rursus aliquem in
 gratiam reducit, ορεθης. Conciliare, vestimentum cogere.
 Verbum fullonicum. Varro lib. 5. de L. L. Apud fullonem vesti-
 mentum cum cogitur, conciliari dicitur: dictum autem à ciliis,
 Græcis κίλις dictis. Hinc Galli fouler dicunt, & à ciliis exacta ve-
 stimenta Filtra vocant, de quo Titin. Conciliari etiam pro con-
 trahere, seu comparare, & hoc tam in malum, quam in bonum.
 Plautus in Trin. Meus gnatus me ad te misit, in-
 ter se atque tuos affinitatem ut conciliarem, & gratiam. Dignatio
 conciliavit ei uxorem. Velleius. Si conciliari hoc potest (i. redimi,
 reduci.) Plaut. Capt. se. 1. a. 1. Terent. in Heaut. Ex eo ergo, ut pa-
 cem conciliem. Sic dicimus, Concilio mihi odium, inimicitias:
 quod est quasi comparo, acquirō. Sic & Reconcilio. Quintilianus,
 Nam & pius autoritatis afferunt ea, quæ non præsentis gratiâ licet
 sunt comparata, & laudem sæpe majorem quam si nostra sint, re-
 conciliant. Artes suas conciliare dictis, est verbis alicui com-
 mendare artem suam, aut opus aliquod artis suæ. Ovid. 3. Trist.
 a leg. 11.
 Quique bovem Siculo fertur donasse tyranno,
 Et dictis artes conciliaisse suas.
 Conciliare superiorem inferiori, per hysteron proteron, apud Virg.
 1. Æneid.
 Tu mihi quodcumque hoc regni, tu sceptrum Iovemque
 Concilias.
 Verba Æoli ad Janonem. Ubi Servius, Hysteron proteron in sensu
 est: Non enim Jupiter conciliatur Æolo, sed Æolus Jovi, quasi su-

periori, conciliatur. Conciliantur autem novi, Reconciliantur anti-
 qui. Conciliare, pro lenocinari, apud Suet. in Casare, cap. 50. Exi-
 stimabatur enim Serviliam, etiam filiam suam Tertiam conciliare
 Casari. Hinc facetissimè Cicero, quo melius emptum sciatis, Ter-
 tia deducta est.
 Conciliarius, part. Benevolus factus, reconciliatus. { מְרַצֵּב meratzeb
 מְרַצֵּב meratzeb. σωζωω, σωζωω. GALL. Associé, ad joint, recon-
 cilié, attrait. ITAL. Conciliato, assembrato, unito. GERM. Vers
 sönet, vereinhavet. HISP. Hecho amigo. ANGL. Accorded, agreed,
 made freindes. }
 Formina conciliata viro.
 Catullus. Conciliatum mancipium, pro empto: Terentius, Pro-
 di malè conciliate: id est, magno pretio empte, ut interpretatur
 Donatus.
 Conciliatus, nomen adjectivum. Quint. lib. 4. cap. 2. Ad rem acci-
 piendam judicem fieri conciliatorem, dociliorem, & intentiorem.
 Conciliatus, us, verbale. { מַחְבְּרֵת machbereth, מְרַצֵּב meratzeb, מְרַצֵּב meratzeb.
 οικειωσις, σωζωω. GALL. Union, association, accoint-
 tance. ITAL. Unione, congiungimento, assembramento. GERM.
 Versöhnung vereinhavung. HISP. Ayuntamiento, mezcladura, mez-
 cla. ANGL. Making or freindes procuring or favour. } Lucret.
 lib. 2.
 Ne quicquam commutari sine conciliatu,
 id est, sine congregatione & coagmentatione seminum. Inde,
 Densus & parvus conciliatus, apud eundem, pro densa & parva
 mitione.
 Conciliator, is, qui conciliat. { מְחַבֵּב mechabber, מְרַצֵּב meratzeb,
 מְרַצֵּב meratzeb. ορεθης, ορεθης. GALL. Mediateur qui fait l'ac-
 cointance, & cherche le moyen de joindre & unir quelques uns.
 ITAL. Conciliatore, sensale. GERM. Ein versöner. HISP. Concilia-
 dor de nuevos amigos, el que assi halaga y enamora. ANGL. A re-
 concilier or procurer of favour. } Conciliator suilla carnis lanus.
 Varro lib. 2. cap. 5. Conciliator furti, Asconius in 4. Verr. (ubi
 Cicero, executor, emissarius) hi vocantur conciliatores furtorum,
 quæ à magistratibus committuntur, atque internuntii. Conciliator
 affinitatis. Suet. in August. cap. 48. Conciliator proditiōis. Liv.
 lib. 7. bell. Punic.
 Conciliatrix, dicitur mulier quæ viros mulieribus, & uxores viris
 conciliat, inquit Fest. { מְחַבְּרֵת mechabbereth, מְרַצֵּב meratzeb,
 מְרַצֵּב meratzeb. ορεθης, ορεθης. GALL. Mediatrice, celle qui Moyenne les accointan-
 ces & amities. ITAL. Colvi che concilia & cagiona le amicitie.
 GERM. Ein versönerin/Die den man mit dem weyb/vnd das weyb mit
 dem man vereinhart oder versönet. HISP. Conciliadora de nuevos
 amigos. ANGL. She that reconcileth procureth favour. } Plaut. Milit.
 Itaque esse, ancilla conciliatrix dicebat mihi. Cic. 1. de nat. deor.
 Non vides quam blanda conciliatrix, & quam sui sit læna ipsa natu-
 ra. Idem de Amic. Concilatrix amicitia, virtutis opinio. Idem 1.
 de leg. Oratio conciliatrix est humana maximè societatis.
 Conciliatricula, diminutivum. { Μικροδωρα, μικροδωρα. Cic. pro
 Sest. Erat enim hominum opinioni nobilitate ipsa blanda concilia-
 tricula commendatus.
 Conciliatio: Communio, communitas. { מְחַבְּרֵת mechabbereth,
 מְרַצֵּב meratzeb, מְרַצֵּב meratzeb. οικειωσις, οικειωσις. GALL. Accointance, ap-
 pointement, union & amitié des uns avec les autres. ITAL. Unione,
 congiungimento. GERM. Versöhnung. HISP. Obra de conciliar
 nuevos amigos. ANGL. Procuring of freind ship or favour. } Cic. 4.
 Acad. Honestum autem, quod ducatur à conciliatione natura.
 Conciliatio etiam pro conventionem. σωζωω. Plaut. Extat concili-
 tiatio, servanda promissa.
 Conciliatitia, a, pro conciliatione. Senec. epist. 98. Quum Clodius
 isdem vitiis gratiofus, quibus nocens, conciliaturam exerceret in
 ipsa cause dictione.
 Conciliabulum, locus in quem concilium convenit. { מְחַבְּרֵת mechabbereth,
 מְרַצֵּב meratzeb, מְרַצֵּב meratzeb. οικειωσις, οικειωσις. GALL. Petite assemblée de gens, ou le lieu où
 se tient le conseil. ITAL. Luogo dove si fa consiglio. GERM. Ein ort an
 welchem man ein versammlung hält. HISP. El lugar do se juntan à con-
 sejo. ANGL. A litle assemble or place of the assemble. } Plaut. in Bacch.
 Quid si ad te veniat de subito prandium, aut potatio fortè, aut
 cœna, ut solet fieri in istis conciliabulis? Idem in Trin. Ne pen-
 trarem me usquam, ubi esset damni conciliabulum. Liv. Qui nun-
 dias & conciliabula obire solent. Probè lepidèque concinnatam
 pallam referam. Plaut. Men. se. 2. a. 3. Municipia colonis præfere-
 bantur, colonia præfecturis, præfecturæ foris, fora conciliabulis.
 Interdum tamen in municipii jus ascendebant. Frontinus, Hoc con-
 ciliabulum fuisse fertur, postea in municipii jus relatum. || Ho-
 die pro falso concilio. || Tacit. lib. 3. Igitur per conciliabula & cæ-
 tus seditiosè differebant de continuatione tributorum.
 Conciliabundus, à Concilio verbo: Conciliatorem agens, conciliato-
 ris munere fungens, ορεθης, ορεθης.
 Concinnus, idem est quod compositus, & ornatus, politus, factus.
 { נָכוֹן nachon, נָכוֹן nachon. ορεθης, ορεθης. GALL. Propre, joli, gentil, mignon, ajusté & agencé proprement. ITAL. Ac-
 conciato, adorno, polito. GERM. Gezieret/vnd sein zusammen ge-
 stalt/hübsch. HISP. Ataviado, polido, hermoso. ANGL. Proper, feat,
 wellfacioned, myneon. Ex Con, & cinnus: ut Oratio concinna, id
 est, compta, & aptè composita, ορεθης, ορεθης. Cic. Quint.
 frat. Mihi erit curæ rectorum ut concinnum sit. Idem de clar. Orat.
 Sententia non tam graves & severæ, quam venusta & concinna.
 Plaut. in Persa. Sat pol concinna facie.
 Concinnus, as, per duplex nn Aptè compono, apto, adorno, & quasi
 convenire facio. { נָכוֹן nachon, נָכוֹן nachon. ορεθης, ορεθης. GALL. Agencer, ajuster, & dresser, parer & adouber
 proprement. ITAL. Adornare, aconciano. GERM. Wol vnd sein zus-
 sammen ordnen / züglich etwas machen. HISP. Ataviar, asefiar ò
 adobar mezclando cosas. ANGL. To make apto, proper and feat. }
 Quod vernacula lingua dicimus Accoustret: ut, Pellis concinnata
 est ad calceos. Plautus, Auceps quando concinnavit aream, offun-
 dit cibum. Concinnare vestem, Concinnare viam, Concinnare
 locum,

locum, apud eundem Plautum. Concinnare vinum. Plin. lib. 14. cap. 20. Concinnare pelles, pro perpolire, apud eundem. Probe lepidéque concinnatam palliam referam. Plaut. Men. se. 2. a. 3. Concinnare, Facere, authore Nonio. Plaut. Capt. se. 4. a. 3. Qui me insanum verbis concinnat suis. Idem in Amph. Nulla res tam delirantes homines concinnat citò. Idem in Trinum. Nunquam erit alienis gravis, qui suis te concinnat levem. Idem Amph. Lacturamtem ex abitu concinnas tu tuam uxorem. Idem Capt. se. 2. a. 4. Concinnant liberis orbis oves.

Concinnatōr, verbale: ut, Concinnatores causarum, vel redemptores, id est, architecti & structores. { מתחכחן methachchen. διςπίαφαι, συλλογιστής, ἰσχυράτος. } Ulp. in l. nec quicquam, ff. de offic. proconsul. Circa Advocatos patientem esse Proconsulem oportet, sed cum ingenio, ne contemptibilis esse videatur: nec ad eò dissimulare, si quos causarum concinnatores, vel redemptores deprehendat: id est, calumniosè alicui lites conflantes. Nam concinnare, antiquè ponitur pro facere. Plaut. in Capt. Qui me insanum dictis concinnat suis.

Concinnatōriū, a, um. Vasa concinnatoria, Paul. in l. instrumentum, ff. de pen. leg. Instrumentum pistri, item universa vasa concinnatoria, penu continentur.

Concinnentia, cum duplici nn, concinentia, convenientia. Sidon. ||

Concinnitās, tis: Ornatus, elegantia. { מתכנה mathchóneth. ἀγομία, ἀγομία. GALL. Agencement, parement, joliveré, elegance, propreté. ITAL. Ornato, eleganza. GERM. Zierlichkeit / geschicklichkeit / schöne vund wölgestalte eines dings. HISP. Atavio, lindeza, ò gala. ANGL. Featnesse, gayenesse. } Cic. de clar. Orat. At quid est tam fractum, tam minutum, tam in ipsa, quam tamen consequitur, concinnitate puerile? Ibidem, Ornata sententiarum concinnitas etiam in brevitate & compendio ponitur. Solinus, Egrediemur propositæ concinnitatis modum, i. longiores erimus. Rursus in Epistola, Ut nec in ea prodiga sit copia, nec damnosa concinnitas, id est, brevitatis. Concinnitates colorum. Gell. cap. 26. lib. 2.

Concinnē, adverbium: Ornate, compositè, convenienter. { ἀγομῶς. GALL. Proprement, mignonnément, joliment. ITAL. Ornatamente, convenientemente. GERM. Zierlich / feyn / tumtsich vnd wol. HISP. Linda, galana, y convenientemente. ANGL. Gayelie, Featlie. } Cic. 2. de Orat. Hæc quidem sunt concinnē distributa, sed non peritè. Idem pro Quintio: Hunc rogat blandè, & concinnē.

Concinnitēr, ἀγομῶς, concinnē. Gell. lib. 18. cap. 2. Versus uno multifariam verbo concinniter implicati.

Concinnatitūs, a, um, quod breviter collectum & aptè situm est, ἀγομῶς. Apuleius lib. 2. Nam Milonis boni concinnatitiam mensulam rogarus accubuetam.

Concinnatitium, subst. breviter collectum, & aptè situm. Apul. ||

Concinnitūdo, Convenientia, concinnitas. { ἀγομία, ἀγομία. GALL. Propreté. ANGL. Aptenesse, hand somnesse. } Cic. lib. 2. de Invent. Splendoris & festivitatis & concinnitudinis minimum.

Concinnatio, ipse concinnandi actus. Cato cap. 106. Aquæ marinæ concinnatio.

CONCINO, is, nui, centum: Simul cano. { זמר zimmēr, פראת parat. συμφωνία. GALL. Chanter en partie. ITAL. Cantare insieme, ò in compagnia. GERM. Mitsingen / zusammen singen. HISP. Cantar con otro. ANGL. To sing a parte tuneable with other. } Cic. 4. Tusc. Hæc quum pressis & flebilibus modis concinuntur, difficile est, &c.

Qualia sub densis ramorum concinit umbris, Catull. Per translationem sumitur pro convenio, consensio, ἀμομία. Cic. 1. de nat. deor. Antiocho enim Stoici cum Peripateticis te concinere videntur, verbis disceptare. Accipitur & pro prædicere, vaticinari, quemadmodum simplex Cano. Idem pro Sest. Hæc tum à me, tanquam fata in ipsa re gerenda concinebantur. Item apud Plautum Merc. se. 3. a. 2. exponitur Clarè memorari.

Concintōr, in decretis canonicis dicitur is, qui consonat & concinit canenti. Συνοδός. Sicut succentor qui voce subsequens canendo responderet. Præcentor, qui vocem præmittit in cantu.

Concintō, nis, verbale à Concino. { זמר zimmēr, συμφωνία. GALL. Accord de voix, melodieux chant & accordant, consentement. ITAL. Accordo de voci, harmonia, consentimento. GERM. Mitsimmung / zusammen sungung. HISP. Canto acordado y dulce, consentimiento. ANGL. A melodious singing in tune with other. } Cic. pro Sest. Nam quum ageretur Togara, simulans, ut opinor, caterva tota, clarissima concentione in ore impuri hominis imminens concionata est.

Concintūs, us. Harmonia ex diversis resultans vocibus. { מינין minim. συμφωνία. GALL. Accord & concert de voix, chant melodieux, Musique. ITAL. Consento, consonanza, melodia. GERM. Ordentliche zusammen sungung / melody / gesang. HISP. Canto acordado y dulce. ANGL. A melodious harmonie in singing. } Virg. lib. 1. Georg.

— hinc ille avium concentus in agris. Cic. in somn. Scip. Qui acuta cum gravibus temperans æquabiliter concentus efficit.

Concintū, Concintio. ἀμομία. Macrob. Comment. lib. 1. cap. 15. Sed & ad ipsam cæli harmoniam, id est, concinentiam, hunc numerum magis aptum esse non dubium est.

CONCINO, is, civi, à con & cio: Convocare. { קרא kará, קרי zahák. συλλογία. GALL. Appeller à soy. ITAL. Convocare, chiamare più persone. GERM. Zusammen beruffen. HISP. Llamar, convocar. ANGL. To call to him. } ut Concire multitudinem. Livius. Item commoveo. { κίνη. GALL. Esmonvoir, inciter. ITAL. Commovere. GERM. Bewegen. HISP. Mover. } Terent. in Hecyr. Fortasse unum aliquod verbum inter eas iram conciverit. Vide Cicio & Concideo, Concians ad arma. Vell eius.

Concio, onis, à Concio, is, tria significat, scilicet suggestum unde verba fiunt. { קרי קרי mighdál hers. βήμα, ἀγομία, ἐκκλησία. GALL. La chaire où monte celuy qui harangue, ou le lieu où se tient le conseil. ITAL. Il pergamo, bigoncia & luogo rilevato, dove

mona & sta chi parla al popolo. GERM. Ein predigtstuhl / ein candel / das ort von welchem hát man ein red thut. HISP. Lugar de donde habla el que razona al pueblo, ò lugar de se ayunta el consejo. ANGL. A pulpit. } Liv. lib. 3. Vocato ad concilium populo, tamimissis falcibus in concione ascendit. Item multitudinem populi assistentis convocatam. { קרי קרי hedhál, קרי קרי kahál. אספה. GALL. Assemblée de peuple, le conseil assemblée. ITAL. Ragunata di popolo. GERM. Ein versammlung des volks / gemeinde. HISP. El consejo de todos ordenes, ò ayuntamiento de gente en el sermon. ANGL. An assemblée of people. } Cic. in Lal. Concio quæ ex imperitissimis constat, tamen judicare solet. Salust. Itaque concione advocata, hujusmodi orationem habuit. Præsentì pube, in concione, omni populo. Plaut. Pseud. se. 1. a. 1. Pro Concione legere codicem. Quint. Cum in concione mediam me immerfi mihi. Plaut. Men. se. 1. a. 3. Tertio orationem ipsam, quæ ad populum habetur. { דבר דבר dabberáh, דבר דבר debarim, דבר דבר bathéret. ἀγομία. GALL. Harangue au peuple. ITAL. L'orazione ò sermone de chi parla al popolo ragunato. HISP. Razonamiento que se haze al consejo, ò sermon. ANGL. A preaching orison, or sermon. } Cic. Dolabella, Legi concionem tuam, nihil illa sapientius. Dij illum perdant, qui primus concionem invenit. Plaut. Men. se. 1. a. 3. Quid sit concionem habere, & concionem à multis simul haberi posse, docet Gellius cap. 14. lib. 13.

Conciunculā, æ, diminutivum. Cic. ad Att. lib. 2. Quæ mihi videtur una conciuncula clamore pedissequorum nostrorum esse peritura.

Conciōnōr, Orationem habeo, concionem habeo. { דבר דבר dibber. ἀγομία, ἀγομία. GALL. Haranguer, rapporter à l'assemblée, prescher, remonstrer au peuple. ITAL. Par oratione, ò predicar. GERM. Predigen / ein red thut. HISP. Razonar al consejo, ò predicar. ANGL. To preach, to have a sermon. } Cic. in epist. familiar. Quod quum Lepidus concionaretur, atque omnibus scriberet se consentire cum Antonio. Idem in Tusc. Quæ quum ita sint, magna tamen eloquentia est utendum, atque ita velut superiote è loco concionandum.

Concionabulum, concio, vel locus, ubi ea habetur. Cath. ||

Conciōnābundūs, i, idem ferè quod concionans, concionem habens, concionatorem agens. { ἀγομῶς. GALL. Harangueur, faiseur de harangues. ITAL. Chifa oratione. GERM. Der da predigt oder ein red thut. HISP. El que mucho razona al consejo. ANGL. Vvich preaching. } Liv. 5. ab Urb. Hæc propalam concionabundus in dies magis augebat iras hominum. Idem 3. ab Urbe, & lib. 10. d. 4. Hæc propè concionabundus circumibat homines.

Conciōnātōr, Concionem habens. { קרי קרי koberith. ἀγομία. GALL. Orateur, Predicatur. ITAL. Oratore. GERM. Ein prediger, ein redner vor dem volck. HISP. El que razona al consejo. ANGL. A preacher. } Hieronymus in Prolog. Salomon. Ecclesiasten Græco nomine appellat. Cic. 4. in Catil. Intellectum est quid intersit inter levitatem concionatorum & animum verè popularem.

Conciōnātōriū, a, um, quod ad concionem pertinet, concionalis, concionarius. { ἀγομῶς. GALL. Appartenant aux congregations & assemblées, ou à l'oraison. ITAL. Che appartiene ò serve ad un assebramento, ò all' oratione. GERM. Das zu der predigt oder red gehdrt. HISP. Cosa para razonar alli. ANGL. Belonging to preaching. } Gell. cap. 11. lib. 1. Ecce autem pro tibicina Laconica, tibia quoque illa concionatoria in mentem venit.

Conciōnāllis, Concionatorius, concionarius. { ἀγομῶς. ἀγομῶς. GALL. Propre à prescher ou haranguer. ITAL. Atto a concionare. GERM. Der taugentlich vnd gut zu dem predigen ist / Oder der vil vnd oft predigt oder red hát. HISP. Digno de predicar, ò razonar assi. ANGL. Meele to preacher. } Qui idoneus est ad concionandum, aut qui concionari consuevit, qualis hodie vulgò Prædicator appellatur, Curio. Cic. Quod quidem si inter vos senes concionales venale proseripserit, egerit non multum. Concionalis clamor. Cic. ad Quint. frat. lib. 2. Sed eodem die vehementer actum de agro Campano clamore Senatus propè concionali.

Conciōnāriū, a, um, ἀγομία. Idem Cic. ad Quint. frat. lib. 2. Vehementer esse providendum ne opprimatur concionario illo populo à se propè alienato.

Concipilo, as, apud Nævium ponitur pro corripio, & involo, ut annotavit Festus. Qua voce usus est & Plaut. in Truc. Quem ego affatim jam concipilabo, συμπαρῆζω.

CONCIPIO, is: Simul capio, apprehendo. { קרי קרי haráh. συνάμεινα. GALL. Prendre plusieurs choses ensemble. ITAL. Pigliar piu cose insieme. GERM. Mit einander fassen / oder zusammen fassen. HISP. Tomar muchas cosas juntamente. ANGL. To tak many things together. } Unde Concipere mulieres dicitur quum genitale semen apprehenditur ad factum faciendum. { קרי קרי haráh. συνάμεινα, συνάμεινα. GALL. Concevoir. ITAL. Concepire. GERM. Entpfahen. HISP. Concebir. ANGL. To conceive a childe. } Lactant. lib. 3. Quid, quod uxore potest esse communis, filius non potest: quoniam concipi non nisi ex uno necesse est? Transfertur ad animum, pro eis vovet ἀγομία εἰς νοῦν, εἰς νοῦν. Quintil. Nec tantum concipere animo scelus potuit. Transfertur & ad alia: ut, Conceptam ianem (in vulnere) extrimere. Gell. cap. 14. lib. 15. Item concipere summas, pro suppurare. Liv. lib. 3. ab Urb. Concipere serias quomodo prætor soteret. Gell. cap. 14. lib. 10. Concepta opinione. Suet. in Aug. cap. 6. Concepta judicia. Idem in Calig. cap. 40. Hinc conceptus mentis, εἰνοια dicitur, quæ comprehendimus & imaginamur. Concipere visiones. Quintil. Magis majorem in modum in se concipiet metum. Plaut. Amph. Conceptæ mentis intentio, id est, sententia animo agitata. Quint. Et apud Geometras communes animi Conceptiones vocantur ea, quæ omnes tanquam manifesta & indubitata proficuntur: ut, omne totum est majus sua parte: & Si ab æqualibus æqualia demas, quæ remanent, inter se æqualia sunt. Interdum Concipere, est deliberare ac destinare. { συνάμεινα. GALL. Projetter. ANGL. To determine in mynd. } Sen. Jam dudum animo conceperat quid esset acturus. Virg. 12. Æneid.

Aut tu bella cie, conceptumque exente factus, Interdum

¶ Interdum congregare, in unum reducere. *συμφορεῖν*. Col. lib. 1. Ne quum à vertice totrens imbribus conceptus affluerit, fundamenta convellat. Idem, Sed ampla stabula sic ordinantur, ut ne quis humior influere possit, & ut quisque ibi conceptus fuerit, quam celerimè dilabatur. ¶ Concipere v. r. a, frequens est apud veteres, pro eo quod est, Certam quandam verborum formulam edere. Unde concipere verba juramenti, est præmeditari, præscribere & dictare juraturo, quibus verbis velimus fieri juramentam. Concipere verba solemnia. Senec. *cap. 13. de consol. ad Marc.*

Concipiamque bonas ore favente preces.

Ovid. *Eleg. 13. lib. 3. Trist.* Conceptis verbis perjurare mavellem. Plaut. *Pseud. se. 5. a. 4.* Jur sti conceptis verbis. B. etiam consultis quoque. *Ibidem se. 3. a. 1.* Liv. *lib. 7. ab Vrbe*, Procul inde ire omnibus jussis, cultum stringit, & super lectum itans, ferro intento, nisi in qua ipse concepisset, verba juraret, se patris ejus accusandi causa concilium plebis nunquam habiturum, se eum extemplo transfixurum minatur. Conceptis itaque verbis jurat, est juramentum præstare certa quam verborum formula, ab eo qui juramentum defert, præmeditata & præscripta. ¶ Ad hunc etiam modum veteres dixerunt: Concipere vadimonium, hoc est, dictare formulam vadimonii. Cic. *ad Quint frat.* Negat in tanta multitudine eorum, qui unà essent, quemquam fuisse, qui vadimonium concipere posset.

Conceptus, a, um, participium. Apprehensus, generatus. *ἡρῶν horáh.* *κονδύς, σωματικὸν ἔμψυχον*. GALL. *Conceu & engendré, prins & recceu.* ITAL. *Concetto, generato, pigliato, preso.* GERM. *Gefasst/begriffen/entfangen.* HISP. *Concebido, tomado.* ANGL. *Taken, received, conceived or engendred.* ¶ Cic. *de Arusp. resp.* Ex virginis furtivo stupro conceptus. Concepta æstu pestis. Col. *lib. 7. cap. 5.* ¶ Conceptum furtum dicitur à Jureconl. quum apud aliquem præsentibus testibus res furtiva quaesita & inventa est: Et in eum actio est, quanvis fur non sit, quæ Concepti appellatur. Ex Horom. Vide Gell. *cap. 18. lib. 11.*

Conceptus, us, ui, pro ipso factu. *ἡρῶν heraión. κόνητος*. GALL. *Ce qui est conceu & engendré.* ITAL. *Cosa concetta ò generata.* GERM. *Die entpfangene frucht in sich.* HISP. *Lo fruto, ò lo que la hembra pare.* ANGL. *That is conceived and engendred.* ¶ Plin. *lib. 20. cap. 22.* Non edendum gravidis, nisi mortuo conceptu. Non magis sancta & severa vita, quam conceptus iachoati. Senec. *cap. 15. de Tranquill.* ¶ Conceptus, Actus ipse concipiendi: idem quod conceptio, *κόνησις*. Cic. *1. de divin.* Quadam etiam ex hominum pecudumque conceptu & fato, ostentorum exercitatissimi interpretes extiterunt. ¶ Conceptus etiam de camino dicitur, igne concepto. Suet. *in Vitellio*, Flagrante triclinio ex conceptu camini, id est, ex camino qui ignem conceperat. Lucretius,

Stuppa jacit flammæ, concepto protinus igne.

Conceptus item ponitur pro conceptaculo. Seneca *quæst. natur. lib. 5. cap. 15.* Vide flumina ingentia, & conceptus aquarum incertium vaitos, pares nostris, nec compressos quidem terra supereminente, sed libera laxitatis.

Conceptio, nis, Conceptus. *ἡρῶν herón. κόνησις*. GALL. *Conception.* ITAL. *Concezione.* GERM. *Entpfahung/entpfenctnusi.* HISP. *Concepcion.* ANGL. *A conceivin.* ¶ Plin. *lib. 21. cap. 25.* Chrysiptus & conceptionibus eam putat conferre multum. Contra naturam conceptio, Cic. *2. de divin.* ¶ Formularum conceptio, Paulus *in L. actio negotiorum, ff. de no. gest.* In extraordinariis judiciis, ubi conceptio formularum non observatur, hæc subtilitas supervacua est. ¶ Conceptio apud Grammaticos schema est, quum unum genus concipit, hoc est, simul apprehendit aliud genus, vel una persona aliam. ¶ Conceptio, vel imprægnatio, quare sic vocata primitus sit, Galen. *lib. 1. de homine*, na dixerit: Mihi videtur, inquit, id ipsum verbum, Concipere, quod Græci *συναιμύθωνεν τὸ αἰσιν* dicunt, adeoque nomen hoc Conceptio, quod *κόνησις* ipsi vocant, inde à mulieribus esse impositum. Etenim motum quandam se percipere dixerunt in utero, qui velut contraheretur, & paulatim in se coiret, ubi semen concepturum. Conceptionis causa est, moderata locorum caliditas, necnon recens menstruorum purgatio, & appetitus libidinis. Quum enim hæc non concurrunt, semen non continetur. Conceptus impeditus, quum bis concipit mulier à duobus. Nora exemplum de Hercule & Iphiclo, apud Solinum *Mirac. cap. 1.* Conceptus fœminæ vultum prægnantis inficit pallore. Idem *cap. 4.*

Conceptaculum, aut Conceptabulum, quod aliquid continet. *ἄσφαρ. ἀσφαρῆς, ἀσφάριον*. GALL. *Le lieu où quelque chose est gardée, mise ou conceu, vaisseau.* ITAL. *Recettaculo.* GERM. *Das ort so et was entpfahrt oder helt.* HISP. *Lugar donde algo se recoge.* ANGL. *A place to keep any thing in.* ¶ Vena est conceptaculum sanguinis. Geil. *lib. 18. cap. 10.* id est, qua sanguis continetur. Plin. *lib. 11. cap. 37.* superbiæ alibi conceptaculum, sed in superciliis sedem habet.

Conceptivæ feriæ, sunt quæ quotannis à Magistratibus, vel Sacerdotibus in dies certos, vel incertos concipi consueverunt, *πρωτοῖν ἡμερῶν*. ¶ Erant autem apud veteres quatuor publicarum feriarum genera. Nam aut Stativæ erant, quæ certis & fixis diebus quotannis observabantur, & eodem semper die in fastis annotabantur: nos hodie Festa immobilia vocamus. Aut Conceptivæ, quæ quotannis quidem fiebant, sed modò hoc, modò illo tempore, ut magistratui videbatur, quales erant Latinæ feriæ, Sementinæ, Compitalia & Agonalia. Imperativæ verò, quæ quotannis fieri non consueverant, sed propter valerudinem Principis, aut insignem victoriam, aut etiam imminens periculum à magistratu imperabantur. Nundinæ autem feriæ erant rusticorum causa, nono quoque die institutæ, ut quum octo diebus in agris fuissent, ad emenda necessaria nono die in urbem convenirent. Vide hæc latius apud Macrob. *lib. 1. Saturn. cap. 19.*

¶ Conceptiones, stellæ concipientibus aptatæ & faventes. Cath. ¶ Gl. lid.

Conclito, as: vide *Concieo*.

CONCLAMO, as, are: Simul clamare, clamo. *ἄγυ zahák, πῶν anak.* *συμφορεῖν*. GALL. *Crier ensemble, s'escrier.* ITAL. *Gridare insieme, gridare.* GERM. *Mitschreyen/zusammen schreyen.* HISP. *Llamar dando voces.* ANGL. *To shout and coie together.* ¶ Cic. *6. philipp.* Quum vos universi una mente atque iterum à me conservatam esse Rempub. conclamastis. Tacit. *lib. 1.* Conclamant patres, corpus ad rogam humeris Senatorum ferendum. Cæsar *1. bell. Gall.* Quos quum apud se in castris Atiovislus conspexisset, exercitu suo præsentem conclamavit quid ad se veniret.

Conclamat socios ad se,

Ovid. *13. Metamorph.* Toties in vicinia mea conclamatum est (de morte, ruina, incendio.) Seneca *cap. 11. de Tranquill.* Conclamo, Heus quid agis? (id est, clamo.) Plaut. *Merc. se. 2. a. 2.* Vis conclamari auctionem fore quidem? Idem *Men. se. ult. a. 5.* ¶ Conclamare vasa, militaris est locutio, pro denuntiare inter milites, ut vasa colligant: quod fiebat quum exercitus moturus erat castra: *ἀναζωπύω συμφορεῖν*. Cæf. *lib. 1. bell. civil.* Quo cognito, signum dari jubet, & vasa militari more conclamati. Et conclamare tantum. Idem *lib. 1. bell. civil.* Conclamatum est, hoc est, transactum & finitum est. *ἔσται νόσφ, ἀπεσπῆται*. GALL. *Tout est fait.* ITAL. *Egli è finito.* GERM. *Die sacht ist schon hinüber/Es ist schon gescheyen.* HISP. *La cosa esta acabada.* ANGL. *All is doo ne and ended.* ¶ Quod loquutionis genus ab iis tractum putatur, qui morientibus assistunt. Solent enim illi cadaverum recens exanimatorum faciem identidem frigida abluere, noménque eorum clara voce inclamare, ne fortè lyncope correptos pro mortuis funerarent. Nam qui animi deliquium patiuntur, mortuis simillimi sunt: unde & nonnullos pro mortuis elatos, & à rogo relatos accepimus. Quum ira effusa subinde frigida, nomineque sapius inclamato nihil proficeretur, post ultimam conclamationem re jam desperata comburebantur. ¶ Hinc corpora conclamata dicuntur, hoc est, deplorata, quibusque extremum hoc conclamationis præstitum est officium. Lucanus.

— corpora nondum

Conclamata jacent.

Hinc Livius, conclamaverant suos (id est, habuerant pro mortuis.) Idem *4. ab Urb.*

Conclāmatio, nis, verbale. Multorum clamor. *ἄγυ zehakáh, ἄνακ anakáh.* *καθ' ἑαυτὴν, καθ' ἑαυτὴν*. GALL. *Cry de plusieurs gens.* ITAL. *Grido di più genti.* GERM. *Das zusammen schreyung.* HISP. *Aguella llamado con voces.* ANGL. *Shouting or crying of many together.* ¶ Seneca, Quum aliqua conclamatio est, quomodo exeat, non qui efferat, querit.

Conclāmto, as, frequentativum. *ἄγυ neenák. συχναὶ καθ' ἑαυτὴν*. ANGL. *To shout often.* ¶ Plaut. *Merc.* Conclamitate tota urbe, & prædicare.

Conclāmātus, a, um, ut conclamatum frigus, apud Macrob. quod conclamata corpora faciat necando frigiditate, sua, *Satur. lib. 7. cap. 5.* Succo papaveris admiscetis euphorbium, mandia goram, aliisque herbas conclamati frigoris pipere temperatas.

¶ Conclāllare, conclamare & conjungere classes. Gloss. lid. ¶

Conclāvātæ res, inquit Festus, quæ sunt sub eadem clave.

Conclaudio, conclausi, conclusum, conclaudere: Simul claudere, concludere. Unde Conclausa femina, apud Columellam *lib. 3. cap. 12.* Eademque velut conclausa & coarctata femina complimere, atque strangulare.

CONCLAVĒ, neut. gen. Locus secretior in interioribus tectis, unam habens clavem communem domesticis, intra quem multa loca clausa sunt adhaerentia triclinio. *ἄγυ echehér, μυχός*. GALL. *Vne chambre avec sa garderobbe, ou estude, fermée sous une clef: un lieu à se retirer ou enfermer quelque chose.* ITAL. *Conclave, luogo secreto.* GERM. *Ein gemach in einem hausi.* HISP. *Camara enterriada, ò recamara.* ANGL. *The most inward and secret place of an house, a closet.* ¶ Unum conclave concubinæ quod dedit, in conclavi. Plaut. *Merc. se. 3. a. 2.* Terent. *in Eunuch.* dum apparatus, virgo in conclavi sedet. Cic. *1. de Divin.* Conclave illud ubi erat mansurus, si ire pertexisset, proxima nocte corrui. Imò conclave Latinis est quod Græcis Triclinium. Cic. *6. in Verrem*, In singula conclavia tricenos lectos, &c. Idem *3. de rat. de Scopæ interitu loquens.* Hoc interim spatio conclave, ubi epulabatur Scopas, concidit. *Quintil.* eandem referens historiam, Triclinium appellat, quod à Ciccone dicitur Conclave. Verba ejus sunt hæc, Vix illo limen egresso, triclinium illud supra convivas corrui.

Conclāvium, idem significat. Plaut. *in Aulul.* Et conclavium mihi pervium facitis.

CONCLVDO, is: Simul claudio, constingo, cogo, comprehendo. *ἄγυ sagár, πινάξω, καθ' ἑαυτὴν, συσπῆλαια*. GALL. *Enfermer, enclorre, enfermer.* ITAL. *Rinchiudere, imprigionare.* GERM. *Beschliessen/einschliessen.* HISP. *Cerrar.* ANGL. *To shut or close in.* ¶ Terent. *in Adelph.* Cic. *de Vniu.* Intelligentiam in animo, animum in corpore conclusit Deus. ¶ Ponitur etiam pro perorare, id est, orationem terminare. *ἄγυ chilláh, ἡψίλην hifchlim.* *συνεβαίνεν, ἐπιλέξω*. GALL. *Conclurre, achever.* ITAL. *Concludere, finire.* GERM. *Die red enden.* HISP. *Concluir, acabar.* ANGL. *To finishe, to conclude and end.* ¶ Cic. *in Verr.* Ut aliquando totam hujus generis orationem concludam, ac definiam. ¶ Item ponitur pro conficere, colligere & inferre. Cic. *de diu.* Chrysiptus solet ex ipsis exemplis rationem concludere hoc modo.

Conclusus, a, um: Participium, *συναιμύθωνος*. Cic. *1. de Orat.* Omnia ferè quæ sunt conclusa nunc artibus, dispersa & dissipata quondam fuerunt. In cavea conclusi pulli. Plaut. *Cure se. 1. a. 3.*

Conclū, io dicitur, quam Græci *ἐπιλόγησι*, nostri modò Perorationem, modò Cumulum vocant. Nam cumulus propriè acervus est, & in conclusione, omnia quasi in unum acervum colliguntur. *ἄγυ sôjê*. GALL. *Conclusion, fin.* ITAL. *Conclusione, fine.* GERM. *Beschluss, end.* HISP. *Conclusion, fin.* ANGL. *The conclusion or end.* ¶ Vocis moderatio, & verborum conclusio. Cic. *3. de Orat.* Acutæ conclusiones, Quint. *lib. 5. cap. 14.* Subtilis, & ad morem Dialecticorum formata conclusio.